

SEYİD
SALEEM ŞAHZAD

El-Kaide ve Taliban'ın İçinde

"Bin Ladin ve 9/11'in
Ötesinde"

KİTAP VE SAĞAP

El-Kaide ve Taliban'ın İçinde "Bin Ladin ve 9/11'in Ötesinde"

Seyid Saleem Şahzad

İstanbul, 1435 / 2014

Küresel Kitap: 11

Analiz Kitaplığı: 1

Eserin Orijinal İsmi: Inside Al-Qaeda and the Taliban
"Beyond Bin Ladin and 9/11"

Tercüme Eden: Abdullah TATLI

Editör: Osman AKYILDIZ

Tashih&Mizanpaj KÜRESEL KİTAP

Kapak: KÜRESEL KİTAP

Baskı&Cilt: STEP AJANS Matbaa Ltd. Şti. Göztepe Mah.
Bosna Cad. No: 11 Bağcılar/İstanbul

Tel: 0212 446 88 46

Sertifika No:12260

KÜRESEL KİTAP

Adres: Ali Kuşçu Mah. Macar Kardeşler Cad. Sultan Pasajı
No:49/6 Fatih/İSTANBUL

Tel&Faks: +90 212 523 55 78

Cep: +90 530 941 82 90

Web&E-Posta: www.kureselkitap.com • bilgi@kureselkitap.com

- İÇİNDEKİLER -

Seyid Saleem Şahzad	04	4. BÖLÜM TEKFİR VE KHURUJ:	191
Seyid Saleem Şahzad'ı		İslamcıların ve Devletlerin Ayrılması İçin	
Kim Öldürdü?	06	İdeolojik Bir Test	191
Önsöz	11	Tekfir: Bir Çatışma Düzenliyor	213
Giriş	15	Zihinleri Değiştiren Literatur	215
		İdeolojik Evrimin Kökenleri	219
1. BÖLÜM YENİ BİR DÜNYA: YIKIM, GÖÇ,		İbn-i Teymiyye: Yeni Bin Yılın İdeologu	221
DOSTLAR VE DÜŞMANLAR	27		
Ateşle Oyun	31	5. BÖLÜM ANTİTEZ: DİRENİŞİN MEŞRUIYETİ	
El-Kaide'nin Yeni Yaklaşımı	34	ÜZERİNE TARTIŞMA	227
2. BÖLÜM SAVAŞ VE BARİŞ POLİTİKALARI	41		
El-Kaide'nin Yeni Oyuncuları		6. BÖLÜM SENTEZ	235
ve Eylemleri	45	İsyan Başlıyor	248
2006 Bahar Saldırısı:		7. BÖLÜM KARTALLARIN YUVASI İNŞASI	263
El-Kaide'nin Donum Noktası	55	Taliban Nasıl Manevra Yaptı	269
Taliban'ın Yeni Stratejisi	73	Hindu Kuş'taki	
Üsse Dönüş	74	Bir İsyancı Dünyası	271
Amerika Birleşik Devletleri'nin		Aşiret İsyanı: Gerçek Savaştan Önce	
Gazabı	78	Bir Savaş	277
Af-Pak Savaş Alanı Kurma	91	Dağlarda Devrim	281
Pakistan Tehrik-i Talibani:		El-Kaide İran'la Bağlarını Genişletmek	
El-Kaide'nin Yavrusu	99	İçin Adımlar Atıyor	284
Iran Cündullah'ı: El-Kaide'nin		İnanılmaz Bir Labirent	287
Yeni Konsorsiyumu	103	8. BÖLÜM SAVAŞ BÖLGESİ	
Nato'nun Waterloo Savaşı		(YA DA TİYATROSU)	293
Planlaması	106	Gaza-İ Hind	303
Af-Pak Stratejisini Batırmak İçin		Hasat Hazır Ancak... ..	306
Kurulan Bir Svaz Girdabı	110	El-Kaide Savaş Ganimetlerini	
Yeni Şişeler İçindeki Eski Şarap	115	Paylaşıyor	307
3. BÖLÜM İLK ADIM: LİDERLİK İNŞASI		Harkat'ul Cihad-İ İslami:	
VE "TOPRAĞIN OĞULLARI'NIN"		İs'i-den El-Kaide'ye	308
"KAN KARDEŞLERE" DÖNÜŞÜMÜ	123	SON SÖZ	317
Yüzbaşı Hürrem, Şehid	137		
Binbaşı Harun'un Yükselişi ve Çöküşü	150		
Tutuklama	159		
Binbaşı Harun'un İdeolojik Yolculuğu	161		
Taliban Saflarındaki Neo-Taliban	166		
Hakkani Ağrı: Taliban'ın Gerçek Gücü	167		
Gölgelerden Golge Ordusuna	172		
El-Kaide'nin Ruhü Yeni Bir Vucutta:			
Laykar El-Zil	180		
El-Kaide'nin Kan Kardeşleri Destanı:			
Somali ve Yemen	187		

SEYİD SALEEM ŞAHZAD

3 Kasım 1970'de Karaçi'de doğdu. Avrupa ve Asya'nın öncü basın kuruluşları için yazılar yazan Pakistanlı araştırmacı gazeteci. *Asia Times Online* (Hong Kong) ve İtalyan haber servisi *Adnkronos*'un Pakistan Bürosu Şefi olarak çalıştı. Kaçırıldıktan 1 gün sonra 30 Mayıs 2011 tarihinde cesedi bulundu. Cesedinde işkence izleri vardı. İnsan Hakları İzleme Örgütü (Human Rights Watch-HRW) onun ölümü için Pakistan istihbarat servislerini suçladı. Amerikan hükümet yetkilileri daha sonra bu yönde "güvenilir ve inandırıcı" kanıtlar olduğunu duyurdu. Pakistan İç İstihbarat Servisi (ISI) suçlamaların tamamen temelsiz olduğunu söyleyerek suçlamaları reddetti.

Seyid Saleem Şahzad kariyeri boyunca küresel güvenlik meseleleri dâhil çeşitli konularda haberler yaptı. Pakistan silahlı kuvvetleri, İslami hareketler, Lübnan ve Irak'taki İslami direniş hareketleri, Taliban ve El-Kaide hakkında düzenli yazılar yazdı. *Le Monde Diplomatique* (Fransa), *La Stampa* (İtalya) ve *Dawn* (Pakistan) için yazılar yazdı. Son kitabı *El-Kaide ve Taliban'ın İçinde: Bin Ladin ve 9/11'in Ötesinde* adlı kitabını ölümünden kısa bir süre önce yayınladı.

Şahzad'ın arkadaşlarına ve meslektaşlarına göre ISI Şahzad'ın ölümünden önce onu en az 3 defa tehdit etti. Abdul Ghani Baradar'ın yakalanması hakkında hassas bir makalesi yayınladıktan sonraki gün Ekim 2010'da Şahzad ISI merkezine çağrıldı. Daha sonra kendisi HRW'ye Pakistan İç İstihbarat Servisi (ISI) tarafından gözetimine alınabileceğini tahmin ettiğini yazdı. HRW'den Ali Dayan Hasan'a göre Şahzad "er ya da geç bir şeylerin olacağından oldukça emindi".

Ölümü

Şahzad, Hasan'ı bir e-mail ile bir ISI yetkilisi tarafından tehdit edildiği yönünde bilgilendirdi. Söz konusu ISI yetkilisi ona "Sana bir iyilik yapmalıyım. Geçenlerde bir terörist yakaladık ve sorgu sırasında pek çok veri, günlükler ve diğer şeyler keşfettik. Teröristin yanında bir liste vardı. Eğer o listede senin adını bulursam, bundan kesinlikle haberin olacak". Haziran 2011'de The News International düşünce bölümünde gazeteci Ahmet Kureyşi "ISI'nın versiyonu çok basittir: Onlar Şahzad ile yazdığı bir haber ile ilgili kayıtlı bir hükümet ofisinde buluştular. Ondan ya haber kaynaklarını teyit etmesini ya da haberi geri çekmesini istediler çünkü haberin Pakistan çıkarlarına zarar verdiğini söylediler. Şahzad gözden kaybolmadan 9 gün önce Amerikalı gazeteci Dexter Filkins ile bir araya geldi ve ona: "Bak, tehlikedeyim... Pakistan'dan çıkmam gerekiyor" dedi.

Şahzad 29 Mayıs 2011 akşamı İslamabad'da ortadan kayboldu. Yerel saatle 17.30 sularında akşam 18.00'da yayınlanacak bir TV programına katılmak üzere evinden çıktığı belirtildi. Ancak 17.42'de cep telefonu kapalıydı, ulaşamıyordu ve televizyon bürosuna da gitmemişti. Ertesi sabah polise başvuruldu. O sabah bir işçi onun cesedini buldu, üzerinde bir takım elbise, bir kravat ve ayakkabıları olduğu halde Yukarı Jhelum Kanal'ında bulunurken yakınlarında bir yerde terk edilmiş Toyota Corolla araba bulundu, daha sonra arabanın Şahzad'a ait olduğu belirlendi.

SEYİD SALEEM ŞAHZAD'I KİM ÖLDÜRDÜ?

Amir Mir¹

LAHOR- Pakistan'ın karanlık dünyasında gazetecilerin adlarının görüldüğü ertesi sabaha kadar yaşamaları makul olabilir. Bundan sonra sizin haberinize kimin hakaret edebileceğini, sizi kimin kaçırabileceği ve hatta öldürebileceğini bilmezsiniz. İşte parçalanmış cesedi 31 Mayıs'ta İslamabad'ın 150 km. uzağında bir kanalda bulunan Asia Times Online Pakistan bürosu şefi 40 yaşındaki Saleem Şahzad'ın trajik hikayesi bu temeldedir.

Şahzad "*El-Kaide Pakistan'ı vuracağı konusunda uyarıyordu*" isimli makalesinin yayınlanmasından sadece 2 gün sonra 29 Mayıs akşamı kayıplara karıştı. Makalede El-Kaide'nin Pakistan Donanması ile terör örgütü ile bağlantıları olduğu iddiası ile hapsedilen donanma personeli serbest bırakması için müzakereler yürüttüğü belirtildi. Haberde donanmanın onları ancak sorgulamaları tamamlandıktan sonra serbest bırakmayı kabul ettiği ancak bunun El-Kaide tarafından kabul edilmediği belirtildi.

Şahzad yazısında 22 Mayıs'ta Karaçi'de Mehran donanma üssüne yönelik gözüpek saldırının donanma-El-Kaide görüşmesindeki

¹ Amir Mir Pakistanlı köklü gazeteci ve militan İslam ve terörizm konusunda en son Pakistan'ın Talibanlaşması: 9/11'den 26/11'e isimli kitap olmak üzere bir kaç kitabın yazarıdır.

tıkanıklığın bir sonucu olduğunu ve bu yüzden militan-askeriye bağına tanıklık ettiğini iddia etti.

Şahzad'ın 3 doktordan oluşan bir ekip tarafından hazırlanan otopsi raporunda gazetecinin kaçırıldıktan kısa bir süre sonra öldüğü belirtildi. Otopsi ekibinin başı Dr. Faruk Kemal "cesette içlerinde derin kesiklerin olduğu en az 17 yara vardı... Sol ve sağ taraf kaburga kemiklerinin künt bir nesne ile şiddetli bir etkiye maruz kaldığı görülüyor. Kırılan kaburga kemiklerinin Şahzad'ın akciğerlerine batmasının ölümüne neden olduğu görülüyor" dedi.

Burada uygun soru şudur: Şahzad'ı kimin öldürdüğü değil kimin işkence yaptığıdır? Bir düşünce Şahzad'a tam olarak söz konusu haberinin kaynağını öğrenmek için işkence yaptıklarını söyleyerek Pakistan'ın korkunç istihbarat kurumu İç-Hizmetler İstihbaratını (ISI) suçluyor. ISI suçlamaları reddeden bir açıklama yayınladı. Bir başka düşünce ISI'ya sıkıntı vermek için Şahzad'ı militanların öldürdüğüne inanıyor. Sonra Şahzad'ın kişisel düşmanlığın kurbanı olduğunu söyleyenler de var.

ISI'ya karşı ilk yayılım ateşini açan Human Rights Watch (HRW)'dan Ali Dayan Hasan'dı. 30 Mayıs'ta Hasan "güvenilir muhataplardan Şahzad'ın ISI tarafından gözaltına alındığı yönünde bilgilendirildiklerini" söyledi. Ancak Hasan ISI'ya karşı gerçek sözel savaşını daha önce açmıştı. O zaman Hasan 17 Ekim 2010'da Şahzad'ın ISI'nın Bilgi Yönetimi Kanadı tarafından sorgulanmak üzere ISI'nın İslamabad ana merkezine çağrıldığını ortaya çıkarmıştı. Şahzad'ın çağrılma nedeni Pakistan'ın Pakistan askeri kuruluşu yoluyla Afgan müzakerelerine katılmak üzere Afgan Talibani'nin kaçak Emiri Molla Birader'i sessizce serbest bırakması üzerine Şahzad'ın yazdığı haberi tartışma isteği idi.

ISI ana merkezindeyken sadece iki donanma subayı kibarca Şahzad'dan haber kaynağını kendilerine vermesini istedi veya hikayeyi

yalanlamasını istedi. Şahzad teklifi reddetti, subaylardan biri Şahzad'ı gözaltına alınan bir terörist üzerinde bir ölüm-listesi buldukları konusunda bilgilendirdi ve "isminin listede bulunması durumunda kendisini bu konuda kesinlikle haberdar edeceğini" söyledi. Bu sözü bir tehdit olarak algılayan Şahzad 18 Ekim 2010 tarihli bir e-mail toplantıda yaşananları ihtiyatlı bir şekilde anlatmayı düşündüğü bir e-maili HRW'ye gönderdi. Spekülasyonu körükleyen diğer bir küçük ama değerli bilgi vardı. Buna göre 2010 toplantısına katılan yetkililerden biri 22 Mayıs saldırısından bir kaç gün sonra Mehran donanma üssünün yeni komutanı olarak daha geçenlerde atanmış olan Amiral Halid Pervaiz'di.

Şahzad cinayetinin ardından söz konusu toplantı ile ilgili ISI'ndan görülen bir açıklama yaptı: "Saleem Şahzad'ın HRW'den Hasan Ali Dayan'a gönderildiği bildirilen e-mail açık veya örtülü bir tehdit yoktur." ISI Şahzad'ı toplantıya çağırmasına şu sözlerle gerekçelendirdi: "Gazeteci ve ISI'nın Bilgi Yönetimi Kanadı yetkilileri arasında belirtilen toplantı Şahzad'ın Asia Times Online'da 15 Ekim tarihinde yayınlanan haberini tartışmak için yapıldı. Ve toplantıda kötü niyetli hiçbir şey yoktu. ISI'nın Bilgi Yönetimi Kanadı'nın gazeteci toplumuyla irtibat halinde kalma zorunluğunun bir parçası olarak toplantı gerçekleştirildi. Tüm bu etkileşimlerin ardındaki ana amaç ulusal güvenliği ilgilendiren konular üzerinde doğru bilgilerin sağlanmasıdır. ISI ayrıca kendisine, haklarında gelen her tür tehdit uyarısını bireylere ve kuruluşlara iletme noktasında bunu yapar" dendi.

Deneyimli gazeteci Najam Sethi ne var ki Geo TV programında hararetli spekülasyona yeni bir büküm sağladı: "Şahzad'ın öldürülüş şekli daha çok istihbarat servislerinin el işi gibi görünüyor." Sethi kaçırانların Şahzad'ın fiziksel zafiyetinden habersiz olduğunu düşünüyor. O bir sene kadar önce vurulmuştu, mermi sol tarafından kaburgalara girmiş tam kalbinin altına denk gelmişti. Onu kaçırانlar onun geçen sene aldığı yara yüzünden düşük dayanıklılık seviyesini

görmezden gelerek döverek ona bir ders vermek istemiş olabilirler. Onlar onu öldürmek istemediler” diye düşünüyor Sethi.

Bir diğer düşüncenin ateşli taraftarları Sethi'nin senaryosunun mantıklı olduğunu ancak varsayımının yanlış olduğunu söylüyor. Şahzad'a sadece ISI'nın işkence yapması zorunlu değildir, herhangi biri yapmış olabilir. İçişleri Bakanı Rahman Malik geçen sene cinayetin kişisel bir intikam davasının sonucu işlenmiş olabileceğini söyledi. Ki Şahzad'a geçen sene federal başkentten F-6 bölgesinde yaşanan bir kavganın ardından bir güvenlik görevisi ateş etmişti. Bu onun en azında şiddet yanlısı acımasız bir düşmanın olduğunu ısrar etme de delil olarak parlatıldı. İslamabad polisi Ishtiaq isimli güvenlik görevlisini cinayet soruşturması bağlamında zaten tutuklanmıştı ve o şu an sorgulanıyor. Ne var ki Şahzad'ın yakın çevresi Şahzad'ın güvenlik görevlisinden özür dilediğini ve ona karşı açtığı davayı geri çektiğini, daha sonra onun serbest bırakıldığını söylüyor.

Üçüncü bir düşünce Şahzad'ın, 2 Mayıs 2011'de El-Kaide lideri Usame bin Ladin'e ihanet ettiği düşüncesiyle Pakistan askeri kuruluşunu tekrar tekrar hedef alan İslamcı militanlar tarafından öldürülmüş olabileceğini söylüyor. Bu düşüncenin savunucuları militanların Şahzad'ın ölümünün ISI'nın üzerine atılacağı ve ISI'nın güvenilirliğine zarar vereceğini doğru bir şekilde tahmin ettiğini söylüyor. Savunmacı bir ISI'nın militan örgütler için gerçekten iyi haber olduğunu belirtiyorlar. Hayır, eleştirel iddialar, Şahzad'ın militan dünyası ile üst düzey bağlantısını işaret ediyor diyenler, soruyor: Şahzad'ın ölümü ile, militanlar haberlerine güvendikleri bir gazeteciyi yitirmiş olmuyor mu?

İstihbarat servislerinin olaya karıştığundan şüphelenenler Şahzad'ın eşine onun kaçırıldığı gün 29 Mayıs gecesi gelen ve kocasının ertesi sabah serbest bırakılacağını ve endişelenmemesini ona söyleyen anonim bir telefon çağrısına atıfta bulunuyorlar. Pakistan İnsan Hakları Komisyonu başkanı Zohra Yusuf da “Şahzad'ın kaçırılma

zamanlaması ve şeklinin onun bir gazeteci olarak çalışmasını hedef aldığıın bariz bir şekilde açık olduğunu, cesedinin hızla bertaraf edilmesi ve gömülmesinin devlet aktörlerinin işin içinde olduğu inancını güçlendirdiğini" belirterek devlet aktörlerini suçladı.

Bu yüzden ISI kesinlikle geri adım atıyor. Şahzad'ın barbarca cinayetinin sorumlusu her kimse de bir şeyin kesindir- O gerçekleri açığa çıkarmak için hayatını feda eden son gazeteci olmayacaktır, Pakistan'da "gerçeklerin" sözde "ulusal çıkarlar"dan üstün kaldığına sıkı sıkıya inanan daha pek çok haberci vardır.

ÖNSÖZ

İyi finanse edilmiş herhangi bir uluslararası basın kuruluşu ile hiç çalışmadım. Ne de ana akım uluslararası medya ile çalıştım. Benim bağlantılarımla her zaman alternatif basın organlarıyla sınırlı kaldı. Bu, bana dar seçenekler ve etrafında hareket edeceğim çok az bir alan bıraktı. Büyük oranda politik ufuk üzerine tezgâhlarını serenerler, kendi basın kampanyalarını, röportajlarını ve/veya açıklamalarını piyasaya sürmek için iyi finanse edilmiş haber kuruluşları ve ana akım bilgi kaynaklarını hedef gösterirler. Alternatif medya çalışanlarının, dikkatleri çekmek için diğer medya çalışanlarından iki kat sıkı çalışması gerekir. Ne var ki, alternatif medya için bağımsız haberler beni “geleneksel anlayışın” ötesinde gerçeği aramak için cesaretlendirerek mizacıma iyi uyuyor. Sonuç olarak ben daha çok izole ve gözlerden uzak tavizsiz bir konumdan insanları ve olayları incelerim. Örneğin El-Kaide çevresinde gayet iyi tanınan figürler hakkında tekrarlanan şeyleri yansıtmaktan kaçındım. Aksine merdivenin altına yakın olan kişilere odaklanmayı seçtim, aslında hareketlerin kaderini belirleyen onların dünya görüşlerini, hayatlarını ve sahne gerisinden katkılarını paylaşmaya çalıştım. (Keşfettiğim ve röportaj yaptığım az tanınan kişiler arasında Komutan Muhammed İlyas Keşmiri², Siracuddin Hakkani³ ve Kari Ziyaur Rahman⁴ bulunuyordu. Onların hepsi daha sonra hareketin gerçek liderleri olarak ortaya çıktılar).

Bugünün dünyası Batı emperyalizmine karşı bir direniş hareketi başlatan Usame bin Ladin'i öncelikli olarak El-Kaide'nin ta kendisi olarak resmediyor ancak El-Kaide sadece bin Ladin olmaktan daha fazladır. Kraliçe Şehrazat ve kocası Kral Şehriyar hakkında anlatılan

2 Komutan Muhammed İlyas Keşmiri kendi 313 Tugayı grubunu komuta eden Keşmirli eski militan ve ayrıca El-Kaide Şura'sı (meclis) üyesidir.

3 Siracuddin Hakkani Afganistan'daki en tehlikeli komutan olarak adlandırılmaktadır. Sovyet işgali döneminin efsane Afgan komutanı Celaleddin Hakkani'nin oğludur.

4 Kari Ziyaur Rahman doğu Afgan eyaletleri Nuristan ve Kunar'daki en tehlikeli Taliban komutanıdır. El-Kaide ile müttefikler.

Aif Laila Wa Laila yani Bin Bir Gece Masalları efsanesi gibi El-Kaide masalında pek çok karakter, kişilik ve kıvrım vardır. Bu masallar içinde yüzeyde, yaşadıkları zamandaki aşk ve sadakat yöntemleriyle dünyaya şekil veren ve hatta bugün insanlığın temelini oluşturan binlerce az bilinen karakter vardır.

Bin Bir Gece Masalları İslam'ın Altın Çağı sırasında Arapça derlenen bir Orta Doğu ve Güney Asya hikâyeleri ve halk masalları derlemesidir. Tarihi ve yazarı bilinmez. Derlemeyi çerçeveye alan araç ne var ki ilk karısı tarafından rastgele aldatılması üzerine her gün yeni bir kadınla evlenip kadınlara ders olsun diye o yeni karısını öldürmeye kararlı olan intikamcı Kral Şehriyar üzerinde döner. Hint asıllı olduğu anlaşılan becerikli Şehrazat buna bir son verir. O, bin bir gecelik bir zamana yayılan hikâyelerle hem erken infazını önlemek hem de kralın kadınların erdemlerine olan inancını yeniden tesis etmek için Kral Şehriyar'ı ele geçirir.

Şehrazat'ın serüveni Hindistan, İran, Irak, Mısır, Türkiye ve muhtemelen Yunanistan'dan hikâyeleri kapsar. Derlemenin orijinal olarak sözlü anlatılan ve birkaç yüzyıllık bir zaman dilimi içinde gelişen karma bir çalışma olduğuna inanılır. Derlemenin karmaşık bir dar çerçeveyi yansıtan ve okurların dikkatini, kolay bir kaçışı olmayan ünlü bir destanlar havuzuna çeken uzun ve kıvrık bir hikâyesi vardır.

El-Kaide'nin bazı *Alf Laila* efsanesi figürlerini paralel bir şekilde sunarak aydınlatmaya çalıştım. Bu çalışma, perde gerisinde bulunan aynı zamanda 2001 Amerikan bombardımanının bir sonucu olarak Tora Bora dağlarının⁵ yıkıntıları altına gömüldüğüne inanılan ancak Kuzey Afrika'dan Orta Asya'ya kadar yayılmayı başaran ve Batı hegemonyasına karşı gerçek bir küresel direniş hareketi olarak ortaya çıkan El-Kaide yoluyla bir çevre oluşturmada belirleyici bir rol oynayan karakterlerin hikâyesidir.

5 Tora Bora Afgan Nangarhar eyaletinde bulunan dağlardır.

El-Kaide'li karakterlerle buluşmak için Irak, Lübnan, Kuzey Veziristan ve Afganistan'ı ziyaret ettim, ancak beni gerçekten etkileyen çok az bilinen bir haber kaynağını bulmam benim için sürpriz oldu. O kişi bir zamanlar, Pakistan'ın seçkin komandoları Pakistan Ordusu Özel Servisler Grubu'nun (SSG) bir üyesi olan emekli Yüzbaşı Hurram Askhik'ti (Afganistan'ın Helmand eyaletinde İngiliz birlikleri ile çatışmada öldü). Onunla buluştuğumda, Yüzbaşı Hurram ordudan istifa etmiş ve Afganistan'da Taliban kuvvetlerine katılmıştı. Hurram'ın El-Kaide üzerindeki etkisi aşikârdı. Onun ölümü üzerine, El-Kaide'nin Batı koalisyonuna karşı savaşını eskiye döndüren onun arkadaşı emekli Binbaşı Abdul Rahman ve Hurram'ın kardeşi emekli Binbaşı Harun -bu iki şahıs daha sonra 26 Kasım 2008'de Mumbai saldırılarının ana iki stratejisti oldu- benimle buluştu ve El-Kaide stratejisi hakkındaki görüş ve algımı genişletti.

Onlarla buluştuktan sonra, El-Kaide dünyasına ileri teknoloji sofistike güce karşı 11 Eylül ile Amerika Birleşik Devletleri'ni (dünyanın hayatta kalan tek süper gücü) tahrik eden, tamamen inanç ve insan becerisine dayanan ölçülemeyen bir enerji ortaya çıkaran bütününü yeni bir bakış açısından bakmaya başladım. Amaç Amerika Birleşik Devletleri'ni savaşmak için insanların taş devrini yaşadığı bir bölgeye, yüksek teknolojinin hiçbir şey ifade etmediği ve hayatta kalmak için tek şeyin cahil bilgeliğin olduğu bir yere çekmekti. Sürpriz olmadı, o zaman ilk savaşta yüzlerce bağlısını kaybeden El-Kaide'nin hayatta kalan bağlıları Amerikan zafer kutlamalarını izlemek için hızla mağaralara çekildi.

El-Kaide yakından izlemeye devam etti, ancak İbnul Balad ya da toprağın oğulları (Taliban olarak biliniyor) yabancı işgalcilere karşı savaşa girerken savaşmaktan kaçındı. Ancak tüm bu zaman boyunca bir şeylerle meşgul oldu ve bu meşguliyet toprağın oğulları ya da Taliban'ı "kan kardeşliğini" benimsetmek ve onları El-Kaide'nin doğrudan komutası altına getirmektir.

El-Kaide'nin ilk amacı Afganistan'da Batı'ya karşı savaşı kazanmaktır. El-Kaide'nin bir sonraki hedefi süper gücü tüm Müslüman toprakların kurtuluşuna yol açacak olan Hilafet altında bir Müslüman siyasi düzenini canlandırmak için son savaşı yapmak üzere Orta Doğu sahnesine çekmeden önce, süper gücün kaynaklarını tüketmek için Orta Asya'dan Bangladeş'e kadar tüm şekillerde savaşın yayılması hareketi olacaktır.

Bu kitap, Batı koalisyonunun yenilgiye uğramasının kaçınılmaz görüldüğü hayati bir kavşakta yazıldı. Bazı yorumcular dünyayı tehdit eden Müslüman devletler tarafından desteklenen korkutucu bir nükleer silahlı El-Kaide resmi çizdiler. Yıllardır devam eden savaşlardan sonra her şeyin üstünde göze çarpan şey şudur: El-Kaide'nin cephaneliği kendi silahları değildir, ileri teknoloji sahibi düşmanının çöküş mühendisliğini yapmak için gelişen olaylardan faydalanma olağanüstü yeteneğidir.

Batı koalisyonu şimdi Afgan savaş sahnesinden bir çıkış yolu arıyor. Ne var ki, bunu sonunda başarsalar da El-Kaide'nin Batı'ya karşı savaşı sona ermeyecektir. Bir raundun sonu ve diğer bir raundun başlangıcına dair açık bir işaret söz konusudur. Kitap boyunca keşfetmeye çalıştığım işte bu yaklaşımdır.

Seyid Saleem Şahzad

GİRİŞ

2001'deki 11 Eylül saldırıları Güney Asya'da bir savaş ateşlemeyi hedefliyordu. 26 Kasım 2008 Mumbai saldırıları El-Kaide'nin savaşını Orta Asya cumhuriyetlerinden, Hindistan ve Bangladeş'den doğuya doğru yaydığının ve benzeri pek çok böyle saldırının geleceğinin uyarısıydı. El-Kaide'nin ideolojik bakış açısında bu Muhammed Peygamber'e atfedilen (Hadis olarak bilinir) "Ahir Zaman" savaşlarına bir hazırlıktı. Bu hadiste antik Horasan olarak bilinen modern çağın İran, Afganistan, Pakistan ve Orta Asya'nın bir bölümüne işaret ediliyor. Horasan, Batı'ya karşı kesin bir savaşın yani Filistin ve işgal altındaki tüm Müslüman topraklarının kurtuluşu için Orta Doğu'da yaşanacak olan son savaşın öncesinde Ahir Zaman savaşlarının ilk savaş yeri olacaktı.

Aynı zamanda El-Kaide dünyanın en güçlü devletini Afganistan'ın imkânsız arazisinde tuzağa düşürmeyi amaçladı. Amaç Batı'ya karşı savaş sahnesini Orta Asya'dan Bangladeş'e yaymadan önce süper gücün enerjisini burada tüketmesini sağlamaktı.

Amerika Birleşik Devletleri'ne yönelik 11 Eylül saldırısından birkaç yıl sonra, Amerikan vatandaşı tutuklu David Headley'in⁶ itiraflarının ardından 26 Kasım 2008 Mumbai saldırılarının beyni olduğu doğrulanan El-Kaide'nin Askeri Komitesi başkanı Komutan Muhammed İlyas Keşmiri 9 Ekim 2009'da benimle yaptığı röportajı sırasında gelecek stratejilerini kabaca açıkladı:

Büyük Şeytan'ı (Amerika Birleşik Devletleri oluyor) bu bataklığa (Afganistan) çekmek için bu savaşı planladık. Afganistan bir avcının seçim yapması için her türlü tuzağın olduğu dünyadaki en eşsiz yerlerden biridir. Tuzaklar çöllere, nehirlere, dağlara ve hatta kent merkezlerine

6 Önceleri Daood Sayed Gilani olarak bilinen 30 Haziran 1960 doğumlu David Coleman Headley Chicago merkezli Pakistanlı Amerikalıdır. 2008 Mumbai saldırıları ve diğer terörist faaliyetleri başlatmak için militanlar ve eski ordu subayları ile birlikte plan yaptı. O Hindistan ziyaretini daha kolay kılması için Müslüman kimliğini saklayarak Müslüman isminin yerini bir İngiliz adı ile değiştirdi.

*kurulabilir. Bu bizim düşüncemizdir. Büyük Şeytan'ın küresel entrikalarından bıkip usandık ve dünyayı barış ve adalet yeri haline getirmek için bu şeytanın ölmesini amaçlıyoruz. Büyük Şeytan kendi üstünlüğünün kibriyle doludur ve Afganları misilleme kapasitesi veya gücü olmayan ve Amerika'nın savaş makinesi ile dört bir yanından kolayca vurulabilecek çaresiz heykeller olduğunu düşünüyor.*⁷

El-Kaide'nin Batı'ya karşı 2001'de başlayan savaş düşüncesinin tohumları 1980'lerde Afganistan'da Sovyet işgaline karşı on yıl süren Cihad (kutsal savaş) sırasında ekildi. Afgan direnişine el uzatarak ülkeye akın eden Araplar yaygın şekilde iki kampa, Yemenliler ve Mısırlılar kampına ayrıldılar. Kendi ülkelerinde din adamlarından etkilendikten sonra başka ülkelerden Afganistan'a gelen dini fanatikler daha çok Yemenlilerin kampına katıldılar. Onlar bir araya geldiklerinde, savaşmadıkları zamanlarda gün boyu süren askeri tatbikatlar ve ağır eğitimler yaptılar. Kendi yemeklerini pişirdiler ve sonra İşha (Yatsı namazı) namazını kılıp uyudular. 1980'lerin sonuna doğru Afgan Cihadı yavaş yavaş kesildiğinde bu Cihadçıların çoğu kendi ülkelerine geri döndüler. Diğerleri Afgan nüfusu ile birleşti ya da Pakistan'a gidip evlilikler yaptılar. El-Kaide çevresinde bu âdete yardımseverlik -*dravesh*- dendi.

Mısırlıların kampında aşırı derecede politik ve ideolojik motivasyona sahip pek çok adam vardı. Onların çoğu Müslüman Kardeşler'in üyeleri olsa da, bu kuruluşun devrimden ziyade demokrasi ve seçimler yoluyla topluma değişim getirme girişiminde ısrarcı olmasından memnun değillerdi. Afgan Cihadı, çoğu eğitimli doktor ve mühendisler olan bu gibi düşünen bireyler için güçlü bir yapıtıcı gibi hizmet etti. Diğerleri ise şu anda bin Ladin'in yardımcısı olan Dr. Eymen El Zevahiri'nin Mısırlı İslami Cihad yeraltı hareketi ile bağlantılı Mısır Ordusu'nun eski askeri personelleriydi. Bu grup İsrail ile Camp David'de bir barış anlaşması imzalamasının ardından 1981'de Cumhurbaşkanı Enver Sedat'a yapılan suikastın

7 Asia Times Online, 15 Ekim 2009

sorumluluğunu üstlenmişti ve Arap "azap ve sıkıntısının" nedeninin Amerika Birleşik Devletleri ve onun Orta Doğu'daki kukla hükümetleri olduğu çekirdek inancında birleşmişti. Mısırlıların kampı El Zevahiri'nin elindeydi ve yatsı namazından sonra kampın adamları otururlar Arap dünyasındaki çağdaş sorunları tartışırlardı. Kampın liderlerinin verdiği en güçlü mesajlardan biri Müslüman ülkelerin ordularını ideolojik olarak motive etmek için çabalara yatırım yapmaları gerektiği idi.

1990'ların ortasında, Afganistan cumhurbaşkanı Profesör Burhanuddin Rabbani ve onun güçlü savunma bakanı Ahmet Şah Mesut, bin Ladin'in Sudan'dan Afganistan'a gelmesine izin verdiğinde Mısırlıların kampı pek çok insanı saflarına çekti ve gelecek mücadele için strateji öğretti *muaskarları* (eğitim kampları) çalıştırdı. Taliban'ın 1990'ların ortasında, Afganistan'da dikkate alınması gereken bir güç olarak ortaya çıktığı zaman, Mısırlıların kampı kendi stratejilerini yerleştirmişti.

En önemlileri şunlardı:

- Bozuk ve zorba Müslüman hükümetler aleyhinde konuşmak ve onların devlet, yöneticiler ve ulusla ilişkili sıradan halkın gözündeki imajını yok etme amacıyla, onları hedef almak.
- İsrail ve Orta Doğu ülkelerinin diktatör hükümetlerine destek vermede Amerika Birleşik Devletleri'nin rolüne odaklanmak ve bu rolü herkesin anlamasını sağlamak.

Bunlar Afgan Cihadının Sovyetlere karşı yıllarıydı ve bu zaman dilimi boyunca Mısırlıların kampı dünyanın dört bir yanından çekilen çoğu Müslüman gençliğin düşüncelerini şekillendirdi.

El-Kaide'nin kendisi başka bir kuruluştan doğdu. Bu kuruluş Sovyetlerle savaşmak için Orta Doğu'dan Afganistan'a gelen Arap gençlerinin durumunu rahatlatmak için 1980'lerin başlarında

Abdullah Yusuf Azzam⁸ tarafından kurulan bir hizmet bürosu olan El Hidâmât Mektebi'ydi. Azzam'ın 1989'da suikaste uğramasının ardından görev, onun önde gelen talebelerinden bir olan bin Ladin'e geçti. Usame bin Ladin kuruluşu El-Kaide haline çevirdi. Ne var ki bu bir yapısal değişimden başka bir şey değildi. El Zevahiri ve Mısırlılar kampının ideolojisi ve mücadele örneği kendisinden önce var olmamış olsaydı El-Kaide aynı etkiyi yapamayabilirdi. Aslında, El-Kaide'yi bugün, dünyanın bildiği bir örgüt haline getirenlerden biri El Zevahiri'ydi.

El-Kaide ilk olarak çağdaş dünya politikalarının gereklerini karşılaması için İslam inancını yeniden tanımladığı bir mücadele diyalektliği (mantıki süreç) kurdu. El-Kaide "Allah'tan başka ilah yoktur ve Muhammed O'nun son elçisidir" ile şartları belirlenen Müslüman inancının temeli olarak tevhide önem verdi. El-Kaide için bu tevhid kavramı hem bireysel hem de toplumsal seviyelerde İslam geleneklerini belirler.

"Allah'tan başka ilah yoktur" kavramı sadece ayinsel çağrışımları içermez. El-Kaide ayrıca ilah kavramının otorite ile eşanlamlı olduğuna ve monoteizm yani tek tanrıcılık, İslam'ın tek otorite olması gereğini talep ettiği yaklaşımına dikkat çekti. Allah'a boyun eğmeyi reddeden her siyasi sistem ya da başka bir merci etkin bir şekilde bir çoktanrıcılık veya şirk şekli oluşturacaktır. YOKTUR [Lâ] sözü her tür insan yapımı sisteme karşı bir başkaldırıyı sembolize eder. Bu tutumu takınan Müslümanlar demokrasi, sosyalizm ya da insan yapımı her tür ideolojiye dayanan müşrik yönetim sistemlerini otomatik olarak reddederler ve Müslümanların bu tür sistemlere karşı savaşması gerektiğini savunurlar.

8 1941'de Filistin'de dünyaya gelen Abdullah Yusuf Azzam 24 Kasım 1989'da Pakistan

Peşaver'de bir bombalı suikaste öldü. O, Sovyet işgalcilerine karşı Afgan mücahidlerine yardım etmek için Müslümanların savunma cihadı yapması lehine fetvalar verdi. 1980'ler boyunca Afgan Araplarının uluslararası İslami gönüllüler çabasını organize etti, para topladı, adam topladı ve siyasal İslamcılığın yükselişinin önemini vurguladı.

Bu, seküler bir yönetim şekli benimsemiş olan her büyük Müslüman devletin kâfir olduğunu tasarlar ve tekfir kavramına yol açar (İslam dinini pratik olarak uygulamayan Müslümanın mürted olduğunu ilan etmek). Müslümanlara karşı olan, Müslümanların çoğunlukta olduğu devletler ve Müslüman olmayan devletler arasındaki stratejik ittifaklar tekfir adı altında geçersiz ilan edilir. Bu kaide El-Kaide'nin tüm stratejisinin temelidir ve bazen Marksist diyalektiğe yakın görünür. Marks kendi diyalektiğini bir ekonomik sınıf savaşı açısından tanımlarken, yeni İslamcı diyalektik toplumu iman ve amel temelinde kutuplaştırır, bu yüzden mücadeleyi iki seviyede sınıflandırır: İslam dünyasındaki müşriklere karşı İslamcılar ve Batı'ya karşı İslamcılar. Ne var ki bu bölünme, Müslüman nüfus çoğunluğunun sadakatini kazanmak için mücadelenin özünü belirlemek için tasarlanan teorik bir bölünmedir. Uygulamada El-Kaide kendi savaş stratejisi yoluyla hem İslam dünyasında hem de Batı dünyasında müşriklerle başa çıkmaya çalışır.

El-Kaide öncelikle bir Arap örgütüdür ancak mücadelesini başlatmak için Mısır'ı ya da diğer herhangi bir Orta Doğu ülkesini seçmedi. Onun seçimi El-Kaide'nin Arap kökenli üyeleri ile taban tabana zıt gelenekleri, dini ideolojileri ve görenekleri olan Güney Asya oldu. Bu seçimin ana nedeni biraz garip görünebilir ama inanç kaynaklıdır. Muhammed Peygamber antik Horasan'ın "Ahir Zaman" savaşları için ilk savaş sahnesi olacağını önceden haber verdi, nitekim El-Kaide bu varsayımı yerine getirmek için yola çıktı.

Modern İran, Orta Asya cumhuriyetleri, Afganistan ve Pakistan'ın bir kısmını içeren Horasan savaş sahnesini coğrafi olarak yeniden tanımlanmasına dayanır. İlk savaş alanına ayrıca Hint Gazası (Muhammed Peygamberin sözlerinde kullandığı bir terim) veya Hindistan'la savaş da dâhil edilir. Ve bu, El-Kaide'nin ilk savaş bölgesini Orta Asya ve Bangladeş arasına yerleştirmesine hizmet eder. (Bangladeş bir savaş bölgesi değildir ancak Hindistan'a karşı bir savaşta lojistik nedenlerden dolayı bir atlama tahtasıdır).

İslam inancının bir parçası Peygamber'in tahminlerinin olacağıdır. Buna göre Müslüman orduları Horasan ve Hindistan savaşını kazandıktan sonra, vaat edilen Mehdi'nin (son yenilikçi) kuvvetlerine katılmak için Orta Doğu'ya hareket edecekler ve Filistin'in kurtuluşu için Deccal ve onun Batılı müttefiklerine karşı savaşacaklar.

El-Kaide 1990'ların ortasında, Afganistan'da Taliban yönetimi sırasında sınırlarını çizdiği "Horasan'ına" etkin bir şekilde girdi. O zaman El-Kaide'nin amacı Orta Asya'dan Bangladeş'e bölgeyi bir savaş alanına çevirebilmek için gereken koşulları oluşturmaktı. El-Kaide'nin ana odağı Özbekistan, Tacikistan, Çeçenya ve Çin'in Sincan eyaletinde bulunan tüm bölgesel kurtuluş hareketlerinin dayandığı Taliban'ın yönettiği yer olan Afganistan İslam Emirliği haline geldi. Bu son örgütler İslam sancığının taşıyıcısı oldular ancak Taliban'a çok benzer şekilde onların da yerel gündemleri vardı. Onların stratejisi lokalize ya da yerel sınırların ötesine uzanmadı. El-Kaide'nin ise sınırların ötesine uzanan bir gündemi vardır.

Bu kitap 1996 ile 2010 arasındaki dönemi ayrıntılı olarak inceler ve bu dönem boyunca El-Kaide ve Taliban'ın çoğu gözlemciye göre neden benzer görüldüğünü açıklar. Ancak, onların ne personelleri ne de hedefleri asla aynı değildi. Taliban'ın üst düzey liderliği dahil sadece çok az kişi bu gerçeği tanır. El-Kaide Taliban'ı destekledi ve Taliban'ın ilk olarak 1990'ların sonunda Afgan iç savaşı sırasında Kuzey İttifakı'na⁹ karşı ve sonra da Ekim 2001'de Afganistan'a yönelik ABD saldırısının ardından Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı askeri başarılarına önemli ölçüde katkıda bulundu. Ne var ki bu, El-Kaide ve Taliban'ı tek bir varlık yapmaz. El-Kaide'nin amacı Taliban ve tüm Müslüman kurtuluş hareketlerini saflarına çekmek ve onları kendi küresel gündemini ilerletmek için kullanmakken onların (Taliban ve El-Kaide) arasındaki ilişki benzersiz bir ilişkidir.

9 Daha çok Afgan Kuzey İttifakı olarak bilinen Afganistan'ın Kurtuluşu için Birleşik İslami Cephesi 1996'da Afganistan İslam Devleti tarafından kurulan askeri siyasi bir şemsiye örgüttü. Örgüt etnik olarak Peştun Taliban ile savaşmak için çeşitli Afgan etnik grupları birleştirdi.

Bir sonuç olarak Taliban ve Özbekistan, Çeçenya, Çin'in Sincan eyaleti ve Keşmir gibi ülke ve bölgelerdeki tüm kurtuluş hareketleri El-Kaide'nin planına temkinli yaklaşırlar, ancak El-Kaide tuzağını titizlikle hazırladı. Onun amacı tüm kaynakların El-Kaide kanallarından akmasını sağlamaktır, böylece söz konusu bu hareketler El-Kaide'nin talimatlarını izlemenin dışında seçimsiz bırakıldılar. El-Kaide henüz bencil değildir. Daha geniş İslam davası için böyledir. Aslında 1990'ların ortasından 2010'a olaylara baktığımızda El-Kaide'nin kurban sunağına defalarca kendisini koyduğunu görebiliriz.

Taliban'ın 1990'ların ortalarında kuzey Afganistan'da Kuzey İttifakı'na karşı ilk başarısı sürdürülebilir olmadı. El-Kaide kendi Arap savaşçılarıyla Taliban'a destek sağladı. İslamcılar arasında Arap savaşçılar Sovyet Rusya'ya karşı Afgan Cihadi'nin gerçek kahramanlarıydılar. Bu yüzden El-Kaide, Kuzey İttifakına karşı Taliban'la gücünü birleştirdiğinde bu Taliban'a pek çok imkân verdi. Araplar Afganlardan daha esnek ve dirençli savaşçılar olma eğilimindedir. Arapların müdahalesi Kuzey İttifakı ve Taliban arasındaki savaş dinamiklerini değiştirdi. O zaman Ahmet Şah Mesut'un liderliğini yaptığı (ki öldürüldü) Kuzey İttifak gücü toprakları kaybetti, sadece Afganistan'ın kuzeyinde sadece bir kaç bölgede kontrol sağladı. O zaman Mesut, Tacikistan'a kaçmayı planlayacak kadar zor bir durumla karşı karşıyaydı. Taliban yönünü Kuzey İttifakı komuta merkezinin bulunduğu Peşaver Vadisi'ne çevirdiğinde durum buydu.

Kuzey İttifakı'na karşı El-Kaide'nin Taliban desteği Taliban'ı etkileyecek kadar uzun bir yola gitti. Molla Muhammed Ömer (Taliban'ın manevi lideri) bizzat borçlu oldu. Bu, El-Kaide için durumdan yararlanma zamanı oldu. El-Kaide Taliban'ın eğitim kamplarının çalıştırılması ve Kuzey İttifakı'na karşı savaş stratejilerini belirlemek dâhil Taliban'ın tüm savunma stratejileri üzerinde etkin bir sorumluluk aldı. Bir sonuç olarak El-Kaide Çeçenlerin, Pakistanlıların, Özbeklerin ve hatta Çinli kurtuluş hareketlerinin kamplarına doğrudan erişim kazandı. Bu süreçte El-Kaide Afganistan'da

Taliban yönetiminin tabiatını değiştirdi ve ülke çapında bir savaş histerisi oluşturarak ülkeyi bir "ulusal güvenlik devleti" haline çevirdi. Buna Taliban'ı dünya toplumundan soyutlayan Bamiyan Budalarının¹⁰ patlatılması ve diğer faaliyetler gibi faaliyetler eklendi.

Dünya'da 3 ülke Afganistan'daki Taliban hükümetini tanıdı: Pakistan, Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri. Bu ülkeler Taliban'ı Çin sınırı yakınlarındaki bölgeye sevk ettirmek için yoğun çabalar sarf ettiler. Ne var ki Taliban saldırgan amaçlarla Çin'e karşı Taliban kontrolü altında toprakları kullanması için kimseye müsaade etmeyeceği konusunda Çin'e güvence verdi. Doğu Türkistan İslami Hareketi'ne Afganistan'da barış için yaşamasına müsaade edilebilirdi ancak Çin'in korktuğu gibi Sincan'da isyana teşvik etmesine izin verilmeyecekti.

Çin, Afganistan'daki Taliban hükümetini tanımak ve diplomatik bağlar kurmak üzereyken Bamiyan Budaları eylemi meydana geldi. Bunu 11 Eylül olaylarının izlemesini Çin darbe olarak gördü. Çin, Taliban hükümetini tanısaydı Taliban, kontrolü altındaki Afganistan'ı uluslararası toplumun bir üyesi yapma doğrultusunda uzun bir yoldan gidebilirdi, ancak bu El-Kaide'nin amacı değildi ve El-Kaide'nin daha geniş çıkarlarına karşıydı. El-Kaide'nin bölgeyi bir savaş sahnesine çevirmesi ve Amerika Birleşik Devletleri'ni Afgan bataklığında tuzağa düşürmesi gerekiyordu. Ve 11 Eylül bölgeyi ateşlediğinde bu El-Kaide'nin planları doğrultusunda oldu. El-Kaide Afganistan'ın Amerika Birleşik Devletleri tarafından işgalini Taliban'ın yenilgisi gibi kaçınılmaz gördü ve Pakistan sınır bölgelerinin içlerine doğru çekildi.

Pakistan ve Afganistan arasında yer alan 7 aşiret temsilciliği vardır:

10 Bamiyan Budaları Afganistan'ın merkezindeki Hazarajat bölgesinde Bamiyan Vadisi'nde bir uçurumun kenarına oyulmuş yerde duran 6. yy'dan kalma Buda'nın 2 heykelidir. Bamiyan Buda heykelleri 2001 yılında Molla Ömer'in emriyle dinamitlenerek yıkıldı.

- Khyber Temsilciliği
- Orakzai Temsilciliği
- Kurram Temsilciliği
- Mohmand Temsilciliği
- Bajaur Temsilciliği
- Güney Veziristan Temsilciliği
- Kuzey Veziristan Temsilciliği

Bu bölgelerden, Pakistan şehri Dera İsmail Han üzerinden Afgan eyaletleri Helmand ve Kandahar sınırındaki Pakistan'ın güney-batı Belucistan eyaletine doğru yollar vardır. Bu hat Sovyetler Birliği'ne karşı Afgan ulusal direnişine üsler sağlamıştı. Bu bölgenin sakinlerinin büyük çoğunluğu etnik Peştunlar olmakla birlikte Beluclar da vardır. Bu bölge sakinlerinin tamamı doğal savaşçıdırlar. Afganistan'daki Taliban yönetimi sırasında bu Peştun ve Belucların çoğu Taliban için çalıştı ya da Taliban'la çalıştı. Bu yüzden Afganistan'daki mağlubiyetlerinin ardından Taliban ve El-Kaide güçlerinin geri çekilmesi için onların bu kuşağa kutsallık sağlama konusunda tereddütleri yoktu (bu kuşak yaklaşık 1,500 km'ye yayılır).

El-Kaide'nin bir dinlenme yerine- güvenli bir limana- ihtiyacı vardı ancak yalnızca onun kutsallığı içinde saklanma niyetinde de değildi. El-Kaide'nin istediği şey tüm bölgeyi bir savaş sahnesi haline çevirmek için kışkırtabileceği doğal bir kaleydi. Bu takdirde Amerika Birleşik Devletleri ve onun Batılı müttefiklerini Afganistan'ın doğal gerilla arazisinde tuzağa düşürebilir ve operasyon alanını kuzeyde Orta Asya'ya ve doğuda Hindistan'a genişletebilirdi.

El-Kaide Pakistan'da bir Cihad başlatmayı asla amaçlamadı ancak Pakistan Afganistan konusunda Amerika Birleşik Devletleri'nin

tarafında yer aldığı bir ikileme karşı karşıya kaldı. (Pakistan bunu yarı gönüllü olarak zorlama ve şantaj altında yaptı, ancak yine de Amerika Birleşik Devletleri'nin yanında yer aldı). Bu durum El-Kaide'ye Pakistan'ı Amerika Birleşik Devletleri ve Batılı müttefiklerinden daha az olmayan bir düşman olarak düşünmesi dışında bir seçenek bırakmadı. El-Kaide operasyonlarını Pakistan içinde doğru genişletmenin dışında bir seçeneği kalmadığını hissetti.

Bu yüzden 2002'den bu yana El-Kaide stratejisini gerçek bir doğal kale olan Pakistan'ın aşiret bölgesi üzerinde odakladı ve bölgeyi ideolojisi ile boğdu. Pakistan'ın Afganistan'daki Amerikan harekâtına olan desteğini etkisiz kılacağı ümidiyle Pakistan'da bir kaç küçük operasyon düzenledi, ancak El-Kaide Pakistan'da halen büyük bir cephe açmadı. El-Kaide aşiret bölgelerinde kuvvetlerini yeniden grupladıktan sonra 2006'da Taliban'ın o yılın bahar taarruzunu desteklemek için Afganistan'a gitti. Bu olay hem Taliban'ın geri dönüşü için hem de El-Kaide için bir dönüm noktası oldu.

2007'de El-Kaide kısaca bir kez daha yeniden toparlanmak için aşiret bölgelerindeki mağaralarına geri döndü, ancak bu sefer Afganistan'daki Amerikan eylemlerine sadakati şimdi açık hale gelen Pakistan'da bir savaş cephesi açmak için geri döndü. Burada Başbakan Benazir Butto'nun öldürülmesi gibi bazı büyük operasyonlar gerçekleştirdi. Sonra tekrar aşiret bölgelerine geri çekildi ve ideolojik olarak etkilediği kabile veya aşiret yoldaşlarını "kan kardeşlerine" dönüştürme sürecini başlattı.

Bu gelişmelerden 2007'nin sonları ve 2008'in başlarında Pakistan Tehrik-i Taliban'ı (TTP) ortaya çıktı ve El-Kaide yeni bir liderler ve komutanlar jenerasyonundan "gölge bir ordu" (Laşkar El Zil) dokudu. Amacı Hindu Keşmir ve Hindistan ana karası dâhil, Filistin, Somali ve Irak'ı *İbnul Balad* (toprağın oğulları) savaşçıları ile bir resmin içine dâhil eden dünya çapındaki Müslüman direniş hareketlerini koordine etmektir. Şimdi El-Kaide stratejisi ve ideolojisi

birleşiyordu. 26 Kasım Mumbai saldırıları ve Çeçenya'daki Müslüman direniş hareketi Hindistan'da El-Kaide'nin yeniden saldırıları için ortaklaşa bir zemin kurdu.

Tüm dünyanın saplantısı şu anda Afgan savaşı olurken, 26 Kasım saldırıları bağımsız bir olay olarak görüldü. Bu kitap bu algının öte-lerine bakar. 11 Eylül olayından beri ortaya çıkan her şeye genel bir bakış sağlar, oldukça farklı bir resim sunar ve Hindistan'ın El-Kaide'nin savaş bölgesi içine çekilmesinin başlangıcı olduğunu savunur. El-Kaide'nin amacı Filistin'in kurtarılması için yapılacak nihai "Ahir Zaman" savaşları için Batı'ya karşı savaşlarını her şekilde Orta Doğu'ya yaymaktadır.

1. BÖLÜM

YENİ BİR DÜNYA:
YIKIM, GÖÇ, DOSTLAR VE DÜŞMANLAR

1 Eylül olaylarından kısa bir süre sonra yakalanmaktan kaçmak için gizli bir yerden bir başka yere hareket ederken Usame bin Ladin, televizyon kanallarında mesajını yayınladı. El-Kaide'nin bu evresinin taktikleri 7 Ekim 2001'de Afganistan'da Amerikan işgali başlamasından önce başladı. Bu arada, Bin Ladin'in elçileri Pakistan'da zaten daha önce kurdukları bağlantıları yoluyla yeni bağlantılar kurdular. Onlar El-Kaide savaşçılarının aile üyelerinin taşınması planları için Pakistan'da evler kiraladılar. Bir Filistinli olan Ebu Zübeyde kadın ve çocukların pasaportları ve biletleri için resmi düzenlemeler yapmak ve onların geçici konaklamasını ayarlamak için 100,000 Amerikan Dolarıyla Leşker-i Tayyibe'nin¹¹ (LeT) şefi Hafız Muhammed Said¹² ile görüşmek üzere Pakistan'a Lahor'a gönderildi. Said bu hassas görev için seçildi, çünkü hem Usame bin Ladin'in hem de El-Kaide liderliğinin eski bir sırdaşıydı.

1988'de Bin Ladin'in yardımcılarında Suudi Ebu Abdurrahman Sareehi Sovyetlere karşı savaşmaları için Bajaur Temsilciliğinden (Federal İdari Aşiret Bölgesi- FATA) Pakistanlıları kazanmak için Afgan Kunar Vadisi'nde bir örgüt kurdu. Zakiur Rahman Lakhvi'nin kayınbiraderi olan Sareehi şimdi LeT'in başkomutanı ve 26 Kasım 2008 Mumbai saldırısının ana şüphelisidir. (ABD Hazine ve

11 Leşker-i Tayyibe Has Ordu demektir. Keşmir ayrılıkçı hareketini desteklemek için Hint Keşmiri'nde savaşan Pakistan merkezli bir örgüttür. Örgüt 2002'de yasaklandı. Cemaat'ül Da'va adı altında faaliyet gösterir.

12 Hafız Muhammed Said yaygın bir şekilde LeT militanlarının gizli bir örgütü olarak düşünülen bir yardım örgütü olan Cemaat'ül Da'va'nın şefidir. Hindistan onu iddia edilen LeT bağlantıları ve Hindistan'a karşı saldırılara katılımı için en çok aranan teröristlerden biri olarak kabul eder. Birleşmiş Milletler Aralık 2008'de Cemaat'ül Da'va'yı terör örgütü olarak ve lideri Hafız Said'i de terörist lider olarak belirledi.

Güvenlik Konseyi onun LeT operasyonlarının başı olduğuna karar verdi).

Eğitim kampları için başlangıç sermayesini Bin Ladin karşıladı ve örgüt Kunar Vadisi ve Bajaur'da gelişti. Pakistan'dan Selefi¹³ düşünce okuluna ait olan yüzlerce genç, Afgan kardeşlerinin yanında savaşmak için örgüte katıldı. Kısaca, 1989'da Bin Ladin küresel bir direniş hareketinin ayarını ve tonunu kurmuştu.

1990'da Irak Kuveyt'i işgal etti. Bin Ladin Suudi Arabistan'a ülkeyi savunmak için gönüllülerini göndermeyi teklif etti, böylece Amerika Birleşik Devletleri'nden yardım arayışına bir alternatif oldu ve kontrol edebileceği kaynakların ayrıntılarını gönderdi. Bunların içinde Said'in Kunar Vadisi'ndeki hazırlığı da yer alıyordu. Leşker-i Tayyibe o günlerde temelleri Usame bin Ladin tarafından atılan Sareehi'nin hazırlığının bir dalı olarak Kunar Vadisi'nde doğdu. Afganistan'daki komünist rejimin düşmesinin hemen ardından ve Taliban'ın hükümetin dizginlerini ele almasından önce Kunar Vadisi'nde Kuveyt ve Suudi Arabistan tarafından desteklenen Selefi ilkelerine dayalı bir İslam Emirliği kuruldu.

7 Ekim 2001 tarihinde Amerika Birleşik Devletleri ve müttefikleri Afganistan'a saldırdı. Amerika Birleşik Devletleri'nin hâkim olduğu tek taraflı savaş 2 ay kadar sürdü, daha sonra El-Kaide ve Taliban liderliğinin tamamı Pakistan'a çekildi. Bu, Amerika Birleşik Devletleri'nin iyimser bir şekilde düşündüğü gibi savaşın sonu değil aksine yeni bir küresel savaşın başlangıcıydı.

11 Eylül saldırıları Batı hegemonyası ve çıkarlarına karşı küresel bir savaşın odak noktası haline gelmişti. Bunun kökenleri 20 sene kadar önce Afganistan'daki askeri kamplarda tanışan muhalif Müslüman gruplara uzanır. İlk gelenler Müslüman Kardeşler'den Mısırlı gençler oldu ve onlara daha sonra çeşitli Arap hükümetlerine karşı

13 Selefilik, özellikle Suudi Arabistan'da izlenen Müslüman düşünce okuludur.

olan bir dizi yeraltı örgütlerinden gelen diğerleri katıldılar. Bu, Afganistan'da komünizmi yenerek büyük Sovyet imparatorluğunun sonunun gelmesinde büyük bir rol oynayan çekirdek hareketti.

Ancak Batı dünyası düşmanlığıyla birlikte, muazzam Amerikan savaş makinesi ile kapışmak bir başka konuydu. ABD ve müttefik güçlerinin ortak saldırıları ölümcüldü ve militanların çoğunun imha edildiği görüldü. ABD'nin zayıatları iki ay süren savaşta sadece 12 kişiye, El-Kaide'nin binlerce militanı (siviller yanında) hava bombardımanlarında öldürüldü. Uzun Afgan savaşının bu iki aylık periyodu Aralık 2001'de bittiğinde en az 3,000 El-Kaide savaşçısının öldürüldüğü tahmin ediliyordu. Onlarcası da tutuklanmıştı ve o zaman geriye kalan damlalar Pakistan'ın Bajaur, Mohmand ve Güney ve Kuzey Veziristan aşiret bölgelerine ulaştı. (Hindu Kuş dağı sırası yakınlarında, bu bölgeler dünyanın yaşanması en zor arazilere sahiptir ve doğal dağ kaleleri sağlarlar). Onların sayıları bir kaç bine düşmüştü. Afganistan'ın Amerika tarafından işgal edilmesinden sonra Afganistan'dan kaçan yabancı savaşçıların tam sayısı hakkında güvenilir bir veri yoktur, ancak kabaca bir tahminle toplam 10,000 kadar Özbek, Çeçen, Uygur, Çin ve Arap savaşçı Pakistan'a ulaştı. Bunlar arasında El-Kaide'nin gerçek üyelerinin 2,000'den fazla olmadığı düşünülebilir.

Afgan direnişinin bu kalıntıları böylesi acıklı bir durumda iken El-Kaide Amerikan hegemonyasına meydan okuyabilecek durumda değildi, ancak gerçekte El-Kaide'nin kayıpları tahmin edilen den daha hafifti. Çünkü Afganistan'ın işgali sırasında El-Kaide'nin çekirdek üyeleri gerçekte Afganistan'da savaşmamıştı. Bunun tek istisnası Tora Bora kuşatması gibi El-Kaide'nin adamlarının tuzağa düştüğü ve savaşmak dışında seçeneklerinin olmadığı özel koşullardı. El-Kaide'nin stratejisi Amerikan kuvvetlerini Afganistan'da tamamen bozguna uğrattıktan sonra daima savaşın sonraki aşaması için enerjisini ve kaynaklarını muhafaza etmek olmuştur. El-Kaide bu amaçla Pakistan'ın aşiret bölgelerinde yıpratma savaşını başlattı.

Ateşle Oyun

Taliban'ın Afganistan'daki yenilgisinden kısa bir süre sonra El-Kaide'nin Afgan savaşında savaşmak için ana stratejik bahçesi olan Pakistan'daki ağının çöktüğü görüldü. Mart 2002'de üst düzey El-Kaide komutanı Ebu Zübeyde tutuklandı. Bir kaç ay sonra 11 Eylül 2002'de Remzi bin El-Shib yakalandı. Özellikle Ebu Zübeyde'nin tutuklanması El-Kaide'nin Pakistan'daki planının zayıflığını yansıttı. O, LeT şefi Hafız Said ile bağlantı kurmak ve El-Kaide aile üyelerini güvenli yerlere yerleştirilmelerini planlamakla görevlendirilmişti. Bu gerçeği 27 Ocak 2006'da *Asia Times Online*'da belgeledim:

LeT'den haber kaynaklarına göre Arap Cihadçıları ve 2001 yılında Amerikan öncülüğündeki işgal yüzünden Afganistan'dan ayrılmak zorunda kalan ailelerinin bakımı için kullanılacak olan paranın miktarı 100,000 dolardı. LeT, Afganistan'daki Arapların sorunları ile meşgul olan Pakistan'daki tek örgüttü. Bunun, her iki tarafında Selefi geçmişe sahip olmasının dışında bir dizi nedeni vardı. Bu nedenlerin en önemlisi bu bağların 1980'lerde Sovyetlere karşı Afgan direnişi sırasında kurulmasıdır. Böylece LeT Kabil ve Kandahar düşükten sonra pek çok Arap ailenin geçici barınmasını organize etti. Sonraki adım sahte seyahat belgeleri ve uçuş biletleri hazırlamaktı. Ancak Hafız ve para dost değildi. Faisalabad'da LeT'in güvenli bir evinde yaşamakta olan Ebu Zübeyde, Araplara yardım edecek kadar yeterli paraya sahip olmadığından yakınan Hafız'la görüşmek için Lahor'a gitti. Ebu Zübeyde öfkeleni ve güvenli evine geri döndü. Bir kaç gün sonra evine baskın yapıldı ve o tutuklandı. Bu olaylar Cihad folklorunun parçalarıdır. Ancak, LeT'e katılmak için Pakistan ordusundan ayrılan bir haber kaynağı tarafından eklenen yeni olan şey Hafız'ın çok geçmeden bir hayal kırıklığı olduğu ve bir işadamı olmak için Afrika'ya gittiğiydi. Ebu Jabran, Ebu Zübeyde'nin baş korumasıydı. O da Ebu Zübeyde ile birlikte tutuklandı. Benim haber kaynağımın söylediğine göre "mantiki sonuç onun Küba'daki

ABD askeri üssü Guantanamo Bay, ya da Camp X-Ray'de olması gerektiğidir". "Ancak o Leşker-i Tayyibe'nin 1 numaralı adamı, Hint yönetimindeki Keşmir'de LeT'in başkomutanı Zakiur Rahman'ın kişisel danışmanı olarak hizmet veriyor." *Asia Times Online*'nin soruşturması Ebu Jabran'ın Ebu Zübeyde ile birlikte tutuklandıktan 8 gün sonra Amerikan Federal Soruşturma Bürosu tarafından serbest bırakıldığını gösteriyor. Ebu Jabran serbest bırakılır bırakılmaz Zakiur Rahman'ın bir danışmanlığına yükseldi. Ebu Jabran LeT'in iç dairesinde Janab Jabran Chaca olarak bilinir.

Jane Mayer *Karanlık Taraf: Terörle Savaşın Nasıl Amerikan İdealleri İçin bir Savaşa Dönüştüğünün İçeriden Hikâyesi* (2008) isimli kitabında bir CIA yetkilisinin Ebu Zübeyde'nin nerede olduğunu öğrenmek için bir muhbirlik rüşveti olarak Pakistan hükümetine 10 milyon dolar ödeme yaptığını söylemişti. Ebu Zübeyde'nin tutuklanması diğer onlarca tutuklamaya yol açtı. Aylar içinde El-Kaide'nin ağı öylesine darmadağın oldu ki varlığını sürdürüp sürdüremeyeceği sorgulanır oldu.

2001'in sonlarında Afganistan'da Taliban'ın çöküşünden beri Washington'un baskısı altında bulunan Pakistan 22 Haziran 2002'de Afgan sınırı yakınında bulunan Güney Veziristan'da Azam Varsak'ta Taliban'a karşı büyük bir operasyon başlattı. Azam Varsak operasyonu Pakistan silahlı kuvvetlerinin El-Kaide'ye karşı yaptığı ilk saldırı oldu. Saldırıya Sınır Kolordusu ve Veziristan Öncü Birliklerinden paramiliter güçlerde katıldı. Toplam ölü sayısı 11 güvenlik kuvveti ve 6'sı Çeçen ve Özbek militanı olmak üzere toplam 17 oldu. 50'nin üzerinde yabancının saldırıdan kaçtığı söylendi. Ancak operasyon, Pakistan aşiretlerinin yenilgiye uğrayan Taliban rejimi ve onun mütefiki yabancı savaşçılara olan sempatisi yüzünden başarısız oldu. Onların nefreti ABD öncülüğünde Afganistan'ın işgali ile arttı ve Pakistan silahlı kuvvetleri kaçan El-Kaide üyelerini yakalamaya çalıştığında aşiret üyeleri Pakistanlılara düşman oldu. Onların öfkesi uzun süredir örgüt yanlısı görüşü ile tanınan Mehsud aşiretinde

kendini gösterdi, Pakistan ordusuna direndi ve yabancı savaşçılar için güvenilir bir geçiş sağladı. Vezir şefleri ve diğer aşiretlerin ileri gelenleri Pakistan'ı misilleme yapmakla tehdit ettiler. Onlar operasyonu ABD sponsorlu olduğunu söyleyerek kınadılar ve aşiret bölgelerinde daha çok operasyon yapılması durumunda tüm Peştun aşiretlerine açık bir savaş ilanına eş değer olacağını duyurdular.

27 Haziran 2002'de Tuğgeneral Şevket Hayat ve Albay Said Han'ın içlerinde bulunduğu çeşitli Pakistanlı ordu subayları aşiret *jirgası* (meclis) ile bir araya geldiler. İki ordu subayı gelecekte El-Kaide'ye karşı yapacakları herhangi bir operasyondan önce aşiretlere sorunu kendi başlarına çözmeleri için bir fırsat tanıyacıklarına söz verdi. Onlar ancak aşiretler başarısız olduğunda mücadeleye gireceklerine söz verdi. Bu anlaşmaya rağmen, ne var ki Pakistan güvenlik kuvvetleri ve yerel yönetim yabancıları tutukladıkları küçük operasyonlar yapmayı sürdürdü. Aşiretler bu istisnayı ciddiye aldı ancak bunu beklenildiği gibi bir sorun haline getirmedi. Sonra 2 Ekim 2003'de Pakistan silahlı kuvvetleri kendi anlayışını pervasızca ihlal etti, uyarıda bulunmaksızın Angor Ada yakınlarında Baghar köyüne 2,500 komando 12 silahlı helikopterin hava desteği yoluyla taşındı.

Yerel sakinlere göre helikopterlerin bazıları Afganistan'da sınır ötesindeki Machdad Kot Amerikan hava üssünden havalanmıştı. Görgü tanıkları saldırıda 31 Pakistan askeri ve 13 yabancı savaşçı ve yerel aşiret üyesinin öldüğünü bildirdi. Ancak, çok sayıda militan kaçtı. Operasyonu Tümgeneral Faysal Alvi komuta etti ve içlerinde Abdurrahman Kennedy'nin bulunduğu bir kaç üst düzey El-Kaide komutanı öldürüldü. El-Kaide, Tümgeneral Alvi 2008 yılında emekli Binbaşı Harun Askhik tarafından vurularak öldürüldüğünde bu saldırının intikamını aldı. (Binbaşı Harun'un hayatı ve bu olayın ayrıntıları Sayfa 85-86'da yer almaktadır). Ancak durum El-Kaide'nin yeni bir savaş stratejisine geçmesini talep ediyordu. Ve bununla birlikte bu gerçek *Bin Bir Gece Masalları* masalının ana karakterlerinden biri ortaya çıkıyordu.

Ekim 2003 askeri operasyonu El-Kaide liderlerini hızlı hareket etmek zorunda bıraktı. El-Kaide şimdi eski Taliban kadrosunun tek yararlı fonksiyonunun El-Kaide üyelerine ev sahipliği yapmak olduğunu anladı. Celaleddin Hakkani gibi komutanlar Pakistan bağlantıları yüzünden hayatta kaldılar. Pakistan'da örgütün ayağa kalkacağı omurga yoktu. El-Kaide Pakistan güvenlik birimleri ile bağlantısı olmayan yeni genç kanlar arayışına girdi. Böyle onlarca genç aşiret üyesi ile etkileşimi oldu ve El-Kaide'nin eğitimli gözleri günün adamı olarak Nek Muhammed'i gördü. Bu Neo-Taliban (Yeni Taliban) El-Kaide'nin ideolojisi ve stratejik vizyonu ile doğan yeni bir Güney Asya gençliği jenerasyonunun başlangıcıydı.

El-Kaide'nin Yeni Yaklaşımı

Nek Muhammed Güney Veziristan'ın Vezir aşiretinden gelen yirmili yaşlarının ortasında yarı okur ve fakir birisiydi. El-Kaide liderleri onda doğal bir savaşçılık buldu. Kendisine silah ve para verildi. Vana'daki aşiret karargâhını ziyaret etmek istediklerinde toplu taşıma olarak dağların etrafında koşuşturmaya alışık olan Nek ve aşiret arkadaşları şimdi hareket etmek için birkaç akıllı SUV'a sahipti. Silahlı muhafızlar ona eşlik etti. Peştun aşiret topluluklarında silah, para ve adamlar bir lidere işaret eder. Emrindeki tüm bunlarla Nek Muhammed Güney Veziristan'ın gerçek lideri olarak kabul edildi.

Aşiret büyüklerinin eski derebeylikleri çökmeye başladı. Onlu ve yirmili yaşlarında gençler Nek Muhammed tarafından eski düzene meydan okumak için organize edildi. Aylar içinde, yüzlerce yıllık eski aşiret yapısı eridi. Genç neslin sözü geçer oldu. Onların itaatsizliği sınır tanımadı. Aşiret büyükleri ve kıdemli Müslüman din adamları kontrolü kaybetti. Geleneksel aşiret dinamiği kelimenin tam anlamıyla bir gecede değişti. Genç militanlar kendilerine rakip olabilecek hiç kimsenin varlığına tolerans göstermeye hazır değildi. Aşiret şefleri ya öldürüldü ya da şehirlere kaçtı. Onların

derebeylikleri de tamamen El-Kaide'ye kendini adanmış olan yeni jenerasyonun ellerine düştü.

Pakistan'ın askeri kuruluşu bu aksiliği geçici olarak değerlendirdi ve El-Kaide ideolojisinin tüm işaretlerinin uygun bir askeri operasyonla silinip atılabileceğinden emindi. 2004'de Nek Muhammed'in Güney Veziristan'da bir CIA insansız hava uçağı saldırısında öldürüldüğünde Pakistan ordusunun bu düşüncesi aşikâr oldu. Ne var ki hem Amerika Birleşik Devletleri hem de Pakistan El-Kaide'yi hafife almıştı. El-Kaide şahıslara dayanmıyordu. El-Kaide dinamik bir strateji geliştirmişti. Nek Muhammed'in şahsi gücünün ardında, hem Afganistan'da ABD-NATO kuvvetlerine karşı savaşı sürdürebilecek hem de Pakistan'ın baskısını savuşturabilecek motive bir kadro yetiştirmişti.

2003-2004'de El-Kaide yüksek komutanlığı tarafından formüle edilmiş olarak Güney Veziristan'da El-Kaide komutanlığı altında Cündullah ve Ceyşül El Qıba El Cihadi El Siri El Alami isimli iki güç bulunuyordu. Ceyşül El Qıba Afganistan'ı kapsayan uluslararası operasyonları düzenleme işi ile görevlendirilirken Cündullah'ın görevi Pakistan'daki Amerika ve diğer Batılı çıkarları hedef almak ve Amerika Birleşik Devletleri'ne olan Pakistan desteğini etkisiz hale getirecek operasyonlar yapmaktır. (Pakistan'daki Cündullah, yine Cündullah diye adlandırılan İranlı örgütten farklıdır).

Bu örgütler sadece tek başına askeri operasyon yapmak için değillerdi, ayrıca halk kitleleri arasında El-Kaide misyonunu tanıtmak ve El-Kaide'yi güçlendirmek içindi. Aslında bu, El-Kaide'nin gelecek planları için bir yatırımdı. Söz konusu örgütler belgesel filmleri kapsayan propaganda edebiyatı ürettiler ve El-Kaide'nin basın kanadı El Sahab Prodüksiyon'a benzer bir işleyişi olan Ümmet isimli bir stüdyoları vardı.

2004'ün sonuyla birlikte El-Kaide, 2002'den-Aralık 2004'e Usame bin Ladin'in seçme konuşmalarını içeren en yeni ve modern bir CD yayınladı. Bu CD Afganistan, Pakistan ve Orta Doğu'da dağıtıldı. Bu, El-Kaide'nin eski "müphem" imajını dağıtma yönünde daha geniş amacına doğru attığı ilk adım oldu ve Amerika Birleşik Devletleri'ne ve Orta Doğu ve Afganistan'daki yabancı işgal güçlerine karşı açıkça bir kitlesel Cihad ilanı oldu. CD'deki , konuşmalarda birkaç belirli dinleyiciye hitap ediliyordu. 2002 konuşması Pakistan ulusunu, 2003 konuşması Amerika Birleşik Devletleri'ni hedef alıyordu, 2004 konuşması Avrupa'yı ve Aralık 2004 konuşması Arap Yarımadası (Suudi Arabistan) halkına hitaben yapılmıştı.

Usame bin Ladin'in yaptığı en uzun ve en etkileyici konuşması Arap Yarımadası halkına hitaben yaptığı Aralık 2004 video konuşmasıydı. Bu konuşmasında o, Suudi Arabistan yöneticilerinin neden El-Kaide'nin hedefi olduğunu açıkladı. Nedenler arasında Suudi yöneticilerinin bozukluğu, zorba yönetimi, insan hakları ihlalleri ve son olarak gerçek İslam inancından sapması vardı. CD'de Irak'taki savaş ve yıkımın korkunç resimleri yer alıyordu ve Irak direnişine saygı gösteriliyordu. El-Kaide'nin daha önce yaptığı bazı üretimlerinin aksine bu CD'nin modern ve iyi donanımlı bir stüdyoda profesyoneller tarafından yapılmış olduğu görünüyordu. Arapça bilmeyenler için İngilizce alt yazılarıyla ses ve görsel efektleri netti. İlaveten Urduca, Farsça, İngilizce, Peştunca ve Arapça gibi dillerde kopyeler içeren ayrı dosyalar vardı.

Bu CD paketi El-Kaide'nin organize bir şekilde yeniden toplandığını ve mesajını tüm İslam dünyasına yaymaya hazır olduğunu açıkça gösterdi. Ancak bu sefer El-Kaide, propagandasının sadece insanları Afgan direnişine katılmaya teşvik ettiği geçmişte olduğu gibi değildi, 2005'den itibaren El-Kaide'nin amacı dünya çapında direniş için Müslüman kitleleri ile bağlantı kurmaktı. CD için seçilen konuşmalar bu nedenle masum ve teorik değildi ve insanları savaşması için heyecanlandırmak ve harekete geçirmek için tasarlanan

basit propagandalardı. Ancak aynı zamanda El-Kaide yaklaşımının derinlemesine analizinde çeşitli eylemlerin gerekçeleriyle açıklanmasıydı. Yeraltı örgütleri genel olarak kendi eylemlerini haklı çıkarmak için tartışmaya girmekle uğraşmazlar. Onlar taze kanları cezbetmek için retoriklere ya da söylemlere başvururlar. Ne var ki, ortak düşünce yerleştirmek için basın yoluyla kitlelerle bağlantı kurmaya çalıştıklarında, ilgilerini daha geniş amaçlar için kitle mobilizasyonu ve kitle katılım programlarını içeren ana akım medya faaliyetlerine bağlarlar.

2004-2005'te El-Kaide özellikle Pakistan'da tam olarak bunu yapmaya bakıyordu. Cündullah'ı başlatma fikri El-Kaide'ye bu medya organları yoluyla Pakistan gençliğine kapıları açtı ve filmler yoluyla onların hislerini harekete geçirme imkânı sağladı. Bu, yeni nesil Cihadçılar oluşturmak için kullanılan temel bir araç oldu. Ancak El-Kaide, Cündullah'ı sadece bu amaç için kurmadı. Ayrıca Afganistan'ın ardından Pakistan'da da sınırlı amaçlara doğru çalışabilecek bir Pakistanlı Cihad kadrosu yetiştirmeyi hedefledi, sonra da onları Ceyşül El Qıba El Cihadi El Siri El Alami yoluyla Batı çıkarlarına karşı çalışan uluslararası operasyonlar alanına gönderebilirdi. Cündullah'ın en çok aranan izleyicisi Hint işgali altındaki Keşmir'de savaşıyan Pakistanlı Cihadçı örgütlerin üyeleri oldu. Müslüman toprakların kurtuluşunun ancak El-Kaide bayrağı altında savaş açarak mümkün olabileceğine ikna olmuşlardı. Sonra acemi adaylar küresel bir Cihad davası için çalışmaya davet edildi. Birkaç ay içinde sahne bu yeni oyun için hazırды.

El-Kaide Pakistan'ın ideolojik tarım için verimli bir toprak olduğunu anladı. Burada 1979'dan beri Afganistan ve Keşmir'de eğitim gören ve savaşıyan en az 600,000 genç vardı. En az 100,000 Pakistanlı farklı Cihadi kadroların aktif üyeleri idi. Çeşitli İslami seminerlere ya da okullara 1 milyonun üzerinde öğrenci katılmıştı ve Pakistan'ın İslami partilerinin bir kaç yüz bin destekçisi vardı. Sovyetlere karşı

Afgan Cihadının ana işleyicisi olan Pakistan ordusunun kendisi radikalizm etkisine bağışık değildi.

Birkaç ordu subayı, içlerinde Mevlana Akram Avan Chakval'ın bulunduğu farklı Cihadçı manevi liderlere biat etmişti. Bu gruplar Pakistan'da *pir bhai* gruplar olarak bilinirdi. (*pir bhai*- bir kişiye biat eden kişiler demektir, tüm mürit çemberi içinde birbirleriyle kardeşmiş gibi hareket ederler). Her ne kadar General Pervez Müşerref 11 Eylül olaylarından sonra içlerinde en yakın arkadaşı zamanın Genelkurmay Başkanı yardımcısı Korgeneral Muzaffer Usmani'nin bulunduğu bu unsurlardan bazılarını Pakistan ordusundan tasfiye etmiş olsa da, 1979-2001 arasındaki süreç sırasında Pakistanlı güvenlik servisleri içinde köklü bir hale gelen radikal eğilimleri tamamen ortadan kaldıramadı. El-Kaide, Cündullah gibi örgütler yoluyla diğer şeyler yanında, İslamcıların bu etkileyici bağlılık havuzunu kedi saflarına doğru yönlendirmeyi hedefledi.

Şii karşıtı yasaklı bir yeraltı örgütü olan yakıcı Laşkar-i-Jhangvi (LJ) El-Kaide bağlı yapıların saflarına ilk katılan oldu. LJ, daha sonraları yasaklı bir siyasi parti olan Sepah-i Sahaba Pakistan'ın (SSP) ayrılıkçı bir koludur. LJ bağlıları onlarca Şii din adamı ve Şii profesyoneli öldürmüştü ve devlet LJ'nin tüm üyelerini arama listesine koymuştu. Onların çoğu Taliban rejimi sırasında Afganistan'da saklanmaktaydı ve Taliban'ın düşüşünden sonra LJ üyelerinin gidecek bir yeri yoktu. Durumdan faydalanan El-Kaide bu LJ üyelerine küresel Cihadda belirli bir rol sağladı. Pakistan'ın aşiret bölgelerinin El-Kaide tarafından yeniden gruplanması üzerine Güney Veziristan'da LJ üyeleri hoş karşılandı ve El-Kaide'nin Pakistan'daki çok yönlü operasyonlarını desteklemeye teşvik oldu. Şii karşıtı LJ üyelerine Şii cinayetlerini sürdürmesine izin verildi ancak Kari Zafar gibi (2010'da Kuzey Veziristan'da öldürüldü) bazı üyeleri Lahor'daki Federal Soruşturma Ajansı (FIA) ofislerine yönelik yapılan saldırı gibi El-Kaide operasyonlarında kullanıldı. Aynı zamanda Kari Hüseyin gibi diğer liderler El-Kaide'nin Amerikan karşıtı operasyonları

için intihar tugaylarını yetiştirmek için etkin bir şekilde vekil tayin edildiler. Bu strateji yavaş yavaş ve aşamalı olarak işlemeye başladı ve El-Kaide saflarına binlerce yeni üye getirdi. Onlar arasında iyi bilenen iki kardeş vardı, bunlar daha önce Cemaat-i-İslam'a üye olan Dr. Akmal Vahid ve Dr. Arshad Vahid'di.¹⁴ Karaebi güney liman şehrinde üst düzey bu iki fizikçi şimdi Cündullah yoluyla El-Kaide'ye bağlanmışlardı. Dr. Arshad Vahid daha sonra Güney Veziristan'da Vana'da bir CIA İHA (insansız hava uçağı predator drone) saldırısında öldürüldü, hemen ardından El-Kaide'nin medya kanadı El Sahab onun hayatı hakkında belgesel bir film yayınladı ve genç kuşağa ilham vermede kullandı. Akabinde bir kaç ordu subayı El-Kaide saflarına katıldı (kitabın ilerleyen sayfalarında yer alıyor).

Temmuz 2010'da Pencab Taliban sözcüsü (Taliban'ın Peştunca konuşmayan bölümü) Arshad ve Akmal Vahid'in etkisiyle Pakistan'ın en büyük öğrenci örgütü, İslami Camiat-i- Taliba (IJT) ve üyeleri özellikle Karaçi'lerden olan diğer kuruluşların bölündüğünü doğruladı. Pek çoğu Kuzey Veziristan'da El-Kaide güçlerine katıldı. IJT 1948'de Cemaat-i-İslami'nin bir dalı olarak kuruldu ve 1970'de Karaçi Üniversitesi, Pencab Üniversitesi ve Peşaver Üniversitesi'ni içeren ülkedeki belli başlı tüm eğitim kuruluşlarına hâkim oldu. Pakistan'ın Amerika Birleşik Devletleri büyükelçisi Hüseyin Hakkani, Pakistan Müslüman Ligi liderleri Javed Haşmi ve İhsan İkbâl, Pakistan hukuk bakanı Dr. Babar Avan'ın içinde bulunduğu Pakistan liderliğinin orta-sınıf üyelerinin çoğu öğrenciyken IJT üyesiydi. Pakistan'da Urduca yayın yapan gazetelerin %80'ni ve elektronik ortamda görüş yazarları ve televizyon talk şov haber spikerleri IJT'ye aitti.

El-Kaide'nin etkisi altında 2003-2004'de Güney Veziristan'da şekillenen Cündullah ve diğer kuruluşlar yerel isyancı gruplara geniş rehberlik sağlarken, El-Kaide Pakistan içindeki her saldırının

14 Cemaat-i-İslami (JI) (ya da İslam Partisi) Pakistan'da bulunan Müslüman dini ve siyasi partidir. Müslüman Âlim Seyyid Ebul Ala Mevdudî tarafından 26 Ağustos 1941'de Lahor'da kuruldu ve Pakistan'daki en eski dini partidir.

arkasında değildi. Mevcut olan ideolojik fay hatları El-Kaide için sorunlar oluştururken, bağınaz Cihadçılar tıpkı Irak'ta olduğu gibi Pakistan şehirlerinde de masum Müslüman sivilleri öldürüyordu. Ancak LJ üyeleri gibi Cihadçıların dünya görüşü dar bir mezhepçi görüşten uluslararası bir Müslüman direniş hareketi perspektifine nihayetinde değişmedi.

El-Kaide ilk olarak yeni üyeler ve müttefikler edinerek mücadelesini genişletmek için mücadele etti, sonra Pakistan'ın aşiret bölgelerine göç etti. Ancak bu nispeten kolay bir işti çünkü bunun için zemin zaten hazırды. İlaveten El-Kaide, Amerika Birleşik Devletleri ve Pakistan arasındaki ittifakın büyümesinden faydalandı ve Pakistan askeri kuruluşu yavaş yavaş İslamcıları döngünün dışına itti. Sonuç olarak Keşmir'de Hindistan kuvvetlerine karşı savaşa katılmış olan çok sayıda Pakistan yanlısı İslami militanlar şüpheli listesine konuldular ve ciddi şekilde hırpalandılar. Bu, diğer binlercesinin ilk sadakatlerini Pakistan'dan geri çekmesine El-Kaide'nin ellerine katılmasına neden oldu. El-Kaide sonra stratejisini yeniden şekillendirmek için bir grup seçerken, diğer binlercesi tamamen bir militan gruptan gerçek bir İslami direniş hareketine değişimine yardım etti.

* * *

2. BÖLÜM

SAVAŞ VE BARIŞ POLİTİKALARI

Afganistan El-Kaide politikasının merkezindedir. Pakistan'daki terör operasyonları ise El-Kaide politikasının merkezinde değildir. Aslında 11 Eylül olaylarından sonra Pakistan'ın birinci istihbarat servisi İç İstihbarat Servisi (ISI) genel müdürü Korgeneral Mehmood ve El-Kaide üyeleri arasında eğer El-Kaide Pakistan'ın çıkarlarına zarar vermezse, Pakistan'ın El-Kaide'ye düşman olmayacağı ile ilgili zımni bir anlaşma vardı. (Mehmood, Usame bin Ladin'i teslim etmeye ikna etmek üzere Molla Ömer'i ziyaret için Kandahar'a geldiğinde yapıldı). Pakistan ABD'nin baskısı altında 2002 ve 2003 yıllarında El-Kaide'ye karşı bir kaç askeri operasyon düzenledi ancak El-Kaide taki militanların General Pervez Müşerref'e bir saldırı düzenlediği 2003'ün sonuna kadar Pakistan'la olan düşmanlıktan kaçınma taahhüdüne uydu. Bu olay Pakistan ve El-Kaide arasında uzun ve sürekli bir düşmanlık dönemine yol açtı.

2003'ün sonlarında Müşerref'in araç konvoyuna birbiri ardına düzenlenen iki saldırıyı yöneten eski LJ lideri Amjad Faruki Eylül 2004'te bir çatışmada öldürüldü. Faruki o zaman El-Kaide ile yakın işbirliği içinde çalışıyordu, ancak plan kendi icadı oldu. Müşerref'e düzenlenen saldırı cihadi yapılar üzerinde büyük bir darbeye neden oldu. Bir kaç aylık bir süre içinde binlerce Cihadçı istihbarat servisleri tarafından kuşatıldı ve yargılanmaksızın gözaltına alındı. Bundan kısa bir süre sonra El-Kaide istemeye istemeye olsa da bir Pakistan terör operasyonları stratejisi planladı.

O zamana kadar El-Kaide Pakistan'ı terör yayılması gereken bir alan olarak değil stratejik üssünün temel bir bileşeni ve yeni üye kazanmak için bir zemin olarak görmüştü. Ne var ki, Amerikan baskı

eğilimi Pakistan'ı El-Kaide, Taliban ve diğer militan gruplara karşı savaşa zorladığında, El-Kaide'nin Pakistan'daki terör kampanyası gibi karşı stratejilere başvuracağı kaçınılmazdı. Bu strateji şu mesajı iletliyordu; eğer Amerika Birleşik Devletleri askeri bakımdan Pakistan'a baskı kurma kabiliyetine sahipse, o halde militanlar bu doğada saldırılarla Pakistan'ın gelecekteki yönünün seyrini değiştirecek eşit yeteneğe sahiptir. Strateji ABD liderliğinde "Terörle Savaş'a" olan Pakistan desteğinin yavaşlatılmasını kesinlikle başardı. Savaş ilerledikçe, militanlar kaslarını daha çok gösterdi, Pakistan'ı kendilerini ciddi oyuncular olarak tanımak zorunda bıraktılar. Daha sonra Pakistan bir ateşkes şartları ile onlarla müzakere için masaya oturmak zorunda kaldı.

El-Kaide'nin savaş seyri planı altında iyi planlanmış bir diyalektiğe dönen başlangıçtaki bu gönülsüz stratejisi üç önemli özelliğe dayanıyordu:

- Kendi kadrolarının yeniden gruplanması ve Pakistan'ın aşiret bölgelerinde Pakistan Ordusu'na karşı bir savaş stratejisi.
- Ana savaş alanı Afganistan'a geri dönme riskine girmeden önce ateşkes anlaşmaları yoluyla bu angajmanı tamponlama, 2006'da bahar saldırısı başlatmak. (El-Kaide'nin su yatağı Pakistan'ın aşiret bölgelerindeki stratejik üssünü güçlendirmesini olanaklı kıldı)
- Savaşı Pakistan'ın içine yaymak (2007 ile birlikte Pakistan El-Kaide'ye karşı Amerika Birleşik Devletleri'ni sözel bir müttefiki haline geldi) ve Afganistan'daki NATO güçlerini yenme amacı doğrultusunda buradan savaş sahasını Orta Asya Cumhuriyetleri'nden İran'a genişletme stratejisi.

Bu stratejiyi takip etmek için El-Kaide kuvvetlerini yeniden grupladı ve Pakistan'ın aşiret kuşağında yeni militan yapılar dikti (konu 1. Bölümde ele alındı), sonra yapı oluşumlarını Orta

Asya'dan Bangladeş'e yaydı. (Bir sonraki bölümlerde bu konu ayrıntılarıyla ele alınacak.)

Mart 2004'te yoğun Amerikan baskısı altında Pakistan Ordusu binlerce askerle Güney Veziristan'ın Vana alt bölümünde Kaluşa Operasyonu'nu başlattı. Onlar kısa, sert, nokta operasyonların militanları yok edeceği yanlış inancı altındaydılar. Ancak durum 2003 ve 2003 operasyonları gibi değildi, bu sefer El-Kaide yapıları aktifti.

Pakistan Ordusu böylesine sert bir tepki beklemiyordu ve operasyon başarısız oldu, militanlar askeri birlikleri pusuya düşürdü ve ağır kayıplar verdirdi. Pakistan'lı subay ve askerler tuzağa çekilerek yakalanırken, esir aldıkları subay ve askerlerin etrafında genç aşiret çocuklarının tokat atarak koşuşturduklarında ordunun şeref ve onuru kamuoyunun önünde aşağılanmıştı. Sonunda Pakistan Ordusu teslim oldu ve 24 Nisan 2004'de bir ateşkes anlaşması imzalandı. (Shakai Anlaşması).

Bu, El-Kaide stratejisinin Güney Veziristan'daki ilk başarısıydı. Militanlar bu nefeslenme alanını Amerika Birleşik Devletleri ve Pakistanlı müttefiklerine karşı savaşlarını desteklemek için kullandı. İlerleyen aylarda, El-Kaide'nin geniş savaş stratejisine mükemmel uyan benzer pek çok ateşkes, militanların bir bölgeden diğer bölgeye savaş manevralarını yapmasını sağladı ve sonunda onlar savaş alanlarının sınırlarını kendi zevklerine göre çizmek için imkân ve kabiliyetlerini arttırdılar. (Sonraki bölümlerde ele alınacak).

Nek Muhammed, Yargulhel Vezir, Vana'nın kahramanı olarak ortaya çıktı. O Kaluşa Operasyonu sırasında El-Kaide operatiflerini Pakistan ordusu tarafından katledilmekten başarıyla kurtardı ve Özbekistan İslami Hareketi şefi Kari Tahir Yaldoviç'in hayatını kurtardı. Bu, yabancı savaşçıların açık bir şekilde gerçek oyuncular olarak kabul edildiği ilk operasyondur.

El-Kaide'nin Yeni Oyuncuları ve Eylemleri

Shakai Anlaşması El-Kaide'nin *Bin Bir Gece Masalları* versiyosunda pek çok karakterin ortaya çıkmasına şahit oldu. Onlar arasında Tahir Yaldoviç ünlüydü. O daha sonra 2,500 kişiden oluşan Özbek gücü ile birlikte Abdullah Mehsud ya da bir diğer adı Muhammet Alam ve Beytullah Mehsud gibi aşiret militanlarının kazanılmasında ana bir rol oynadı. Özbekler, Pakistanlı militanlara bir terör saltanatı kurmaları için vahşilik derslerini verdi: onların taktikleri arasında düşmanlarının boğazlarını rutin bir şekilde kesmekte vardı.

Anlaşmanın ana imzalayıcılarının detayları aşağıdadır. Onların her biri önemlidir. Resmi bir belgede Nek Muhammed bir *mücahid* (kutsal savaşçı) diye kaydedildi. Belgelere göre Shakai Anlaşması'na imza atanlar şunlardı:

- Muhammed Miracuddin
- Mevlana Abdul Malik
- Mevlana Ahtar Gül
- Muhammed Abbas
- Nek Muhammed (*mücahid*)
- Hacı Şerif
- Beytullah Mehsud
- Nur İslam
- Muhammed Javed
- Muhammed Alam yani Abdullah.

Muhammed Miracuddin ve Mevlana Abdul Malik Taliban yanlısı 6 partili dini ittifak MMA'nın (Muttehida Meclis-i Amal) Pakistanlı 2 milletvekiliydi. Mevlana Ahtar Gül Taliban yanlısı yerel bir din adamıydı. Muhammed Abbas, Nek Muhammed, Hacı Şerif ve Muhammed Javed has militanlardı. Muhammed Alam namı diğer Abdullah, Pakistan Talibanı'nın lideri meydan okumasıyla ünlü Abdullah Mehsud oldu. (Temmuz 2007'de Pakistan'ın güney batısındaki Belucistan eyaleti Zhoab ilçesinde öldürüldü). Listeye bu hızlı bakış Taliban ve El-Kaide siyasi ittifakının 2004 yılında mevcut düzen yanlı aşiret liderlerini nasıl değiştirdiğini gösterir.

Anlaşmanın ana maddeleri şunlardı:

- Hükümet tüm mahkûmları serbest bırakacak.
- Hükümet operasyon sırasında şehid ve gazi olanlara tazminat ödeyecek.
- Hükümet askeri operasyon sırasında malzemelere verdiği tali hasarın bedelini ödeyecek.
- Hükümet Nek Muhammed ve diğer aranan şahıslara karşı herhangi bir harekete geçmeyecek.
- Hükümet yabancı *mücahidlerin* Veziristan'da barış içinde yaşamasına izin verecek.

Bunun karşılığında:

- *Mücahidler* (yerel militanlar) Pakistan topraklarında ve Pakistan hükümetine karşı herhangi bir eylem yapmayacak.
- Veziristan'dan *mücahidler* Afganistan'a karşı herhangi bir harekete girişmeyecek.

"Yabancıların kayıt" durumları ile ilgili maddeye ilişkin çelişki yorumlar yüzünden anlaşma başarısız oldu. Hükümet militanların

bölgedeki "yabancı savaşçıları" kaydedip, teslim edeceklerini iddia etti. Militanlar anlaşmada böyle bir maddenin bulunmadığını öne sürdü. Bu durum, Pakistan ordusunun Güney Veziristan'da bir başka askeri operasyon başlatmasıyla yeni bir çatışma dönemini başlattı. Ancak El-Kaide misilleme yapmaya hazırdı. İlk tepki Pakistan'ın en büyük şehri olan güney liman şehri Karaçi'de o zamanın Kolor-du komutanı General Ahsan Saleem Hayat'a (daha sonra Pakistan Genelkurmay Başkanı yardımcılığına terfi ettirildi) düzenlenen bir saldırı oldu. O saldırıdan sağ kurtuldu, ancak saldırı sırasında etrafında bulunan birkaç askeri personel öldürüldü. Saldırı Cündullah'ın Karaçi hücrelerine mal edildi. Saldırganlar tutuklandı ve 19 Haziran 2004'de bir ABD insansız hava aracından ateşlenen cehennem füzesi Nek'i öldürdükten sonra Pakistan militanlara karşı daha ciddi hareket etmeye karar verdi. Anlaşmanın süresi 50 günden az oldu, ancak etkileri yaygındı:

- Aşiret muhalifleri aşiret manzarasının kalıcı bir özelliği haline gelen ve kutuplaşmayı güçlendiren güçlü bir militan grubu haline geldi.
- Pakistan hükümeti Amerika Birleşik Devletleri'nin "Terörle Savaş" konusundaki duruşunu güçlü bir şekilde destekledi ve durumu militarize etti.
- Militanlara aşiretlerden üstün "eşit parti statüsü" verildi.

Nek Muhammed'in ölümü bir efsanenin sonuydu ancak El-Kaide tarafından eşit düzeyde yeni karakterler zaten yetiştirilmişti ve onlar ilerleyen aylarda, birbirini ardına ortaya çıktılar. El-Kaide vizyonerleri ufuklarını genişletmede onlara yardım ettiler.

Hacı Ömer ellilerindeydi ve Nek Muhammed'in halefi olarak görülüyordu. Aynı aşirettendi, ancak El-Kaide kalıtsal liderliğe inanmadı, özellikle Hacı Ömer olayında, çünkü o El-Kaide stratejisi içinde kalıp almak için fazla yaşlıydı. Nek Muhammed gibi 20'li

yaşlarında birinin arayışına girdiler. El-Kaide liderliği tarafından iki genç Abdullah Mehsud ve Beytullah Mehsud seçildi. Özbek savaş ağası Tahir Yaldochiv her ikisine de yakındı. Her iki gençte Nek Muhammed gibi sıradan bir geçmişe sahipti. Ne var ki Mehsud aşireti farklıydı. Mehsud aşireti Vezir aşireti gibi değildi ve Pakistan'a da imaya yakın olmuşlardı. Onlar daha iyi eğitimliydi ve aşiret insanlarının çoğundan daha iyilerdi. Onların saflara çekilmesinin para ile çok az ilgisi vardı. Tahir onları 2,500 Özbek militanla destekledi ve onlar da bu imkânlarla bir Vandalizm kültürüne başvurdular.

1974'de Güney Veziristan'ın Nano köyünde doğan Abdullah Mehsud'un gerçek adı Muhammed Alam Mehsud'du. Güney Veziristan'da Saleemi Khel'de Mehsud klanının bir üyesiydi. Peşaver'den bir ticaret diploması (D.Com) vardı. Abdullah Mehsud Afganistan'da Amerika Birleşik Devletleri ve Kuzey İttifak güçlerine karşı savaşmıştı ve 1996'da "Sürekli Özgürlük Operasyonu'nun" açılış günlerinde bir kara mayını yüzünden bir ayağını kaybetmişti. Abdullah Mehsud 2001 Aralık ayında "Kunduz Savaşında" Özbek savaş ağası Abdul Raşid Dostum'a teslim oldu. Daha sonra o Amerika Birleşik Devletleri'ne teslim edildi ve 25 ayını geçirdiği Guantanamo Bay tutukluluk kampında ona bir protez bacak takıldı. Mehsud daha sonra Amerika Birleşik Devletleri tarafından serbest bırakıldı ve Güney Veziristan'a geri döndü. Hapsedilmesi Taliban'a ve El-Kaide'ye olan inancını sarsmadı ve Güney Veziristan'a geri döndüğünde Tahir Yaldochiv'e daha yakın olmaya başladı ve daha sonra Tahir onu Pakistan güvenlik kuvvetlerine karşı seçti. Sonra Taliban'ın yanında NATO güçlerine karşı savaşmak üzere Afgan eyaleti Helmand'a gitti, ancak Afganistan'dan Güney Veziristan'a dönüş yolunda Pakistan'ın Belucistan eyaletinde Zhoab ilçesini geçerken Pakistanlı güvenlik güçleri tarafından etrafı kuşatıldı. Teslim olmayı reddetti ve bir el bombası patlatarak intihar etti.

Beytullah Mehsud, Pakistan'ın eski Kuzey Batı Sınır Eyaleti (NWFP) şimdi Khyber Paktoonkhwa denenen eyaletin Bannu ilçesi

Landi Dhok köyünde 1974'lerin başında dünyaya geldi. O, Meh-sud'ların Shabi Khel alt-aşiretinin Broomi Khel kolundandı ve 5 kardeşten biriydi. Medyanın ilgisinden kaçındı ve dini inançlarına uymadığı için resim çektirmeyi reddetti. Resmi bir okulda okumadı ancak *medrese* (İslam okulu) eğitimi aldı. Genç bir *medrese* öğrencisiyken Beytullah Taliban'ın *şariat* (İslam'ın kutsal hukuku) uygulamalarını ve Kuzey İttifakı'na karşı savaşını desteklemek için sık sık Afganistan'ı ziyaret etti. Nek Muhammed'in 2004 yılında ölümünün ardından bir başka önemli aşiret lideri olarak ortaya çıktı.

İçlerinde Molla Dadullah'ında olduğu önde gelen 5 Taliban komutanının katıldığı bir törende Beytullah, Molla Ömer'in Meh-sud alanında valisi olarak atandı. O sonra Özbek lider Tahir Yaldochiv'e yakınlaştı ve Tahir'in ideolojik bağlılığı onun üzerinde derin bir etki bıraktı. El-Kaide'de Beytullah Meh-sud'un çalışma tarzı konusunda fikir ayrılığı vardı ancak o ikisi Veziristan'da hareketin koruyucusuydu, bu yüzden bu konuda El-Kaide'nin fazla bir seçeneği yoktu. (Meh-sud Ağustos 2009'da bir CIA insansız hava aracı -İHA saldırısında öldürüldü).

Abdullah Meh-sud ve Beytullah Meh-sud farklılıklar geliştirdi ve Abdullah, Beytullah'ın lehine komutadan feragat etmek zorunda kaldı. Buna rağmen, her iki Pakistanlı militanda aşiret liderlerini kendi bölgelerinde kaçırmaya zorlayarak aşiret yapısının yıkılmasında hayati bir rol oynadılar. Sonra onlar bölgedeki en büyük savaş ağaları haline geldiler.

Pakistan hükümeti bir kez daha teslim olmak zorunda kaldı- bu sefer bugün militan bir aşiret olan Meh-sud aşiretine. Teslim olma koşulları Şubat 2005 Srarogha barış anlaşması şeklinde ortaya çıktı. Bu anlaşma Taliban yanlısı militan Beytullah Meh-sud ve Pakistan hükümeti arasında yerel *jirga* arabuluculuğuyla 7 Şubat 2005'de Güney Veziristan, Srarogha'da kabul edildi. Anlaşmada yer alan 6 madde şunlardı:

- Beytullah ve grubu kendi bölgesinde hiçbir yabancı savaşçıya destek vermeyecek, barındırmayacak.
- Beytullah ve destekçileri hiçbir hükümet organına ya da hükümet malına saldırmayacak. Ayrıca faaliyetler geliştirmek için herhangi bir engele yol açmayacak.
- Hükümet Beytullah ve destekçilerinin geçmiş eylemleri için herhangi bir harekete girişmeyecek. Ancak, gelecekte herhangi bir şekilde terör eylemine ya da kriminal faaliyetlere karışanların tespit edilmesi durumunda onlara Federal İdari Aşiret Bölgesi (FATA) mevcut yasalarına göre davranılacak. Mehsud bölgesinde herhangi bir suçlu ya da zanlı bulunması halinde o kişi veya kişiler hükümete teslim edilecek.

Okunan anlaşma:

- Biz, bu bölgede herhangi bir suçlu bulunması (Beytullah grubundan değil) durumunda Mehsud aşiretinin onu hükümete teslim edeceğini ve hükümetinde FCR (Sınır Suçları Yönetmeliği)¹⁵ çerçevesinde muamele etmek için yetkili olacağını taahhüt ediyoruz.
- Bu anlaşmanın kapsamadığı tüm bu sorunlar politik yönetim ve Mehsud aşireti arasında karşılıklı danışma ile çözülecektir.
- Yukarıdaki maddelerden herhangi birinin ihlali durumunda politik yönetim yasal bir yola başvurmakla yetkilidir.
- Anlaşma Beytullah Mehsud ve jirga üyeleri tarafından imzalandı. (jirga üyeleri: Malik Inayatullah Han, Malik Kayum Sher ve Malik Sher Bahadar Shamankhel)

15 Sınır Suç Düzenlemeleri (FCR) İngiliz Hindistanı'nın kuzey batısında Peştunların yaşadığı aşiret bölgelerinde İngiliz Raj tarafından uygulanan bir dizi kanunları içerir. Aynı kanunlar Pakistan aşiret bölgelerinde halen yürürlüktedir.

Bu anlaşma hakkında bir kaç yorum:

- Anlaşmaya Afganistan'a sınır-ötesi sızmalar ya da saldırılara ilişkin bir madde eklenmedi.
- Yabancı savaşçıların teslim edileceğine dair bir madde yoktu.
- Militanların silah bırakmasını talep eden bir madde yoktu.
- Barış görüşmeleri sırasında militanlara para ödendiği haberleri üzerine tartışmalar çıktı.
- En önemli ikinci komutan Abdullah Mehsud anlaşmaya katılmayı uygun görmedi.

Teknik olarak, 2004 Shakai Anlaşması El-Kaide'nin yerel aşiret müttefikleri üzerinde kontrolünü güçlendirmesini sağlayarak ve savaş oyununun dokunaçlarını yayması için El-Kaide'ye alan sağlayarak El-Kaide'nin yeniden doğmasını sağladı.

Güney Veziristan'da tam bir kontrol kazanan (Meşud ve Vezir aşiretlerin elinde) El-Kaide artık faaliyet göstereceği büyük üslere sahipti. Ancak bu yeterli değildi. El-Kaide'nin aşiret bölgelerinde ve Pakistan şehirlerindeki etkinlik ağını yeni üyeleri için sürekli bir kaynak ve hücre oluşumları içeren üslerle genişletmesi gerekiyordu ki bu Afganistan savaşı konusunda Amerika Birleşik Devletleri ile Pakistan'ın keskin müttefik kenarlarını etkin bir şekilde yumuşatabilirdi. Sonra El-Kaide, odaklanmış zihinleriyle Afganistan'da savaşmak için yeterli güç olarak ortaya çıkabilirdi. Bu noktadan El-Kaide'nin hamlesinin gelecek savaşların seyrini sonunda nasıl şekillendirdiği görebiliriz.

El-Kaide'nin Güney Veziristan'da ayaklarını sabitleştirme planıyla, üst düzey bazı Arap ideologlar Kuzey Veziristan ve Güney Veziristan arasındaki kavşaklarda bulunan Razmak kasabasına geldiler. Kasabanın yakınında Kuzey Veziristan'ın Mir Ali kasabası

vardı. Kuzey Veziristan'dan operasyon başlatma fırsatı Güney Veziristan'dan daha elverişliydi. Güney Veziristan doğrudan Afgan Taliban'ının etkisi altında Helmand eyaletindeki Taliban karakollarından biri gibiydi. Kuzey Veziristan ise farklıydı. Buradaki militanların çoğu yalnız başına-keyfi hareket ediyordu. Bu yüzden Kuzey Veziristan, uluslararası merkez olarak kullanılması için El-Kaide'ye daha fazla alan sağladı.

Celaledin Hakkani Sovyetlere karşı savaşmış olan efsane bir savaşçıydı. O, Taliban'a biat etti, ancak 1994'de Afganistan savaş ağalarına karşı bir öğrenci hareketi olarak ortaya çıkan Taliban hareketinin bir parçası değildi. ABD saldırısından sonra bile Hakkani Taliban'a bağlı kaldı, ancak o yine de NATO birliklerine karşı savaşında kendi stratejilerini şahsen kontrol edebildi. Ne var ki oğulları Nasiruddin Hakkani ve Siracuddin Hakkani Arap savaşçılara çok yakındı.

Kuzey Veziristan, ideolojik birliğe rağmen sık sık birbirleri ile farklılıkları olan Mehsud ve Vezir aşiretlerinin bulunduğu Güney Veziristan gibi değildi. Kuzey Veziristan birleşik bir Vezir aşireti etkisi alanındaydı. Kuzey Veziristan'da yaşayan Davar aşireti de ayrıca Vezir aşiretine itaat ediyordu ve bu yüzden onlara karşı asla tavrı almadılar.

El-Kaide, ABD baskısının Pakistan'ı daha çok operasyon yapmak zorunda bırakabileceğini ve eninde sonunda savaş alanının Amerika Birleşik Devletleri'nin El-Kaide takipçileriyle doğrudan savaşabilecekleri Pakistan'ın diğer aşiret bölgelerine yayılabileceğini anladı. El-Kaide bu yüzden bir dizi güçlü ideolojik "kaleler" kurma arayışına girdi, böylece Amerika Birleşik Devletleri ve/veya müttefikleri tarafından bir kalenin fethedilmesi durumunda mücadele sona ermeyecekti. El-Kaide'nin amacı aşiret üyelerini Pakistan hükümetine karşı birleşik bir cephe oluşturmak için ikna etmeyi denemektir.

Celaladdin Hakkani Kuzey Veziristan'da önde gelen Taliban savaş ağasıydı. Pakistan'ın ISI istihbarat servisi onunla temas kurdu ve Kuzey Veziristan'daki askeri operasyonların yüzeysel olduğu, durum değişir değişmez Pakistan'ın tekrar Taliban'ı destekleyeceği konusunda ona güvence verdi. Hakkani buna inandı ve ayrıca Pakistan'a karşı eline silah almaya hazır değildi. Ne var ki El-Kaide 2002 ve 2003'de yaşadığı önceki tecrübeler temelinde Pakistan'da Amerika Birleşik Devletleri'nin etkisinin artmasıyla bir gün Pakistan'ın Taliban'a karşı gerçek bir savaş verebileceğini biliyordu. Bu anlayışla o zaman 70'li yaşlarında olan Şeyh Essa El Misri Kuzey Veziristan'a gönderildi.

Esas önemli *mücahid* liderlerinden kimseyle konuşmadı. Bunun yerine o, Davar aşiretinden iki din adamı Mevlevi Sadık Nur ve Abdul Halik Hakkani'yle konuşmayı seçti ve onları Pakistan ordusu ve Amerika Birleşik Devletleri arasında bir fark olmadığına ikna etti. Bilakis Pakistan ordusu daha kötüydü çünkü onlar Müslüman olarak doğmuş, ancak ABD ve İsrail'in destekçisiydiler.

Mevlevi Sadık Nur ve Abdul Halik Hakkani'nin Pakistan silahlı kuvvetleri aleyhinde verdikleri Cuma hutbeleri Kuzey Veziristan'daki Mir Ali ve Darpha Khail kasabalarını El-Kaide kalelerine dönüştürdü. Bunlar geniş bir durumun sadece küçük evrenleriydi. Daha büyük gelişmeleri yöneten gizli eller vardı. Bir düzeyde El-Kaide'nin bazı ideolojileri yerel din adamları ve savaş ağalarının kalplerini ve akıllarını kazanırken, bir başka düzeyde El-Kaide stratejistleri gizlice yerel savaş ağalarına Mücahid Konseyi'nden ortak güç toplamayı ve aşiret veya kabile geleneklerinden ziyade ideoloji temelinde ilişkileri güçlendirmeyi tavsiye ediyordu.

Aralık 2005'te Pakistan Talibanı Kuzey Veziristan'da bir kaç soyguncuyu idam ederek dünyayı şaşırttı. Bu, onların bölge güvenliğini ellerine aldıklarının bir göstergesiydi. Daha önce Pakistan Talibanı kendisini yerel işlerden uzak tutmuştu. Bunun neticesinde de iki

Veziristan uyuşturucu kaçakçıları, araba hırsızları, haydutlar ve çocuk kaçıranlar için bir cennet haline gelmişti. Bu suçlular çoğunlukla suçlarını Pakistan şehirlerinde işledikten sonra iki Veziristan'daki köylerine geri çekiliyorlardı. Ne var ki onlar şimdi aşiret bölgelerinde de azmaya başlamışlardı. Diğer köylere baskınlar düzenleyip yağma ve talan yapıyorlar ve kontrol noktaları kurup gelip geçen tüm yolculardan haraç alıyorlardı. Pakistan Talibanı Afganistan'da Amerika Birleşik Devletleri ve NATO'ya karşı Cihad takıntısı olduğundan bu tür faaliyetlere gözünü kapatmıştı. Ne var ki El-Kaide şimdi aşiret alanlarını kendi stratejik üslerine dönüştürme stratejisine uygun olarak Pakistan Talibanı'nın yerel siyasetle meşgul olmasını istedi. Bu nedenle, Pakistan Talibanı ilk defa açıkça bölgedeki işleri ne Pakistan silahlı kuvvetlerinin, ne yerel haydutların ne de aşiret liderlerinin değil kendisinin yürüteceğini duyurdu. 30 civarında haydudu herkesin önünde idam etti. Onların cesetlerini sokaklarda sürüklemekten önce astı. Tüm bu olayları filme aldılar ve ilk olarak *Asia Times Online*'de yayınladılar. Başkan Bush'un Pakistan ziyaretinden 1 ay önce Şubat 2006'da bu görüntüler yayınlandığında, dünya çapında bir fırtınaya neden oldular. Ana akım basın organları görüntüleri aldı ve görüntüler uluslararası büyük TV kuruluşlarında yayınlandı. Afganistan'dan çekildiklerinden kısa bir süre sonra Taliban ve El-Kaide suç ve ceza ile mücadele etmek için bir Taliban polis gücüyle Kuzey Veziristan İslam Devleti'ni kurduklarını ilan ettiler.

Dış dünya bu gelişmeyi sadece Kuzey Veziristan İslam Devleti'nin oluşumu olarak gördü ancak El-Kaide bir İslam devleti kurmak için aşiret bölgelerinin bu bölümünü zaten yeniden yapılandırmıştı. El-Kaide'nin büyük planı, eski NWFP'nin tamamı gibi Belucistan'ın içlerine yayılmadan önce bütün aşiret bölgelerinde bu biçimde yeniden yapılandırmak için zemin oluşturmak ve onlara El-Kaide'nin kaleleri olarak tam bir işlev vermektir. Böylece NATO'nun Pakistan yoluyla olan tüm destek hatlarını kesebilirler ve Batılı müttefikleri uzun ve bezdirici bir savaş yürütmek zorunda bırakabilirlerdi.

Ne var ki, gerçek savaş daima Afganistan'daydı ve 2005'te El-Kaide iki Veziristan'ı kazanarak herşeyden önce Afgan Talibanı'na Amerika Birleşik Devletleri ve NATO müttefiklerine karşı savaşta avantaj sağlamayı amaçlamıştı. 11 Eylül olaylarından sonra El-Kaide'nin büyük çaplı bir beyin yıkama kampanyası için Pakistan'ın aşiret bölgelerine göçü ile başlayan hikâye Afganistan'ın Helmand eyaletinde ve daha sonra Afganistan'ın tüm güney-batısında zafer kazanmayı hedefledi.

El-Kaide, Taliban'ın finans, strateji, yeni üyeler ve yeniden yapılandırılmış bir komuta sistemi ile Afganistan'a geri dönüşünü sağladı. 2006 yazında Afganistan'da Taliban'ın yeniden canlanması Batı koalisyonunu alarma geçirdi. 2006 yazı kelimenin tam anlamıyla Batı koalisyonunu sersemletti ki onların Pakistan'ın aşiret bölgeleri gölgesinde yaşanan gelişmeler hakkında hiçbir fikirleri yoktu. Taliban ve El-Kaide'nin sırtının kesin olarak kırıldığına ikna olmuşlardı. Taliban'ın El-Kaide'nin yardımıyla 2006'da geri gelişi militanları büyük bölgesel oyuncular olarak ortaya çıkardı. Zaman, Taliban'ın başarılı 2006 bahar saldırısının El-Kaide'nin dönüm noktası olduğunu ispatladı. Bu tarihten sonra El-Kaide 2007 ve 2008 yıllarında Pakistan'a açıkça hâkim oldu, operasyonlarını 2008 sonlarında Hindistan'a genişletti ve 2010'da Çeçenya'da yeni bir savaş alanı açtı. Bu nedenle 2006 baharı sırasında ve öncesinde El-Kaide'nin Afgan Talibanına özgürce çalışması ve bir çeşit geri çekilme modunda geri dönmesi için alan açtığını görüyoruz. Ancak gerçekte 2006 saldırısı Amerika Birleşik Devletleri'ne baskı kurmak için planlanmıştı ve bu evreye gelmeden önce iyi bir hazırlık yapılmıştı.

2006 BAHAR SALDIRISI: El-Kaide'nin Dönüm Noktası

İki Veziristan'daki gelişmeler olağanüstüydü. El-Kaide kendisini bu bölgede sessizce yeniden keşfetti ve avantajın Afganistan'da

kolay bir zaferden emin olan NATO birliklerinin etrafındaki kemeri sıkma olanağı sağlayarak Afgan Talibanı'na geçmesini sağladı. Bu, El-Kaide'nin peşinde olduğu hedeflerinde geçtiği ilk kilometre taşı oldu.

El-Kaide 2002 ile 2005 arasında bu durumu oluşturdu, böylece Taliban Afganistan'da etkileyici bir geri dönüş yapabildi. Bu geri dönüş 2006 Taliban bahar saldırısının şaşırtıcı hikâyesini ve yeni oyuncu karakterlerinin ortaya çıkışını anlatır. Geçmişin bir kalıntısı haline geldiği düşünülürken Taliban dünyayı şoka soktu.

2006'da El-Kaide neredeyse sahneden çekilmişti. Yapılarını Taliban halısının içine dokudu. El-Kaide'nin yakın amacı Taliban'ı Afganistan'da su üstünde canlı tutmaktı. Sonraki strateji için bu başarılarına kadar beklemek zorundaydı. Bu arada Pakistan'ın aşiret bölgelerinde yeniden gruplanan Taliban'la ve Irak direnişi ile temas halinde güney-batı Afganistan'daki Taliban liderliği 2005 yılının büyük bölümünü yeni saldırı için (2006 Bahar Saldırısı) hazırlanmakla geçirdi. Onların hazırlıkları arasında Irak direnişinden cesaretlendirilmiş bir grup gazi ile eğitim atölyelerinin yüksek frekanslı bir değişimi de yer alıyordu. Iraklılar ve Pakistanlılar toplu olarak Veziristan'da Taliban yanlısı güçler tarafından uygulanabilecek olan terör taktikleri üzerinde modife edilmiş bir el kitabı derlediler. Bu taktikler ağır silahlı Peştun aşiretleri ve ideolojik paralı asker mozağinin dağınık grupları arasında geniş bir şekilde yayıldı. Kandahar düştükten sonra Arap, Özbek, Çeçen ve Afgan kökenli savaşçılar sınırın güneyinde derme çatma mini üslerde yeniden gruplanmışlardı. Bu üsler Kuzey Veziristan ve Güney Veziristan'ın Pakistan idaresindeki gözlerden uzak Durand Hattı'nın¹⁶ gözenekli bölgesi içinde yer alan aşiret bölgelerinin tam kalbinin derinlerinde bulunuyordu.

Güney-batıda Taliban yanlısı grupların yeniden canlandırılması Karzai hükümeti ve onun Batılı müttefiklerine karşı top yekün

16 Durand Hattı teorik olarak Pakistan ve Afganistan arasındaki sınırı işaretler.

ivedi bir Afgan isyanını kışkırtma girişiminden ziyade bugün meşhur olan mantıklı 2006 bahar saldırısını amaçlıyordu. İlk olarak, zor olsa da, bölgedeki Taliban yanlısı grupların başına bela olan öldürücü çatışma ve çekişme lanetli karışıklığının çözülmesi gerekiyordu.

Bu iki aşiret bölgesindeki birbirinden tamamen farklı görünen grupların barıştırılması ve harekete geçirilmesi El-Kaide, Molla Ömer ve Taliban merkez komutanlığının ilk amacı oldu. Amaçlanan netice güney-batı Afganistan'daki güçlü Amerikan savaş makinesinin moraline yaşamı tehdit eden bir darbe vurmak ve Afganistan'ın güneyi ve Pakistan'ın komşu aşiret bölgeleri üzerinde hâkimiyet sağlamak ve uluslararası dinleyici kitlesini büyülemektir. Bu, Taliban ve El-Kaide'nin büyük bir bölgesel güç olarak geri dönüşünün yolunu açabiliyordu.

Orkestra söylentilerin aksine, 2006 baharının başları güney-batı Afganistan'da sınırlı tek tük çatışmalardan fazlasına tanık olmadı. Taliban'ın 2006 bahar saldırısının yaygın bir şekilde lanse edildiği Güney Veziristan'ın aşiret başkenti Vana kısa bir süre sonra ortadan kaldırılacaktı ve devam eden direniş yaz öncesinde yavaş yavaş azalacak ve Afganistan'ın güney-batısında yeniden dirilen Taliban'ın "Cennet Krallığı'nı" Cihadi bir resmin uzak bir anısı olarak bırakacaktı.

Mayıs 2006'nın sonlarında, Taliban merkez komutanlığından bir elçinin Veziristan'daki üslere düşük profilli önemsiz görünen ziyareti güney-batıda mevcut olan güç dengesini radikal bir şekilde değiştirdi. Elçi diplomatik hünerleri ile tanınan tek ayaklı bir askeri komutandı. Onun yaz ayının başlarında bölgedeki varlığı Taliban'ın algılanan talihinin seyrinde radikal etkisi oldu. O kişi Molla Dadullah'tan başkası değildi, fısıldandığında güney-batı çatışma bölgesi bölümünün her iki tarafındaki askeri komutanlarında halen sessiz bir saygı uyandıran bir isim.

Taliban'ın 2006 bahar saldırısı için hazırlıkları bir yıl öncesinde başlamıştı. Taliban liderliği Amerikalı işbirlikçiler ya da muhalifler olmalarına bakmaksızın bir kez daha Kabil'de siyasi liderliğin çeşitli unsurları ile ilişkileri onarmaya odaklandı.

Değişen etki alanları Afganistan'ın 34 eyaletinin çoğuna yayılmış olan yarı-özerk savaş ağalarına yeni elçiler gönderildi. Her şeyden önce militan *mücahid* gruplar arasından iki önemli grupla stratejik bağlantılar kurma girişimi başlatıldı. Bu gruplar daha önce Sovyet-leri Afganistan'dan kovma onurunu paylaştıkları eski başbakan ve güçlü bir kişi olan Gülbeddin Hikmetyar¹⁷ liderliğindeki Afganistan Hizb-i İslami (HIA) ve radikal geleneksel din adamı Mevlevi Yunus Halis'in¹⁸ liderliğindeki Hizb gruplarıydı.

Hikmetyar ve Halis grupları arasındaki düşmanlık yüzünden, her iki güçlü mücahid grubu Karzai karşıtı ortak bir platforma katılmak için kendine çekme işini yürütmek Taliban diplomasisinin yeni vizyonu için kayda değer bir zafer olacaktı. Başarının ilave bir ölçüsü güney-batı Afganistan'da yeniden dirilen Taliban güçleriyle senkronize hareket etmeleri için elçileri yoluyla eski düşman Peştun komutanları, onların Tacik ve Özbek emsalleriyle büyük bir Karzai karşıtı popüler cephe çiziminin fiilen sağlanması olacaktı. Bu büyük stratejinin sorunu Kuzey Veziristan ve Güney Veziristan'daki Taliban yanlısı güçler arasında devam eden iç çatışma ve sürtüşmelerin varlığıydı. Bu yüzden bu potansiyel yeni eleman kazanma zemini tek bir savaş kolu içinde birleştirmede ya da Taliban'ın yeniden güçlenmesi için temel olan insan gücü ve kamuoyu sempatisi getirmede başarısız olmuştu.

17 Gulbeddin Hikmetyar kendi HIA grubunun şefiydi, Afganistan'ın eski geçici başbakanıydı ve şimdi Afganistan'da Batı koalisyonuna karşı Taliban'ın bir müttefikidir.

18 1919'da doğan ve 2006'da ölen Mevlevi Yunus Halis kendi HIA grubunun lideriydi. Halis 1980'ler de Afganistan'da Sovyet işgaline karşı direniş lideriydi ve ABD Afganistan'ı işgal ettikten sonra Taliban destekçisiydi.

Molla Dadullah'ın Pakistan FATA'sının kalbi olan iki Veziristan'a yaptığı ziyaretlerinin önemi bu durumun arka planında görülmelidir. Güney-batıdaki başarısız bir saldırı Afganistan boyunca küçümseyici komutanlar ve savaş ağalarının Taliban'ın gelecekteki herhangi başarılı bir geri dönüş ümidinin üstünü çizmesine yol açabilirdi. Molla Dadullah bu yüzden bahar saldırısının başarısız olmamasını sağlamak üzere tüm enerjisini yaymak için istekliydi.

Molla Dadullah o zaman 40 yaşındaydı. Uzun gür sakalı ve sert keskin Kandahar'lı özellikleriyle bölgedeki en korkulan Taliban komutanlarından biriydi. Taliban'ın talihinde görünür bir değişiklik üretmesi beklenen bahar saldırısıyla, onun savaşıran gruplar arasında başarılı bir arabuluculuk yapma yeteneği onun ordusuna ve diplomatik kepine bir başka tüy daha ekleyecekti. O Afganistan'ın Kandahar'a bitişik Helmand eyaletinden geliyordu. 1994'de Kuetta'da (Pakistan'ın en büyük batı eyaleti Belucistan'ın başkenti) dini bir ilahiyat fakültesinde sıkı bir eğitimden geçmekteydi ancak Taliban'ın silah altına alma çağrısına cevaben dini metinleri ardında bıraktı ve daha başlangıcından itibaren Afganistan'daki Taliban hareketine katıldı. Kabil yakınlarında Maidan Shehr cephesinde yaralandı, aldığı yara onun sol ayağını kaybetmesine neden oldu. Yaptığı hizmetlerin kabulü olarak Molla Dadullah, komutası altındaki 12,000 kişilik güçlü bir kuvvetle Kuzey Cephesi'ndeki önemli komutanlardan biri olarak atandı.

1990'ların sonunda çoğu gözlemciler için sürpriz olacak şekilde Dadullah, Hikmetyar'ın Hizb-i İslami sıkı savaşçı gazileri tarafından Kunduz'da şaşırtıcı ve kararlı bir yenilgiye uğratıldı. Kabil Taliban'ın eline geçmeden önceki sarhoş edici günlerde, gözlemciler Dadullah'ın Panjsheri savaş ağası Ahmet Şah Mesut'un gizli bir destekçisi olduğuna inanıyordu. Ancak Taliban hükümeti yıllarında Mesut güçlerine karşı Dadullah başarıyla savaştıktan sonra değerlendirmelerini yeniden gözden geçirmek zorunda kaldılar. Aralık 2001'de Kuzey İttifakı ve onun Batılı müttefiklerinin işgali geldiğinde

Dadullah'ın yerleştiği Kunduz'un kuşatma altına alındığına tanık olundu.

Çok sayıda üst düzey Taliban komutanından oluşan bir grup kuzeyde tuzağa düşen güçler için güvenli bir geçiş sağlaması için Özbek savaş ağası General Raşid Dostum ile görüşmelerde bulundu. Raşid Dostum kendisine teslim olduktan sonra birçok Taliban komutanına onları Amerika Birleşik Devletleri'ne teslim ederek ihanet etti. O komutanlardan bazıları halen Guantanamo Bay hücrelerinde baygın bir vaziyette yatıyorlar. Dadullah kendine özgün savaş kahramanlığı markasını ve tabi zekâsını tarif eden iyi bir kaçış yolu buldu. O, Kunduz duvarlarının dışında cüretkâr bir manevrayla Dostum'un önemli komutanlarından birini kaçırdı, onu bir insan kalkanı olarak kullandı ve ancak Kandahar'a göreceli olarak güvenli bir şekilde ulaşınca serbest bıraktı. Sonraki üç yıl Dadullah güney batıdaki savaş alanında Taliban unsurları tarafından açılan aralıksız bir yıpratma savaşında bir dizi tehlikeli ve riskli operasyonlar düzenleyecekti. 2006 bahar sonu saldırıları arifesinde Molla Ömer'in iki Veziristan'da özel elçisi rolü varsayımıyla Molla Dadullah hızla Taliban hiyerarşisinin en üst tabakalarına yükseldi (2007'de Helmand'da öldürüldü). Popülaritesi yayılırken o açık bir şekilde dik kate alınması gereken bir adam haline geldi.

Utangaç, münzevi Molla Ömer'in bu hayati görev için tek ayaklı bir gaziye seçmesine ne sebep oldu? Molla Ömer'in onu seçmesi güven faktörü yüzünden miydi yoksa Taliban liderliğinin önünde bugün Durand Hattı'nın güneyinde barınak arayışında olan kuzeyli komutanların çoğu ile olan eski ilişkileriyle birlikte bu yüksek riskli görevden netice alınmasına uygun tek kişinin enerjik Dadullah olabileceğine ilişkin yeterli kanıt var mıydı? Ya da basitçe onun varlığı seçilmesi için hayati faktör olabileceğinin kanıtı mıydı? Neden her neyse de, sonuçlar kısa bir süre sonra azimli Molla Ömer'in yakın çevresinde oluşturduğu geniş-çaplı hünerlerini haklı çıkardı.

2002 ve Nisan 2006 bahar saldırısı başlangıcı arasındaki dönem Taliban gücünün güney-batı Afganistan'da yavaş yavaş yeniden dirildiğine tanıklık etti. Aynı dönem ayrıca Karzai'nin ulusal uzlaşma koalisyonunu geri getirerek etnik çeşitli bir koalisyon kurma girişiminin başarısızlığına tanıklık etti. Aynı zamanda, İslamabad'da askeri yapı içinde iki Veziristan'ın ideolojik topografyasını radikal bir şekilde dönüştürmeye başlatan Pakistan'ın aşiret bölgelerindeki Taliban üslerinin Durand Hattı üzerinde Taliban'ın tam olarak kendi avantajına kullandığı bir stratejik dengesizliğe yol açmakta olduğu yönünde yükselen bir korku vardı.

Bitişik güneybatı Afganistan'daki Taliban Merkez Komutanlığı'nın 300,000 üzerinde Taliban militanının azimli Molla Ömer'in uygun bir işareti ile isyan edebileceği yüksek sesle ilan edildi. Gerçekte ise kayıp 300,000 ideolojik eğilimli militan Karzai dönemi boyunca Taliban sonrası Afganistan şehir ve kırsal demografisi içine güvenli bir şekilde yeniden absorbe edilmişti. Taliban'ın askeri tarihini başarısının geleceği için daha hayati olan şey birkaç bin Taliban yanlısı militanla, ilaveten Veziristan dağlarına yerleşen ve hızla önemini kaybeden Arap, Çeçen, Uygur ve Çinlilerden oluşan 4,000 kişilik yabancı savaşçıların oynayacakları öncü rol olacaktı. Taliban'ın geri dönüşüne yol açan ve onların siyasi ve askeri hedeflerini izlemesinde büyük ve sempatik aşiret nüfuslarını harekete geçirmekte merkezi bir rol oynayacak olanlar onlardı.

Taliban desteğinin çekirdeğini oluşturan aşiret Vezir aşiretiydi. Onlar 100 yıl kadar önce "Büyük Oyun'un" askeri gözlemcileri tarafından "kurtlar" olarak tanımlanmıştı. (Büyük Oyun: İngiliz İmparatorluğu ve Rus İmparatorluğu arasında Orta Asya'da hâkimiyet kurma konusunda stratejik rekabet ve ihtilaf). Vezir'lerin geleneksel rakipleri Mehsud aşireti üyeleri ("Büyük Oyun'un" "panterleri") her tür stratejik denge için bir kontrol sağlayarak Pakistan Ordusu'na sempatisini muhafaza etmişti. 2004'de ordunun Güney Veziristan'da çok sayıda Mehsud aşiret üyesinin ölmesine neden olan

kanlı saldırısının ardından aşiret bağlılığını Pakistan Ordusu'ndan Taliban'a değiştirdi.

Bir kaç sezon süren sert işgal ayrıca ticari düşünceli Davar aşiretini (ticaret adamları ve çarşı esnafını da içeren kapsayıcı işgalci uygulamalar) Pakistan Ordusu'na yönelik bir düşmanlık safhasına sürükledi. Bu yüzden, 2005 yılı başlarken iki Veziristan'da vagonlarını Taliban davasına bağlamamış olan büyük aşiret grupları neredeyse yoktu.

Bu arada pek çok Arap ailesi kendi ülkelerine geri dönerken diğer çok sayıda yabancı El-Kaide savaşçısı aşiret üyelerinin Pakistan'ın "yerleşim bölgeleri" dedikleri şehirlere iyice yerleşmeye karar verdiler. Onlar buradan Amerika Birleşik Devletleri ve Pakistan müttefikine karşı savaşlarını sürdürebilirdi. Bu kişilerden bazıları bugün bile Guantanamo Bay duvarları arkasında hapis yatmaktadır.

Daha önce bahsedildiği gibi, bahar saldırısı öncesi yıllar iki örgütün yükselişi tarafından karakterize edildi. Bu iki örgüt saldırıda Taliban yanlısı kuvvetler tarafından kullanılan başarılı yerleştirme, mobilizasyon ve eğitim tekniklerinin merkezi kanıtı oldular. İlki Ceyş'ül El Qıba El Cihadi El Siri El Alami'ydi (Uluslararası Gizli Cihad Ordusu), bölgede yeni nesil Cihadçıların ideolojik öğretilerine ve eğitimine odaklandı. Ceyş'ül El Qıba'ya bölgede zaten mevcut olan Afgan ve yabancı militanlara ilaveten Veziristan'ın aşiret sakinlerine eğitim verme yetkisi verildi.

İkinci devrimci örgüt Güney Veziristan'da kurulan Cündullah'tı (Allah'ın Ordusu: sayfa 6'ya bakın). Cündullah'a verilen görev gelecekte sadece Veziristan'da değil ayrıca Pakistan'ın yerleşim alanlarında da operasyon yapabilecek olan iki Veziristan kökenli militanları eğitmektir. Cündullah'ın talihi ne var ki Pakistan'ın kıyı metropolü Karaçi'de üst düzey bir generale suikast girişimi planladıktan sonra oldukça azaldı. Bir sabah saldırısı cüretkâr planı engellendi ve

Cündullah üst komutasının süratle açığa çıkartılması ve çok sayıda tutuklama olması devrimci maceracılık tarihinde kısa anının sonunun bir işareti oldu.

Her iki örgütte Veziristan'da göreceli bir hızla çökmüş olsa da, yeni nesil Cihadçıların eğitiminde, onlara gereken yakın militan ideoloji ve askeri disiplinin neşredilmesinde başarı sağladılar. Bu iki örgüt tarafından eğitilenler sonraki 12 ay içinde bölgede Taliban yanlısı orta-sınıf kadroyu doğrudan etkileyeceklerdi.

Bu arada 2003 Ağustosunda CIA operatiflerinin gözetimi altında savaş helikopterleri ve kara birlikleriyle büyük bir askeri operasyon başlatıldı. Operasyon sırasında, çeşitli bölgelerde El-Kaide ve Taliban üyeleri arasındaki tüm bağlantı hatları kesildi ve Güney Veziristan'daki merkezleri Vana'da güven içinde oturan onlarca El-Kaide üyesi daha sonra tutuklanacakları Pakistan şehirlerine kaçmak zorunda kaldı. Askeri operasyon Taliban'ın çıkarları için tahribata neden oldu. Nek Muhammed gibi komutanlar öldürüldü ve El-Kaide eğitim tesisleri yok edildi. Taliban ve El-Kaide bir, bir buçuk yılına dağlara saklanmak zorunda kaldı. Bu süre boyunca Afganistan'daki Taliban ve Güney ve Kuzey Veziristan'daki El-Kaide ve Taliban üyeleri birbirleri ile bağlantıyı kaybetti.

İşte bu süre sırasında Taliban ve El-Kaide daha sonra karışıklığa neden olacak olan alt bölümlere bölündüler. Çekirdek bölünme Usame bin Ladin'in liderliğindeki El-Kaide grubu ile Dr. Eymen El Zevahiri'nin liderliğindeki El-Kaide grubu arasında oldu. Her iki grupta Afganistan, Güney Veziristan ve Kuzey Veziristan kavşağında bulunan ancak teknik olarak Kuzey Veziristan'ın parçası olan Shaval'in uzak alanlarına sığındı. Usame ve El Zevahiri birkaç yüz sıkı savaşçıyla birlikte vadinin çeşitli yerlerine saklandı. Her iki lider savunmadaydı. Diğer yerlerdeki adamları ve Taliban liderliğiyle bağlantı dışı kalmışlardı.

Şeyh Essa ultra radikal Mısırlı bir ideologdu. Bir kaç düzine adamı ile Kuzey Veziristan'da kalmıştı ve bazı yerel din adamları üzerinde büyük bir etki uyguladı. Abdul Halik ve Sadık Nur Kuzey Veziristan'da ona tabi olan iki meşhur din adamı oldular. Amerika Birleşik Devletleri'nin Afgan Taliban'ına karşı başarılı olmuş olmasının tek nedeninin Pakistan Ordusu olduğuna inanan Şeyh Essa Pakistan'a karşı bir savaşın gerekli olduğunu vaaz etti. O ayrıca Kuzey ve Güney Veziristan'ın içinde bulunduğu sıkıntılar için Pakistan'ı suçladı. O hatta söylemlerinin kapsamını Afganistan'da Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı savaşmak için sınırı geçenlerin sapkın oldukları ve gerçek savaşı Pakistan'ın iktidardaki askeri yapısına karşı vermemeleri gerektiğine kadar genişletti.

Şeyh Essa ve onun Pakistanlı takipçileri momentum kazanırken, silahlarını Pakistan ordusuna çevirdiler. Aslında El-Kaide'nin davasından sadece küçük bir sapma anlamına gelen bu durum pek çok gazi komutan, ideolog ve grupların yan yana faaliyette olduğu belirgin durumda sürpriz değildi. El-Kaide'nin ana gayesi Afganistan'daki NATO kuvvetleriyle savaşmaktı. Pakistan'a terör taktiklerinin tekrarlanmasının taşınmasının yegâne amacı ABD öncülüğündeki "Terörle Savaş'a" Pakistan desteğini etkisiz hale getirmektir.

Bu ayrıca Özbekistan'dan Tahir Yaldochiv liderliğinde güçlü militan gruplara tekrar dikkat çeken bir noktadır. Yaldochiv El-Kaide ve Taliban standartlarına göre bile gerçek bir aşırılıkçıydı. Emri altında birkaç yüz Özbek savaştı ancak onların çoğu onun bu insafsızlığına şaşırıyordu. Yaldochiv'in kendisi Güney Veziristan'daydı ancak birkaç yüz adamı Kuzey Veziristan'ın Mir Ali kasabasında kendilerine kalacak yer bulmuşlardı. Kuzey Veziristan'daki adamları her durumda Afganistan'dan ziyade Özbekistan'la ilişkili sorunlara odaklandığı görünen Yaldochiv'le bağlarını koparmaya karar verdiler. Ancak aynı zamanda Yaldochiv Güney Veziristan'ın hâkim yerel komutanı Abdullah Mehsud'dan büyük bir destek buldu.

Daha önce bahsedildiği üzere, Mehsud Amerikan işgali sırasında Afganistan'da yakalandı ve bir Küba hapishanesine gönderildi ve 2004 yılında serbest bırakıldı. 1990'ların sonlarında Taliban için savaşırken bir ayağını kaybeden bir diğer savaşçı olan Mehsud, Nek Muhammed'in ölümü üzerine Güney Veziristan'da Pakistan Ordusu'na karşı Taliban kuvvetlerini başarıyla komuta etti. Nek Muhammed'in son savaşında Mehsud yakalanmaktan kıl payı kurtuldu, ağır yaralandı ve öldüğü söylendi. Ancak Güney Veziristan'da Tahir Can (Tahir Yaldochiv) ile birlikte tekrar ortaya çıktı. (Mehsud daha sonra yakalanmamak için intihar etti).

Efsane Afgan komutanı Celaleddin Hakkani'nin oğlu Siracuddin Kuzey Veziristan'da ve Beytullah Mehsud ve Hacı Ömer Güney Veziristan'da Molla Ömer'in buradaki temsilcileriydi. Onların komutasındaki adamları sadece Afgan direniş hareketine bağlıydılar. İki Veziristan'da çeşitli kuytu-köşe, yarık-çatlak-mağaralara yayılan bu Taliban yanlısı gruplar Afganistan'ın Paktia eyaletinde Birmal'da, Kuzey Veziristan'da Shaval'da ve Güney Veziristan'da Shakai ve Angor Ada'da Durand Hattı boyunca uzanan kuşakta barınıyorlardı. Buradaki dağlar küresel Cihadçılarla doluydu. Arazi koşulları onların çabalarını kolaylaştırdı, bu adamlar Pakistan askerlerini imkânsız bir "saklan ve ara" oyunun peşine takarak tüketmeyi hedefleyerek Pakistan güvenlik kuvvetlerine karşı vahşice savaşılar.

Uzaktan kumandalı bombalar ve el yapımı patlayıcı cihazlar (IED) Irak direnişinden ithal edilen ve iki Veziristan'da Pakistan askerlerine karşı kullanılan tek silahlardı. Ancak Pakistan'ın kuvvetlerini aşiret bölgelerinde bulunan kışlarına geri çekilmek zorunda bırakmaya yetti.

Cihadçılar için Pakistan güçlerinin geri çekilmesi ilk zaferleri oldu ve bu aşiret bölgelerinde Pakistan hükümetinin tüm bağlan-tılarını kovmak isteyen ideolojik arzulu paralı askerler için bir fırsat olarak görüldü. Onlarda bu fırsattan yararlandı. Sonuç olarak

2005'in sonuyla birlikte bu onlu, yirmili yaşlarındaki ezilen gençler Kuzey ve Güney Veziristan'da sokakların yöneticisi oldular.

2005'in sonunda olan tek bir olay olayı tersine döndürdü. Afgan Hakim Han Zadran liderliğinde bir grup yerel haydut Kuzey Veziristan'ın kontrolü mücadelesinde bir Taliban grubu ile karşı karşıya geldi. Kanlı bir silahlı çatışmayı Taliban kazandı ve hayatta kalan haydutlar infaz edildi. Kuzey Veziristan'da Dandi-Darpa Khail'in her yerine şimdi kendilerini Pakistan Talibanı olarak adlandıran Taliban yanlısı grupların işlediği bir terör şovunda başsız bedenler ve kesik başlar asılıydı. Din adamları ve aşiret liderlerinden oluşan yüzlerce yıllık Jirga aşiret yapısı daha önce Pakistan Talibanı'nın eline geçmişti ve onlarda Kuzey Veziristan İslam Devleti'ni ilan etmişlerdi.

Pakistan'ın yerleşim yerlerinde Kuzey Veziristan'daki Pakistan Talibanı'nın güçlerine katılma çağrıları yapıldı ve Keşmir'deki kampları Pakistan tarafından kapatıldıktan sonra boşta oturan eski Cihadçılar birkaç gün içinde yüzlerce kişi olarak Pakistan Talibanı'na katılmaya koştular. Bunun hemen ardından Pakistan Talibanı Kuzey Veziristan'ın aşiret başkenti Miranşah'a aktı ve burada bulunan Pakistan güvenlik güçleri tek bir mermi sıkımadan kaçtı. Onlar Peşaver Kolordusu'nu hava desteği olmadan militanlara karşı savaşamayacakları konusunda bilgilendirdi. Pakistan Ordusu, Pakistan Talibanı'nı ezmek için tüm gücüyle geri döndüğünde sadece onların dağlarda bir duman gibi kaybolduğunu gördü.

Ancak bunun öncesinde Pakistan Talibanı Güney Veziristan'da mahkemeler, bir polis sistemi ve vergi toplama (zekât) düzenlemesi kurduğunda Pakistan güvenlik kuvvetleri askeri karargâhlarında pasif bir şekilde kalmıştı. Ne var ki Pakistan Talibanı zekice bir manevrayla bu karargâhlar etrafında sert oynamamaya karar verdi.

Bu arada, Kuzey Veziristan İslam Devleti ve Güney Veziristan İslam Devleti haberleri bir orman yangını gibi yayılmıştı. Pakistan'ın

Karaçi, Lahor merkez şehri, Kuetta batı şehri ve eski NWFP'nin daha küçük şehirleri Peşaver, Bannu, Mardan ve Dir'den 10,000'i aşkın Cihadçı Kuzey Veziristan'a ulaştı. Bunların yanında içlerinde 3,000 kadar Afgan kökenli olmak üzere 12,000'e yakın yerel aşiret aktivistleri ve Özbek, Çeçen ve Uygurlarla bir tutam Araplardan oluşan 2,000 kadar yabancı savaşçı vardı.

Güney Veziristan'daki Taliban yanlısı grupların çoğu yereldi ancak ilaveten birkaç yüz Özbek ve birkaç düzine Arap savaşçısıyla toplam güçleri 13,000'e ulaşıyordu. Böylece Kuzey Veziristan'da 27,000 ve Güney Veziristan'da 13,000 ya da Molla Ömer'in Taliban yanlısı grupların birleşik gücü olan bu 40,000 savaşçı bahar saldırısını başlatmak zorunda kaldı. Bu yeterli görünmemiş olacak ki Molla Dadullah'dan Molla Ömer'in mesajını bu iki Veziristan'daki gruplara iletmesi istendi. Mesaj şuydu; bölgedeki tüm gruplar diğer tüm faaliyetlerini bırakacak ve Afganistan'daki Taliban kuvvetlerine katılacaktı. Yine ayrıca Molla Ömer'in bir elçisinin gelişi hakkında iki Veziristan boyunca bir mesaj gönderildi. Bu mesaja göre de Tahir Can (Özbek lider, Kari Tahir Yaldochiv), Mısırlı Şeyh Essa, Abdullah Mehsud ve Abdul Halik Hakkani gibi yerel din adamlarının Güney Veziristan'da toplanması istendi. Dadullah, Molla Ömer'in mektubunun kopyalarını dağıttı ve Ömer'in mesajından bazı satırları şahsen okudu:

Pakistan güvenlik kuvvetlerine yönelik saldırıları derhal durdurun. Bu bir kaosa yol açacak ve İslami Cihad olarak adlandırılmaz... Afganistan'da Cihad yürütülüyor, bu nedenle yerlerinizi terk edin, Afganistan'a gelin ve Amerika ve kâfir müttefiklerine karşı Cihada katılın.

Taliban'ın tek gözlü münzevi lideri Molla Ömer kişisel farklılıklarına bakılmaksızın tüm Taliban komutanları için daima karizmatik bir birleştirici güç olmuştur ve elçisi yoluyla gönderdiği mesajının büyümlü bir etkisi vardı. İlerleyen günlerde iki Veziristan'daki militan gruplar ve Pakistan silahlı kuvvetleri arasında uzlaşmaya ulaşma

çabalarının meyvesini verdiği görüldü. Kuzey Veziristan'da 27,000 ve Güney Veziristan'da 13,000 kişi vardı. Onların çoğu genellikle silahlarını Pakistan güvenlik kuvvetlerine karşı doğrultmuşlardı.

Veziristan'da yeniden gruplanan Taliban yanlısı gruplar Afganistan'a geri dönmek için vites büyötmeye hazırıldı. Ancak öncesinde onların hepsi Güney Veziristan'da Shakai'de ve Kuzey Veziristan'da Ghulam Khan Dağları yakınlarında Shaval ve Birmal'de toplantılar. Dadullah geldiğinde onun ziyaretıyla birlikte bu faaliyetler ivme kazandı.

Dadullah Irak direnişinden edindiğı video ve CD sunumlarını yayınladı. Mart 2006'da Irak direnişinden Ebu Musab El Zerkavi'yi temsilen 3 kişiden oluşan bir delegasyon Usame, Zevahiri ve Molla Ömer'le toplantı yapmak üzere Afganistan ve Veziristan'a gelmişti. Onlar El Zerkavi adına Molla Ömer'e biat ettiler. Aynı delegasyon yanlarında diğler onlarca motive edici video ve CD'lerle birlikte intihar görevleri için eğitim CD'leri getirdi.

Molla Dadullah Veziristan'a geldiğinde elinde benzer bazı materyaller vardı ancak o ayrıca İslam'da neden ve nasıl intihar saldırılarının caiz olduğı konusuna ışık tutan önde gelen Arap İslam âlimleri ve Molla Ömer'in konuşma ve mesajlarına da sahipti. İntihar etmek İslam'da kesinlikle yasak olduğundan Afganistan tarihinde intihar saldırılarının (gerçi bu günlerde dünya çapında Müslüman direnişinin başarılı bir silahı olarak görölmektedir) bir örneğı yoktu. Bu yüzden dik kafalı Afgan toplumunu bir strateji olarak intiharı kullanmaya ikna etmek güçtü. Yakın geçmişte Afganistan'da bir kaç intihar görevi olmuştu ancak onlar büyük ölçüde izole eylemlerdi. Dadullah intiharı meşru bir saldırı şekli olarak vurguladı ve Irak direnişinin en etkili silahları olarak intiharı nasıl kullandığını gösteren ses ve video mesajlarını yaydı.

2005'te Taliban ve Irak delegasyonları arasında kendi savaş birliklerini inceleyen ve karşılaştıran değişimler oldu. Yine burada Irak direnişi ile eğitim yapmış olan Molla Mehmood Allah Hak Yar gibi pek çok Taliban komutanı vardı ve onlarda intiharın bir saldırı şekli olarak nasıl kullanılabileceğini biliyorlardı. Öncesinde, her ne kadar Taliban'da diğer grupların intihar saldırılarını kullandığını biliyor olsa da böyle bir eylem için gönüllü olma da bir adam eksikliği vardı. Dadullah'ın misyonu bu cephede de meyvesini verdi. O Özbekistan, Tacikistan, Veziristan ve Pakistan'ın çeşitli şehirlerinden gelen grupları intihar eylemlerinin önemi konusunda etkilemeyi başardı. Bundan kısa bir süre sonra gelecek intihar bombacılarının ilk takımı eğitim için Kunar Vadisi'ne götürüldü.

Dadullah içlerinde özellikle 70 kadın olmak üzere şaşırtıcı bir şekilde 450 intihar eylemcisini motive ederek tarihi yeniden yazdı. İşgalcilere karşı yüzlerce yıllık eski bir savaş geleneğine sahip olan Afganistan'da bir savaşta bir kadının rol aldığı asla görülmemiştir. Kadın intihar bombacıları timi başlıca eşleri Afganistan'da ya da Veziristan'da öldürülmüş olan Arap ve Orta Asya'lı savaşçıların dul eşleriydi, ayrıca kocaları ya da babaları tarafından intihar timlerine katılmaları için ikna edilen Veziristanlı bazı kadınlarda vardı. İlk parti intihar bombacıları buzdağının sadece ucu oldu. İlerleyen günlerde Veziristan'daki Taliban elçisinin başarısı uzun bir intihar bombacısı zinciri tedarikinde görünür olacaktı. Söz konusu bu gelişmeler bahar saldırısı başladığında ve Taliban çeşitli Afgan bölgelerinden yerel savaş ağalarının yardımıyla bir kaç bin kişilik dağınık güçle düzensiz bir silahlı mücadele başlattığında meydana geldi. Taliban'ın eğer iki Veziristan'dan 40,000 kişi çağırabilirse çok daha önemli bir sefer düzenlemesi mümkün olabilecekti. Taliban bahar saldırısı için özel komutan olarak savaş gazisi Celaleddin Hakkani'yi atadı.

Hakkani'yi özel komutan olarak atama kararı kuzeyde Kabul'deki hükümeti istikrarsızlaştırmak doğrultusunda Taliban'ın stratejik açılımı çizgisindeydi, onlar bunun öncesinde güney-batı

Afganistan'da kontrolü ele geçirmeyi başarmıştı. Onların amacı ilk olarak güçlerini güney-doğu eyaletlerinde seferber etmek daha sonra Kabil'e hareket etmekte.

Bu arada belirli bölgeler için 10 kişiden oluşan bir komuta meclisi oluşturuldu. Molla Ömer'in eski savunma bakanı Molla Obaidullah Akhund doğrudan Molla Ömer'den talimatları almakla görevli bir elçi olarak atandı ve nihai bir karar almadan önce geri bildirimlerde bulunmaları için talimatları komutanlara ilettiler.

Bir kez daha, tüm komutanlar, özellikle Dadullah'ın başlıca vafesi Afganistan'ın güney-batı ve güney-doğusundaki hükümet iradesini yok etmekte. Celaleddin Hakkani durumdan faydalanmakla ve Taliban birlikleri gelmeden önce Karzai yönetimini düşürebilecek kadar çok terör uygulayarak düşmanı kuzey, güney, doğu ve batıda sürmekle görevlendirildi.

Zayıf, kısa boylu yaşlı biri olan komutan Celaleddin Hakkani zamanın Afganistan cumhurbaşkanı Dr. Necip'in memleketi Host'un ele geçirildiği ve komünist hükümetin mağlup edildiği 1991'deki *mücahidlerin* ilk zaferi dâhil Sovyet ordusuna karşı kazanılan her tür zaferin kaydını tutmuştu. Host'un boyun eğmesi Kabil'in *mücahidlerin* eline geçmesinde önemli bir kilometre taşı olmuştu.

Taliban ortaya çıktığında, Afganistan'daki diğer liderler ve komutanların aksine Celaleddin Hakkani Host'u koşulsuz olarak onlara teslim eden ilk ve tek örnekti. Hakkani bir talebe veya öğrenci değildi, daha önce de hareketin bir parçası olmamıştı, bu nedenle Taliban ona asla çok önem vermedi. O, sınır bölgeleri bakanı oldu ancak hiçbir siyasi konuda ona asla danışılmadı. Buna rağmen, Taliban 2001 Aralık'ta geri çekilmeye karar verdiğinde, gazi komutan Hakkani onlara Host, Paktia ve Paktika eyaletlerinde kontrollerini korumalarını ve Gardez'i Amerikan güçlerine karşı ileri cephe yapmalarını tavsiye etti. Taliban liderliği ne var ki onun tavsiyesine

aldırış etmedi ve tüm eyaletleri boşalttı. Ancak Celaleddin Hakkani Ömer'e sadık kaldı, Pakistan ve Amerika Birleşik Devletleri Amerikan işgali öncesi onu İslamabad'a çağırıp kendisinin başkanlığını yapacağı bir "ılımlı" Taliban yapısı oluşturması ve Ömer'e karşı isyan etmesini istediğinde bile Hakkani, Ömer'e sadık kaldı.

Savaştlıkları Tora Bora, Kabil ve diğer yerlerden kaçan tüm yabancı savaşçılar sığınmak için Hakkani'nin eline baktılar. Ve Hakkani onların hepsini Kuzey Veziristan'da konuk evinde ağırladı. Onunla kalmak isteyenlere, bir kez daha kalacak yer ayarladı ve kendi ülkelerine dönmek isteyenlere de güvenli geçiş sağladı. Hakkani 2006'da bir kez daha ilgi odağı olduğunda Molla Ömer onun değerini anladı. Ona para, adam ve ihtiyacı olan tüm kaynaklar sağlandı ve ayrıca Afganistan'ın her bölgesinde faaliyet gösterme yetkisi verildi. Bugün Hakkani, Molla Ömer'den sonra Taliban çevresindeki en saygın kişidir.

Celaleddin Hakkani daha genç görünmesine yardım etmesi için saçını ve sakalını boyar; Özbek, Tacik ya da Peştun olsun Afganistan'daki tüm komutanlarla bağlantısı vardır: Herat, Kabil, Kandahar, Kunduz ve Celalabad gibi Afganistan'ın siyasi kalbini istikrarsızlaştırma ikili stratejisine şekil veren ana intihar kadrolarını kontrol eder. Onun stratejisi güney-batı Afganistan'da Taliban liderliğinde direniş başladığında insan gücünü harekete geçirmeye yardımcı olmak için intihar saldırılarını yönetmek ve Sovyet bölgesinden savaş gazisi komutanlarla tekrar bağlantı kurmaktır.

2006 bahar saldırısı için Taliban komutanlarının yeni yapılanması altında, Afgan manzarasında aşağıdaki şahıslar ortaya çıktı:

- **Molla Dadullah:** İki Veziristan'da başarı sağlamadan önce bile Dadullah güney-batı Afganistan'daki başkomutanlık için Molla Ömer'in seçimiydi. Ki ona güney-batı Afganistan'daki şehir ve kasabaların kontrolünü ele geçirmek emredilmişti. Tek ayağı olmasına rağmen, diğerlerinin aksine medyayla dosttu,

resimlerinin yayınlanmasından mutlu olurdu. İsteddiği zaman Afgan kuvvetlerini başarıyla yenilgiye uğrattı ve Koalisyon kuvvetlerine karşı aralıksız meydan savaşları verdi. Dadullah Mayıs 2007'de Afganistan'ın Helmand eyaletinde bir askeri baskında öldürüldü.

- **Mevlevi Abdul Kabeer:** Taliban dönemi sırasında Nanagarhar eyaleti valisiydi, Kabeer kendisini saklamaya devam etmektedir. Dadullah ve Hakkani gibi güçlü bir üssü yoktur. Taliban döneminde ve öncesinde önemli bir oyuncu değildi ancak kendisine insan gücü ve lojistik destek sağlayan Kuzey Veziristan'dan güçlü bir Taliban yanlısı ordunun yardımıyla Molla Ömer grubunun güvenilir bir destekçisi olarak Taliban'ın Afganistan'ın Paktia eyaletindeki bir kanadını komuta etmektedir.
- **Komutan Muhammed İsmail:** Kunar eyaletinin başkomutanıdır. Nüfusunun çoğu ve bitişik komşusu Nuristan Hanefi Müslümanlarla farklılıkları olan Selefi olan Kunar Taliban için rahat bir yer asla olmadı. Bu nedenle İsmail burada faaliyet gösterecek çok dar bir üsse sahiptir, bu yüzden Pechdara'yı Kunar'daki ağırlık merkezi yaptı. Arap ve Çeçen militanlarla yan yana savaşır, ana stratejik silahları intihar saldırıları ve IED saldırılarıdır.
- **Keşmir Han:** Diğer Afgan Taliban'ı komutanlarının çoğu öldürülen komutan Ahmet Şah Mesut'un Afganistan Cemaat-i İslamiye'ye bağlıyken, bazı önemli komutanlarda Gulbeddin Hikmetyar'a sadıktır. Hikmetyar'a sadık olanlar arasında en meşhurlarından olan Keşmir Han 11 Eylül saldırılarından sonra Hikmetyar Taliban güçlerine katılana kadar Taliban'a karşı savaştı. Keşmir Han Shegal dağının zirvelerinden bağımsız bir komutan olarak Amerika Birleşik Devletlerine karşı savaşmaktadır.
- **Molla Gül Muhammed Jangvi:** Kitabın yazarı o 30'lu yaşlarındayken 2006 Haziran ayında Pakistan-Afganistan sınırında onunla röportaj yaptı. O, Taliban iktidarı sırasında Pul-i Khumri'nin komutanıydı. Bugün Argun, Kalat ve Kandahar'daki Taliban birliklerine komuta ediyor. 2003'de ihanete uğradı,

Amerikan kuvvetleri tarafından tutuklandı ve Kabil yakınlarındaki Bagram üssüne hapsedildi. Burada işkence gördü ve Molla Ömer'i Taliban liderliğinden kovmak için bir teşebbüs olarak Taliban arasında oluşturulan bir Amerikan vekil grubu Ceyş'ül Müslim'e katılmaya zorlandı. Gül Muhammed serbest bırakıldı. Ceyş'ül Müslim buharlaşmıştı ve Gül Muhammed 1,600 adamıyla tekrar Taliban'a katıldı. O şimdi Kalat'taki ana komutanlardandır ve Taliban hareketi içindeki en ünlü figürlerden biridir.

Taliban'ın Yeni Stratejisi

Taliban'ın yeni stratejisi özellikle doğru adamları doğru yere yerleştirerek önemli bir fark oluşturmuştu. Bugün Taliban öncülüğündeki gerilla operasyonları geçmişe göre bir kaç kat daha fazla etkilidir. NATO güçleri onlara karşı Afganistan'ın güneyinde ve doğusunda çok sayıda operasyon başlattı ancak Taliban meydan okuyucu kalıyor ve her geçen gün daha çok zemin kazanıyor.

11 Eylül 2001 olaylarından sonra El-Kaide ve Taliban'ın yeniden yapılanması için oyunun planı El-Kaide'nin binlerce aşiret gencini, Afgan ve Pakistanlı Cihadçıları ve yabancı savaşçıları bir araya getirerek Kuzey Veziristan İslam Devleti'ni ve Güney Veziristan İslam Devleti'ni kurmayı başardığı 2005'in sonlarında tamamlandı. Pakistan'ın aşiret bölgeleri güneydeki Afgan eyaletlerinde savaş açma da El-Kaide için stratejik üsler haline gelirken, Taliban'ın Kunar, Nangarhar, Host, Paktia, Paktika, Gardez, Uruzgan, Zabul ve Kandahar ile Kandahar'ın 7 önemli ilçesinde elde ettiği büyük başarılarla bu bölgeler 2006'ın sonunda doğrudan Taliban'ın kontrolü altına geçti. Ne var ki onların en başarılı hareketi Güney Veziristan'ı almak oldu. Bu onlara bu bölgeden El-Kaide ve Taliban müttefiklerine karşı Batı'nın savaşında bazı en şiddetli çatışmalara sahne olmaya devam eden Afganistan'a komşu Helmand eyaleti içlerine operasyon yapmalarına olanak sağladı.

2006 bahar saldırısı ile birlikte Afgan eyaleti olan Helmand'ın çoğu ilçeleri Taliban'ın eline geçti. Kasım 2006'da Helmand'ı ziyaret ettiğimde, Helmand'ın Gramsir ilçesi gibi Pakistan sınırlarındaki en stratejik güney bölgeleri Taliban'ın kontrolü altındaydı. Güney Veziristan'dan gelen uzun bir militan akımı NATO ile savaşmak için buradan Helmand'a girdi. Helmand'ın eyalet başkenti olan Laşkar Gah ve Greshk kentleri dışında Helmand'ın tüm kuzeyinin Taliban'ın kontrolü altında olması Badghis, Farah, Herat ve Nimroz gibi kuzey-batı Afgan eyaletlerine güvenli geçişleri kolaylaştırdı. Güney Veziristan'da başlayan ve 2006'da Helmand eyaletine yayılan strateji tüm Afganistan çapında Taliban öncülüğündeki isyana yayıldı.

Üsse Dönüş

NATO askerlerinin kalıntılarını içeren onlarca ceset torbası fribotlarla Batı'daki ülkelerine geri gönderilirken, Taliban ve El-Kaide'nin diriliş haberleri ABD-NATO öncülüğündeki savaş makinesini harap etmek için Afganistan'da Taliban'ın yeniden ortaya çıkışında birincil kanal olarak doğrudan iki Veziristan'ı işaret etti. Amerika Birleşik Devletleri şimdi Pakistan tarafındaki sınırda ilerleyen Taliban ile karşı karşıya gelmek için bir planla gelmek zorundaydı. Pakistan'ın aşiret bölgelerinde askeri bir operasyon gerçekleştirmek için Pakistan üzerine üşüşen yeni baskı haberleri geldiğinde Kuzey Veziristan'ın aşiret merkezi Miranşah'ta büyük aşiret meclisi toplantıya çağrıldı. Militanların tüm cephelerde savaşamayacakları kabul edildi. Bir sonraki planları ortaya çıkana kadar Pakistan ile bir ateşkes ilan etmeleri gerekiyordu.

Bugünün Irak'ındaki sekizinci yüzyıl zorbası Haccac bin Yusuf öncü dini ve siyasi figürlerin bir toplantısına tanık olduğunda "bu sarıkların ve sakalların altında kesik başları görebilirim" demişti. Benzer bir düşünce 2006 Ağustosunda Kuzey Veziristan'ın aşiret başkenti Miranşah'da Pakistan Talibanı, aşiret liderleri ve

siyasetçilerin en büyük toplantılarından birine katıldığında bende de oluştu. Taliban'ın tamamen kontrolünde olan Kuzey ve Güney Veziristan'ın aşiret bölgelerinde önemli olaylar belirirken, havada kan ve barut kokusu vardı. Militanların Pakistan hükümeti ile bir barış anlaşmasına ulaşma kararı gerçek anlamda barışı desteklemek için değildi, sadece yeni savaş planı son halini alana kadar diğer bir stratejik bir meşguliyet moduydu.

Yakın tehdide karşı koymak için militanlardan, Taliban yanlısı Camiat-i Ulema-i İslam'dan¹⁹ yerel siyasi liderlerin ön plana çık-maları çağrısı stratejisi altında geri planda kalmaları istendi. Aşiret meclisi toplantısında militanların konuşmasına müsaade edilmedi, bunun yerine onlar meclis içine çekildi. Militanlar, Pakistan silahlı kuvvetlerine karşı tüm düşmanlıkları durdurmayı kabul etti ve Eylül 2006'da bir barış anlaşması imzalandı. Ne var ki, daha önceki hareketler gibi bu denemede fırtına öncesi bir sessizlik oldu.

Bu defa, siyasi ajanların temsil ettiği Pakistan hükümeti ile Uthmanzai aşireti ve aşiret liderleri ve Kuzey Veziristan'ın dini liderleri arasında bir anlaşma imzalandı. 16 maddesi ve 4 alt-maddesi olan anlaşmanın önemli maddeleri şunlardı:

A. Yerel Taliban, dini liderler, aşiret büyükleri ve aşiret üyelerini kapsayan Uthmanzai Vezirleri aşağıdaki sorumlulukları üstlendi:

1. Kolluk kuvvetleri ve hükümet mülklerine saldırı yapılmayacak. Hedef gözeterek öldürme olmayacak.
2. Paralel bir yönetim kurulmayacak ve hükümetin emri geçerli olacak. Herhangi bir sorun çıkması durumunda siyasi yönetim

¹⁹ Camiat-i-Ulema-i-Islam (JUI) (İslami Âlimler topluluğu) Pakistan'da bulunan siyasi bir partidir. Parti iki ayrı gruba bölündü. Gruplardan biri Mevlana Fazlur Rahman'ın liderliği yaptığı Camiat Ulema-i-Islam Fazlur Rahman (JUI-F) olarak bilinirken diğeri Mevlana Sami'ul Hak'ın liderliğini yaptığı Camiat Ulema-i-Islam Sami'ul Hak (JUI-S) olarak bilinir.

sorunu Uthmanzai aşiretine danışarak gelenekler ve adetler ve FCR yönetmeliğine göre çözecekler.

3. Afganistan içine sınır-ötesi askeri faaliyetler olmayacak. Ne var ki, ticaret/iş amaçlı ve yerel *rijawa* (gelenekler) göre akrabalarla buluşmak için sınır geçişlerinde kısıtlama olmayacak.
4. Kuzey Veziristan'ın komşu bölgelerinde hiç bir çeşit terör faaliyeti olmayacak.
5. Kuzey Veziristan'da ikamet eden tüm yabancılar ya Pakistan'ı terk edecekler ya da mevcut yasa ve anlaşmalara göre barış içinde kalacaklar. Söz konusu hükümler sıkı bir şekilde tüm yabancılar için uygulanacak.
6. Araç, silah, telsiz gibi operasyon sırasında ele geçirilen tüm hükümet malları geri verilecek.

B. Hükümetin üstlendikleri sorumluluklar arasında yer alan önemli maddeler:

1. Operasyon sırasında yakalananların tamamı serbest bırakılacak ve önceki suçlardan tekrar tutuklanmayacaklar.
2. Hükümet tüm siyasi çıkarlarından feragat edecek.
3. Hükümet yollara kurduğu yeni tüm kontrol noktalarını ve Levies ve Khasadar gibi geçmişte kurduğu eski karakolları kaldıracak.
4. Hükümet operasyon sırasında ele geçirdiği silah ve tüm araç gereci geri verecek.
5. Anlaşma imzalandıktan sonra hükümet tüm kara operasyonlarını durduracak ve sorunlar gelenek ve adetlere göre çözümlenecek.
6. Hükümet tali tüm zarar için etkilenen kişilere tazminat ödeyecek.

7. Aşiret geleneklerine göre silah taşıma konusunda bir sınırlama olmayacak ancak ağır silahlar taşınması konusunda uygulanan kısıtlamalar devam edecek.

8. Anlaşmanın uygulanması ordunun kontrol noktaları, karakollar ve kışlalardan geri çekilmesiyle başlayacak.

C. Çeşitli maddeler:

1. Anlaşmaya göre *ulema* (âlimler)/ yaşlılar ve siyasi yönetim temsilcilerinden oluşan on üyeden oluşan bir komite kurulacak. Komitenin sorumlulukları şunlar olacak:

a. Hükümet ve Uthmanzai aşiretleri arasında bağlantı kurmak.

b. Anlaşmanın uygulanmasını sağlamak ve gözden geçirmek.

2. Eğer herhangi birisi ya da herhangi bir grup (yabancı veya yerel) anlaşmaya uymaz, Veziristan'da barış sekteye uğrarsa, o kişi ve gruplara karşı harekete geçilecek.

Önceki anlaşmalardan farklı olarak, bu anlaşmada *mücahidler* ve Taliban gibi sözlere atıfta bulunulmadı. Gerçi anlaşma öncü Pakistanlı komutanlar, Hafız Gül Bahadar, Mevlana Sadık Nur ve Mevlana Abdul Halik tarafından imzalarsa da temelde hükümet ve Utmanzai Vezirleri arasındaki bir anlaşma oldu. Böyle oldu çünkü militanlar Amerika Birleşik Devletleri'ne bölgelerinde düzenleyecekleri yeni askeri operasyonların gereksiz olduğunu, çünkü aşiret liderlerinin barışın sorumluluğunu aldığını göstermek istediler.

Bu anlaşmanın bir sonucu olarak bilinmeyen miktarda bir para Pakistan devleti kasasından militanlara, tarafsız bir ifadeyle El-Kaide ve diğer yabancı militanlar için kullanılan "yabancılar" aktarıldı. Ve komutanlardan normal askerlere 100 Taliban ve El-Kaide üyesi Pakistan gözetiminde serbest bırakıldılar. Miranşah'taki bir futbol stadında düzenlenen anlaşma imza töreni sırasında güvenliği

militanlar sağlarken El-Kaide'nin siyah bayrağı (*al Rayah*) stadyumun skorbordunda dalgalanıyordu.

Amerika Birleşik Devletleri militanlara karşı operasyonlar yapması için Pakistan'ı sıkıştırdığı ve militanların yeni savaş planlarını tamamladıkları 20 Mayıs 2007'de anlaşma bozuldu. 11 Eylül olaylarından sonra başlatılan ve Güney Veziristan'da sonra Helmand'da genişletilen strateji şimdi savaşın bir sonraki aşamasına geçti. Hem ABD hem Pakistan güvenlik organları Pakistan'ın aşiret bölgelerinde bir askeri harekât peşindeyken militanlar gözlerini Pakistan'ın şehirlerine çevirdi. Ve 2007'nin sonuyla birlikte savaş alanı Peşaver'den Karaçi'ye genişletildi.

Amerika Birleşik Devletleri'nin Gazabı

26 Şubat 2007'de Dick Cheney'in (ABD başkan yardımcısı) gözle görülür bir şekilde üzgün halde İslamabad'a gelmesi Taliban'ın Amerika Birleşik Devletleri'ni hazırlıksız yakaladığı bahar saldırısı üzerine Washington'un öfkesini açığa çıkardı. Amerika Birleşik Devletleri 2006 sonlarında El-Kaide'nin Taliban ile birlikte Pakistan'ın aşiret bölgelerinde kendisini yeniden kurduğunu fark etmişti ancak personeli daha güncel gelişmeler hakkında tamamen karanlıkta kalmıştı. Güney-batı Afganistan ellerinden kaymıştı; Taliban Afganistan'ın Helmand eyaletini ve Kandahar eyaletindeki birkaç önemli ilçeyi yönetiyordu ve Uruzgan ve Zabul'da durum ciddi bir şekilde kötüye gidiyordu. Koalisyon grupları ilk defa Taliban'ın büyük bir tehdit olduğunu hissetti ve Cheney Pakistan'ı kendi aşiret bölgelerinde militanlara karşı topyekûn bir savaş açmaması durumunda ciddi sonuçları olacağı konusunda General Pervez Müşerref'i uyardı.

Dick Cheney ziyareti sırasında Pakistan'ın Taliban savaş ağalarına (askeri operasyonlar sırasında meydana gelen kayıplarının tazminatı olarak) verdiği paraları, Pakistan hükümeti ile Taliban

arasındaki önceki tüm anlaşmaları detaylıca inceledi. Pakistan'ı Hakkani ağ gibi bazı Taliban gruplarıyla bağlantılı olmakla suçladı. Cheney Kabil'i ziyaret ettiği ertesi gün durum çok daha karmaşık hale geldi. Cheney Bagram hava üssünderken düzenlenen bir intihar saldırısında 23 kişi öldü, 20 kişi yaralandı. CIA daha sonra saldırının o zaman El-Kaide ile gevşek bağlantıları olan Ebu Leys El Libi tarafından Kuzey Veziristan'da planlandığını bildirdi. (Ebu Leys El Libi daha sonra düzenli bir üyesi olarak El-Kaide'ye katıldı, Pakistan ve Afganistan'daki operasyonlara liderlik etti).

Cheney'in ziyareti Güney Asya'daki olayların sonraki aşaması için hayati oldu. Cheney Pakistan'ın aşiret bölgelerinin tamamen El-Kaide'nin elinde olduğunu ve Taliban'ın gücünün kaynağı olduğunu anladı. Bu yeni tez Batı başkentlerindeki düşünce dinamiklerini değiştirdi. Daha önce Batı, Pakistan'ın Taliban ve El-Kaide kaçakları için güvenli bir sığınaktan öte olmadığına inanıyordu, ancak şimdi sorunun çekirdeğinde Pakistan'ın olduğunu anlamaya başladılar. Eğer sorun çözülecekse, Pakistan'dan başlamak zorundaydılar.

Bu yeni anlayış ABD'nin Pakistan'ı demokratikleştirmesi için Müşerref rejimine baskı çabalarına ivme kazandırdı. Amerika Birleşik Devletleri Pakistan'a olan desteğini devam ettirmek istedi, ancak aynı zamanda kendi stratejik çıkarlarını koruyacak bir mekanizmanın yerleştiğini görmek istedi. Bu düşünce süreci aslında Taliban'ın 2006 bahar saldırısından sonra gelişti. Ve sonunda 2008 yılında Pakistan ve Afganistan'ın tamamını tek bir savaş alanı olarak değerlendirdiği ve Pakistan'ın aşiret bölgelerini sorunların ana nedeni olarak gördüğü Washington'un Af-Pak siyasetine dönüştü.

Genel bir ifadeyle, Ocak 2006 ve sonrasında Amerika Birleşik Devletleri "Terörle Savaş"a popüler ivme vermek için bir strateji üzerinde çalışarak perde arkasında kaldı. Amerika Birleşik Devletleri demokratik reformların gereken alanı oluşturabileceğini düşündü. Cheney'in Pakistan ve Afganistan ziyareti anlayış değişikliğinde bir

kilometre taşı olduğunu kanıtladı. Amerika Birleşik Devletleri'nin Pakistan ve Afganistan'ı tek bir savaş bölgesi olarak tespit ettikten sonra ileri stratejisi bölgede demokrasiyi teşvik etmekte.

2006'nın sonuyla birlikte Müşerref Amerikan formülü ulusal seçimler yapmayı kabul etti ve 2008'nin başlangıcında güç ve iktidar Pakistan Halk Partisi (PPP)²⁰ önderliğinde seküler ve liberal siyasi partiler ittifakına kaydı. Gelecek koalisyonun diğer üyeleri seküler Peştun alt-milliyetçi Avami Ulusal Partisi (ANP)²¹, Muttehid Kuami Hareketi (Birleşik Ulusal Hareket, MQM)²², Cemiyeti Ulema-i İslam Fazlur Rahman grubu (JUI) ve Pakistan Müslüman Ligi (PML-Q)²³ idi.

Yeni yazgısı altında Müşerref üniformasını çıkarıp atmayı kabul etti, ABD'nin onayladığı bir genelkurmay başkanı atanmasını onayladı, sonra tüm sistemi ve "Terörle Savaş'ı" denetlemek için ülkenin sivil cumhurbaşkanı olarak kaldı. Benazir Butto'nun rolü de önemli kabul edildi. Bayan Butto'nun liderliğinde bir parlamento İslami ilahiyat fakültelerine karşı kanunları kolayca geçirebilir ve ülkede militanlığa karşı güçlü bir kampanya başlatabilirdi. ANP ve MQM Butto'nun destek kollarıyken, JUI dini açıdan destek formatıydı.

Washington ve Londra sonra Müşerref ve Benazir Butto arasında bir anlaşmaya aracılık etti, bunun sonucu olarak Ekim 2007'de meşhur Ulusal Uzlaş Yönetmeliği (NRO) yürürlüğe girdi. Bayan Butto ve kocası Asif Ali Zardari'ye yönelik tüm yolsuzluk suçlamaları

20 PPP, Pakistan'da bulunan Sosyalist Enternasyonel'e bağlı merkezi-sol siyasi partisi.

Pakistan'daki en büyük siyasi partidir ve ülkede iktidarda bulunan koalisyonun başıdır. Bugüne kadar, parti liderleri her zaman Butto ailesinin (doğrudan veya evlilik yoluyla) bir üyesi olmuştur.

21 ANP'nin ana seçim etkisi Pakistan'ın Khyber-Pakhtoonkhwa, Belucistan ve Sind eyaletlerinde Peştunların hâkim olduğu bölgelerdir. Tarihi olarak Ulusal Avami Parti'sinin bir devamı olduğunu iddia eder.

22 MQM Pakistan'daki en büyük siyasi partidir ve genel olarak en büyük dördüncü partidir. Genellikle Sind eyaletindeki büyük potansiyel harekete hâkim olduğu sanılır.

23 PML (Q) merkezci, muhafazakâr siyasi partidir. Pakistan Müslüman Ligi'nin bugünkü mevcut şekli eski Cumhurbaşkanı Pervez Müşerref tarafından 2002 genel seçimleri öncesi kuruldu.

iptal edildi, Pakistan'a geri dönmelerine, özgür vatandaşlar olarak ulusal siyasete katılmalarına izin verildi. Şubat 2006'da çizilen bu plan Nisan 2007'de meyvelerini verdi. Aynı ayda Amerika Birleşik Devletleri militanlara karşı topyekün savaş açması için İslamabad'a baskı koydu. Sonuç olarak Hafız Gül Bahadar, Mevlana Sadık Nur ve Mevlana Abdul Halik tarafından Eylül 2006'da imzalanan anlaşma 20 Mayıs 2007'de bozuldu. Bunu takip eden olaylar Pakistan tarihindeki en kanlı bölüm oldu.

Amerika'nın Afganistan işgalinden sonraki olaylara genel bir bakış El-Kaide'nin yeniden toplanması ve stratejik vizyonu konusunda devasa bir istihbarat başarısızlığını ortaya çıkarır. O vizyon ki El-Kaide ABD'nin bölgedeki hareketine başarıyla karşı koydu ve Pakistan'ı Taliban yanlısı militanlara karşı herhangi bir zafer kazanma tedbirinden alıkoydu. Sonuç Afganistan'da Taliban liderliğinde isyanı yeni ufuklara doğru teşvik eden 2006 bahar saldırısı oldu. Aynı zamanda El-Kaide Güney Asya savaş alanındaki gelişmelere inceden inceye bakıyor ve hem Afganistan hem de Pakistan'daki yapılarına karşı Washington'un siyasi planları ve askeri karşı hareketlerinin nasıl olacağını değerlendiriyordu.

Bu durum, yeni konusu ve yeni karakterleri ile El-Kaide'nin *Bin Bir Gece Masalları* macerasının bir diğer gerçek-hayat hikâyesini başlatır. El-Kaide'nin stratejisi güney-batı Afganistan'da bir yayılma etkisi elde etmek için Pakistan'ın aşiret bölgelerinde kök salmaktı, sonra Afganistan'ın Helmand eyaletini tüm ülke çapına isyanı yaymak için ana kanal olarak belirledi. Ancak 2007'de ABD'nin askeri tepkisi ile karşı karşıya kaldı. Amerika Birleşik Devletleri o zaman El-Kaide sığınaklarını doğru bir şekilde tespit etti ve onları yok etme anlamına gelen bir süreci planladı. El-Kaide ne pahasına olursa olsun sığınaklarını korumak zorundaydı. Böylece Amerika Birleşik Devletleri ve El-Kaide arasında stratejik bir manipülasyon oyunu başladı.

El-Kaide operasyonlarının sonraki safhası kesintiye neden olmak için Pakistan şehirlerine saldırılar başlatmak ve böylece El-Kaide kalelerine yönelik herhangi bir ABD-Pakistan ortak saldırısını engellemek oldu. 2007'de Amerika Birleşik Devletleri Pakistan'ın Bajaur Temsilciliği'nden sadece bir kaç yüz metre uzakta Afgan Kunar eyaletinde ileri bir üs inşası başlattı. Pakistan'ın Mohmand aşiret bölgesi, Kuzey Veziristan ve Güney Veziristan yakınlarındaki Afganistan'da benzer amaçlı üslerin ve Amerikan karakollarının inşaatı başladı. Aynı zamanda Amerika Birleşik Devletleri aşiret bölgelerindeki militanların saklandığı yerlere insansız hava aracı saldırıları için üsleri kullandırması için gizlice Pakistan ile temas kurdu.

Amerika Birleşik Devletleri Pakistan ve Afganistan'daki güçlerini kuvvetlendirmek için milyarlarca dolar akıtmakla meşgulken El-Kaide savaşı Pakistan şehirlerine taşıyarak elindeki kozu oynadı. (El-Kaide, Pakistan'da siyasi bağlantılar yapma bağlamında daima Washington'dan bir adım önde oldu). Aslında, El-Kaide savaşı Pakistan şehirlerine taşımayı önceden planlamıştı, ancak Taliban'ın Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı 2006 yaz saldırısı köreldikten sonra 2007'de plan uygulanabildi.

Bölgedeki Amerikan misyonunun durumunu denetleyen Dick Cheney oldu. Dr. Eymen El Zevahiri'nin belirlediği kurallar uyarınca Şeyh Essa El Mısri El-Kaide'nin Pakistan için ana planının direktörü oldu. Kaydı kitabın ilerleyen bölümlerinde tartışılan Mısırlı bir ideolog olan Şeyh Essa, El-Kaide'nin 2003 ve sonrasında Pakistan'daki çeşitli İslami siyasetçiler ve siyasi kuruluşlarla toplantı yapmak için gönderdiği elçisiydi. Onun amacı El-Kaide'ye destek sağlamak için ülkenin kentsel bölgelerinde İslami bir siyasi cephe kurmaktı. Şeyh Essa'nın bir araya geldiği kişiler arasında şu isimler yer alıyordu:

- Kadı Hüseyin Ahmet zamanın Cemaat-i-İslami (JI) şefi, Müslüman Kardeşler'in Güney Asyalı versiyonu olarak düşünülen Pakistan'ın öncü İslami partisi.
- Hafız Muhammed Said Cemaat'ut Dava (JD) şefi, eskiden Leşker-i-Tayyibe olarak bilinirdi, Selefi ve Vahabi dini eğilimli, yasaklanmış militan grup.
- Mevlana Fazlur Rahman, JUI şefi, Deobandi okuluna üye etkili bir siyasi parti ve Müslüman derneğidir, Taliban'ı zaten desteklemektedir.
- Dr. İsrar Ahmet, İslami halifelğin dirilişi için çağrıda bulunan bir akademisyen.

Ne var ki El-Kaide'nin çağrısına hem yazılı hem de manevi olarak cevap veren insanlardan ikisi önemlidir, onlar İslamabad'daki Lal Mescidi'nin imamı Mevlana Abdul Aziz ve Abdul Raşid Gazi kardeşler oldu. Lal Mescidi (Kırmızı Cami) Pakistan'ın federal başkenti İslamabad'da iki dini okula ev sahipliği yaptı. Cami bitişiğindeki Camia Hafsa kız okuluydu, başkentin E-7 bölgesindeki üst pazarda bulunan Camia Faridia'da erkek okuluydu. Her iki okulda 7,000 civarında öğrenci eğitim görmekteydi. Cami, Afganistan'da Sovyetlere karşı savaşmış olan gazi Cihadçı Mevlana Abdullah tarafından kuruldu, bu nedenle Molla Ömer, Dr. Eymen El Zevahiri, Tahir Yaldochiv ve Usame bin Ladin gibi radikallerle güçlü bağlantıları olan bir kurumdu. 1990'ların sonlarında Abdullah'ın suikast sonucu öldürülmesinin ardından onun iki oğlu Mevlana Abdul Aziz ve Abdul Raşid Gazi sırasıyla Lal Mescidi'nin imamı ve imam yardımcısı oldular. Her iki kardeşte tıpkı babaları gibi kendilerini Cihad davasına adanmışlardı.

Pakistan Ordusu 2003 yılının ortalarıyla birlikte militanlara karşı askeri operasyonlarını arttırdı. Operasyonlar daha başından itibaren popüler olmadı ve hatta laik ve seküler siyasi partiler bile

operasyonlara desteklerini sesli olarak dillendirmeye hazır değillerdi. Genel halk anlayışı Taliban'ın anti-emperyalist bir direniş hareketi olduğu şeklindeydi. Bu nedenle onlara karşı olan askeri operasyonlar halk kitleleri tarafından Pakistan'ın neo-emperyalizme desteği şeklinde görüldü. Kadı Hüseyin Ahmed, İmran Han ve Navaz Şerif gibi siyasetçiler zamanın cumhurbaşkanı Müşerref'i kendi askeri diktatörlüğüne Batı hükümetlerinden destek almak için Pakistan cumhurbaşkanı olarak görevini uzatmak üzere Pakistan'ın masum aşiret Müslümanlarının kanını dökmekle suçladılar. 2003'ün sonlarında Ravalpindi'de Müşerref'e yönelik iki saldırı girişimi oldu ve bu da hızı arttırdı. Binlerce Cihadçı şüpheli olarak tutuklandı. Amerika Birleşik Devletleri o zaman Keşmir'deki Pakistanlı militanların kamplarını kapatması için Pakistan'a baskı uyguladı ve Pakistan'daki anti-Amerikancılık yeni boyutlara yükseldi. El-Kaide'nin durumdan yararlanması için sadece ufak bir dönüşe gerek vardı.

El-Kaide'nin tavsiyesi üzerine Mevlana Abdul Aziz 2004 yılında Güney Veziristan'daki operasyonun İslam karşıtı olduğunu belirten dini bir fetva yayınladı. Fetva ölen askerlerin Müslüman mezarlıklarına gömülmesini yasaklıyordu. Güney Veziristan'da Müslüman militanlara karşı harekâta öldürülenlerin cenaze namazlarının kılınması yasaklandı. Fetva ülke çapına yayıldı ve 500 din adamı tarafından imzalandı. Pakistan'da anti-Amerikan hisleri daha da ateşleyen dönüş bu oldu. Militanların sahip oldukları tüm silahların toplamı Pakistan Ordusu ile savaşta dini fetva kadar yararlı olmamış olabilir.

Meseleler burada bitmedi. Dini fetvanın bir sonucu olarak basında silahlı kuvvetler safında savaşırken öldürülen evlatlarının cesetlerini geri almayı reddeden anne-babaların olduğu birkaç vaka bildirildi. Din adamları onların cenaze namazlarını kılmayı reddettiklerini söylediler. Sonuç, Pakistan ordu kuvvetleri saf ve tabanın cesaretinin kırılması ve moral bozukluğu oldu. Düşük rütbeli yüzlerce astsubay, çavuş, erbaş komutanlarının savaşma emrine meydan okudu ve askeri mahkemeye verildi. Neredeyse eşit sayıda

subay Güney Veziristan'da kendilerine gönderilen emirleri yerine getirmeden görevlerinden istifa etti. Pakistan Ordusu 2004 yılında militanları yenmek için iyi mevzilenmişti, ancak El-Kaide Lal Mescidi'ni kullanarak zamanında dönüşüyle Pakistan Ordusu'nun kanatlarını kırptı.

Lal Mescidi'nin iki kardeş imamının Tahir Yaldochiv ve Şeyh Essa gibi önemli El-Kaide liderleriyle düzenli temas halinde olmaları onların strateji konusunda talimat almalarını mümkün kıldı. 2007 ile birlikte Lal Mescidi federal başkent İslamabad'da, Pakistan'ın İslamabad'daki güçlü ISI kuruluşu ve başkentten ikiz şehri Ravalpindi'de ordunun genel merkezinin (GHQ) karşısında bir El-Kaide güç santrali haline geldi.

Onlar etkilerini Güney Veziristan'dan Kuzey Veziristan'a daha sonra Bajaur'a, Mohmand ve Orakzai Temsilciklerine kadar genişlettiler. Kuzey ve Güney Veziristan'daki militanların toplam gücü 50,000'e yükseldi ve Keşmir Kurtuluş Hareketi (KLM) ile bağlantılı militanlara vurulan güvenlik darbesi iki Veziristan'a diğer militanlardan çok sayıda göçe neden olarak bu sayıyı daha da arttırdı. Bu göç süreci İlyas Keşmiri ve Abdul Cabbar gibi (sonraki bölümlerde ayrıntıları ile ele alınacak) KLM'nin korkusuz komutanlarını da kapsadı.

Amerikan CIA'si ve Pakistan ISI'sı militanların gücünün arttığı yönünde gelen raporun ardından bir rapor yayınladı ve Pakistan hükümetine daha fazla zararı önlemesi için zamanında adımlar atmayı tavsiye etti. Pakistan öncekilerinden daha büyük bir operasyon yapmayı denedi, ancak El-Kaide Lal Mescidi kozunu elinde tutuyordu. Onlar savaşa başvurmak zorunda değildiler: Pakistan bir ateşkes anlaşması imzalamaya zorlandı.

Müşerref ve yardımcıları Lal Mescidi lobisine karşı pek çok defa ciddi eylemlerde bulunmayı planlamıştı, ancak askeri istihbarat

buna daima karşı gelmişti. Bunun nedeni için hali hazırda anti-Amerikancı atmosfer suçluydu, Lal Mescidi'ne ve bağlılarına karşı bu tür bir harekete girişmek sorunları öne çıkarabilirdi. Pakistan silahlı kuvvetler personelinin olsun, etkin işadamlarının olsun ve bürokratların olsun onlarca kız çocuğu Lal Mescidi'nin öğrencileriydi. Aşiret bölgesi alanları konusunda askerlerin yarı isyanından sonra zaten temkinli olan Müşerref hükümeti federal başkentin ortasında siyasi bir ayaklanma ile karşı karşıya kalmaya istekli değildi. Lal Mescidi ile ilgili bu gecikme bir felaket oldu.

Washington ve Londra'nın militanları kesin bir yenilgiye uğratacak bir strateji belirlemesi için Pakistan'a baskı yaptıklarını öğrenmek bir şok etkisi yarattı. Washington işte o zaman militanlara yönelik yükselen halk desteğine karşı seküler ve liberal siyasi partilerle geniş tabanlı bir ittifak kurması için Benazir Butto ile bir anlaşma yapması için Müşerref'e baskı yaptı. Aynı zamanda Batı istihbarat servisleri El-Kaide'nin Pakistan'daki aktif varlığı için tam bir harita çizdiler. Bu aktif varlıklar İslamabad'ın Lal Mescidi'nden başlıyor ve Molla Fazlullah şeklide Malakand bölümü yoluyla Svat Vadisi'ne gidiyordu. Bu aktif varlıklara ilaveten Bajaur, Kuzey Veziristan ve Güney Veziristan'daki militanlarla bağlantılı olan Tehrik-i Nifaz-i Şariat-i-Muhammedi vardı. Bu durum karşısında ABD ve İngiliz yetkililer militanları yenmek için acil tutarlı bir strateji belirlemeye Pakistan'ı ikna etmek için birbiri ardına Pakistan'a ziyaretlerde bulundular.

Tüm bu oyun planı zaten El-Kaide'nin radarında bulunuyordu ve El-Kaide planının sadece yarısı tamamlandığında plana darbe vurdu. Ocak 2007'de Güney Veziristan'daki Pakistan Talibanı Pakistan güvenlik kuvvetleri ile yaptığı ateşkes anlaşmasını bozdu ve Pakistan güvenlik kuvvetlerinin mevzilerine ani bir dizi saldırı düzenledi. Bu harekete şaşıran Ravalpindi'deki Pakistan GHQ'sü halen bunu anlamaya çalışırken Lal Mescidi öğrencileri protesto için sokaklara çıktı. İlegal bir şekilde işgal edilen topraklara inşa edilmiş olan bir

kaç caminin yıkımının başlatılması bir sorun oluşturdu. Hükümet olayın kontrolünden çıkmasını önlemek için öğrencilerin taleplerini çabucak kabul etti ve yeni camii yıkımlarını durdurdu. Yönetim ayrıca camileri yıkılan cemaatlara alternatif araziler sağlamayı kabul etti. Ne var ki Lal Mescidi radikalleri silahlarına sarıldılar ve yeni camilerin orijinal olarak dikili bulundukları aynı araziler üstünde inşa edilmesi gerektiği konusunda ısrar ettiler.

Mevlana Abdul Aziz ve Abdul Raşid Gazi'nin tavırlarına şaşırان Pakistan hükümetinin, kardeşlerin aslında ABD çıkarlarına sabotaj yapmak için El-Kaide'nin geniş stratejisi altında oyun oynadıkları hakkında hiçbir fikri yoktu. Lal Mescidi'nin kız öğrencilerinin mescidin bitişiğindeki İslamabad Çocuk Kütüphanesi'ni işgal etmesi dünyanın ilgisini çekti. Öğrenciler ülke çapında İslami hukuk (*şeriat*) uygulanana kadar kütüphaneyi boşaltmayacaklarını duyurdu.

Hem Pakistan hem de yurt dışındaki Müslüman akademisi Lal Mescid olayına şaşırdı. Lal Mescidi kardeşlerinin manevi rehberi ve saygın bir İslam ekonomisti Müftü Taki Usmani kardeşlerle şiddet içeren reformcu gündemlerini detaylı olarak tartışmak için Karaçi'den İslamabad'a geldi. Abdul Aziz, Taki Usmani'nin sorularına cevap veremedi, çünkü Abdul Aziz sadece Kur'an ışığında ve *Sünnet'e* (Muhammed Peygamber tarafından belirlenen gelenekler) ve *Selefe* (son 1,400 yılı aşkın süre boyunca oybirliği ile kabul edilen gelenekler ki buna göre İslam tatbik edilir) göre atılan adımların Pakistan'ın İslamileşmesi için zorunlu olduğunu mırıldanabilirdi. Taki Usmani fazlasıyla hayal kırıklığına uğradı ve Lal Mescidi'nin din adamlarının davranışına öfkeleni ve Mevlana Abdul Aziz'i manevi rehberlik dairesinden çıkardı. Usmani sonra kamuoyuna bu noktada onlarla olan tüm manevi bağlarının koptuğunu duyurdu. Abdul Aziz alenen bundan daha büyük aşağılanmamıştır, ancak bu onu başladığı yola devam etmekten caydırmadı.

Müşerref ve Benazir Butto'nun yeni bir ittifak için gizli toplantılar yapmayı planladığı haberleri medyada yankılanırken, Lal Mescidi protestocuları protestolarını daha yüksek bir şiddet seviyesine yükseltti. Camia Hafsa okulunun kız tugayları Lal Mescidi "Kriz Eylemi" planını tetiklediğini iddia ettikleri bir kadın satıcısını kaçırdı.

9 Mart 2007 zamanın Cumhurbaşkanı Müşerref Pakistan Adalet Bakanı Iftikhar Muhammet Chaudhary'yi görevinden aldı. Bu hukukçular hareketini başlattı. Birkaç hafta içinde basın, sivil toplum ve çeşitli siyasi partiler hukukçular hareketine destek çıktılar. Bu yeni bela denizi Lal Mescidi meselesi ile birleşerek iki Veziristan'da herhangi bir etkili askeri operasyon düzenlemesini Müşerref hükümeti için imkânsız hale getirdi. Hukukçular hareketi hızını alırken, Lal Mescidi faaliyetleri de arttı. İslamabad'ın merkezinde Lal Mescidi'nde kanuni yetkileri olmamasına rağmen düzen sağlama peşinde olanlar video ve müzik dükkânlarını zorla kapattılar. Lal Mescidi üyeleri kolluk kuvvetlerince tutuklandığında, onlarda sivil kolluk kuvvetlerini kaçırdılar böylece kendi adamlarına karşı onları karşılıklı olarak değiştirebilirlerdi.

İçişleri Bakanlığı hem Abdul Aziz'i hem de Abdul Raşid Gazi'yi arananlar listesine koydu ve polis güçlerine camiye abluka altına alması talimatı verildi. Ancak Lal Mescidi üyeleri öylesine korkuya neden olmuşlardı ki polis mesafesini korudu. Aynı zamanda Abdul Aziz'in ateşli Cuma vaazları cami etrafına konuşlanan bazı polisler dâhil kitleleri tahrik etmeyi sürdürdü.

Kuzey Veziristan'daki El-Kaide liderliği er ya da geç Lal Mescidi'nin rolünün sona ereceğinin, hükümetin tolerans seviyesinin sınırında olduğunun ve Lal Mescidi'ne karşı güçlü bir tepkinin yakın olduğunun farkındaydı. El-Kaide şurası (meclis) Kuzey Veziristan'da toplandı ve uzun tartışmalardan sonra Lal Mescidi'ne yönelik tahmin edilebilen askeri operasyonun başlamasının Pakistan'daki

mücadelelerinin zirve noktası olacağı konusunda hem fikir olundu. ABD-Pakistan projesine karşı açık bir savaş şimdi kaçınılmazdı.

Temmuz 2007'de ordu Lal Mescidi'ne karşı askeri bir operasyon başlattı ve birkaç gün süren kuşatmanın ardından, askeri birlikler camiye girdi. Mevlana Abdul Aziz bir burka ile (kadınların bedeni örten örtü) gizlice kaçmaya çalıştı ancak yakalandı. Abdul Raşid Gazi, annesi ve Abdul Aziz'in oğlu hepsi hiç düşünmeden güvenlik kuvvetleri tarafından öldürüldü. Onlarla birlikte çok sayıda kız ve erkek öğrenci de öldürüldü. ABD'nin ilk amacı gerçekleşti: federal başkent İslamabad'daki El-Kaide aktif varlığı ortadan kaldırıldı. ABD-Pakistan ittifakı şimdi El-Kaide'ye karşı topyekûn bir savaş için hazırlanabilecekti.

Siyasi cephede, Benazir Butto ve Müşerref arasındaki anlaşma Bayan Butto'nun Ekim ayında Pakistan'a geri dönmesi planıyla olgunlaştı. Askeri cephede, Svat Vadisi'nde, ayrıca iki Veziristan'da militanlara karşı askeri operasyonların başlangıcı oldu. Ancak meseleler Müşerref rejimi için sorunsuz gitmedi. Lal Mescidi katliamına büyük bir tepki oldu. Müşerref'in iktidardaki partisi PML-Q operasyona sahip çıkmaya hazır değildi; sivil toplum hareketleri hız kazandı; Pakistan Yüksek Mahkemesi İftikhar Muhammed Chaudhary'yi Pakistan adalet bakanlığı eski görevine getirince bir düşmanlık yenilendi ve muhalif lider Navaz Şerif (Suudi Arabistan'la bir anlaşma uyarınca Müşerref tarafından sürgün edilmişti) Pakistan'a geri dönmeye çalıştı.

Ancak Lal Mescidi destanı sona erdi. Abdul Raşid Gazi öldürüldü ve kardeşi Abdul Aziz tutuklandı. Hikâye kendi doruk noktasına ulaşmıştı. El-Kaide Abdul Raşid Gazi'nin "adil" bir lider (*İmam-a-Barhaq*) olduğunu ve Lal Mescidi katliamının intikamını alacağını ilan ettiği bir video yayınladı. Bu, El-Kaide'nin devam eden *Bin Bir Gece Masalları* dramında bir diğer bölümün başlangıcı oldu.

Lal Mescidi operasyonun ardından Amerika Birleşik Devletleri ve müttefikleri Pakistan'da El-Kaide'yi birden ve tamamen yok etmesi yönünde Pakistan'ı zorlamak için süratle harekete geçti. Ancak El-Kaide her yeni meydan okumaya çabuk ve cesurca karşı koymak için henüz yapılanmıştı. Bununla birlikte El-Kaide, ABD'nin Güney Asya için tüm planını yok etme imkânına sahip olmasa da bu planda ciddi bir göçük oluşturmaya başardı. Kuzey Veziristan'da El-Kaide şurasının gelecek stratejisini tartışmak için bir sonraki toplantısı yapıldığında, Amerika Birleşik Devletleri ile Pakistan ittifakının, ara sıra görülür olmaktan ziyade daha ikna edici olduğu bir dönemin geldiği ve tek-başına taktiklerin işe yaramayacağı kabul edildi. Şura Pakistan rejiminin *tekfiri* (sapıklık) meselesi üzerine bir ses oldu - takip eden bölümlerde bu detayları ile anlatılacak - ve Pakistan devletine karşı *khuruj* (isyan) konusunda anlaşıldı. Lal Mescidi imamları savaşın yeni sahnesini belirlemişti ve rağbet görmeyen Lal Mescidi operasyonundan sonra El-Kaide bundan yararlanacaktı.

İslami hukukta bir Müslüman devletinde bir isyana yönetici ve kurumlar tüm limitleri aştığında ancak izin verilir. İlk huruca Muhammed Peygamberin torunu Hüseyin bin Ali girdi, Emevi yöneticisi Yezid bin Muaviye miras yoluyla geçen bir düzenleme ile Halife olarak getirildiği zaman, bir Müslüman yöneticinin ancak Müslüman halkın rızası ile seçimine izin veren İslami kurallar ihlal edilmişti.

El-Kaide, İbni Teymiyye'nin Moğollara karşı Cihad yaptığı benzer koşullarda benimsenen bir çeşit İbn Teymiyye (1263-1328) stratejisi üzerinde karar kıldı. O zaman İslam'ı seçen yabancı bir işgal gücü yani Moğollar söz konusuydu, ancak Moğollar İslam hukukunun tek kanun ve yasa belirleyicisi kaynak olmasını kaldırdılar ve yerine imparatorluklarına İslam ve Moğol geleneklerinin karışımı paralel iki yasal sistem getirdiler. Moğollar o zaman zaten Bağdat'ı işgal etmiş ve gözlerini diğer Müslüman şehirlerine dikmişti. Suriye ve Mısır'ın Müslüman yöneticisi Nasir El Din birliklerinin

bir Moğol saldırısına karşı kendi bölgesini savunma kapasitesi hakkında şüphe içindeydi, bu nedenle Moğollara tarafsız olduğunu ve Moğolların Bağdat'ın kontrolünü yeniden almaları durumunda Moğollara karşı savaşmayacağını garantisini verdi. Teymiyye'ye göre bir Müslüman devleti savunmak için Cihad yapmayı reddetmek herhangi bir Müslüman yönetici adına büyük bir sapkınlıktı. Teymiyye yöneticiye karşı bir isyan başlatmak için bunun yeterli bir neden olduğunu hissetti. Teymiyye daha sonra Nasir El Din'i Bağdat'ın işgali üzerine Moğollarla yaptığı anlaşmayı bozmaması durumunda, Tatarlara karşı Cihadı durduracağı ve ona karşı *huruc* başlatacağı konusunda uyardı. Teymiyye, Nasir El Din'i önce kendisini tahtan indireceği ve sonra da Moğollara karşı bağımsız olarak savaşmakla tehdit etti. Teymiyye'nin tehditleri Nasir El Din'i direniş güçlerine katılmak zorunda bıraktı ve o da Moğollara karşı savaştı.

El-Kaide, Lal Mescidi operasyonundan sonra 2007'de aynı prensibi izlemeye karar verdi. Usame bin Ladin Abdul Hameed ya da Ebu Katade El Mısri'yi Pakistan'daki *huruc imamı* (isyan lideri) olarak atadı. Ve onun gelişile birlikte El-Kaide'nin devam eden *Bin Bir Gece Masallarında* yeni karakter oyuncularını ile birlikte yeni bir strateji görüyoruz.

Af-Pak Savaş Alanı Kurma

Lal Mescidi isyanının sonu olaylara yeni ve önemli bir dönemeç getirdi. ABD'nin Pakistan planı açığa çıktı. Bu, El-Kaide'ye karşı misyonu sürdürmek için konumlanmış yeni bir troyka (üçlü başkanlık) öngörüsüydü. Bu troyka Amerika'nın "Terörle Savaş'ında" Amerika Birleşik Devletleri ile tamamen aynı gemide olan askeri bir şef, "Terörle Savaş'a" popüler desteği canlandırmak için seküler (laik) ve liberal kuvvetlerden oluşan Amerikan destekli bir parlamento ve işleri denetleyecek ve gelişen olayları ABD siyasi yönetimine rapor edecek güçlü bir sivil cumhurbaşkanından oluşuyordu.

Hem askeri hem de sivil Amerikan yardım paketleri cumhurbaşkanı aracılığıyla yönlendirilecekti. Bu iş için hazırlıklar yapılırken yeni dağıtım yapılıyordu. Batı yanlısı, ABD askeri komutasına oldukça yakın olan General Ashfaq Parvez Kayani Ekim ayında genelkurmay başkan yardımcısı olarak getirildi ve gelecekteki genelkurmay başkanı (COAS) adayı oldu.

Kayani, Müşerref'in tercih ettiği halefi değildi. Müşerref, General Tarık Macid'in (7 Ekim 2007'de Personel Komitesi ortak başkanlığı başkanı resmi görevine getirildi) genelkurmay başkanı olmasını istemişti. Ancak Kayani ABD'nin seçimiydi. Onun atanması silahlı kuvvetler geleneğine aykırıydı, Pakistan ordusunda ISI-DG'si ya da genel müdürü daha önce hiç COAS (genelkurmay başkanı) olarak atanmamıştı. Savunma şuydu; istihbarat ihtiyaçları kaygısıyla hem iç hem de dış siyaset meselelerinden uzaklaşması için kendisini etkileyebilecek siyasetçilerle çalışmak zorunda kalacağı için ISI DG'si genelkurmay başkanı yapıldı. İstihbarat şefleri ayrıca diğer ülke istihbarat aygıtları ile yakın ilişki içinde olmak zorundaydı ve zaman zaman hatta onlarla dostane ilişkiler içinde olmak zorundaydı. Bu yüzden eğer bir istihbarat şefi COAS olarak atandıysa, daima ulusal güvenlik çıkarlarının sekteye uğraması riski vardı.

Kayani'nin geçmişi onun acımasız olabileceğini gösterdi. O, Ekim 2007'de genelkurmay başkanı yardımcısı olarak Mir Ali ve Svat Vadisi'ndeki militan oldukları iddia edilenler üzerine ayırım gözetmeksizin bombalamak için Pakistan hava kuvvetlerini kullanmıştı. Saldırıda onlarca sivil öldü. Kayani, Müşerref gibi değildi. Sivil zayıf ve tali zararlar konusunda kaygısızdı. Benzer şekilde Kuzey Veziristan, Güney Veziristan, Bajaur, Mohmand ve Svat'ta Kayani 2008 ve 2009 yıllarında askeri operasyonlar düzenlerken milyonlarca sivilin evlerini terk etmeleri kötü durumu karşısında kaygısız kalmıştı.

Bayan Butto'nun dönüşünün siyasi cephede onaylanmasıyla Pakistan'ın askeri cephede El-Kaide'nin Pakistan'daki tüm aktif varlığını ortadan kaldırması gerekli oldu. Bu olayın başladığı yer Svat Vadisi oldu.

Ordu vadide mevzi almadan önce, ne var ki militanlar 2006 Miranşah Anlaşmasını yırttı ve Lal Mescidi episodunu başladığında militanlar hem Güney hem de Kuzey Veziristan'da zaten Pakistan güvenlik kuvvetlerine saldırılarda bulunuyorlardı. 24 Temmuz-24 Ağustos 2007 tarih aralığında 250 militan ve 60 asker öldü.

2 Eylül 2007 Beytullah Mehsud liderliğinde bir kaç düzine militan 17 araçtan oluşan ordu konvoyuna saldırdı ve tek bir kurşun bile atmadan 247 civarında askeri ele geçirdi. Olay ülkeyi sarstı. Esir edilenler arasında birkaç subayda vardı. Onların yaralarına tuz basacak şey militanların BBC muhabirlerini esir subayların söylediklerini duymaları için davet etmeleri oldu. Beluc alayından esir edilen subaylar isyan lehine konuştu. Bu olayın ardından ordu çok sayıda kontrol noktası kurarak, Veziristan'daki askeri karargâhına ve bölgedeki garnizonuna geri döndü. Ordunun bu hareketi militanları caydırmadı. Eylül ayı ortalarında Taliban Kuzey ve Güney Veziristan boyunca ordu karakollarına saldırılar düzenledi. Bu saldırılar Pakistan Talibanı'nın bu bölgelerdeki devlet güvenlik aygıtlarına karşı bazı şiddetli savaşlar vermesine neden oldu. 12 Eylül 2007 Taliban'ın Pakistan Ordusu'na ait ilk karakola saldırıp, ele geçirdiği tarih oldu. 12 Pakistan askeri esir edildi. Ertesi gün Kadı Tarbela'da bir intihar bombacısı Pakistan ordu üssünü ziyaret etti, ana yemekhaneyi yok ederek, seçkin Özel Hizmetler Grubu'nun (SSG) 20 üyesini öldürdü, 29'unu yaraladı. Bu saldırıları bir dizi saldırı izledi ve 20 Eylül 2007'de 5 Pakistan askeri karakolu ele geçirildi ve 25 asker daha esir alındı. Toplamda 65 asker öldürüldü ve esir edildi, 100'ü aşkın asker yaralandı. Militanların düzenledikleri saldırıların çoğu Lal Mescidi katliamına bir dizi refleks reaksiyonlar oldu.

İki hafta kadar sonra, ordu savaş helikopterleri, savaş uçakları ve kara birlikleri ile Mir Ali kasabası yakınlarında militan mevzilerini vurmak için karşı saldırıya geçti. Sonraki 4 gün yani 7 Ekim ve 10 Ekim 2007 boyunca şiddetli çatışmalar yaşandı. Çatışmalarda 257 kişi öldü. Ölenler içinde 175 militan, 47 asker ve 35 sivil vardı.

El-Kaide sonra bölgede ABD planlarına karşı planlarını yenilemeye karar verdi. Savaş alanı Pakistan şehirlerinde yapımdayken, Müşerref ISI'ya seküler ya da liberal partilerin ülke siyasetine hâkim olmalarını sağlayacak siyasi bir çözüm için çalışma talimatı verdi. NWFP'deki Peştun milliyetçi ANP, dini güçler ve NWFP ve güney-batı Belucistan'daki kurum arasında bir aracı olarak hareket etmeye hazır bir parti olan JUI (Fazlur Rahman Grubu), 1947 yılında İngiliz Hindistan'ının bölünmesinden sonra Pakistan'a göç eden Hintli Müslümanları temsil eden Sind merkezli MQM (ki onlar gerçek bir Taliban karşıtı seküler güçtür) ve Müşerref'in özenle seçtiği Puncab ağırlıklı PML-Q aralarında bir ittifak kuruldu.

Müşerref 5 Ekim 2007'de bir Ulusal Uzlaşma Yönetmeliği'nin (NRO) ilan edilmesini emretti. Bu yönetmelik, 1 Ocak 1986 ve 12 Ekim 1999 tarihleri arasında (sıkıyönetimin iki dönemi arasındaki zaman dilimi) yolsuzluk, zimmete para geçirmek, kara para aklama, cinayet ve terörizm suçları ile suçlanan tüm siyasetçiler, parti üyeleri ve bürokratlara geniş-kapsamlı af verdi. Yönetmeliğin ana amacı, Benazir Butto ve eşi Asif Ali Zardari'ye karşı olan yolsuzluk davalarını iptal etmek olan ayrımcı bir uygulamaydı. NRO yürürlüğe girer girmez Bayan Butto ve kocası Pakistan'a geri döndü.

Bu, El-Kaide'nin boğayı boynuzlarından yakalaması için muhteşem bir fırsattı. Bayan Butto popülist (halkçı) bir siyasetçiydi ve onun imajı onu kaçınılmaz olarak daha geniş ve açık çevrelere taşıyabilirdi ve onu hassas bir hedef haline getirebilirdi.

El-Kaide ona suikast düzenlemenin fayda ve zararlarını tartışmaya koyuldu. Onların hepsi onu öldürmenin siyasi manzarayı değiştirebileceğini kabul etti. Onlar El-Kaide'nin sadece yararlanıcı olmayacağını fark etmekle kalmadılar, ayrıca Butto'nun öldürülmesinin ABD'nin Güney Asya bölgesindeki tasarımına ciddi bir göçük olacağını anladılar.

Bayan Butto'yu öldürme planı Kasım 2008 Amerikan başkanlık seçimlerinden bir yıl önce planlandı. El-Kaide, Demokrat aday Barack Obama'nın seçim zaferini öngörmüştü ve Bush yönetiminin geçiş süreci sırasında eğer Butto vurulursa, bu ABD'nin Pakistan üzerindeki tasarım ve planlarına büyük bir darbe olabilirdi. Ülke çapına yayılmış olan içlerinde Bayan Butto'nun 18 Ekim 2007'de geleceği düşünülen Karaçi'deki bir hücre dâhil çok sayıda uyuyan El-Kaide'ye bağlı hücre aktifleştirildi. Butto'nun uçağı Karaebi havalimanına indiğinde binlerce kişi ona karşılamak için toplandı ve şehirdeki evine giderken ona eşlik etti. İntihar bombacıları vurduğunda kalabalığın neredeyse yarısına gelinmişti. Bayan Butto bir şekilde yara almadan kurtuldu ancak 136 kişi öldü, 450'nin üzerinde insan ağır yaralandı. Saldırı, Müşerref hükümeti ve Bayan Butto arasında ciddi bir çatlak oluşmasına neden oldu. Müşerref hükümeti güvenlik boşluğu için açıkça eleştirilirken Bayan Butto kararlı kaldı. NWFP (şimdiki Khyber Pakhtoonkhwa) dâhil ülke çapında mitingler yaptı, her yerde militanlar aleyhine konuştu. Butto Lal Mescidi operasyonunu açıkça savunan Pakistan'daki tek siyasetçi oldu.

Bayan Butto'nun siyasi kariyerinde ilk (ve son) defa o seçim kampanyasında ulusal siyaset üzerine odaklanma fırsatını reddetti. Onun halka yönelik tüm konuşmaları militanlar ve El-Kaide karşıtı oldu. Militanlar Bayan Butto'yu tüm siyasi mitingleri boyunca takip ederken, taki 27 Aralık 2007 Ravalpindi garnizon kasabasına gelişine kadar onu vurmak için herhangi açık bir yol bulamadılar. Ravalpindi ziyaretinde Butto öldürüldü. Bir kaç saat içinde Pakistan kendisini tam bir kaos içinde buldu. Ülkenin tamamı ajitatörlerin

(karıştırıcılar) elindeydi, kolluk kuvvetleri hiçbir yerde bulunmuyordu. Bayan Butto'nun memleketi Sind'de onlarca tren saldırıya uğradı, ülkenin dört bir yanında kamu ve özel mülkler yok edildi. 27 Aralık 2007 sonrası durum ilk defa Pakistan iç güvenliğinin zayıflığını açığa çıkardı. El-Kaide, devrimci İslami kuvvetlere karşı Amerika'nın planları doğrultusunda Pakistan'ı Amerika Birleşik Devletleri ile işbirliği yapmaktan caydırmak için tasarladığı, Pakistan'ın kent merkezlerinde bir kriz durumu oluşturmayı başardı. Ne var ki El-Kaide'nin kriz anında fazlasıyla kendinden geçmesi onu durumdan tam yararlanmasını engelledi. Buna Emîru'l Hurûc Abdul Hamid (Huruç ya da İsyan Emiri), yani Ubeyde El Mısri'nin hepatit C hastalığına yakalanması da eklendi. Ölümcül hastalık onu 27 Aralık sonrası durumdan yararlanamayacak derecede çok zayıf hale getirmişti. Bayan Butto suikastından bir kaç gün sonra Abdul Hamid'de öldü ve Halid Habib El-Kaide'nin yeni Pakistan operasyonları başkanlığına getirildi. Halid Habib bir kaç ay sonra bir CIA insansız hava aracı (predator drone) saldırısı sonucu öldürüldü.

Ocak 2008 ve Şubat 2008 arasında Pakistan'da düzenlenen suikast saldırıları Afganistan ve Irak'ta düzenlenenleri aştı. Ancak, El Mısri'nin beklenmedik ölümü yüzünden El-Kaide saflarında bir koordinasyon yoktu, bu yüzden durum çoklu stratejik avantajlara çevrilemedi. Ne var ki, El-Kaide için önemli kazanım olmuştu: planlanan 8 Ocak 2008 seçimleri hemen öncesinde Benazir Butto'nun öldürülmesiyle, seküler ve liberal politik partileri ve Pakistan güvenlik kuvvetlerini tek bir bayrak altında El-Kaide'ye karşı yeniden yapılandırma Amerikan planı başarısız oldu. Bu, Amerika Birleşik Devletleri'ni, Pakistan ordusunu ve Müşerref'i köşeye sıkıştırdı. Amerika'nın bölge için hazırladığı tüm yol haritası eğrildi. Seçimler ertelendi ve Benazir Butto'nun suikast sonucu öldürülmesi onun partisine (PPP) büyük bir sempati kazandırsa ve 18 Şubat 2008 seçimlerinde çoğunluk partisi olarak ortaya çıksa da Batılı başkentlerde oturan siyasi uzmanların gözünde Butto'nun şok edici ölümü Pakistan'ın siyasi dengesini yok etmişti.

Müşerref 27 Kasım 2007 tarihinde üniformasını çıkardı. Müşerref ve Bayan Butto arasındaki uzlaşma anlaşması artık mevcut değildi (çünkü anlaşmanın bir tarafı Bayan Butto ölmüştü). ABD Cumhuriyetçi Başkanı George Bush yönetimi baş garantördü ancak Bush'ta yolcuydu ve yeni yönetim kısa bir süre içinde görevine başlayacaktı. Bu önemli kavşakta etkin siyasi kararlar için fazla yer yoktu.

Daha önce, Suudi Arabistan baskısı altında Müşerref, düşmanı Şerif kardeşler Navaz ve Şahbaz'ın Pakistan'a dönmelerine izin vermek zorunda kalmıştı. Lal Mescidi katliamı ve 2 Kasım 2007'de Müşerref tarafından yargıçların kovulması Müşerref'in PML-Q partisi ile sadık ittifakını çok zayıf bir zemin üzerinde tuttu. Navaz Şerif'in partisi Pakistan Müslüman Ligi (PML-N) parlamentoda kaçınılmaz olarak beklenenden fazla yer aldı ve şimdi PML-N'nin dâhili olmaksızın geniş tabanlı bir koalisyon hükümeti kurmak imkânsız hale geldi. Bu, Müşerref'i sorunlarla baş başa bıraktı. Yeni genelkurmay başkanı General Ashfak Parvez Kayani'nin ilk amacı halk kitleleri arasında ordunun imajını yeniden kurmaktır. Ordunun imajı kötüleşmişti, çünkü silahlı kuvvetler tekrar tekrar siyasete karışıyordu ve bu durum yargı krizlerini ve rağbet görmeyen Lal Mescidi operasyonu yüzünden ağırlaşmıştı. Hâkim olan koşullarda şimdi emekli bir General olan Müşerref sorumluydu. Ordu siyasetle arasına mesafe koymaya başladı ve silahlı kuvvetler personelinin sivil görevlerden erken çekilmesi için bir bildiri yayınladı. Kayani, halen Pakistan cumhurbaşkanı olan Müşerref'ten uzaklaştı ve askeri meslektaşlarına da aynı şeyi yapmaları talimatını verdi.

Müşerref, cumhurbaşkanı olarak, halen silahlı kuvvetler başkomutanıydı ve görevi Personel Komitesi ortak başkanlığı başkanı General Tarık Macid'e teklif ederek COAS'ı iki defa görevden almayı denedi. Ancak Macid bu teklifi askeri disiplinde bir ihlal olarak gördü ve kabul etmedi. Macid böyle herhangi bir hareketin olması durumunda ordu çevrelerinde potansiyel bir krizin doğacağına inandı

ve profesyonel bir asker olarak bu tür bir beklentiye tamamen isteksiz oldu. Kayani'yi COAS olarak görevden almakta başarısızlığı Müşerref'in konumunu daha da kötüleştirdi.

Pakistanlı siyasetçiler bu gelişmeleri yakından izledi ve yeni makamlar için kapışma başladı. Müşerref'in ana müttefikleri PML-Q ve MQM başka yönere baktılar. Müşerref'in JUI-F ve ANP gibi destekçileri bağlılıklarını ortaya çıkan siyasi ittifaka kaydıldılar. PML-N'deki Müşerref'in yeminli düşmanları Müşerref'i iktidardan süren bir kampanya başlattı. Şubat 2008 seçimlerini en çok oyu alarak kazanan PPP partisi ABD üzerinden Pakistan'ın değişen askeri kurumunu kazanmaya çalıştı. Pakistan'ın yeni Washington büyükelçisi Profesör Hüseyin Hakkani ve ABD'nin Islamabad büyükelçisi Anne W. Patterson Müşerref'in iktidardan uzaklaştırılmasının neden zorunlu olduğunu iletmek üzere Washington'a taşındılar. Ağustos 2008'de Müşerref kendisini Pakistan cumhurbaşkanlığından geri adım atmaya zorlayan bir görevden alma hareketini zar zor önledi. Peşinden gelen haftalar içinde Pakistan'ın yeni cumhurbaşkanı olarak seçilen Asif Zardari Washington'un üzerinde düşündüğü bir seçenek değildi ki Pakistan askeri kurumu Zardari'den daima hoşlanmamıştı. Buna rağmen Zardari ülkenin cumhurbaşkanı oldu ve konumu dolayısıyla fiilen Pakistan ordusu başkomutanı oldu. Ordu ve diğerleri için Zardari'ye eklenmiş yolsuzluk damgalaması endişeleri kadar kötü olan şey Zardari'nin Pakistan cumhurbaşkanı olarak federal olarak yönetilen aşiret bölgelerinde ABD'nin sponsorluğunu yaptığı ekonomik gelişme programlarının tamamını idare etme yetkisine sahip olması oldu.

Zardari karısı Benazir Butto öldükten sonra terörle savaşa karşı savaşılmaya hazır bir koalisyon hükümetinin iktidar ortağı PPP partisinin başkanı oldu. İlâveten Zardari'nin ana muhalefet siyasi partileri ile özellikle daha önce kendisini hapse atan ve kendisine karşı ceza davası açan PML-N gibi partilerde şahsi düşmanları vardı. *New York Times* ve *Washington Post* gibi gazetelerde Zardari'nin karısını

başbakanlığı döneminde yaptığı iddia edilen yolsuzluklar hakkında ayrıntılı haberlerin yer aldığını belirtelim. Bütün bunlar Batılı başkentlerde alarm zillerini çaldı. Bu cihetle Pakistan'ın bu uyarı kaçmış siyasi simetrisi ile El-Kaide tek faydalanıcı olarak ortaya çıktı.

Bayan Butto'nun ölümünden Müşerref'in istifasına kadar tüm yıl daha saldırgan hareket etmeleri için militanlara alan sağladı. 2007'de Svat'ta kısa bir bozgun yaşadıktan sonra militanlar 2008'in başlangıcıyla birlikte yeniden su yüzüne çıktılar. Svat savaş alanı El-Kaide ve Taliban yanlısı bölgesel hırslar için muhteşem bir şaşırtma oldu. Bu olay Pakistan silahlı kuvvetlerinin Pakistan-Afganistan sınırından geri çekilmesine yol açtı ve NATO bu cephede açıkça korunmasız kaldı. Pakistan Ordusu'nun Svat Vadisi'nde devam eden operasyonları El-Kaide'nin amacına bundan daha iyi hizmet edemezdi ve El-Kaide eski NWFP'nin eyalet başkenti Peşaver'i kuşatan Khyber Temsilciliği, Orakzai ve Dara Adam Khail'de başarıyla yeniden gruplandı. Aynı zamanda El-Kaide Afganistan'da bir güç gösterisiyle, Pakistan şehirlerine sızarken aşiret bölgelerinde yeniden yapılanmaya gitti. Bundan sonra Pakistan'ın 7 aşiret bölgesindeki doğal kalelerini desteklemek için paralel bir yapı olarak Pakistan Tehrik-i- Talibanı (TTP) şekillendi.

PAKİSTAN TEHRİK-İ TALİBANİ: El-Kaide'nin Yavrusu

El-Kaide dünya çapındaki tüm İslami direniş üzerinde ideolojik kontrolü tamamlamak için savaşıyor. El-Kaide bu direniş hareketlerinin dünyayı etkileyen tüm sorunların kökeninde Amerika Birleşik Devletleri olduğu algısıyla daha geniş El-Kaide parametresi içinde savaşmalarını ister. El-Kaide barışın hâkim olması için Amerika Birleşik Devletleri'nin her cephede başarısız kılınması gerektiğine inanır. El-Kaide bunu Afganistan'da Taliban'a tam olarak aşıladı ancak muhalefet veya başkaldırı tehlikesi halen vardır. El-Kaide

Irak'ta Irak direnişine koşulsuz destek vererek kötü bir deneyim yaşadı. ABD Komutanı General David Petraeus 2007'de Irak'ın Sünni aşiret isyancılarına diyalog yemini uzattı ve Irak direnişi liderleri El-Kaide'yi terk etti ve El-Kaide'yi kalelerinden sürüp atmamak için yeminli düşmanları Amerika Birleşik Devletleri ile müzakereler yaptı. Bu durum El-Kaide'ye Irak'tan Yemen'e, Somali'ye geçmek ve Pakistan'daki aşiret bölgelerine geri dönme dışında bir seçenek bırakmadı. El-Kaide, Pakistan'ın aşiret bölgelerinde ancak ABD işgalinden sonra su yüzüne çıkan Irak'ta olduğundan daha derin kökleri olduğuna inanır. El-Kaide o zaman Irak'taki liderliğinin naif olduğunu kabul eder ve halen ABD'nin Irak'ta yerleştirdiği stratejiden korkar. 2007'nin başlarında Özbek savaşçılarla ve Pakistan'ın Güney Veziristan'ında Vana'daki Taliban komutanı Molla Nezir bağlıları arasında çatışma çıktığında bu stratejinin yan ürünü olan Pakistan'daki örgüt neredeyse battı.

1975 doğumlu Molla Nezir Taliban'a katılmadan önce Afganistan'daki Sovyet işgali sırasında Gulbeddin Hikmetyar'ın Hizb-i İslami'sine bağlıydı. O hem Afgan hem de Pakistan çifte uyruklu bir Ahmadzai Veziri'ydi. Nezir, El-Kaide'ye sempati duyuyordu ancak gerçek bağlılığı Molla Ömer'eydi. İdeoloji konusunda zayıf ancak aşiret gelenekleri konusunda bilgiliydi. Nezir için El-Kaide üyeleri, Molla Ömer liderliği altında ve yerel aşiret kanunlarına göre korumakla sorumlu oldukları misafirden öte değillerdi. Molla Nezir onları ideolojik rehberleri olarak görmedi. İdeolojik ve stratejik cephe-ler de o sadece Molla Ömer'e bağlıydı.

Taliban ve El-Kaide en azından görünür olsalar ve birbirleri ile kurdukları iyi ilişkilerin keyfini sürüyor olsalar da Taliban Kuzey ve Güney Veziristan'daki son gelişmelerden rahatsızdı. Çeçenler, Özbekler, Araplar ve Pakistanlılardan oluşan 40,000 kadar savaşçı 2006'nın başlarında iki Veziristan'da toplandı, ancak Özbekistan İslami Hareketi'nin lideri Tahir Yaldochiv Pakistan ordusu ile savaşmanın Afganistan'da Batı koalisyonu ile savaşmaktan öncelikli

olduğunu belirten bir *fetva* yayınladı. Bu, Afgan Talibanı'nı şaşırttı. El-Kaide her ne kadar Afgan direnişine faydası dokunması için Pakistan Talibanı'nın gücünü arttırsa da, bu gücü mümkün olan her anlamda Pakistan'ın ABD'ye olan "Terörle Savaş" desteğini yok etmek için Pakistan ordusuna karşı kullanmayı da hedefledi. El-Kaide Afganistan'ı gerçek savaş alanı olarak gördü ve Amerika Birleşik Devletleri'ne olan Pakistan desteğini caydırmayı da zorunlu gördü. Afgan Taliban'ı bu yaklaşımı benimsemeye hazır değildi. Onlar Pakistan ordusu ile savaşmak istemediler.

El-Kaide gelecek perspektifinden olaylar hakkında strateji oluştuyordu ancak Afgan Taliban'ı Afganistan içinde Batılı koalisyon güçleri ile savaşmakla sınırlı stratejiyi korumak istedi. Burada bir iletişim sorunu oldu. Molla Ömer'in elçisi Molla Dadullah -ki daha sonra öldürüldü- 2006'da savaşın odağını Afganistan'da kalmasını sağlamak için Pakistan'ın aşiret bölgelerini ziyaret etti, ancak bu konuda şüphe ve düşmanlığa yol açan farklı bir düşünce gelişti. Molla Nezir, Güney Veziristan'da Özbek milislerinin büyüyen etkisi konusunda Dadullah'a kaygılarını ilettili. Özbek milisler Afgan savaşında fazla yer almamışlardı ancak Pakistan silahlı kuvvetlerine karşı isyana faal bir şekilde yakıt sağlıyorlardı.

Pakistan ordu kurumu Molla Nezir'in iki Veziristan'daki tek önemli Taliban komutanı olduğunu bilincinde olarak gelişen farklılıklardan yararlanmaya çalıştı, Molla Nezir'e koruma sağlayarak onu El-Kaide ideolojisinden uzak tutmaya çalıştı. Pakistan Ordusu daha sonra Özbekleri yok etmesi için silah ve yardımla Molla Nezir'i aktif olarak destekledi. 2007 başlarında bu durum Özbekler ve Taliban bağılısı Molla Nezir arasında bir iç çatışmayla neticelendi. Yüzlerce Özbek katledildi. Sağ kalan Özbekler Beytullah Mehsud'a sığındı.

Ama hikâyenin devamı vardı. Güney Veziristan'da Vezir aşiretinden gelen Molla Nezir, Mehsud aşiretinin geleneksel rakibi idi.

Ortak ideolojik kimliklerine rağmen Beytullah Mehsud ve Molla Nezir rakip milis komutandılar. Özbeklerin daima Beytullah Mehsud'un arkasına ağırlık koymaları Nezir'i kısıktandırdı. Özbekler El-Kaide'nin organizasyonel ağına sıkı bir şekilde bağılı olmadıklarından olaya El-Kaide'nin ilgisi sınırlı oldu. Özbekler sadece El-Kaide'nin daha geniş amaçları ile ilişkiliydi. Ne var ki, El-Kaide kendi ideolojik bayrağı altında bulunan çeşitli gruplar içinde ortaya çıkan çelişkiler ve küçük farklılıkların bu zor kazandığı başarısını berbat etmek için bir aşamada düşmanı tarafından istismar edilebileceğinden korktu. Bu korku 2008'in başlarında *TTP'nin* doğmasına yol açtı. El-Kaide tüm Pakistanlı Taliban yanlısı grupları TTP bayrağı altında bir araya getirdi. Sonra Beytullah Mehsud birinci başkan ve Hafız Gül Bahadar ve Mevlevi Fakir onun vekilleri olarak atandı. Şüpheleri yatıştırmak için Molla Ömer'in başkomutan olduğu ilan edildi. Ancak TTP Afgan Taliban'ını etkisinden uzaklaştırmak ve bölgede El-Kaide'nin gündemini ileriye taşımak için bir katalizör olarak hizmet etti.

Gül Bahadar ve Molla Nezir gibi komutanlar Mehsud komutanlığına daha başında karşı oldular. Ancak El-Kaide Mehsud'un güçlenmesine yardım etti ve Pakistan'ın Khyber Temsilciliği'nden Güney Veziristan'a daha sonra Peşaver'den Karaçi'ye TTP üslerini tüm tabana yaydı. Afgan Taliban'ı kendisini TTP'den uzak tutmaya çalışmasına rağmen, TTP'yi doğrudan eleştiremedi, çünkü TTP Afganistan'da ABD-NATO koalisyonuna karşı savaşlarına halen hatırı sayılır sayıda savaşçı gönderiyordu. Tek başına Beytullah Mehsud 2008'de burada savaşan Afgan Taliban'ını desteklemek üzere Helmand'a yaklaşık 250 grup gönderdi. 2008'in sonunda TTP Pakistan'ın 7 aşiret bölgesinde ve Afganistan sınır bölgelerinde varlığını tesis etmeyi başardı. Ve şimdi TTP'nin etkisi güneydeki Pakistan eyaleti Belucistan'a kadar uzanmıştı. Sonra TTP oluşumlarının Pakistan'ın aşiret bölgeleri ile bağlantısını aşındırması mümkün oldu ve aynı zamanda bu bölgede Molla Ömer'in etkisini en aza indirdi. 2008 ve sonrasında Molla Ömer tekrar tekrar TTP'yi Pakistan

güvenlik aygıtlarına yönelik şiddetten kaçınmaya çağırdı, ancak TTP ona fazla aldırış etmedi.

TTP şimdi güçlü Amerikan savaş makinesinin askeri planlarına karşı müthiş bir kalkan gibi duran Hindukuş ve bölgedeki bazı küçük dağ silsileleri boyunca uzanan uzun bir doğal sığınağa sahipti. Bu imkânla El-Kaide Pakistan şehirlerinde bulunan hücrelerine vurulan güvenlik darbeleri ile engellenen uluslararası operasyonlarına kaldığı yerden devam etmeye ve operasyonları ilerletmeye karar verdi, bu arada Pakistan onlar için dış dünyaya açılan tek geçitti. İranlı Cündullah onların sorunu için çözüm sundu. El-Kaide 2009 yılında İran Cündullah'ı ile bir bağlantı kurdu.

İRAN CÜNDULLAH'I: El-Kaide'nin Yeni Konsorsiyumu

11 Eylül'den sonra El-Kaide'yi Pakistan'dan Orta Doğu'ya taşımak için İran üzerinden bir geçiş El-Kaide için en basit ve en kolay yol oldu. Bir düzenleme altında İran hükümeti El-Kaide aktivistlerinin İran üzerinden geçmelerine göz yumdu. Ebu Hafs El Moritani El-Kaide'nin İran'la koordinasyon yetkilisiydi. Ne var ki, Ebu Musab El Zerkavi'nin Irak'ta birden ortaya çıkışı El-Kaide-İran ilişkileri için kötü haberler olabileceği gerçeğini ortaya çıkardı.

1966 Ürdün doğumlu El Zerkavi Afganistan'da bir militan eğitim kampını çalıştırdı. O, Irak'a gittikten sonra tanınmaya başladı ve Irak Savaşı sırasında bir dizi bombalama, kafa kesme ve saldırıların sorumlusu oldu.

Müslüman Âlimler Derneği'nin önde gelen ismi ve Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı Irak direnişinin bir üyesi Dr. Muhammet Beşar El Faithi bana 2007'de Amman'da (Ürdün) Irak'ın 2003 yılında ABD tarafından işgal edilmesinden sonra Irak direnişinin dış yardıma ihtiyacı olmasa bile hem kendisine hem de Irak direnişine

destek veren operasyonlar gerçekleştiren El Zerkavi gibi yabancı savaşçılara tolerans gösterdiğini anlattı. Ancak El Zerkavi Şii'leri öldürmeye döndü ki bu durum hem Irak Sünni direniş hareketi hem de El-Kaide için tamamen kabul edilemezdi. El Zerkavi El-Kaide düşüncesi çizgisinde olduğunu düşündü, ancak değildi. El-Kaide yapabildiği kadar çabuk ondan kurtulmanın yolunu aradı, ancak daha önce hem Irak hem de İran birbirlerine karşı yabancılaştıkları için El-Kaide amacını gerçekleştiremedi.

USA Today'in (15 Haziran 2006) yayınladığı bir belgeye göre El Zerkavi'nin Şii karşıtı ihtilaf başlatmasının amacı İran'ı savaşa sürüklemektir. Netice İran'ı tamamen El-Kaide liderlerine ve onların Orta Doğu'da Batı varlığına karşı büyük direniş tasarısına karşı döndürerek İran'ı acı bir şekilde düşmanlaştırdı. İran daha sonra toprakları üzerinden El-Kaide operatiflerinin akışını durdurmak için tüm giriş ve çıkışları koruma altına almaya gitti. Aslında İran'ın güvenlik kuvvetleri çeşitli El-Kaide üyelerini tutukladı ve onları Suudi Arabistanlı ve Mısırlı yetkililere teslim etti. El Zerkavi öldükten sonra bile çok büyük zarar verdi, El-Kaide İran üzerinden güvenli bir geçiş bulamadı. Ne var ki bu bağlamda El-Kaide sorunlarına 2009'da İranlı Cündullah lideri Abdul Malik Rigi şeklinde bir çözüm buldu.

Rigi bir Beluc milliyetçisi ve uyuşturucu kaçakçısıydı. Arazi araçları ile etrafta gezinir ve her defasında 20-25 gençten oluşan bir çetesini yanında bulundururdu. 2008'de Mehmoodabad'da lüks bir Savunma Konutu İdaresi yakınlarında Karaebi'de bir gecekonduydı. Burada rakip bir çete ile bir ağız kavgasına girdi, silahlar ateşlendi ve o yaralandı. Rigi çetesinin eski bir üyesi Rigi'nin başlangıçta Beluc Özgürlük Örgütü'ne (BLO) dâhil olduğunu ve eroin taşıyarak Lyari'deki üssünden Türkiye'ye serbestçe hareket ettiğini söyledi. Rigi asla tutuklanmadı çünkü hem Pakistan hem İran'da para karşılığında uyuşturucu kaçakçılığına göz yuman yolsuz güvenlik personelleriyle bağlantıları vardı. Korkusuz BLO üyesi olarak Rigi İran'a düşman oldu ve yakalanmaktan kaçınmak için geniş çaplı maskeler

kullandı. Rigi'nin çok sayıda bölgesel ve uluslararası hassas ajanslarla bağlantıları vardı ancak İran Belucistan'ında bir isyanı kışkırtmada başarılı olamadı. Bir kaç sene önce Rigi Lyari'de yasaklı Pakistanlı grub Sipah-i Sahaba ile etkileşime geçtikten sonra renk değiştirdi. Onun bir Beluc olarak İran karşıtı duruşu Şii karşıtı bir duruşa kaydı. Bundan uzun bir müddet geçmeden Rigi Sipah'ın ayrılıkçı bir dalı olan Şii karşıtı El-Kaide bağlantılı militan bir grup Leşker-i-Jhangvi'e katıldı. Bu bağlantı üzerinden Rigi Afgan eyaleti Zabul'a gitti ancak onun ABD ile ilişki kurmuş olduğu şüphesine sahip olan Taliban Rigi'nin saflarına katılmasını kabul etmedi. Daha sonra o Afganistan'dan çıkarıldı. Ne var ki 2009'da, onun LJ bağlantıları Pakistan'ın Turbat alanında El-Kaide ile bir toplantı ayarladı ve onun bağlantılılığının sorumluluğunu aldı. El-Kaide İran Belucistan'ında Rigi'nin isyanını desteklemeyi kabul etti ve karşılığında Rigi'nin kaçakçılık için kullandığı yollarla İran üzerinden Belucistan'ın Pakistan tarafından Türkiye ve Irak'a gidip gelmeleri için El-Kaide üyelerinin hareketlerini kolaylaştırmasını istedi. Rigi kabul etti. 2009 yılında İran Cündullah'ında Rigi üzerinden bu yenilenme İran hükümeti için en ölümcül yıl olarak ortaya çıktı. İran Belucistan'ında birkaç üst düzey saldırı düzenlendi, saldırıların birinde İran Cumhuriyet Muhafızları'nın başkomutanlarından biri öldürüldü.

El-Kaide operatörleri Rigi'nin kaçakçılık güzergâhından güvenli geçiş imkânı buldular. Ne var ki, Şubat 2010'da Pakistan'ın bir ihbarıyla Rigi İranlı yetkililer tarafından yakalandı. Ancak Rigi'nin tutuklanmasının El-Kaide dünyasının sonu olmadığı ortaya çıktı. El-Kaide ile İran arasındaki ilişkileri normalleştiren birkaç olay meydana geldi. Bu olaylar içinde Kasım 2008'de Peşaver'den İranlı diplomat Heshmatullah Attarzadeh'in kaçırılması belki de kilit önemde olay oldu. Tahran elçisini ülkeye geri getirmek için resmi Pakistan kanallarından başlayan bir dizi teşebbüs başlattı. Bu teşebbüs Pakistan Dışişleri Bakanlığı ve Pakistan'ın güçlü istihbarat servisi ISI'ya yapılan çağrıları da içerdi. Ancak bir netice alınamadı. İranlılar bunun üzerine Zabul eyaletindeki Afgan bağlantıları ile temas kurdu,

onlarda üst düzey Taliban komutanı Siracuddin Hakkani (veteran *mücahid* Celaleddin Hakkani'nin oğlu) ile bağlantı kurmak için aşiret bağlantılarını kullandılar. Siracuddin aracılığıyla Tahran İran'da tutulan aralarında Ebu Hafs El Moritani ve Süleyman Ebu Geys gibi çeşitli üst düzey isimlerle, Usame bin Ladin'in kızı İman bin Ladin ve Mısırlı El-Kaide lideri Seyfü'l Adl gibi dikkat çeken isimlerin bulunduğu önemli kişilerle takas karşılığında İranlı diplomatın serbest bırakılmasını müzakere etti. Bu müzakere süreci birkaç ay sürdü, bu süre sırasında, El-Kaide ve İran makul şartlar üzerinde anlaştı. İran El-Kaide üyelerinin İran üzerinden Türkiye, Orta Asya ve Irak'a geçişine bir kez daha izin verdi.

Bu arada El-Kaide Amerikan savaş makinesine karşı savaşında Güney Asya savaş alanına yoğunlaştı. El-Kaide İran üzerinden bir taraftan çeşitli hedeflere yeni seyahat güzergâhları açtı, diğer taraftan Pakistan yoluyla Afganistan'a giden NATO lojistik ikmal ve destek hattını kesmeyi planladı.

Nato'nun Waterloo Savaşı Planlaması

2002'den 2009'a kadar olan yıllar El-Kaide *Bin Bir Gece Masalları*'nda örgütün muhtelif krizlerden çıkmak için çalışmasını, Afganistan'ı bir Amerikan kâbusu yapmak için çeşitli karakterleri ortaya çıkarmasını vurguladı. Ancak nihai zafer için El-Kaide'nin farklı bir oyun planı vardı. Usame bin Ladin ve Dr. Eymen El Zevahiri eski SSCB'nin yenilgisini yöneten veteran Arap-Afgan savaşçıları arasında bulunuyorlardı. Militanlar Sovyetlere karşı *mücahidlerin* elde ettiği zaferin bir yönünü akıllarında tutmuşlardı: onların başarısı Kuzey Afganistan'dan Rus destek hattını koparmakta yatıyordu. 2006 bahar saldırısı mücadele için su yatağı oldu. El-Kaide NATO'yu Afganistan'da mağlup etmek için dönüm noktası olabilecek bir strateji arayışı içindeydi. Tartışma ve müzakereden sonra Khyber Temsilciliği bu iş için alan olarak seçildi.

Khyber Geçidi 2002'den beri NATO birlikleri için ana destek hattı olmuştu. NATO desteğinin en az %80'ni Khyber Temsilciliği üzerinden geliyordu. Kalanı Kandahar'dan ve çok az bir miktarı da havadan atılıyordu. NATO Khyber Temsilciliği'nde çok az El-Kaide sempatizanı olduğundan dolayı şanslıydı. Bölge daima bir ticaret güzergâhı olmuştu ve bölge nüfusunun çoğunluğu Sufi İslam bağlı-sı olan Brelvi düşünce okulunun takipçileridir. Ayrıca bu bölgedeki Pakistan milletvekili Taliban karşıtı bir Brelvi din adamıdır. Hâkim olan şartlar Khyber Temsilciliği'ni El-Kaide için halen büyük bir bela olan bir savaş cephesi yapmaktaydı. El-Kaide Batı ittifakını Afganistan'dan dışarı atmak için NATO destek hatlarının kesilmesi gerektiği konusunda Afgan Taliban'ını ikna etmeyi başardığında bu sorunun üstesinden gelindi. Molla Ömer'in rızasıyla Afganistan'daki eski SSCB işgali sırasında İttihad-ı İslami'nin eski Afgan komutanlarından bir olan Üstad Yasir Khyber Temsilciliği komutanı olarak atandı. Beytullah Mehsud'un ölümünden sonra TTP başkomutanı olan o zaman 28 yaşlarındaki Hakimullah Mehsud'un aralarında bulunduğu Güney Veziristan'dan küçük bir Taliban grubu kendilerine yardımcı olacakları sözünü veren yerel bir aşiret grubuyla birlikte burada vur kaç operasyonları düzenlemek için gönderildi.

Bu yeni bir savaş cephesinin başlangıcı oldu. Ocak 2008'de NATO destek konvoylarına yönelik organize saldırı başladı ve Nisan 2008'de NATO gelecekteki tehlikeyi sezebildi. Saldırıları yoğunlaştı ve NATO için durum Hummer askeri araçlarının yanında bazı uçak motorlarına Taliban tarafından el konulan bir noktaya kadar kötüleşti. Pakistan güvenlik kuvvetleri tarafından imha edilmeden önce Taliban'ın ele geçirdiği bu araçlarla aşiret bölgelerinde serbestçe hareket ettikleri görüldü.

NATO komutanları geçmiş deneyimlerinden yeni Taliban stratejilerinin sabit bir faktör olduğunu anladı ve endişeye kapıldı. Alternatif tek destek hattı İran'ın Chabahar limanı üzerindendi, ancak bunu kullanmak için Afganistan üzerinden bir otoyol gerekiyordu.

Çalışmalar hemen başlatıldı, Taliban'ın saldırıları çalışmaları, projenin tamamlanmasını geciktirse de 2008'in sonlarında nihayet tamamlandı. Ancak daha sonra, İran'ı bölgesinden NATO gemilerinin geçişine izin vermesi için ikna etmek gibi zor bir iş vardı.

Bir başka hat daha vardı. Bu güzergâh Avrupa ve Rusya üzerinden Orta Asya cumhuriyetlerine gelir, sonra Kuzey Afganistan üzerinden, Afganistan uzunluğunda geçerek bir tarafında Bagram'daki en büyük NATO üssüne ve karşısında Kandahar'daki ikinci büyük NATO üssüne gider. Bu güzergâh uzundur ve pratik değildir ve büyük maliyet gerektirir. İlâveten, gönderiler nihai hedeflerine ulaşmadan önce denize kıyı olmayan iki bölge içinden geçmek zorundadır. Ancak durum o derece ümitsiz oldu ki NATO Rusya ve Orta Asya cumhuriyetleri ile alternatif bir destek yolu sağlamaları için bir müzakere anlaşması imzalamak zorunda kaldı. Aynı zamanda Şubat 2009'da 45. Münih Konferansı bir kenara alındı, Washington Afganistan'dan malzemeleri denetlemek için İran'ın Chabahar deniz limanı yoluyla NATO birliklerinin geçişine izin veren tek amacı için önceki tüm tavrından tavizde bulunarak İran ile bir arka kanal diplomasisi başlatmak zorunda kaldı.

İran sonunda askeri-olmayan malzemenin geçişini onayladı, ancak NATO üye ülkeleri olarak değil bireysel kapasiteleri ile bir kaç Avrupa ülkesine izin verdi. Bu hareket sürdürebilir bir çözüm değildi, ne var ki İngiltere (Büyük Britanya) ve Amerika Birleşik Devletleri destek yollarını savunması için İslamabad'a başvurmak zorunda kaldılar. Ancak Pakistan'daki militanlık canavarı Pakistan'ın meseleyi gerektiği gibi ele almasına izin vermedi. Çeşitli cephelerde askerleri savaş halinde olan Pakistan'ın NATO konvoylarına destek sağlamak için imkânsızlığını ve pişmanlığını dile getirmekten başka çaresi kalmadı. Uygulanan NATO destek yollarının kesilmesi stratejisinin başarısı Taliban'a cesaret verdi ve onlar Khyber Geçidi'nden geçmeden bir önceki gece Peşaver kamyon terminalinde park halinde bulunan NATO konvoyuna acımasız saldırılar düzenledi. Onlar, eş

zamanlı olarak NATO kargolarının boşaltıldığı Karaçi'de harekete geçtiler. Kuzeye doğru tedarik taşımak üzere NATO'nun tuttuğu operatörleri kaçırdılar ve araç şoförlerini NATO için çalışmaya devam etmeleri durumunda korkunç sonları olacağı yönünde tehdit ettiler. Sonuç olarak Aralık 2008'de NATO destekleri birden durma noktasına geldi, İngiliz basını konuyla ilgili Helmand ve Gazne gibi eyaletlerde NATO stoklarının tamamen tükendiğini yazdı.

El-Kaide ve Taliban'ın başarısı Batı başkentlerinde endişeye neden oldu. Onlar bir bataklıkta tuzağa düştüklerinin farkında olmaya başladılar. Onlar sonra El-Kaide ve El-Kaide'nin ekstremist Taliban müttefikleri ile savaş stratejisinde daha uysal bir Taliban ile anlaşmaya çalışma şekline döndüler. Bu dönüş ümitsiz bir "geç olsun güç olmasın" tipi yaklaşımdı.

Taliban'ın Afganistan başarısı üzerinde derin düşünen öncü İngiliz ve Amerikan düşünce kuruluşları 2006 bahar saldırısından sonra güney Afganistan'ın fiilen yönetilemez hale geldiğine dikkat çektiler. Bununla birlikte Batı başkentleri alternatif oyunun sonu stratejileri doğrultusunda bakmaya başladılar. Ağustos 2007'de Kabil'de Pakistan ve Afganistan'dan delegelerin katıldığı büyük bir *jirga* (aşiret meclisi veya aşiret konseyi) toplandı. Toplantıda Pakistan tarafına zamanın cumhurbaşkanı General Müşerref liderlik etti. Büyük *Jirga* Kasım 2007 ve sonrasında Taliban'ın bölge komutanlarının dikkatini çekmek için *bölgesel jirgailer* (küçük aşiret meclisleri) toplanmasına ihtiyaç olduğu kararını aldı. Amaç Taliban içindeki El-Kaide çizgisindeki aşırılıkçıları izole etmektir.

Büyük *Jirga*'dan sonra İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri ve Pakistan bu strateji üzerine ortak çalıştılar. O zaman Pakistan meclisinde muhalefet lideri olan Mevlana Fazlur Rahman'ı nokta adam olarak seçtiler, Fazlur Rahman Kuetta'ya bir kaç gizli gezi düzenledi ve Taliban'ın orta kadrosu ile müzakereler yaptı. ABD'nin bu yeni stratejisinin Molla Abdul Selam gibi bazı Taliban komutanlarında

bölünmelere yol açtığı görüldü. Molla Abdul Selam hatta Helmand eyaletindeki İngiliz birlikleri ile bir anlaşma yaptı ve eyaletin Musa Kala ilçesinin yöneticisi olarak kabul edildi.

Bu arada Kunar, Paktia ve Paktika alanlarında faal olan İngiliz MI6 ajanları Afganistan'ın İngiltere yeni büyükelçisi Sir Sherard Cowper-Coles ile eski *arbakai* Afgan gelenekleri üzerinde çalıştılar. (*arbakai*: bir düşmanla savaşması için aşiret milisleri yetiştirmek). Durumun Kunar, Paktia ve Paktika gibi güney Afgan eyaletlerinde *jirgailer* lehine geliştiği görülüyordu ve bölgeler *jirgailer* toplandığında Taliban'da bölünme oluşturabilme şansları vardı. Ne var ki bu çabalar ancak Pakistan ordusunun bir nefes alma imkânı olması durumunda ancak meyvesini verebilirdi. Ki El-Kaide bunun olmasına izin vermedi.

Af-Pak Stratejisini Batırmak İçin Kurulan Bir Svat Girdabı

Oyunun-sonu için ana bileşen diyalog süreciydi ancak bu tek bileşen de değildi. Ayrıca 2007'de Kunar-Bajaur sınırındaki bir dağın zirvesinde bir Amerikan üssünün ve Afganistan'ın güney doğusunda benzer pek çok üslerin hızlı bir inşası oldu. Pakistan'la yapılan diğer anlaşmalar Pakistan üslerinin insansız hava araçları saldırıları için kullanımına ve ABD güvenlik yüklenicilerinin (özel güvenlik şirketleri) Pakistan'da faaliyette bulunmalarına onay verdi. Bir yandan Batı hükümetleri Taliban ile müzakereler yapıyor diğer yandan Pakistan'ın aşiret bölgelerinden El-Kaide'yi ortadan kaldırmak için bir gündem hazırlıyorlardı. Pakistan 2008'in başlarında başlayan bu yeni savaşa ta başından dâhil edildi.

İçerideki muhbirler gerçekler hakkında El-Kaide'yi zaten uyar-mıştı ve gazete haberleri çok geçmeden yeni bir oyunun başlayacağını teyit ediyordu. El-Kaide'nin sadece bir karşı hamlesi vardı ve bu

da Svat'ta savaşın hararetini yükseltmekti. 2007'nin ortalarında Lal Mescidi operasyonlarının ardından Svat'taki Taliban Pakistan güvenlik güçlerine karşı başkaldırmıştı, ancak onlara karşı düzenlenen askeri operasyonun ilk safhasında sopa yemişlerdi. Yine de Pakistan hükümeti bir ateşkes anlaşması yapmaya hazırdı ve Malakand bölümünde İslami mahkemeler kurulması yönünde onların taleplerini kabul etti. Ancak El-Kaide'nin başka düşünceleri vardı. Pakistanlı aşiret savaş ağalarını TTP içinde organize içine alma yönünde stratejisini zaten çizmişti. Beytullah Mehsud yeni planın şefi, Svat Taliban'ı kampın dokunacı yapıldı. Daha sonra El-Kaide TTP'yi Svat Vadisi'ne intihar bombacıları göndermeye ikna etti ve TTP'nin en zeki komutanlarından biri olan Kari Hüseyin Mehsud savaşı tekrar ateşledi. Mehsud intihar bombacıları eğiten ve yetiştiren timlerin acımasız Pakistanlı Taliban komutanıydı. Onun adamları Svat'ta yerel yönetimi kırıp geçirdi ve tüm polis karakollarını yıkıp, yok etti. Mehsud ve Özbek müttefikleri muhaliflerinin boğazını keserek önceki kötü durumu daha da arttırdı. Bir zamanlar barış içinde olan vadide vahşi bir terör hâkimiyeti kurdular.

El-Kaide'nin kontrol sağlamak için uzun dönemli planı bir çeşit bayilikler yoluyla Pakistan'a İslami bir devrim getirmek için Afgan Taliban'ı modelinde bir TTP kurmaktı. Ancak El-Kaide stratejik amaçlarını gerçekleştirmek için hızlandırılmış bir adım atmaya karar verdi. El-Kaide bir yandan Taliban ile Amerika Birleşik Devletleri'nin diyalog stratejisine karşı olmak zorundaydı ve diğer yandan Pakistan şehirlerinde açık bir isyanı teşvik etmeyi hedeflemek zorundaydı. Temelde bu strateji Molla Ömer'in stratejisi ile çatışıyor, çünkü Taliban asıl olarak Afganistan'daki Batılı koalisyon güçleriyle savaş veriyordu. Pakistanlı militanların şimdi her ne kadar Ömer'in komutası altında olsalar da bir başka savaş vermesi gerekiyordu. Bu, amacın bir bölümü demekti. Bu düşünce Molla Ömer ve Afganistan Taliban'ının hoşuna gitmiyordu ancak TTP Afganistan'daki işgal birliklerine karşı Ömer'e ve direnişine bağlı kaldığı müddetçe Pakistan militanlarının bu Cihad cephesini kurmaktan

caydırmak için hiç bir ahlaki zemine sahip değildi. Bu durum Afganistan'da Taliban'ı mücadelesinden faal olarak caydırmaya çalışmaya ve Taliban'ın dokunaçlarını Pakistan içine yaymasını istemeyen Pakistan ordusu tarafından bir ihanet olarak görüldü.

El-Kaide için ne var ki, bu durum başka bir hikâyeydi. Şimdi bölgede İslami direniş için yeni bir ölçü vardı. El-Kaide Dünya'da El-Kaide'nin desteklediği yerel olarak popüler olan ve aşiretler tarafından tam desteklenen ilk bayiliğini kurdu. Böylece gelecekte Afgan Taliban'ı ve Pakistan ordusunun Batı ile uzlaşma gibi planları olması durumunda bu Neo-Taliban veya Yeni-Taliban yapı onlara karşı olacak ve Afgan komutanlara Cihad gündeminin Afganistan'da sona ermediği ayrıca dünyayı kuşatmak için hazırlandığını hatırlatacaktı. Aynı zamanda El-Kaide Pakistan hükümeti tarafından dikilen her tür engeli aşmaya yardım etmesi için TTP'yi konuşlandırabilirdi.

Svat'ta TTP'nin yerleştirilmesi El-Kaide için en azından kısa vadede iyi gitti. TTP burada konuşlandırılır konuşlanmaz Kuzey Veziristan ve Güney Veziristan'ın Özbek ve Pencab kamplarından kıdemli komutanları birkaç yüz savaşçı ile birlikte Svati Vadisi'ne gönderildi. Bu Cihad tugayı Svati isyanının dinamiklerini değiştirdi. Şii karşıtı Leşker-i Jhangvi (LJ) eski lideri Kari Hüseyin Pakistan ordusuna karşı düşmanlığın bu yeni seviyesini getirdi. Esir edilen Pakistan Ordusu askerlerinin boğazlarını kesen ve bunun resim ve video çekimlerine basına dağıtan yerel komutan Bin Yameen ile birlikte Kari Hüseyin Taliban'ın düşmanlarının tamamen cesaretini kıran ve demolarize eden bir terör kampanyası başlattılar. O polisleri ve yakınlarını kaçırdı ve onların kafasını kesti. Seküler-laik Peştun alt milliyetçisi ANP'nin Taliban karşıtı liderleri ve çalışanları alenen infaz edildiler. Onların evleri ve cenaze törenleri bombalandı. Kampanya Svati'deki sivil yönetimi ve polis sistemini silip süpürdü. Pakistan Ordusu yerel yönetim ve polis desteği olmadan çaresizdi. Sonuç olarak ordu militanlara karşı etkin bir askeri operasyon yürütme yeteneğinden yoksundu. 2008 Ocak ayıyla birlikte Taliban

Svat vadisinin %90'nını başarıyla işgal etmişti. Pakistan Ordusu'nun elinde sadece bir kaç karakol ve dağ zirvelerinde kurduğu üsler kalmıştı.

Şubat 2008'de yasaklı Pakistanlı militan grubu Tehrik-i Nifaz-i Şeriatı Muhammedi'nin (TSNM) şefi Mevlana Sufi Muhammed -ki aynı zamanda Molla Fazlullah'ın kayın pederiydi- eski NWFP hükümeti ile bir barış anlaşmasını müzakere etti. Aynı ay içinde Svat Vadisi'nde İslami mahkemelerin kurulduğu ve İslam kanununun yürürlüğe girdiğini kabul eden bir anlaşma imzalandı. Bu anlaşma Pakistan'ın Neo-Taliban'a ilk teslimiydi. Ancak Malakand bölümünde İslami kanunları uygulamak için yapılan anlaşma Pakistan Ordusu için sadece bir vaziyeti kurtaran manevraydı. Çünkü Pakistan ordusu buradan güçlerini çekmekte çaresizdi. Bu anlaşma ayrıca bir buçuk yıl süren savaş nedeniyle tükenen Pakistan Talibanı için de vaziyeti kurtaran bir manevraydı.

İslami kanunların uygulanması çelişkili bir şekilde Neo-Taliban'ın asla hedefi olmamıştır. 2007 Svat savaşı hükümetin Taliban'ın İslami kanunun uygulanması talebini geri çevirdiği için olmadı. Bu savaş, bölgedeki Amerikan varlığını yok etmek için bir başka sis perdesi kurmak ve Taliban'la herhangi bir diyalog düşüncesinden vazgeçirmek için yapıldı. Ve bununla El-Kaide askeri operasyonlarını sınır ötesine yaydı. Askeri operasyonlar süresinde hiç kimse Pakistan Talibanı'nın askeri konvoyları saldırılarını haklı göstermek için Malakand'da İslami kanunun uygulanması talebinde bulunduğunu duymadı. Svat savaşı aslında Pakistan silahlı kuvvetlerini Pakistan-Afganistan sınır bölgelerinden ayırmak böylece El-Kaide'ye Afganistan'daki savaşta savaşması için daha özgür bir hâkimiyet alanı sağlamak için El-Kaide ve Neo-Taliban tarafından verilen yapmacık bir savaş oldu. Svat Vadisi'nde Pakistan Ordusunun varlığı süresince Taliban Khyber Temsilciliği, Orakzai Temsilciliği ve Dara Adam Khail'de başarılı bir şekilde yeniden yapılandı.

El-Kaide'nin Svat savaşı daima ABD'nin *Jirgagaileri* (bölgesel temelde küçük *jirgalar*) gerçekleştirmek ve Afgan Taliban'ının bölgesel komutanları ile görüşmek ana planını aşamalı olarak durdurmak için oldu. Bu *jirgagailerin* toplanmasına Pakistan'ın katılımı hayatiydi ancak diğer yandan Taliban'a karşı bir savaşa girmesi durumunda sınırın diğer tarafında Amerika Birleşik Devletleri ve NATO müttefikine karşı yardım sunamayabilecekti.

Afganistan'a geri döndüğümüzde Amerika Birleşik Devletleri'nin elinde 2008 Ramazan ayı boyunca eski Taliban ve Hizb-i İslami liderlerini Suudi Arabistan'a davet edecek Suudi partnerleri vardı. Bu, Suudi istihbarat şefi Prens Mukrin ve Molla Ömer arasında Taliban yetkilisi Tayyib Ağa yoluyla bir resmi kanal kurdu. Ancak görüşmeler Molla Ömer'in Mukrin'e Afgan hükümeti ile görüşmeye hazır olmadığını söylediği son Afgan başkanlık seçimleri öncesinde bozuldu.

2009 başkanlık seçimlerinden sonra yeni bir diyalog süreci planlandı ancak tek taraflı kaldı. Amerika Birleşik Devletleri Afgan hükümeti yoluyla Taliban'a şaşırtıcı yeni teşvikler önerdi. Şu anda Afganistan'da senatör olan eski bir Taliban lideri Mevlevi Arsala Rahmani 2009 Afgan başkanlık seçimleri sırasında bana, kendisi dâhil bir kaç kişiye Afgan hükümetinde (siz Washington ve Londra olarak okuyun) ilk etapta köprüler, binalar, barajlar ve halka açık yerler gibi alt yapılara yönelik saldırıları durdurmak için onları ikna etmek üzere Taliban ile pazarlık yapma açık görevinin verildiğini anlattı. Rahmani bana şunu söyledi:

Eğer Taliban bu ilk talebe uyarsa, o takdirde bunları destekleyen yeni bir adım başlayacaktı. Örneğin Taliban'a, Taliban ve Afgan hükümeti arasında düzenli görüşmeler düzenlemek için Türkiye, BAE ve Suudi Arabistan gibi ülkelerde ofis açmasına izin verilecekti. Bu görüşmeler askeri birliklerin çekilmesi ve Taliban ve diğer isyancı grupların katılımı gibi meseleleri kapsayacaktı.

Taliban ilgilenmedi. Neden ilgilensinler ki? Etkili İngiliz düşünce kuruluşlarına göre Taliban zaten Afganistan'ın %73'ünü yönetiyor ve ABD-NATO birlikleri stratejik Nuristan vilayeti dâhil sınır mevzilerinden geri çekiliyordu.

Yeni Şişeler İçindeki Eski Şarap

Benazir Butto'nun öldürülmesi ABD'nin Pakistan şemasını perişan etmişti. Washington tüm yol haritasını değiştirmek zorunda kaldı. Yeni düzenleme altında General Müşerref rahatsız ediciydi ve o da veda etti. Amerika Birleşik Devletleri sonra Asif Zerdari'ye yeni cumhurbaşkanı olarak hoş geldin dedi. Ne var ki Amerika Birleşik Devletleri ve Pakistan ordularının halen oynamaları gereken bir oyun vardı. Daha önceki Bush ve Müşerref işbirliği gibi şimdi Amiral Mullen ve General Ashfaq Parvez Kayani Pakistan-Amerika denkleminin merkezindeydiler.

Müzakere edilen konular şunlardı:

- Pakistan Ordusu Pakistan'daki askeri operasyonların tek yetkiliydi. Pakistan'ın Meclisi ve sivil yönetimi basitçe koordinasyon ve moral desteği sağlayacaktı.
- Yeni temanın merkezinde ABD'nin Pakistan'ın başkenti İslamabad'daki Amerikan varlığını yaymak için 1 milyar dolarlık bir planı vardı. (Bölgedeki en büyük Amerikan büyükelçiliğini inşa etmek "Terörle Savaş" peşinde Washington'un alandaki konumunu pekiştireceğinin altı çizildi).
- Bu görünüm Pakistan askeri kurumu ve Pentagon arasında sorsuz bir ilişkinin oluşturulmasıyla birlikte ABD'nin bölgede "savaş ve barış" politikası kullanımının doğrudan başlangıcının işareti olacaktı.

- Anlaşmaya göre Peşaver ve Kuetta'da kurdukları üslerin yanında zaten 248 daire kiralamış olan özel güvenlik şirketleri (DynCorp ve Blackwater) İslamabad'da ofisler kurabilirlerdi. Buna ilaveten Pakistan Tarbela'da operasyonları için ABD'ye bir arazi sağlamıştı.
- ISI Pakistan'ın aşiret bölgelerinde El-Kaide'nin üst liderliğini hedef almak için kullanılan CIA predator drone uçaklarına (insansız hava uçakları) bilgi iletme işini sağlayacak bir vekil ağı altında bir sendikasyon istihbarat merkezi kurdu.

Özetle barış görüşmeleri için (ılımlı) Taliban kullanımı için yoğun çabalar devam ederken El-Kaide ve onun Taliban bağlılarının boynu etrafındaki kemendi sıkılamak için kapsamlı hazırlıklar vardı. Ve sonunda, Pakistan tarafından Bajaur ve Mohmand bölgelerinden, Afgan tarafından Kunar ve Nuristan'dan El-Kaide liderliğindeki militanları ezmek için hazırlanan bir araç olarak hem NATO hemde Pakistan silahlı kuvvetlerinin komutası altında "Operasyon Aslan Yürek" adı altında bir savaş planı vardı. El-Kaide 2008'de yaşanan tüm bu gelişmeleri izlemekteydi ancak onlara karşı durmak için bir yol yoktu. Bu tamamen yeni bir durumdu. Güçlü bir siyasi ittifak dünyadaki en güçlü savaş makinesini destekliyordu ve Pakistan Ordusu onlara tam bir alan ve işbirliği veriyordu. El-Kaide Bajaur, Mohmand, Nuristan ve Kunar bölgelerindeki bayilik operasyonlarının kaybı ile karşı karşıyaydı. Usame El Kini, Halid Habib, Ebu Leys El Libi gibi üst düzey liderleri ve El-Kaide'nin bir düzine en iyi beyni İHA saldırıları sonucu öldürülmüştü. Aşiret bölgesinde Pakistan ordusunun başarılı olduğu ve ordunun Svat Vadisi ve Malakand'da tüm gücüyle ilerleyebileceği ve Taliban'ın buna direnemeyeceği belli oldu. El-Kaide tamamen manevra dışı kalmıştı. Artık kapasitesi daha fazla oynamak için yeterli değildi. Yeni COAS Kayani'ye suikast düzenlemenin kaçınılmaz olduğu düşüncesi ortaya çıktı.

Kayani'nin günlük rutini El-Kaide tarafından zaten yakından izleniyordu. O bir spor salonunun sık ziyaretçisiydi. Plan spor salonu

içine bomba yüklü bir adam yerleştirmek ve Kayani'ye intihar kucaklaması yapmaktı. Bu görev başarıyla tamamlanmış olsaydı Pakistan tam bir karmaşanın içine itilebilir ve El-Kaide'nin boynundaki kemeri sıkma yönündeki her tür planı gerçekleştirme imkânından yoksun kalabilirdi. Ancak El-Kaide şurası planı iptal etti. Planın diğer bir yüzü vardı buna göre Amerika Birleşik Devletleri'ne Pakistan'a doğrudan müdahale etmesi için bir neden verebilirdi ki bu durumda Pakistan Ordusu'nun Pakistan'ın aşiret bölgelerinde militanlara karşı topyekün savaş verme düşüncesini destekleme dışında bir seçeneği olmayacaktı.

İşte bu Komutan Muhammed İlyas Keşmiri'nin ufukta görüldüğü zamandı. 10 Şubat 1964 Keşmir'in Pakistan yönetimindeki Samhani Vadisi'nde Bimbür'da (ya da Mirpur) dünyaya gelen İlyas İslamabad'daki Allame İkbâl Üniversitesi'nde kitle iletişim derecelerinin ilk yılını bitirdi. Cihadi faaliyetlere katıldığı için eğitimine devam etmedi. Keşmir Özgürlük Hareketi militan sahnesinde ortaya çıktığı ilk zemin oldu. Sonra Hareketü'l Cihad-i İslami (HUJI) ve en son onun efsane 313 Tugayı vardı. Bu örgüt, Afganistan, Pakistan, Keşmir, Hindistan, Nepal ve Bangladeş'teki güçlü örgü ağıyla Güney Asya'daki en güçlü harekete dönüştü. Aynı CIA gönderilerine göre 313 Tugayı ayak izleri şimdi Avrupa'dadır ve Kasım 2008'de Hint şehri Mumbai'de görülen bir avuç militanın terörize ettiği türde saldırı düzenleme kapasitesindedir.

İlyas'ın hayatı ile ilgili çok az belge vardır ve söylenenlerde genellikle çelişkilidir. Ne var ki, değişmeyen şey dünya istihbarat ajansları tarafından dünyadaki en etkili, en tehlikeli ve başarılı gerilla lideri olarak tanımlanmasıdır. Keşmiri ISI tarafından ikinci defa serbest bırakıldığı 2005'de Keşmir bölgesinden ayrıldı ve yolunu Kuzey Veziristan'a doğru çevirdi. O daha önce Hint kuvvetleri tarafından yakalanmıştı ancak hapisneden firar etmeyi başardı. O daha sonra 2003'te o zamanın Cumhurbaşkanı Müşerref'e bir saldırı planı yapma zanlısı olarak ISI tarafından gözaltına alındı, ancak akları

ve serbest bırakıldı. ISI İlyas'ı 2005'te Keşmir'deki operasyonlarını sona erdirmeyi reddetmesinden sonra tekrar tutukladı. Onun belah sınır bölgelerinde yer değiştirmesi Washington'daki lere tüylerini diken diken eden bir ürperti gönderdi. Onlar, Keşmiri'nin sahip olduğu engin deneyimiyle Afganistan'daki en sade savaş planlarını cüretkâr bir modern gerilla savaşı haline döndürebileceğini fark ettiler. Ki İlyas'ın geçmişi bunu doğruluyordu.

İlyas 1994'de bazı Cihad komutanlarını serbest bırakmak için Hindistan'ın başkenti Yeni Delhi'de El Hadid operasyonunu yaptı. 25 kişilik grubunda yardımcısı olarak Şeyh Ömer Said'de (2002'de Amerikalı muhabir Daniel Pearl'i Karaçi'de kaçırmıştı) bulunuyordu. Grup aralarında Amerikalı, İngiliz ve İsraili turistlerin bulunduğu birkaç yabancıyı kaçırdı ve Delhi yakınlarındaki Gaziabad'da götürdü. Sonra Hintli yetkililerden arkadaşlarını serbest bırakmasını istediler. Hintliler ise onların saklandığı yerlere saldırı düzenleyerek karşılık verdi. Şeyh Ömer yaralandı ve tutuklandı. (Daha sonra bir Hint uçağı kaçırılarak yolcular karşılığında serbest bırakıldı). İlyas ise yara almadan kurtuldu.

25 Şubat 2000 Hint ordusu, Pakistanlı komandoların iki Keşmir'i ayıran Kontrol Hattı'nı(LoC) geçmelerinden sonra Keşmir'in Pakistan yönetimindeki Lonjot köyünde 14 sivili öldürdü. Hint ordusu kaçırdıkları Pakistanlı kızlarla birlikte Hint tarafına döndü ve kaçırdıkları kişilerden üçünün kafasını keserek onları Pakistan tarafındaki Pakistanlı askerlerin üzerine attı. Ertesi gün İlyas 313 Tugay'ından 25 savaşıyla LOC'u geçtikten sonra Nakyal sektöründeki Hint ordusuna karşı bir gerilla operasyonu düzenledi. Bir Hint ordu subayını kaçırdılar ve başını kestiler. Bu subayın kesik başı daha sonra Pakistan bölgesinde Kotli pazarlarında sergilendi.

İlyas'ın en ölümcül operasyonu 2002'de Hint şehri Gujarat'ta Müslümanların katledilmesinin ardından Hint yönetimi tarafından Keşmir'deki Aknor karargâhındaki Hint ordusuna karşı oldu. Bu

operasyonda, Keşmiri iki gruba ayırdığı 313 Tugayı ile bir saldırı planladı. İlk saldırıyla Hintli generaller, tuğgeneraller ve diğer üst düzey subaylar tuzağa çekildi. İki general yaralandı (bunun aksine Pakistan ordusu yaptığı üç savaşta tek bir Hintli generali bile yaralamayı başaramamıştır) ve bir kaç tuğgeneral ve albay öldürüldü. Bu olay uzun süredir devam etmekte olan Keşmir isyanında Hindistan için en önemli aksiliklerden biri oldu.

Keşmiri Hindistan operasyonlarındaki büyük uzmanlığıyla mevcut olan çıkmaz durumun üstesinden gelmek için tek yolun savaş alanını yayma fikri ile El-Kaide liderlerini şaşırttı. Keşmiri Hindistan'da Hindistan ve Pakistan'ı savaşa çekebilecek devasa bir operasyon yapılması önerisini sundu. Böylece, El-Kaide'ye karşı önerilen tüm operasyonlar aksayacaktı. El-Kaide Hindistan saldırısı önerisini heyecanla onayladı. Keşmiri daha sonra planı oldukça güçlü eski Binbaşı Harun Ashik'a teslim etti. Harun Ashik eski LeT şefleri Zakiur Rahman Lakhvi ve Ebu Hamza'ya halen oldukça yakın olan eski bir LeT komutanıydı. Harun ISI'nın LeT aracılığıyla Hindistan'da düşük profilde rutin bir vekâlet operasyonu planı hakkında bilgi sahibiydi. Birkaç ay için plan yürürlükteydi ancak resmi siyaset gereği plan iptal edildi. Eski ordu binbaşı, İlyas Keşmiri'nin adamlarının yardımıyla Hindistan'da ISI'nın planını gasp etti ve 26 Kasım'da Mumbai'yi sarsan ve Pakistan ve Hindistan'ı savaşın eşiğine getiren yıkıcı saldırılara dönüştürdü.

Müfettişlere göre saldırganlar Karaçi'den Arap Denizi boyunca seyahat etti, mürettebatını öldürerek Hint balıkçı trolü *Kuber'i* kışkırdı ve sonra bir lastik botla Mumbai'ye girdi. İlk olay Hindistan Standart Saatine (IST) göre 26 Kasım 2008 20.00 sularında Urduca konuşan 10 kişinin iki hızlı botla Coloba'daki iki lokasyonda karaya çıkmasıyla başladı. Onlar Chhatrapati Shivaji Terminalini, Leopold Kafe'yi, Tac Mahal'i ve Oberoi Trident otellerini ve Nariman Evi'ndeki Yahudi Merkezini hedef aldılar. İnsanları rehin aldılar ve öldürdüler. Drama 72 saat kadar devam etti. 26/11 (26 Kasım) olayı tüm

dünyayı sarstı. Tıpkı Amerika Birleşik Devletleri'ni Afganistan'a saldırması için kışkırtan 9/11 (11 Eylül) benzer şekilde Hindistan'ı Pakistan'a saldırması için provoke etmeyi amaçlaması bakımından 9/11 ile benzerdi. 26/11'in amacı Pakistan'ın dikkatini "Terörle Savaş'tan" uzaklaştırmak ve El-Kaide'ye Afganistan'da NATO'ya karşı savaşında manipülasyon alanı sağlamaktı.

Ne var ki Washington'daki karar alıcılar hatlar arasını okumuştı. Hindistan ve Pakistan'ın sinirlerini yatıştırmak için koşullar ve bir savaşın çıkmasını engellediler. O zaman boyunca Pakistan ve Hindistan'ın göz göze gelmeleri Pakistan ordusu ve El-Kaide militanları arasındaki savaşın tam bir durma noktasına gelmesi yeterince önemlidir. Pakistan'ın başı üzerinde bir Hint işgal kılıcı asılı dururken, militanlar *Qunut-i-Nazla* (Kunut Duaları: Savaş anında yapılır) da Müslüman bir orduya karşı savaşmak zorunda kalmamayı istediler. Aksine El-Kaide ve Pakistan Ordusu'nun Hindistan'a karşı birleşerek birlikte savaşması için dua ettiler. Zamanında yapılan Amerikan müdahalesi bunu engelledi ancak Pakistan ordusu Hindistan'la bir hesaplaşmaya hazırlanırken militanlar Khyber Temsilciliği'ndeki NATO tedarik hatlarına saldırılar düzenleme fırsatından yararlandı. Bu durum Pakistan'a 2008 Aralık ayı boyunca bir kaç günlüğüne Pakistan ve Afganistan arasındaki nakliye hattını kapatma dışında bir seçenek bırakmadı.

Bunun, Afganistan'daki özellikle Gazne, Verdek ve Helmand eyaletlerindeki NATO güçleri için yıkıcı bir etkisi oldu. NATO birlikleri ciddi yakıt sıkıntısı ile karşı karşıya kaldı ve operasyonları askıya almak zorunda kaldı. Hindistan'la olan doğu sınırındaki gergin durum yüzünden Pakistan'ın "Aslan Yürek Operasyonu'na" katılımı cansız oldu ve Pakistan'ı 2009'un başında Svat'ta Taliban'ın kendi şartlarında Taliban ile bir anlaşma yapmaya zorladı.

Svat Vadisi'nde yeni bir operasyonu, Güney Veziristan ve Helmand'da operasyonlar ve Beytullah Mehsud'un öldürülmesi gibi

çeşitli eylemler takip etti. Ancak bunlar militanların cesaretini kırmadı. 10 Ekim 2009'da Ravalpindi'de ordu karargâhına bir saldırı şeklinde misilleme oldu ve 4 Aralık 2009'da Ravalpindi askeri camindeki Cuma namazı sırasında üst düzey bazı Pakistan ordu subayları öldürüldü.

Bu olayların arkasında, Afgan savaş alanına ilave 30,000 asker göndermek zorunda kalan aşırı gerilimli bir Amerikan Ordusu olduğunu gördüğümüz El-Kaide'nin *Bin Bir Gece Masallarının* yeni bir bölümü başlar. Bu arada El-Kaide savaşın sonraki aşaması için Orta Asya cumhuriyetlerinden Güney Asya'ya, Hindu Kuş dağları boyunca, Pakistan şehirlerine ve ülkenin dışına kadar uzanan sınırları zaten yeniden çiziyordu. Bu stratejiyi anlayan Keşmiri El-Kaide'nin askeri komitesinin yeni başkanlığına atandı. Onun stratejisi Somali ve Yemen gibi ülkeler yoluyla bu ülkelerdeki Batı ticaret yollarını kesmeyi hedefleyen yeni savaş sahalarını ön görüyordu. Onun amacı Yemen'i El-Kaide'nin Orta Doğu'daki operasyonu için stratejik bir arka bahçe haline çevirmekti ve bunun sonucu olarak Suudi Arabistan'da bir isyana girişirken, El-Kaide öncülüğünde Irak direnişine destek sağlamaktı. Keşmiri'nin Güney Asya'daki savaş bakış açısı El-Kaide'nin Afgan-Pakistan operasyonlarını Hindistan'a genişletmekti. CIA ve ISI her ikisi de Keşmiri'nin ne yapmak istediğinin farkındaydılar ve Şubat 2009'dan 14 Eylül'e (ISI'nın verdiği bilgilere göre) CIA insansız hava araçları Keşmiri'yi 3 defa hedef aldı. Washington onun ölümünü "Terörle Savaş'ta" belirleyici bir an olarak tanımlayarak resmi olarak kutlamasıyla son saldırıda Keşmiri'nin öldürüldüğü duyuruldu.

Ne var ki 313 Tugayı tarafından Kuzey Veziristan'a davet edildim ve Güney Veziristan ve Afganistan arasındaki kavşakta bulunan Angor Ada'ya götürüldüm, burada 9 Ekim 2009'da Keşmiri bana hakkında çıkan öldürüldüğüne ilişkin tüm dedikoduları bitirmeyi amaçladığı bir röportaj verdi.

O bana "El-Kaide'nin bölge stratejisi doğrultusunda Hindistan'ı hedef almasının aslında Amerikanın gücünü kesmek" amaçlı olduğunu söyledi. "Dünya Mumbai tarzı daha fazla saldırı beklemeli midir?" diye sordum. Keşmiri "gelecekte Hindistan için zaten planladıklarımızla kıyaslandığında Mumbai bir hiçtir" dedi.

Daha sonra Amerika Birleşik Devletleri'nde Keşmiri grubundan oldukları iddia edilen bir dizi insan tutuklandı. Onlar Hindistan'da Delhi'de Hint askerlerinin toplandığı Ulusal Savunma Koleji'ndeki toplantılarında tüm üst rütbeli subayları öldürmeyi amaçlayan bir saldırı planı yaptıklarını kolayca itiraf ettiler.

Onlar ayrıca Hindistan'da yeni bir savaş alanı açma amacı için Delhi ve Mumbai'nin dışında diğer hedeflerinin olduğunu da altını çizdiler. Amaç El-Kaide ve Taliban müttefiğinin Afganistan'daki gayelerini realize etmelerine imkân sağlamak için Pakistan ve Hindistan arasındaki düşmanlıkları sıcak tutmaktır. Onlar benzer ancak daha düşük profilde bir stratejiyi Avrupa çapında da izlediklerini ayrıca 2005'te Muhammed Peygamber (selam O'nun üzerine olsun) hakkında çizilen küfürlü karikatürleri yayınlayan *Jyllands-Posten* isimli Danimarka gazetesine muhtemel bir saldırı planladıklarını itiraf ettiler.

9/11'den beri El-Kaide bir savaş ve barış siyaseti geliştirdi. Savaşmak üzere büyük bir alan oluşturmak için Pakistan'daki barış anlaşmaları süresince manevralar yaptı. Savaş ile barış sürecini sabote etti. Ve bu süreç nihai zaferin kazanıldığı ilan edilinceye kadar hiçbir bitmeyen bir süreç olarak kalır.

3. BÖLÜM

İLK ADIM:
LİDERLİK İNŞASI VE
"TOPRAĞIN OĞULLARININ"
"KAN KARDEŞLERE" DÖNÜŞÜMÜ

Dr. Eymen El Zevahiri'nin genç bir resmi onu Batı kıyafetleri içinde gösteriyor. Altın renkli bıyığıyla, sakalsız ve gözleri üzerinde siyah çerçeveli camlarıyla kariyeri tomurcuklanan bir cerrahın resmi gibi görünüyor. Ne var ki bu resim her şeyi anlatmıyor. El Zevahiri aslında sıradan bir adam değildi, yarım asırlık bir hareketi. Çeşitli yazarlar onun hakkında şaşırtıcı gerçekleri belgelemişti. Örneğin El Zevahiri bir çocuk olarak etrafındaki çocukların aksine oyun faaliyetlerini hor gördü ve bunun yerine bir yetişkin gibi şiri sevdi. Gelecekte bir cerrah olarak tasarlanmış dünyalık eğitimi takip etmesine rağmen onun gerçek ilhamı Seyyid Kutub ve onun devrimci yazılarıydı. Kutub yazıları sebebiyle 1960'ların ortasında idam edilen bir Müslüman Kardeşler ideologuydu.

Seyyid Kutub'un El Zevahiri üzerindeki etkisi derindi. İslam devrimi El Zevahiri'nin amentüsü oldu ve Seyyid Kutub'un yaptığı gibi *cahiliye* (İslam'dan önce Arabistan'daki cehalet, barbarlık ve inançsızlık çağı) olduğuna inandığı her tür insan yapımı sisteme karşı isyan bir zorunluluk oldu. Seyyid Kutub ve bazı İslamcılar Batılı politik sistemleri *Cahiliye* olarak yorumladılar. El Zevahiri Müslüman Kardeşler'e katıldığında daha 14 yaşındaydı. Kutub'un idam edildiği 1966 yılını takiben El Zevahiri Seyyid Kutub'un vizyonunu ve ideolojisini hayata geçirmek için kendi stratejisini geliştirme üzerinde çalışmaya başladı.

İlerleyen yıllarda El Zevahiri bir cerrah oldu, evlendi ve tıpla uğraştı. Aynı zamanda Mısır hükümetine karşı darbeler planlayan diğer yeraltı örgütleri ile birlikte çalışmak için kendi yeraltı örgütünü

kurdu. O hapsedildi, serbest bırakıldı, sürgüne gönderildi. Afgan Cihadı üzerine Mısır'da bir başka darbeye karıştı sonra 1990'larda Amerikan hegemonyasına karşı uzun bir savaş vermek için El-Kaide'ye katıldı. Bu 50 yıllık zaman dilimi sırasında kliniğindeki çalışmalarını, yeraltı örgütlerini ve evliliğini kapsayan hayatının her bir bölümünü bir hareket olarak gördü. Tüm bu süre boyunca Seyyid Kutub El Zevahiri'nin ilhamı olarak kaldı, Kutub'un öğretileri ışığında El Zevahiri Müslüman dünyasında İslami devrim için Cihad (silahlı mücadele) yoluyla *Cahiliyeyi* mağlup etmek için operasyonlar yaptı.

1979'da Sovyetler Birliği Afganistan'ı işgal ettiğinde dünyanın dört bir yanından (çoğunlukla Orta Doğu'dan) binlerce genç Müslüman, Afgan direniş hareketine katılmak için Afganistan'a geldi. Bu gelenlerin çoğunluğu Cihad çağrısını memnuniyetle karşılamış ve İslami bir zafer için savaşılmaya gelmişti. Onlar Muhammed Peygambere atfen söylenen "Ahir Zaman" savaşlarının antik Horasan'daki (Peygamber o günlerde Horasan ile eş anlamlı "Doğu" sözcüğünü kullandı, Horasan: günümüz Afganistan'ı, İran'ın bir bölümünü, Orta Asya ve Pakistan'daki bölgeleri içine alır) zaferle başlayacağına inanarak İslam için canlarını vermeye hazırdı. Cihadçılar Dr. Abdullah Azzam gibi İslam âlimlerinin Sovyetlere karşı Afgan direnişinin, aslında yeni bir başlangıcı belirten Afganistan'da bir İslam devleti kurmayı hedefleyen İslami bir direniş olduğunu belirten çeşitli fetvaları yoluyla onay aldıktan sonra Afganistan'a doğru yola çıktılar. Afganistan'a gelen bu çoğu genç Arap El Zevahiri gibi nitelikli profesyonellerdi. İslami devrim için aynı özveriye sahiptiler ve sadece Afgan *mücahidleri* için değil ayrıca daha geniş bir mücadelenin başlangıcına zafer sağlamak için hayatlarını feda etmeye hazırdılar. Onlar Güney Asya'da Küresel bir Müslüman Halifelikinin dirilişi için çalışabilecekleri İslami bir üs kurmak istediler. Sovyetler Birliği'nin Afganistan'dan çekilmesinden sonra ultra-radikal gençler El-Kaide ideolojisinden ilham aldılar ve hareketin çekirdek savaş gücü haline geldiler.

Bu, Afganistan'ın Sovyetler tarafından işgalinden 9/11'e kadar onların rol oynadıkları olayların basit açıklamasıdır. Ne var ki, gerçek hikâye çok daha karışıktır. Bu hikaye, diğer Müslümanlar için tıpkı Usame bin Ladin gibi ilham haline gelen El Zevahiri gibi şahısların yaşamları üzerinden devam eder. Her biri yeni nesle kendi ideallerini geçti ve onlar sonra "kan kardeşler" olarak savaşa yeltendi. Süreç kesintisiz devam etti ve El-Kaide güçlerini dünya çapındaki bir savaşı yönetmek için hazırladı. Ancak Afganistan bunun merkezi olarak en yüksekte kaldı.

El-Kaide'nin tam resmi daha önce bir Batı izleyicisine asla gösterilmemiştir. El-Kaide ile ilgili tasvir ne olursa olsun yanıltıcı oldu. Bu nedenle 9/11'den sonra alınan tüm kararlar yanlış yönlendirildi. Dünya çapındaki istihbarat servisleri El-Kaide'yi Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı sofistike bir saldırı düzenleme kapasitesinde olarak değil basitçe bir grup, paralı düzensiz gruplar olarak görselleştirdi. El-Kaide'nin kapasitesi hakkında yeni farkındalık doğmuş olsa bile örgütün gerçek doğası ve maksatları bir gizem oldu. Bir gerçek olarak duran şey ise Amerika Birleşik Devletleri'ni yenilgiye uğratmanın El-Kaide'de bir saplantı olduğu ve El-Kaide'nin planlarını buna göre hazırladığıdır. Savaşlarda fikirler ya da amaçlar hayati bir rol oynarlar ancak fikirler ya da amaçlar tek başına da sonuç getirmezler. Başarı için fikirler ve kaynakların birleşmesi gereklidir. Bunlardan birinin yokluğu başarısızlığa yol açabilir. El-Kaide 1980'lerin sonunda ortaya çıktı ancak 1990'ların ortasında fikirlerini kaynaklarla birleştirdiğinde gerçek şeklini aldı: Yani El Zevahiri'nin fikirleri ile Bin Ladin'in kaynaklarının ittifakıyla.

1,90'ı aşkın boyu, zengin, bir aile üyesi olarak görülecek kadar Suudi kraliyet ailesine yakın olan Usame bin Ladin "kızgın bir genç" olarak görüldü. 14 yıl önce memleketi Suudi Arabistan'da O birinci Körfez Savaşı'nın ardından Batılı kuvvetlere topraklarını kullanmasına izin verdiği için krallığın aleyhine konuştu. Bin Ladin aile holdingi iş dünyasında etkiliydi ve dünya iş toplumunda olduğu gibi

Suudi Arabistan'da çok saygındı. Aile üyeleri sonunda Bin Ladin'i şahsen Kral Fahd'ın huzuruna çıkararak kraliyetten kendisini affetmesini istemesine ikna etti. Suudi krallığının Prens Türki ve Prens Abdullah gibi önemli pek çok ismi anlaşmazlığı yatıştırmak için ellerinden gelenin en iyisini yapmaya çalıştı. Ancak tüm bunlar boşunaydı.

Bu, Bin Ladin ve onun destekçileri hakkında sunulan yanlış bir izlenimin başlangıcıydı. Amerikan istihbarat servisleri onun hakkındaki raporda onun 1980'lerde Sovyetlere karşı Afganistan'da cecurca savaşıyan bir Suudi muhalif olduğunu ancak Suudi Arabistan'da siyasi bir sıkıntıdan öte biri olmadığını belirtti. Aslında Bin Ladin özünde bir Amerikan karşıtı olmuştu ve Suudi monarşisi Birinci Körfez Savaşı'na katılmak için Amerikan birliklerini davet etmesinden sonra Suudi monarşisi karşıtı haline gelmişti. Ancak onun bir ideolojisi veya bir stratejisi yoktu. Çoğu siyaset analisti Bin Ladin 1997'de El Zevahiri ile tanışmamış olsaydı başlangıçtaki Amerika Birleşik Devletleri karşıtı slogancılığının hiçbir anlam ifade etmeyeceğine, etmeyebileceğine inandı. Ancak El Zevahiri, Bin Ladin'e Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı silahlı muhalefet fikrini aşıladı ve bu da Ladin'in Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı belirsiz güvenlik tehdidini ölümcül bir gerçekliğe dönüştüren bir dönüş sağladı.

Arabistan'da İslami Reform Hareketi (MIRA) isimli Suudi muhalif grubun başındaki Saad El Fakih yaygın bir şekilde El-Kaide konusunda uzman kabul edilir. *Terrorism Monitor* (Terör İzleme) özel muhabiri Mahan Abidin'in 23 Ocak 2004 tarihinde Saad ile Londra'da yaptığı röportajında Saad, El Zevahiri'nin Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı savaş doktrinini kabul ettikten sonra Bin Ladin'in dönüşümüne ilişkin açık bir örnek verdi. Saad, El Zevahiri'nin Bin Ladin'le buluştuğu 1997'lerin sonunda doğasının değiştiğini ve Bin Ladin'in Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı mücadelesinin

gidişatının küresel ve kozmik çatışmaya dayanan yeni bir stratejiye doğru kaydığını anladı. Saad kozmik sözcüğünü şöyle açıkladı:

Küresel ve tam kapsamlı çatışma... Zevahiri ve Bin Ladin sadece kendi kaynaklarına dayanan değil ayrıca kısaca düşmana ait varlıkları kendi kullanımları için güçlü bir araç haline çevirerek düşmanlarının kaynaklarının manipüle edilmesine dayanan eylemler düzenlemeye karar verdiler.

Saad ayrıntılara indi:

Başlangıcından başlayalım. Bin Ladin Afganistan'da Cihad başlattığında o sadece Afganistan'daki Müslüman kardeşlerine yardım etmek isteyen sıradan bir Müslüman'dı. Elbette o uluslararası politikaları ve o zamanki Amerikalılar ve Sovyetler arasındaki güç dengesini öğrenmeye başladı. Ancak askeri durumla çok fazla meşguldü. Onun takipçilerinden bazıları Bin Ladin'in Amerika ile gelecekte bir çatışmadan bahsettiğini söyledi...1980'lerdeki dönemde büyük ölçüde Sovyet ordusu ile savaş ele alındı. Kraliyet ailesi Amerikan güçlerini Suudi Arabistan'a davet ettiğinde ya da Amerikalılar gelmeye karar verdiklerinde- hangisini tercih etmek isterseniz size kalmış- Bin Ladin şok oldu.

Bin Ladin Afganistan'da Rusları uzak tutmak için savaşıyordu, şimdi ise en kutsal İslam ülkesinin Amerikalılar tarafından işgal edilmekte olduğunu gördü. Şimdi, eğer O tutarlı olmak istiyorsa Amerikalılara karşı savaş vermek zorundaydı. Bin Ladin Suudi rejimi, din kuruluşu ve İslam âlimlerinin ihanetine şaşırdı. Yarım milyon Amerikalı kâfirin Arap Yarımadası'nın ortasında olmasını kimse ciddiye almamış gibiydi. Bu durumun Bin Ladin'in düşüncesinde ve dünya görüşünde derin bir etkisi oldu. O, devletlerarası hiziyleşmelerinin sömürsü yoluyla İslamı devletin artık yükseltilemeyeceği sonucuna ulaştı. Başka yolları seçmek zorunda kaldı. O zaman onun planı Suudi Arabistan'dan ayrılmaktı.

İlk olarak Afganistan'a geri döndü ve savaşan mücahid gruplar arasında arabuluculuk yapmaya çalıştı. Başarısız oldu ve aslında neredeyse

öldürülüyordu... Sonra Bin Ladin Sudan'a gitti. Sudan'da rejimin çok güçlü olmadığını anladı... Bin Ladin'in o zaman ilgilendiği şey korumadan ziyade barınak bulmaydı... O, kendisine barınak sağlayabileceklerini düşündü. O ayrıca inşaat alanındaki uzmanlığıyla Sudanlılara yardım etmek istedi. O zaman Suudi rejimi Bin Ladin'e düşmanca muamele etmiyordu. Çok sayıda Hicazlı tüccar Sudan'a gidebilir ve Bin Ladin'e danışabilirdi. Bin Ladin insanları Sudan'ın ticaret ve finansına yatırım yapmaları için cesaretlendirdi. Ancak O Sudan'da İslam davasını yükseltmedi.

Saad'ın Bin Ladin tarifi onu Müslümanlar ve Müslümanların dünya çapındaki çıkarları hakkında endişeleri olan sıradan bir Müslüman olarak gösterir. Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı bir düşmanlık vardı ancak Amerika Birleşik Devletleri onun tarafından bir tehdit veya meydan okuma hissetmedi, çünkü her ne kadar o kaynaklara ve hırsa sahip olsa da herhangi bir stratejisinin olmadığı görülüyordu. İşte bu durum El Zevahiri'nin bir planla silahlı olarak ortaya çıkmasıyla tamamen değişti.

Saad sözlerine devam etti:

Plan karmaşık değildi. Sadece Suudi Arabistan'daki Amerikan tesisleri bombalanacaktı. Amerikalılar Bin Ladin'in kâfirlerin ülkeyi terk etmesi çağrısının önemini anladı ve bu yüzden yanıtları sessiz oldu. Eğer Amerikan açıklamalarına dönüp iz ararsanız Bin Ladin hakkında önemli hiç bir açıklama bulamayacaksınız. Bu durum taki Mayıs 1998'de Zevahiri sahneye çıkana ve Bin Ladin'in bakış açısını değiştirene kadar değişmedi. Zevahiri'nin Afganistan'a gelmesi üzerine... Amerikalılarla Arap Yarımadası'nda çatışma fikrinin sonuç getirmeyeceğine karar verdiler. Zevahiri, Bin Ladin üzerinde Amerikan zihniyetini anlamamanın önemini etkiledi. Amerika'nın bir "kovboy" zihniyeti vardı-eğer onların kimliğiyle ona meydan okursanız hem teorik hemde uygulamalı olarak en aşırı şekilde tepki verecektir. Bir diğer deyişle Amerikalılar rahatsız edildiklerinde sahip oldukları tüm kaynaklarıyla "kovboylar"

olarak geri döneceklerdir. Sonra onlar sizi amansız düşmanlar olarak yeni zirvelere yükseltecektir ve bu da Müslümanlarda Batı'ya başarılı bir şekilde meydan okuyabilecek bir lider özlemine yol açacaktır. Zevahiri, Bin Ladin'e konu hakkında hiç kimsenin okumadığı 12 sayfalık açıklamasını unutmasını ve yerine her bir Amerikalıyı bir hedef olarak tanımlayan kısa bir açıklama yapmasını tavsiye etti. Bu hareket İslami bakış açısından tartışmalı olsa da Zevahiri pragmatik gerekçelerle yaptırım yapılması gereğini savundu. Ardından söz konusu açıklama Şubat 1998'de yayınlandı, açıklama sadece 3 sayfa uzunluğundaydı ancak her Amerikalının kanının dökülmesine izin veriyordu.

Eğer Bin Ladin Suudi Arabistan'daki Amerikan güçlerine tek başına saldırmakta ısrar etseydi, artık kimsenin hatırlamak bile umurunda olmadığı Güney Amerika ve Afrika'daki gruplarla aynı kaderi paylaşabilirdi. Bu, Amerikan kimliğine meydan okumanın kendisinde büyük bir dönüşümün bir sonucuydu.

1998'de Afrika'da ABD elçiliklerine düzenlenen saldırı Amerika'nın El-Kaide hakkındaki algısına darbe vurdu ve Washington Amerikan çıkarlarına karşı kararlı yeni bir terör halkasının ortaya çıktığını fark etti. Bu, 9/11 ile şüpheye hiç yer bırakmayacak şekilde doğrulandı. Amerikan karar alıcıları milyon dolarlar harcamalarına, saatlerce mesai harcamalarına rağmen halen El-Kaide'nin düşüncesi ve dünya çapında şekillenen terör ağlarına karşı çok karanlıktadır. Afganistan'daki savaş 1980'lerin ortasından 2000'lerin sonuna daha dikkatli incelenseydi El-Kaide stratejisinin Amerika Birleşik Devletleri ile savaşmak için materyal gücünü aştığını değerlendirmek kolay olurdu: El-Kaide "insan kaynağını" Müslüman dünyasından çevirdi.

Bin Ladin gibi basit fikirli ancak endişeli ve ilgili bir Müslüman o zaman El Zevahiri için stratejik bir varlık haline geldi. Bin Ladin'i stratejisi ve ideolojik hedefleri konusunda ikna eder etmez, El Zevahiri'nin hareketi özellikle Ladin'in servetinin eklenmesiyle

otomatik olarak daha güçlü hale geldi. Bu andan itibaren ABD savaş makinesine karşı tehlikeli bir silahlı gerçek ortaya çıktı. El-Kaide o zaman silah haline keskinleştirmek için daha becerikli ve kaygılı genç Müslümanları bulmaya çalıştı.

Ancak bu halen tüm resim değildir. Aslında El-Kaide'nin *Bin Bir Gece Masalları* için sahneyi 9/11'in ötesine hazırlayan ve Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı küresel savaşı yöneten henüz bahsetmediğimiz dinamikler vardır. El-Kaide düşüncesinin tohumlarının 1980'lerde Afganistan'daki Sovyet işgaline karşı on seneyi aşkın süren Cihad sırasında planlandığı tekrarlamaya değerdir. El-Kaide'nin Batı'ya karşı 2001'de başlayan savaş düşüncesinin tohumları 1980'lerde Afganistan'da Sovyet işgaline karşı on yılı aşkın süren Cihad (kutsal savaş) sırasında ekildi. Afgan direnişine el uzatarak ülkeye akın eden Araplar yaygın şekilde iki kampa Yemenliler ve Mısırlılar kampına ayrıldılar. Kendi ülkelerinde din adamlarından etkilendikten sonra başka ülkelerden Afganistan'a gelen dini fanatikler daha çok Yemenlilerin kampına katıldılar. Onlar bir araya geldiklerinde, savaşmadıkları zamanlarda gün boyu süren askeri tatbikatlar ve ağır eğitimler yaptılar. Kendi yemeklerini pişirdiler ve sonra İşha (Yatsı namazı) namazını kıldıktan sonra uyudular. 1980'lerin sonuna doğru Afgan Cihadı yavaş yavaş kesildiğinde bu Cihadçıların çoğu kendi ülkelerine geri döndüler. Diğerleri Afgan nüfusu ile birleşti ya da Pakistan'a gitti, birçoğu evlilikler yaptı. El-Kaide çevresinde bu âdete yardımseverlik- *dravesh* dendi.

Mısırlıların kampında aşırı derecede politik ve ideolojik motivasyona sahip pek çok adam vardı. Onların çoğu Müslüman Kardeşler'in üyeleri olsa da, bu kuruluşun devrimden ziyade demokrasi ve seçimler yoluyla topluma değişim getirme girişiminde ısrarcı olmasından memnun değillerdi. Afgan Cihadı, çoğu eğitimli doktor ve mühendisler olan bu gibi düşünen bireyler için güçlü bir yapıştırıcı gibi hizmet etti. Diğerleri şu anda Bin Ladin'in yardımcısı olan Dr. Eymen El Zevahiri'nin Mısırlı İslami Cihad yeraltı hareketi ile

bağlantılı Mısır Ordusu'nun eski askeri personelleriydi. Bu grup İsrail ile Camp David'de bir barış anlaşması imzalamasının ardından 1981'de Cumhurbaşkanı Enver Sedat'a yapılan suikastın sorumluluğunu üstlenmişti ve Arap "azap ve sıkıntısının" nedeninin Amerika Birleşik Devletleri ve onun Orta Doğu'daki kukla hükümetleri olduğu çekirdek inancında birleşmişlerdi. Mısırlıların kampı El Zevahiri'nin elindeydi ve yatsı namazından sonra kampın adamları otururlar Arap dünyasındaki çağdaş sorunları tartışırlardı. Kampın liderlerinin verdiği en güçlü mesajlardan biri Müslüman ülkelerin ordularını ideolojik olarak motive etmek için yapılacak çabalara yatırım yapmaları gerektiği idi.

1990'ların ortasında, Afganistan cumhurbaşkanı Profesör Burhanuddin Rabbani ve onun güçlü savunma bakanı Ahmet Şah Mesut, Bin Ladin'in Sudan'dan Afganistan'a gelmesine izin verdiklerinde Mısırlıların kampı pek çok insanı saflarına çekti ve gelecek mücadele için strateji öğreten *maaskarları* (eğitim kampları) çalıştırdı. Taliban'ın 1990'ların ortasında Afganistan'da dikkate alınması gereken bir güç olarak ortaya çıktığı zaman, Mısırlıların kampı kendi stratejilerini yerleştirmişti.

En önemlileri şunlardı:

- Bozuk ve zorba Müslüman hükümetler aleyhinde konuşmak ve onların devlet, yöneticiler ve ulusla ilişkili sıradan halkın gözündeki imajını yok etme hedefiyle, onları hedef almak.
- İsrail ve Orta Doğu ülkelerinin diktatör hükümetlerine destekleme de Amerika Birleşik Devletleri'nin rolüne odaklanmak ve bu rolü herkesin anlamasını sağlamak.

Bunlar Afgan Cihadının Sovyetlere karşı yıllarıydı ve bu zaman dilimi boyunca Mısırlıların kampı dünyanın dört bir yanından çekilen çoğu Müslüman gençliğin düşüncelerini şekillendirdi.

El-Kaide'nin kendisi başka bir kuruluştan doğdu. Bu kuruluş Sovyetlerle savaşmak için Orta Doğu'dan Afganistan'a gelen Arap gençlerinin durumunu rahatlatmak için 1980'lerin başlarında Abdullah Yusuf Azzam tarafından kurulan bir hizmet bürosu olan El Khidamat Mektebi'ydi. Azzam'ın 1989'da suikasta uğramasının ardından görev, onun önde gelen talebelerinden bir olan Bin Ladin'e geçti. Usame bin Ladin kuruluşu El-Kaide haline çevirdi. Ne var ki bu bir yapısal değişimden başka bir şey değildi. El Zevahiri ve Mısırlılar kampının ideolojisi ve mücadele örneği kendisinden önce olmamış olsaydı El-Kaide, aynı etkiyi yapamayabilirdi. Aslında, El-Kaide'yi bugün dünyanın bildiği bir örgüt haline getiren kişi El Zevahiri'ydi.

1980'lerin sonundaki Usame bin Ladin 2009'daki Usame bin Ladin'den farklıydı. O Amerika Birleşik Devletleri'ne karşıydı ancak Suudi Arabistan'ı içeren çağdaş Müslüman devletlerin Washington'un uluslararası politikalarına kendilerini adamasının tam olarak farkında değildi. Afganistan ve Pakistan'da 20 yılını Arap militanlar arasında geçiren Azzam'ın oğlu Huzeyfe ile Amman'da gerçekleştirdiğim bir röportajda o bana şunları anlattı:

Yemenli savaşçıların çoğu tutkuları şehid olmak olan basit-görüşlü savaşçılardır. Komünist rejim çöktükten sonra Afganistan'dan ayrıldılar. Mısırlılar ise Afganistan'da kaldı çünkü henüz tamamlanmamış olan tutkuları vardı. Usame bin Ladin 1996'da Sudan'ı terk ettikten sonra onlara katıldığında, onlar düşüncelerini Orta Doğuda'ki Amerikan hegemonyasına basit muhalefetten çağdaş Hristiyan Batı ve Müslüman Orta Doğu arasında fark olmadığı bakış açısına kaydırmaya odaklandılar.

1997'de Usame bin Ladin'le İslamabad'da buluştuğumda, etrafı Mısır kampının üç üyesi ile çevriliydi: Somalili Ebu Ubeyde ve Mısırlılar Ebu Hafs ve Seyful Adl (hepsi Dr. Eymen El Zevahiri'nin ekibinden). Onların ekstremist düşüncelerini Bin Ladin'e nasılda başarıyla

aşılacaklarını fark ettim. 1985'de babam ondan Afganistan'a gitmesini isteseydi onun cevabı ancak Kral Fahd'ın şahsen izin vermesi durumunda gidebileceğini söylemek olurdu. O zamanlar Usame, Fahd'ı halen Veliyyü'l Emir (yüksek otorite) olarak görüyordu. 9/11'den sonra Usame, Suudi Arabistan yöneticilerinin otoritesinin geçersiz olduğunu duyurduğunda Mısır kampının onu ne kadar etkilediğini görebiliyordum.

Tanzanya Dar-es-Salaam ve Kenya Nairobi'deki Amerikan elçiliklerine 1998 saldırıları Amerikan çıkarlarına karşı El-Kaide saldırısının başlangıcı oldu. ABD misilleme olarak Afganistan'da Kandahar ve Host'a güdümlü füzeler fırlattı. Bunun sonucu olarak El-Kaide 9/11 saldırıları için özel bir görev timi kurdu. Başarıya ulaşmak için plan üç yıl sürdü ancak 9/11'in ardından Mısır kampının üyeleri- o zamanki El-Kaide'nin üst düzey üyeleri- arasında Amerika Birleşik Devletleri'ni dizlerine çökertmek için daha geniş planlar hakkında tartışmalar devam etti.

Amerika Birleşik Devletleri'nin 9/11 saldırısına misilleme olarak Afganistan'ı işgal ettiği 7 Ekim 2001'den önce El-Kaide'nin üst düzey beyinlerinin çoğu ülkeyi çoktan terk etmişti, onların misyonu çeşitli hedeflere odaklandı:

- Silahlı kuvvetler ve istihbarat çevreleri gibi stratejik topluluklardan ideolojik olarak yeni yüzler yetiştirmek.
- Yeni elemanlar kazandırmak ve yeni hücreler kurmak.
- Her bir hücreyi kendi kaynaklarını toplamak ve bir plan hazırlamakla görevlendirmek ancak planı uygulayacak sadece bir hücre olacak diğerleri ise istihbarat ajanslarını "yanlış yönlendirmek" için yem olarak hizmet edecekler.

El-Kaide'nin gerçek savaşı 9/11'den sonra başladı. Afganistan'ın ABD tarafından işgalinin ardından Pakistan'ın aşiret bölgelerine göç etmeleri onların mücadelesinde önemli bir dönüm noktası

oldu. Eski Mısır kampı şimdi tamamen El-Kaide'nin içine katılmış ve El-Kaide'ye rehberlik yapıyordu. Usame bin Ladin ve El Zevahiri de liderleriydi.

El-Kaide Pakistan'daki yeni evinde yeni bir meydan okumayla karşılaştı. Pakistan, El-Kaide'nin radikal ideolojisinin tohumlarını ekmek için verimli bir topraktı. Afganistan'da 1979-1993'e Sovyetlere karşı Afgan Cihadını takip eden 5 yıllık Taliban iktidarı on yılda filizlenen binlerce Taliban öğretisi İslami seminer takipçisiyle, ülkenin toplumsal ve siyasi kumaşı üzerinde doğrudan bir sorumluluk taşımıştı. Bu durumdan faydalanan Pakistan Hindistan'ın elinde tuttuğu Keşmir'de Ceyş-i-Muhammed, Harakatul Mücahid, Harakatul Cihadi İslami ve Laşkar-i-Taiba (LeT) gibi Cihadi grupların arkasında durarak ayrılıkçı İslami hareketlere yakıt sağladı.

İlaveten, General Ziyaü'l-Hak'ın onbir yıllık askeri hükümeti hem toplumda hem de orduda İslami değerleri teşvik etmişti ve ordu saflarında Cihad ruhunun teşvik edilmesine pek çok katkıda bulundu. Afganistan'ın ABD tarafından işgali Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı düşmanlığı daha da arttırdı ve Taliban ve El-Kaide'ye artan bir empati getirdi. Bu uğultulu alanda tüm bölgeye ideoloji ve stratejisini yayması ve İslamcıları muhtelif kamplara bölmesi ve onların özel yeteneklerini açığa çıkarması için El-Kaide de Zevahiri'nin Bin Ladin'e iletmış olduğuna benzer bir çeşit telkin mesajı geçmesi gerekliydi. İşte bu El-Kaide'nin Afganistan'da NATO'ya karşı savaşmak için nihai silahı oldu.

Sonraki adım ideolojik birleşmedir: El-Kaide genlerini *İbnu'l Beled'e* yumurtalamak, onları "kan kardeşlere" dönüştürmek. Gelecekteki savaşın tamamı El-Kaide'nin hayatlarının her anını ömür boyu mücadeleye adayan yeni nesil El Zevahiriler üretmeyi amaçladığı *İbnu'l Beled* tarafından verilecekti. Onlar hareket için yaşadılar ve öldüler. Ancak ölmeden önce Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı

savaşı sürdürmek için arkada bir nesil bıraktı. İşte bu, El-Kaide'nin cephaneliği idi.

El-Kaide'nin sonraki adımı bir medya kanadı kurmak oldu. Medya kanadı El Sahab Taliban ve El-Kaide'nin Afganistan'da NATO birliklerine yönelik saldırıları ve Irak direniş hareketinin saldırıları hakkında son teknoloji çekimler yaptı. Bin Ladin, El Zevahiri, Yahya El Libi ve diğer ideologların detaylı konuşmalarını yayınladı. Hem Batı'ya hem de Batı'nın Müslüman müttefiklerine karşı El-Kaide'nin mesajlarına dayanan belgeseller yayınladı. Farklı El-Kaide ideologları tarafından yazılan Arapça eserler çevrildi ve yayınlandı ve binlerce kopyası tüm Pakistan'a dağıtıldı. Bu çalışma belirli bir dinleyiciyi hedef aldı: İslami düşünceli profesyoneller, doktorlar, mühendisler, ordu subayları, askerler, IT uzmanları vb.

Bu kitabın önceki bölümlerinde El-Kaide'nin aşiret gençlerini nasıl da motive ederek Taliban yanlısı milisler oluşturduğunun detayı verilmişti. Ancak El-Kaide stratejisinin amacı bir asi kalabalığı çekmek değildi. Aşiret bölgelerinde El-Kaide Nek Muhammed, Beytullah Mehsud, Abdullah Mehsud ve Hakimullah Mehsud gibi doğal liderleri avladı ve onlara El-Kaide ideolojisinin ruhunu ve gelecekte kullanılacak stratejileri aşıladı. Seçilen liderlerin kendi taraftarlarını da canlandırmaları gerekiyordu.

El-Kaide liderliği, bir kez mesajları hedeflenen profesyonel Müslüman gençlik arasında yayılırsa malzeme kaynaklarını seferber etmenin bir sorun olmayacağına inandı. Milyonlarca dolar değerinde sofistike silahlar temin etmelerine gerek yoktu. Müslüman asker ve subaylar bir kez saflara çekildi mi ve ideolojileri telkin edildi mi onlar kendi becerilerini kullanarak silah üretebilirdi. Dahası eğer durum çok gerektirirse onlar çalıştıkları kurumların depolarından silah çalabilirdi. Bilgi teknolojisi ve tıp bilimler alanlarından ideoloji aşılanan gençler mevcut varlıklara eklenebilirdi.

Bu hedefe ulaşmak için El-Kaide liderleri, Müslüman gençler arasında hayal kırıklığı oluşturmak için mesajlarını yaydı ve onları edindikleri becerileriyle kendi kuruluşlarını Batı kamplarından ayırmaya zorladı. El-Kaide gerçekte asla Müslüman kuruluşlarına karşı kışkırtıcı bir isyanı hedeflemedi. Onun amacı ta başından beri Müslüman topraklarındaki Amerikan hegemonyasına karşı gelmek-tir.

Pakistan'ın siyasi ve askeri çıkarlarının Batı'ya bağlı görüldüğü aşikâr olduğu 2007'de El-Kaide Pakistan'a karşı silaha sarıldı. Stratejisi basitti ancak işe yaradı. 2003 ve sonrasında El-Kaide Pakistan silahlı kuvvetleri içinde muhalif tohumlar ekmeyi başardı, Pakistan'ın aşiret gençleri ve Cihad yanlısı eski kadroları Pakistan'ın iktidar kurumundan uzaklaştı ve El-Kaide'ye biat etti. Taliban'ın yenilgi-si ve akabinde El-Kaide'nin 2002 yılı başlarında Pakistan'ın aşiret bölgelerinden geri çekilmesinden sonra yeni planların başlatılması gerekiyordu, ancak El-Kaide bu arada Güney Asyalı bu çekirdek İslamcılarını ideoloji ve stratejisine katılmak için ikna etmeyi başarmıştı ve seçimine göre savaş oyunlarını yönetmeye başladı.

El-Kaide'nin *Bin Bir Gece Masalları'nda* Yüzbaşı Hurram, onun kardeşi Binbaşı Harun Ashik ve onların özel kuvvetlerden meslektaşları Binbaşı Abdul Rahman gibi karakterlerin ortaya çıktığını tekrarlamamız faydalıdır.

Yüzbaşı Hurram, Şehid

23 Aralık 2005 emekli Yüzbaşı Hurram bana bir e-mail mesajı yazdı:

Sevgili Dr. Sahib [Taliban mantık çerçevesinde İngiliz diline aşına herkese Dr. der, bu nedenle Hurram İngiliz dilinde yazan gazeteci olduğum için bana Dr. diye hitap ediyor], Esselamu aleykum.

Bir kaç ay önce yazdığımız makaleleri okumaya başladım ve muhtemelen sizin Pakistanlı Cihadi kadrolar hakkında gerçek bir fikir sahibi olan bir kaç analistin arasında yer aldığınız sonucuna vardım.

"Silahlı ve tehlikeli: Taliban vites büyütüyor" isimli son makalenizi okudum ve herhangi bir yorum yapmadan önce, kendimi tanıtmak isterim.

2001'de Pakistan'ın Özel Servis Grubu -SSG'den terörle mücadele Zarrar Coy seçkin saldırı birliğinde bir komutan olarak hizmet ediyordum. 9/11 tuhaf bir volkandı. İnsanları güçlü ideolojik çizgiler üzerine böldü. Ben ayrıca Cihad dalgasından etkilendim ve Keşmir'de Leşker-i-Tayyibe'ye katıldım.

1998-99'da Laşkar eğitiminde bu örgüte katılan emekli bir eski Zarrar Coy NCO'su tarafından devrim yapıldı. Onun uzmanlaştığı kentsel saldırı eğitiminin Laşkar fedailerinin Hint kırsallarına düzenledikleri bir dizi korkusuz saldırıda en önemli unsur olduğu ortaya çıktı. Bu saldırıların doruk noktası savaş davulları çalan öfkeyi Vajpaaye'den Jammu'yu getiren Kalu Chak'a düzenlenen ölümcül saldırıyla geldi. Ebu Fahad Ullah olarak bilinen Shamshad 2000'de şehid edildi ve Laşkar eğitiminde aniden bir sükûnet ve durgunluk oldu.

9/11'den sonra kardeşim eski ordu binbaşı botlarını astı. Görevinden istifa etti, LeT'e katıldı. Benim birim subaylarımdan biride onu takip etti. Onların ardından sonuçlarına aldırmaksızın bende örgüte katıldım.

1 yıl sonra üçümüz de Laşkar'ın liderliğinin komplolarıyla karşı karşıya kaldıktan sonra üzgün bir şekilde Laşkar'dan ayrıldık. Ayrılma nedenlerimiz olarak aşırı riyakârlık, lüks ve sözde Pakistanlı mücahid liderlerinin kötülükleri olduğunu söylememiz yeterlidir. Ancak benim size gönderdiğim e-mailin amacı bu değildir. Size yazmamın nedeni sizin yukarıdaki makalenizle ilgilidir.

LeT kadrosunun içine girer girmez, onların taktikleri, lojistikleri ve kara borsa faaliyetlerini öğrendim. Dahası, farklı grupların, isim verecek olursam El-Kaide, Taliban ve Pakistanlı grupların ideolojileri ve taktiklerindeki farklılıkları öğrendim. Benim favori konum terörizmdir. Bu konu hakkında en son The Nation plus'da 31 Ekim 2004 tarihinde özel bir makale yazdım. Makale, Çinli umutsuz rehine kurtarma gösterisi hakkındaydı. Bu arka planda ve Tamil Kaplanları'nın taktiklerini derinlemesine inceleyerek aşağıdaki yorumları yapmak istiyorum:

Siz, kimliği gizli kalmak koşuluyla üst düzey Pakistanlı güvenlik yetkililerinin El-Kaide ve Taliban'ın şimdi lojistik destek için Tamil Kaplanları ile yeni bağlantılar geliştirmekte olduğu sözlerini aktardınız. Pakistan'da güvenlik görevlilerin çoğunun bu kadrolar hakkında ne bir fikrinin ne de bir anlayışının olmadığını eklemek isterim. 9/11'den sonra onlar Pakistanlı mücahid kuruluşları milliyetçi bir görünüme dönüştürülmesiyle pan-İslami dünya hâkimiyeti görüşünü yeniden kalıpladılar. Yani sadece Keşmir'i kurtarmak için böyle yaptılar. Pakistanlı kuruluşlar yıllarca dile getirilen sloganların aksine Amerikan çıkarlarına karşı saldırıları durdurmak için [mücahid saldırıları] temel destek, kadro ve lojistik anlamında dünyanın muhtemelen en büyüğüdür. Bu bağlantıyı kırmak Afganistan'da Taliban ve El-Kaide'ye katılmak büyük bir işti. Yetkililer bu konuda bazı başarılar iddia edebilir ancak gerçek neden güvenlik ve istihbarat hiyerarşisinden daha çok devlet kuruluşların içinde mevcut olan bozuk, yolsuz liderliğe kadar gider.

Bu nedenle, en azından onların tüm iddialarına inanmıyorum. Onların söylediklerinin çoğu bazı internet hikâyelerine ya da isyan hakkında okudukları bazı kitaplara ya da zorunlu bir dersi A notuyla geçmek için verdikleri sunumlara dayanır.

İki Tamil Kaplanı üyesinin liderlik ettiği grup, onların tüm büyük anlaşmalarından yani Ukrayna'dan Rubizone Kimyasalları sevkiyatı, LMG'lerin sevkiyatı, Rusya'dan silah ve mermi sevkiyatı, Tayland ve Burma'dan SAMS [füzeler] sevkiyatından sorumludur. Onlar gemileri

rüşvetçi PAN HO LIB [Panama, Honduras ve Liberya] bölgelerinden kiraladı. Onlar hatta İsraili bir silah kaçakçısına rüşvet verdi ve İsrail'in kalesi Jaffna'dan havan topu mermisi sevkiyatını yönlendirdiler. Onlar son kullanıcı sertifikaları oluşturdu ve çoğu durumda Bangladeş gibi üçüncü dünya orduları için son kullanıcı sertifikaları oluşturdular. Ancak tüm bunlar ABD'nin terörle mücadele kuvvetlerinin gözlerini kapattığı zaman da olan 9/11 öncesi dünyanın anılarıdır.

2001'den sonra ortadan kaybolan bu mutlu yıllar nerededir? Sınır geçişleri konusunda ne dersiniz? Bu kadroların sadece şehirden şehre geçmek veya bir şeyler geçirmek için ne kadar çok engelle karşı karşıya kaldıklarını bilirim. Mevcut durumda sadece Irak El-Kaide'si sınır ötesi operasyon yapma kabiliyetine sahipti. Taliban konusunda, gerçekten şüphelerim vardır.

Afgan direnişinde ani yükselmenin El-Kaide'nin Irak'tan İran kanallarını kullanma konusunda değişen siyaseti yüzünden olduğunu düşünüyorum. Eğer Afganistan'da düzenlenen saldırıların tarihine bakarsak hiç bir yerde hiç bir çeşit ileri gelişmiş silahların kullanılmadığını görürüz. Değişen eğilim Taliban tarafından intihar bombacılarının benimsenmesidir. Chinehook ve diğer savaş helikopterleri RPG roket atışıyla düşürülebilir ki bununla ilgili tarihte örnekler vardır.

Taliban ve El-Kaide'yi lojistik olarak SAMS füzeleri ile desteğin tek olasılığı İran yoluyla Irak'tır, Pakistan devre dışıdır çünkü bu örgütlerin içine güvenlik ajanları sızmıştır ki El-Kaide bu gerçeği ancak son zamanlarda anlamıştır.

9/11 senaryosu sonrasında İskandinavya'dan, Orta Doğu'ya, Orta Amerika'ya, Batı Afrika'ya, Jaffna ormanlarına kadar kara listeye alındıklarından beri Tamil Kaplanları'nın kendileri için bile yeni silahları bulmak zor olmuştur.

El-Kaide/Taliban insanları ölene kadar taşlamaya kadar her şeyi yapabilir ancak bir şey konusunda çok sert ve tavizsizdirler hiçbir

YOKTUR, esrar YOKTUR! Onlarla olduğum bir yıl boyunca tüm gün favori eğlencelerinin sahte para basmak ve kaçakçılık olduğuna dikkat ettim. Ancak uyuşturucu kaçakçılığı saygın Arap Ulema'sı tarafından yayınlanan her çeşit şer'i fetvalarla şiddetle yasaktır.

Her neyse bayım, bu e-mailin tek amacı yazdığın makalelerinin izleyicisi olduğumu bilmeniz ve konu hakkında bir parça şahsi deneyimim ve görüşlerini size söylemek istememdir.

Ben pirinç ithalatı bölgesi olan Büyük Göller'deyim. Ancak Kongo'dan uranyum dâhil sahip olduğu büyük mineral zenginliğini Avrupalılar, Amerikalılar ve İsraillerin nasıl çaldıklarını öğrendim ki bu da ilginç bir konudur!

2001-2002 yıllarında Batı Afrika'da Sierra Leone'den barış gücü olarak kaldım. Doğudaki Kono eyaletinin elmas-zenginliğine girdiğimizde bunun sermaye ve dünya kontrolünün dışında olduğunu anladık. İsyancıların ellerinden silahları nasıl aldık, seçimleri nasıl yaptık, nasıl hükümet kurduk ve sonunda elmas-zengini bir ülkeyi İngiltere'nin kucağına oturttuk. Bu da ayrıca ilginizi çekmesi halinde ilginç bir hikâyedir.

Teşekkürler ve harika yazılar yazmanızı dilerim.

Hurram
DR Kongo

Yüzbaşı Hurram Keşmir'in Selefi döneminde yetişti. Onun hikâyesi El-Kaide'nin ideolojisi ve İslami görüşlerinin Pakistan ordusunda orta rütbede subayların bazılarını nasıl etkileyerek onları "kan kardeşler" haline getirdiğini ve Güney Asya savaş alanındaki savaş stratejisini başarıyla nasıl benimsettiğini anlatır.

Hurram hem ritüel olarak hemde diğer türlü İslamı uygulayan bir Müslüman'dı. Bu, onun hem dini bakış açısını hem de çağdaş ulusal sorunlar üzerinde siyasi kanaatlerini açıklarken açtı. Bu

onu çalıştığı Özel Servisler Grubu (SSG) arasında özellikle popüler kıldı. 2001 ve 2002 yıllarında BM barışgücü misyonu görevi ile Sierra Leone'ye gönderildiğinde, buradaki Müslümanların kafa karışıklığı ve karışık durumlarından son derece rahatsız oldu. İsimlerinden Müslüman olarak açıkça tespit edilebilirlerdi ancak iman ve Müslümanların sorumluluğu ayrıntılarına tamamen yabancıydılar. Hurram komutanı Tuğgeneral Ahmet Shuja Paşa'nın muhalefetine rağmen Sierra Leone'de bir cami ve *medrese* inşa etti. (Sujha şimdi Korgeneraldir ve İç-Hizmet İstihbarat yani ISI'nin genel direktörüdür.)

Pakistan'ın Afganistan'da ABD işgalinden sonra Taliban hakkında ters dönen politikası ülke silahlı kuvvetlerinin tüm orta kadrosunda hayal kırıklığına neden olmuştu. Ancak Hurram ve büyük kardeşi Binbaşı Harun bu siyasete sessiz kalan diğer meslektaşları gibi değildiler ve bunu düzeltmek için fiili adımlar atmaya karar verdiler.

Harun Pakistan, ABD öncülüğünde Terörle Savaş'ı desteklemeye karar verdikten sonra Pakistan ordusundan emekli olan eşit derecede uzman bir subaydı. Hurram ise 2003'de Sierra Leone'den döndükten sonra ordudan ayrıldı. Her iki kardeş daha sonra LeT'a katıldı ancak çok geçmeden LeT'ın Pakistan silahlı kuvvetlerinin sadece sivil bir uzantısı olduğunu fark ettiler.

9/11 olayları ayrıca LeT'ın Afganistan'a ilişkin siyasetinde bir değişim getirdi. LeT kadrosuna El-Kaide ve Taliban'dan uzak durmayı tavsiye etti. Harun ve Hurram sadece mükemmel ordu subayları değil aynı zamanda ilgili ve kaygılı birer Müslüman'dılar. Bu nedenle bu bir tartışma konusunun iskeleti haline geldi. Harun Selefi düşünce okulundan etkilendi ve sonuç okuma alışkanlıkları doğrultusunda oldu. İmam İbn Teymiyye, İbn Haldun ve Muhammed Bîr Abdül Vahhab gibi klasik Müslüman akademisyenlerinin eserlerini yaygın bir şekilde okudu. Modern dönem İslam âlimleri arasında

Müslüman Kardeşler'in ideologu Seyid Kutub, Pakistan Cemaat-i İslamiye kurucusu Seyid Ebu Ala Mevdudi'nin çalışmaları da yer alıyordu. İlâveten ordudan ayrıldıktan sonra da Harun geniş İnternet araştırmaları ve askeri dergilerdeki askeri stratejileri okumayı sürdürdü. Harun Pakistan Ordusu'na yönelik eleştirisini asla bir sır olarak tutmadı. Ülke silahlı kuvvetlerini sözel olarak eleştirdi. Eski asker yoldaşlarını sık sık ziyaret etti ve onları zayıf İslami inançları için azarladı ve İngiliz sömürge ordusunun bir devamı olduğunu düşündüğü Pakistan silahlı kuvvetlerine hizmet ettikleri için onlarla alay etti. O sık sık bağımsızlıktan önce İngiliz-Hindu kuvvetlerine karşı savaşıyan Hacı Sahib Taragzai ve İpi'li Fakir gibi "aşiret isyancılarına" karşı savaşlarının, Sınır Kolordusu'nun halen nasıl vitrini olduğu örneğini veriyordu. Harun eski meslektaşlarını tam bir paralı asker gücü olarak atfettiği ordudan ayrılmaları için motive etti. Harun onlara geçinmek için başka bir şey yapmalarını tavsiye etti. Onun birkaç arkadaşı tavsiyelerine uydu ve ordudan ayrıldı.

Aynı zamanda Harun Pakistan silahlı kuvvetleri zamanında hırpalanan ve tekrar hırpalanan Keşmirli veteran savaşçı İlyas Muhammet Keşmiri Komutanlığında yeni bir yoldaş buldu. Harun Keşmir mücadelesi ile bağlarını koparmaya ve ailesi ile birlikte Kuzey Vezeristan'a geçmeye karar verdi.

Binbaşı Abdul Rahman Pakistan silahlı kuvvetlerinden ayrılan ve Binbaşı Harun'a katılan diğer bir subaydı. Onların o zaman her şeyden önce amacı NATO birliklerine karşı savaşmak üzere Afganistan'a gitmekti.

Hurram ve Rahman sonra Afgan eyaleti Helmand'a gitti ve İngiliz birliklerine karşı savaştı. Hurram 2007 de Afganistan'ın Helmand eyaletinde bir çatışma da öldü. Rahman sağ ancak yalnız döndü. Hurram'ın ölümü hem Harun hem de Rahman için bir ilham kaynağı oldu. Harun daha sonra Afganistan savaşına ciddi bir şekilde dâhil oldu. O kardeşinin ölümünü bir şehadet olarak gördü ve

hayatını NATO kuvvetlerine karşı Afgan direnişine adadı. 2006 ile birlikte Keşmiri El-Kaide Şurası'nın bir parçası oldu ve Keşmiri'nin 313 Tugayı El-Kaide disiplini altına girdi. Bundan hemen sonra Harun iş meşguliyetini azalttı ve Afganistan'da NATO'ya karşı gerilla operasyonlarına katılmak için Güney ve Kuzey Veziristan'ı sık sık ziyaret etti.

Harun 1999'da Kargil savaşında²⁴ savaşmıştı ve sık sık Pakistanlı subayların korkaklığına atıfta bulunurdu. Harun Pakistan Ordu-su'nun herhangi büyük bir savaş yapma kapasitesinde olmadığına ikna oldu. Harun'un Taliban ve El-Kaide'ye bu konuyu ifşa etmesi onun önünde engel gibi duran görevli bir asker imajını giderdi. Geniş bir fiziki eğitimle meşgul oldu ve kendisini fit duruma getirdi. El-Kaide ile bağlantıları gelişti ve kısa bir süre içinde El-Kaide'nin iç çevresinin bir parçası oldu. El-Kaide ideolojisinin vizyonu ve profesyonel eğitilmiş ordu subayı olarak bağlılığı ve yetenekleri onu Güney Asya savaş alanında önemli bir yerde görülmesini sağladı. Harun Afgan savaş alanını yeni bir bakış açısından değerlendirmeye başladı. Önünde öldürmeye ve ölmeye hazır binlerce cesur Taliban duruyordu ancak onların sahip oldukları modası geçmiş gerilla taktikleri onları bu yeteneklerini açığa çıkarmaktan alıkoynuyordu. Taliban Afganistan'da 2006 yılında başarılı bir geri dönüş yaptı ancak verdiği zayıflatların oranı çok yüksekti. Bahar saldırılarında Taliban savaşçıları en az 2,000 kayıp verirken NATO zayıflatları 200'den azdı. Harun Taliban'nın sarıldığı eski savaş teknikleri yüzünden Amerika Birleşik Devletleri hava gücü ve askeri makinesinin 2008 yılına kadar onları yok edebileceğine ikna oldu. Yeni düşünce okuluyla yeni disiplin eğilimli savaşçılarla birlikte yeni gerilla taktikleri geliştirmek gerekiyordu.

Harun Arap gerilla savaşçılarının Taliban'a göre daha iyi bir savaş anlayışı olduğunu ancak onların bu konudaki düşüncelerinin kısıtlı

24 1. Kargil Savaşı Hindistan ve Pakistan arasında Mayıs ve Temmuz 1999 arasında Keşmir'in Kargil ilçesi ve Hint Keşmiri ve Pakistan Keşmiri arasındaki tartışmalı sınırını belirleyen Kontrol Hattı (LOC) boyunca herhangi bir yerde gerçekleşen silahlı bir çatışmadır.

olduğunu düşündü. Savaşı Taliban'ın lehine çevirecek strateji yapma kapasiteleri yoktu. Rahman ve Harun bu konuda birlikte çalıştı. Kütüphanelere gittiler ve Vietnam'da Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı en başarılı gerilla savaşlarını incelediler. Geniş bir okumadan sonra, daha gelişmiş silahlar ve strateji olmaksızın Afganistan'da başarının elde edilemeyeceği sonucuna vardılar.

Harun daha sonra Kuzey Veziristan'a gitti ve El-Kaide'nin üst düzey komutanlarına sunum yaptı. O, onların önüne iki isyan modeli serdi biri Vietnamlı gerillalarının ABD'ye karşı operasyonlarıydı diğeri de Tamil Kaplanları'nın Sri Lanka hükümetine karşı operasyonlarıydı.

O, Afgan eyaletleri Khost, Paktia ve Paktika'da General Giap'ın 1960'larda Amerika Birleşik Devletleri'ni mağlup etmek için kullandığına benzer üç yönlü bir Tet-tipi stratejinin başlatılmasını savundu. O operasyonların ilk etabının bu eyaletlerde NATO kuvvetlerine karşı silahlı muhalifleri kapsamasını önerdi. İkinci etapta militanlar izole güvenlik karakolları ve askeri personeli hedef alacaktı. Militanlar saldırdıkları bu izole karakollar ve şahısları 24 ile 48 saat tuttuktan sonra eriyip ortadan kaybolacaklardı. Üçüncü etapta isyanı kent alanlarına ve federal başkentlere yayacaklardı.

Harun General Giap'ın stratejisinin merkezi fikrinin düşmanı sürpriz yakalamak olduğunu ve özel operasyonlar düzenlemek için eğitilmiş seçkin savaşçılara verdiği önemi vurguladı. Onlar içeriden elde ettikleri sofistike silahları kullanıyorlardı. Arap militanlar Harun'un sunumuna ilgi gösterdiler ve Sirajuddin Hakkani ve Molla Nazir gibi bölge komutanları ile konuyu ele aldılar. (Strateji daha sonra Pakistan'ın aşiret bölgelerinde Pakistan silahlı kuvvetlerine karşı başarıyla uygulandı). Harun sadece dünyanın bazı en gelişmiş askeri kuvvetlerinde mevcut olan türde bir "gerilla" havan topu geliştirdi. Silah o kadar küçüktü ki orta boyutta bir valiz içinde saklanabilirdi. Bu silah, uzunluğu saklamasını güçleştiren normal havan

toplari gibi değildi ve kolayca taşınabilirdi. Harun ayrıca AK-47 için sadece seçme bir kaç ulusta olabilecek bir susturucu geliştirdi. Bu, El-Kaide özel gerilla operasyonlarının temel bir bileşeni oldu. Harun daha sonra gece görüş dürbünleri temine etmek için Çin'e gitti. En büyük iş onları Pakistan gümrüklerinden sorunsuz bir şekilde geçirmekti. Harun Cumhurbaşkanı Müşerref'in güvenlik subayı olan dostu Yüzbaşı Faruk'u aradı. Faruk cumhurbaşkanının resmi aracıyla havaalanına gitti ve göçmen gişesinde Harun'u kabul etti. Faruk'un varlığında kimse Harun'un bagajına dokunmaya cesaret edemedi ve gece görüş dürbünleri herhangi bir zorluk olmadan Pakistan'a getirildi. (Faruk Hizbu-t Tahrir üyesiydi, bu gerçek onun Müşerref'in güvenlik subayı olarak görevinin 9. ayının sonlarında askeri istihbarat tarafından tespit edildi. Tespit edildikten sonra kısa bir süre tutuklandı ve daha sonra Pakistan Ordusu'ndan istifa ettirildi).

Bir kapsamlılık düzeyi aşılar aşılmaz, militanlar özel operasyonlar için hazırlandı. Bu operasyonlar için militanların tamamı Kuzey Veziristan'dan sızdı. Ocak 2008'de Kabil'de Serena Oteli saldırısı, Nisan 2008'de Kabil'de milli gün askeri geçidinde Taliban saldırısı, Mayıs 2009'da Khost'ta çoklu bombalı saldırılar ve Eylül 2009'da Kunar'da Kamdesh Amerikan üssüne saldırı militanların uyguladığı başarılı gerilla operasyonlarından sadece bir kaç örnektir. Çoğu durumda Taliban Afgan silahlı kuvvetleri ya da Afgan polisi üniformaları giydi ve hemen her saldırıda onlara hedef alınan yerlerin giriş ve çıkış noktaları hakkında içeriden bilgi verildi.

Ne Harun ne de Keşmiri düzenlenen bu özel operasyonlar için toplama adımları tercih etmedi. Onlar 313 Tugayları için en iyi ve en iyi ideolojik motive gençleri seçtiler. Bu gençlere içlerinde yüzme, karate dersleri, atış ve saldırı tekniklerinin olduğu özel gerilla eğitimi ve aynı zamanda patlayıcı ve keşif eğitimleri verildi. 313 Tugayı sıkı bir şekilde Keşmiri'nin kontrolüne geçti. El-Kaide'nin

Laşkar El-Zil'in (Gölge Ordusu) rolü diğer gruplarla koordine ol-
maktı. Sonra çeşitli farklı *mücahid* grupları Laşkar El Zil'e asker ol-
dular.

Harun Taliban'ın savaş bakış açısını genişletti. Sonra gelecek operasyon prosedürlerinin en önemli değerlendirmelerini Keş-
miri ve El-Kaide'nin diğer liderlerine sundu. Bu, Karaçi limanının-
dan Afganistan'a NATO'nun konteyner destek hattını kesmek için
kapsamlı bir plandı. Bu gönderilerin %80'ni Pakistan'ın aşiret böl-
geleri üzerinden Khyber Temsilciliği'ne gider ve kalan %20'si için
Chaman-Kandahar güzergâhı kullanılır. Harun'un sonraki planı
ustacaydı ve Ocak 2008'de Pakistan'dan Afganistan'a geçen NATO
malzemelerine saldırı düzenledi. Odak noktası Khyber Temsilciliği
oldu. Bu ana geçiş noktası Afgan isyanı ile savaşmak için NATO için
gerekli olan malzemelerin çoğundan sorumluydu. Bir Afgan olan
Üstad Yasir Khyber Temsilciliği projesi başkanı olarak atandı. Pa-
kistan Tehrik-i Talibanı (TTP) şefi Hakimullah Mehsud o zamanlar
sıradan bir yaya asker olmasına rağmen, saldırıyı koordine etmek
için Güney Veziristan'dan gönderildi. El-Kaide, Khyber Temsilcili-
ği nüfusunun çoğunluğunun Sufizme inanan Taliban-karşısı Brelvi
düşünce okulundan olduğundan Laşkar El Zil'in operasyonları için
Khyber Temsilciliği'nde yerellerden hiçbir destek alamayacağını bi-
liyordu. Orada Deobandi Okulu'ndan (Pakistan'daki Taliban yanlısı
Müslüman tarikatı) çeşitli yerel gruplar vardı ancak onlar Pakistan
Ordusu, kanun ve düzen kurulmasına karşı olan yerel aşiretlerle iyi
ilişkilere sahipti. Harun Laşkar El Zil'e sığınağını komşu Orakzai
Temsilciliği'ne kurmasını ve Dara Adam Khail'i üs yapmasını öner-
di. Onun stratejisi Taliban'ın NATO konvoylarına saldırısında ye-
rel aşiret üyelerine tarafsız kalması için baskı yapmaktı. Daha sonra
Orakzai Temsilciliği'nden günlük olarak yeni saldırılar başlatıldı.
(Daha sonra militanlar 2009-2010'da Khyber Temsilciliği'nde ken-
di güçlü bölgelerini kurmayı başardı).

Bunu suikast saldırıları izledi. Bu saldırıların birinde başlangıçta NATO destek hattına saldırı için yerel kolaylaştırıcı olan ve daha sonra Khyber Temsilciliği'nde Pakistan Ordusu'nu Taliban ve El-Kaide'ye karşı desteklemiş olan savaş ağası Hacı Namdar öldürüldü. Bölgedeki diğer güçlü savaş ağası Mangal Bagh bu olaydan ders çıkardı ve tarafsız kaldı. Aralık 2008'de Taliban saldırıları bir kaç defa Pakistan'ı sınırlarını kapatma noktasına getirecek noktaya yükseldi. Harun daha sonra NATO destek malzemelerine saldırılarını genişletmeyi düşündü. O, NATO'nun Afganistan'da mağlup edilmesi için bunun anahtar olacağına ikna oldu. Bir kaç defa Karaçi'yi ziyaret etti ve limana gelen NATO sevkiyatının hareketini gözlemlemek için etkin takımlar kurdu. Bu ekipler NATO sevkiyatlarının çeşitli yüklenicilere nasıl aktarıldığı üzerine çalıştılar. Sevkiyatlar için sözleşmesi olan şirketler dâhil her bir ayrıntı iyice incelendi. Karaçi'de çeşitli yüklenici firma çalışanları kaçırıldı ve diğer yüklenici firmalar ve çalışanlarına NATO ile bağlantılarını kesmeleri aksi takdirde sonuçlarına katlanacakları uyarısı yapıldı. NATO komutanları bu yeni gelişmelere şaşırды ve 2008'in son aylarında şaşkınlıkları daha da arttı çünkü Taliban Pakistan ve Afganistan boyunca saldırılarını fiilen durdurdu ve tüm yoğunluğunu NATO tedarik ağlarını havaya uçurmaya kaydırды. Karaçi'de, pek çok yüklenici firmanın elemanları kaçırıldı ya da kaçmak zorunda bırakıldı. Peşaver terminalinde diğer hemen her gün Taliban aniden ortaya çıktı, NATO konvoylarına roket saldırıları düzenledi ve Khyber Temsilciliği'nde gözden kayboldu. Hemen her gün 20 ile 40 arasında NATO konvoyu ateşe verildi ya da yağmalandı.

Pakistan Talibanı Pakistan basınında Orakzai Temsilciliği'nde Taliban tarafından kullanılan bir Amerikan Humvee'nin resmini yayınladı. Bu, Batı başkentleri boyunca şok dalgaları gönderdi. Uluslararası basında kayıp NATO savaş uçağı motorlarının Taliban'ın elinde olabileceğı hikâyelerinin yayınlanması Batılıların endişelerine eklendi.

NATO komutanlığı Taliban'a kimin rehberlik ettiğini merak etti. Yakın şüpheli Pakistan askeriyesiydi ancak bunun için ciddi delil yoktu. Batı istihbaratı Kuzey Veziristan'da bulunan ve Afganistan'da Taliban'ı komuta etmiş olan önde gelen tüm Arap komutanlarının profilini detaylı olarak inceledi. Ancak bu stratejiyi başarıyla sürdürme kabiliyetine ya da gerekli bilgiye sahip hiç kimsenin izini bulamadı. Helmand, Ghazni ve Vardak eyaletlerinde tedarik malzemeleri yokluğu sıkıntısının artması 2008'in sonraki ayları sırasında NATO kuvvetlerinin devriye kabiliyetlerini ciddi derecede etkiledi.

Nisan 2008'de NATO Rusya ile Bükreş'te Rusya ve Orta Asya yoluyla tedarik göndermesi için bir anlaşma yaptı. Şubat 2009'da yapılan 45. Münih Zirvesi'nde İran ve Amerika Birleşik Devletleri aralarında yapılan bir anlaşma ile İran Chabahar limanı üzerinden bazı askeri olamayan NATO sevkiyatlarının yapılmasına izin verdi. Ne var ki İran'ın verdiği sevkiyat izni bir bütün olarak NATO için değildi, İtalya, Fransa ve İngiltere gibi bireysel ülkeler için geçerliydi. Ancak bu güzergâhlardan hiçbiri NATO sevkiyatlarının halen %70'nin taşındığı Khyber Temsilciliği'ne ekonomik olarak bir alternatif olmadığını kanıtladı.

Harun Nisan 2008'de yapılan Bükreş Konferansı'ndan sonra Wikipedia'ya atıfta bulunarak bana bir e-mail yazdı. O ayrıca bir başka e-maile bir harita gönderdi:

Denize kıyısı olmayan diğer ülkelerle çevrili olan denize kıyısı olmayan bir ülke "iki kat denize kıyısı olmayan" ülke olarak adlandırılabilir. Böyle bir ülkedeki bir kişi bir kıyı şeridine ulaşmak için en az iki sınır geçmek zorundadır.

Dünyada böyle sadece iki ülke vardır:

Orta Avrupa'da Lihtenştayn

Orta Asya'da Özbekistan

Özbekistan'ın dört ülke ile sınırı vardır- güneybatıda Türkmenistan, güney ve doğuda Tacikistan ve Kırgızistan, kuzeyde Aral Denizi. Denize kıyısı olmayan tuzlu su denizi Hazar Denizi sınırından gemiler Volga-Don Kanalı'nı kullanarak Azov Denizi'ne ulaşabilir ve böylece Karadeniz, Akdeniz ve okyanuslara ulaşabilirler.

Dünya'da 1871 Almanya'nın Birleşmesinden sonra Birinci Dünya Savaşı'nın sonuna kadar iki kat denize kıyısı olmayan ülke yoktu. Böyleydi çünkü Özbekistan Rusya'nın yani o zamanki Sovyetler Birliği'nin parçasıydı, Avusturya ile sınır olan Lihtenştayn 1918'e kadar bir Adriatik kıyısına sahipti.

DOKTOR SAAB EĞER BİR TEDARİK YOLU PERSPEKTİFİNDE BAKARSAN BU KOMİKTİR. BU NOKTAYI DAHA FAZLA VURGULAYABİLİR MİSİNİZ?

ALLAH HAFİZ.

Harun'un değerlendirmesi doğrudu. NATO tedariklerini Orta Asya güzergâhından Kuzey Afganistan'a yapmaya çalıştı ancak gereksinimlerinin sadece %10-15'inden fazlasını taşıyamadı çünkü "iki kat denize kıyısı olmayan" bölge üzerinden taşıma maliyeti çok daha yüksekti. Pakistan ana tedarik güzergâhı olarak kaldı.

Binbaşı Harun'un Yükselişi ve Çöküşü

Binbaşı Harun mutluydu. Bir general rolü oynuyordu. Bu onun belirli dönem hizmet ettiği düzenli orduda asla başaramayabileceği bir şeydi. O Kuzey Veziristan'da 125,000 PKR gibi sudan ucuza bir fiyata sivil bir Pajero arazi aracı satın aldı ve Kuzey Veziristan ile Karaçi arasındaki seyahatinde kullandı. Gece düştüğünde O kırsal kesimdeki ordu gazinosunda kaldı. Eski bir ordu subayı olarak tesise girmesine izin verildi. O herhangi bir kontrol noktasında bir engelle karşılaşması durumuna karşı asker tabancasını çok sayıda

mermi ile daima yanında bulundururdu ancak hem İngilizce hem de Urdu dilinde etkileyici ve kusursuz askeri aksanı engelle karşılaşmasını daima önledi. Tespit edilmekten kaçınmada başarısıyla O hem kendi hem de kendi aracılığıyla El-Kaide ağını genişletmeye baktı. Her ziyareti yeni yoldaşlar getiriyordu. Onların çoğu LeT'ten olmak üzere bir kaçı diğer Cihadi örgütlerdendi ancak Pakistan Ordusu'ndan bir dizi vardı.

Harun Pakistan Ordusu'ndan yakın bağlantıları yoluyla etkin bir istihbarat ağı geliştirmeyi başardı. 2007'de O, Amerika Birleşik Devletleri'nin Güney Asya savaş alanına yeni bir bakışı olduğunun farkına vardı ve sorunun Pakistan üzerine yattığı sonucuna vardı. Amerika Birleşik Devletleri militanları mağlup etmek için Pakistan Ordusu ile sadece bir ortaklık yapmak istemedi, militanlarla savaşmak için Pakistan Ordusu'nun içine Amerikan personeli yerleştirmek istedi. 2008'de Amerika Birleşik Devletleri Pakistan'ın aşiret bölgelerinde El-Kaide'ye karşı İHA saldırıları başlatmak için Pakistan'dan bazı üsler aldı. Aynı yıl ABD İslamabad'a 20 km. uzaklıkta Tarbela'dan arazi satın aldı ve Pakistan'ın başkentindeki ABD büyükelçiliğinin genişletilmesi için 1 milyar dolar ayırdı. Daha önce 2007'de ABD'nin savaş yüklenicileri Pakistan'a gelmişti. Onlar isyan-karşıtı güç olarak eğitmek için Sınır Kolordusu'yla görüşme yaptı ve bir grup seçti. Pakistan ISI'sının da personeli Amerika Birleşik Devletleri'nde eğitim yapacak bir terörle mücadele hücresi kuruldu. Onlar düzenli aralıklarla Amerika'yı ziyaret etti, Amerikan yönetiminin Terörle Savaş'taki mücadeleleri konusunda kanaat edinmesi için kendilerini değerlendirmesine izin verdiler. ABD yönetimi El-Kaide'ye karşı nihai bir savaş gayreti için sahneyi kurmak üzere Pakistan Ordusu'nda tüm düzeylerde şahsi bağlantılar kurmaya odaklandı.

Harun tüm bu olanlardan haberdardı ve kendisini Pakistan Ordusu'nda bir kriz çıkarmak için bir strateji üzerine çalışmalarla meşgul etti. Onun bariz amacı Pakistan Ordusu'nun Amerika Birleşik

Devletleri ile tüm bağlarını koparmaktı. Harun eski silah arkadaşlarının vicdanını sarsmanın tek yolunun terör taktikleri kullanma olduğunu biliyordu. Terörle mücadele faaliyetlerine katılan kıdemli ordu subaylarının bir listesini yaptı ve diğerlerini 'Amerika Birleşik Devletleri'ne katılmaktan' caydırmak için onları korkunç bir örnek yapmaya karar verdi. Aklına emekli Tümgeneral Ameer Faisal Alvi geldi. Faisal 2 Ekim 2003'te Angor Ada yakınında bulunan Baghar köyüne 12 savaş helikopteri eşliğinde 2,500 komandonun indirildiği Pakistan Ordusu'nun elit Özel Servisler Grubu operasyonunu komuta etmişti. Yerel sakinlere göre bazı helikopterler Afganistan sınırı karşısından Machdad Kot Amerikan hava üssünden havalandırılmıştı. Görgü tanıkları operasyonda 31 Pakistan askerinin ve 13 yabancı savaşçı ve yerel aşiret üyesinin öldüğünü bildirdi. Çok sayıda militan kaçtı. Bu operasyonda aralarında Abdul Rahman Kennedy'nin bulunduğu bir kaç üst düzey El-Kaide komutanı öldürüldü. Diğer bir kaç tutuklandı ve Guantanamo Bay'a gönderildi. Saldırı El-Kaide'nin zihnini aydınlattı ve onlar özellikle Pakistan ile aralarında açık bir düşmanlığın olmadığı o zamandan itibaren geçici başarısızlıkları üzerine derinlemesine düşünmeye başladılar. İngiliz doğumlu olan Alvi'nin adresini sürmek sorun olmadı. O zamanın genelkurmay başkanı General Müşerref ile arasında farklılıklar gelişmesinden sonra Alvi Pakistan Ordusu'ndan zorla emekli edildi. Emekli olduktan sonra Pakistan'daki özel bir telekomünikasyon şirketi olan Redtone Telekomünikasyon Pakistan Ltd.'nin CEO'su ve genel müdürü olarak çalıştı. 19 Kasım 2008'de Alvi işe giderken Harun onu izledi. Onun planı İslamabad'da PWD kolonisi yakınlarında bir hız kesicisinden geçmek için emekli general yavaşladığında, orada bekleyen iki suç ortağıyla generalin geçişini engellemekti. Herşey plana göre gitti. Harun arabasından atladı ve asker tabancası ile Alvi'yi öldürdü.

Cinayet ordu askerlerine baştan sona şok dalgaları gönderdi. İstihbarat takımı ince bir okumayla: hem eski hem de hizmet yapan ordu personelinin gelecek hedef olabileceklerini okuyabilirdi.

Ancak ağızlarını sıkı tuttular. Alvi cinayeti Harun'un tek görevi değildi, o benzer hedefler arayışına girdi. Emekli ordu subayının öldürülmesi tam anlamıyla bir intikam hareketi değildi, hizmetteki askeri kadroya bir gün kendilerinin de emekli olacağı ve benzer bir akıbetle karşılaşabileceklerinin bir hatırlatıcısı oldu. Ne var ki sadece bir suikastçı olmaktan öte Harun vardı. O Cihadçı militanlar kadrosunu süratle yeniden organize etti ve Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı daha disiplinli savaşmaları için zihniyetlerini değiştirdi.

Binbaşı Harun ile ilk buluşmam Eylül 2007'de Lahore'daki konutunda oldu. Onun görünüşünden dindar bir kişi olduğu açıkça belliydi. Uzun bir sakalı, kafasında takkesi ve geleneksel Pakistan şalvar-qameezi vardı. (Batılıların giydikleri tişört ve pantolona bir şekilde benzer unisex bir elbise biçimi). Onunla daha sonra buluştuğumda, farklı bir kişi ile karşılaştım. Sakalını kesmiş, biraz kilo vermiş ve Batılı kıyafet giymişti. Ancak Harun özel yaşamında dindar bir Müslümandı. Bir kere beni Lahore'da Avari Towers Oteli'nde ziyarete geldi ve odamda namaz kıldı. Odanın bir duvarında resimler asılıydı ve o İslam'a göre yasak olduğunu düşünerek bir örtü ile resimlerin üzerini örtmüştü.

Harun Pakistan'daki gelişmeleri yakından izliyordu. Silahlı kuvvetlerdeki tüm eski meslektaşları ile temas halinde oldu (militanlara karşı askeri operasyona katılanlar hariç), irtibatla olduğu kişiler arasında Peşaver'de garnizon komutanı subayı bir tümgeneral de vardı. General, uzun süre onun kardeşi Hurram'ın ölümünden dolayı baş sağlığı dilemek için Harun'a ulaşmaya çalışmıştı ancak Harun dönmemişti. Bu arada Harun eski silah arkadaşlarından Amerika'nın genişleyen etkisi hakkında bilgi topluyordu. O doyumsuz bir internet sörfçüsü ve kitap okuyucusu olarak devlet aygıtlarının prosedürleri, manipülasyonları ve stratejileri konusunda geniş bilgi sahibiydi. O, devlet kendilerine karşı kullanmadan önce karşılık vermek için değişen planlar üzerine odaklandı. Harun, Amerika Birleşik Devletleri'nin bu kadar zamana kadar elde ettiği başarı keyfinin sürmesi

durumunda Pakistan ordusunun sonunda boyun eğmek dışında bir seçimi olmayacağını anladı.

Amerika Birleşik Devletleri Hindistan'ı Afganistan'da Pakistan için telafi bir güç olarak bir role zaten teşvik ediyordu. Harun Amerika Birleşik Devletleri'nin Pakistan'ı ABD'nin Terörle Savaşı'nda tam kapasite meşgul etmek için cesaretlendirmek için Hindistan ve Pakistan arasındaki mevcut rekabetin üzerine oynadığını biliyordu. O bu havuç-sopa oyununun amacının kendisini militanlarla savaşmaya adanması için tuzağa çekmek üzere Pakistan Ordusu'na bir yem olarak gördü. 2007 ve sonrasında Harun *Emiri* (komutan) Muhammet İlyas Keşmiri ile birlikte bir karşı strateji geliştirme üzerinde çalıştı. Stratejinin temeli terör savaşını Hindistan'a yaymaktı. İlk etapta Harun Hindistan'da Hindistan'ın Pakistan'a kesinlikle savaş açmasına yol açabilecek 9/11 tarzı bir olay gerçekleştirmeyi hedefledi. Harun bu eylem gerçekleştiğinde Pakistan Ordusu'nun batı sınırındaki Taliban ve El-Kaide'ye karşı askeri operasyonlar gerçekleştiren birliklerini geri çekmekten başka seçeneği olmayacağını değerlendirdi. Harun Hindistan operasyonu için öldürülen kardeşi Yüzbaşı Hurram'ın eski meslektaşı ve yakın arkadaşı Binbaşı Abdul Rahman'ı görevlendirdi. Rahman Hindistan konusunda yaşayan bir ansiklopediydi. Harun sonra bir Hindistan hücreci kurdu ve hücre ağını maksimum limitlere genişletmek için çalıştı.

Harun LeT'ten ayrılmıştı ancak saha komutanlarıyla halen temas halindeydi. O, LeT'in kuvvetli ve zayıf yönlerini biliyordu. LeT'in ana gücü Pakistan ordusu ve onun kaynakları ile bağlantısıydı. Zayıf yanı sınırlı vizyonuydu. Harun emekli bir ordu subayı olarak bir Selefî olduğu için kendisinin tamamen güvenilir biri olarak kabul eden LeT komutanlarıyla bu yönü sık sık tartışacaktı. Harun El-Kaide planını yerine getirmek için bağlantılarını kullandı. O, 2007 sonunda ISI'nın Hindistan'a ait Keşmir tarafında yeni bir isyan başlatmaya karar verdiğini ve bunun için LeT'in kullanıldığını biliyordu. Bunun

için bütçe ayrılmıştı ve operasyon başlatması için LeT'e ISI tarafından yeşil ışık yakılmıştı. Bu rutin bir vekalet savaş planıydı.

Ancak LoC'a duvar örüldükten sonra, militanların Hindistan'a sızmaları zorlaştı. Bunun üzerine LeT, savaşçılarını Hindistan'a sokmak için Thatta (Pakistan'ın Sind eyaletinin güneyinde) terk edilmiş kıyı bölgesini kullanmak zorundaydı. Buradan Keşmir'e hareket ettiler.

Harun bir LeT komutanı Ebu Hamza ile buluştu ve ona zamanını ve kaynaklarını Hindistan'daki beyhude eğitimlerle tüketmemesini tavsiye etti. O, Ebu Hamza'ya dava için daha etkin bir strateji planı yapabileceğini söyledi. Harun sonra Hindistan'daki uzmanı Rahman'a döndü ve kendisine ülke hakkında daha çok bilgi vermesini istedi. Rahman Hindistan'ı pek çok defa ziyaret etmişti. Hindistan'daki tüm önemli hedeflerin haritasını çıkardı ve resimlerini çekti. Mumbai'de Nariman Evi ve Tac Mahal Otel gibi beyaz yabancıların yaşadıkları bölgeleri belirledi.

Harun Ebu Hamza'yı ilk olarak bir Pakistan botuyla sehayat edecekleri ve sonra vardıkları yerden bir Hint balıkçı teknesi ele geçirecekleri konusunda bilgilendirdi. O, Ebu Hamza'ya büyük bir operasyon başlatma konumuna geldiklerinde, Keşmir'de avantajlı bir yerleşimi tartışmak üzere Hindistan'ı müzakere masasına zorlayabileceklerini söyledi. Ebu Hamza planı LeT başkomutanı Zakiur Rahman Lakhvi'ye geçti ve Lakhvi operasyon için hazırlanmak üzere hemen Karaçi'ye gitti. Lakhvi 26 Kasım 2008 Mumbai saldırılarından önce hazırlık için iki ay harcadı. Görevi ifa edecek militanların seçimi ve eğitimi için gece gündüz çalıştı. Seçilen militanların Harun'un planı çizgisinde ilerlemek için tam olarak hazırlandıklarını düşündüklerinde, plan uygulandı. Harun Ebu Hamza için dolaylı haberleşme mekanizması ayarladı, casuslar için hazırladığı talimatlar yönetmeliği Pakistan dışındaki diğer ülkelere aktarıldı. Mumbai saldırıları tüm dünyayı hayrete düşürdü.

Olay bölgesel bir güç olarak Hindistan için büyük bir test oldu. Saldırganlardan biri Ajmal Kasab sağ yakalandı ve sorgusu sırasında kendisini yakalayan Hintlilere nasıl, nerede, ne zaman kendisine eğitim verildiğini, kısaca tüm hikâyeyi anlattı. Tüm bağlantılar Pakistan'ı gösteriyordu ve Hindistan Pakistan'a Pakistan Keşmiri Muzafarabad'daki LeT kamplarına hava saldırısı düzenlemek, Pakistan Puncab'ında Muredkey'de LeT merkezini vurmak ve Lahor'da LeT seminerlerini vurmak gibi sınırlı bir savaşla kendini tuttu. Bu dördüncü bir Hindu-Pak savaşının başlangıcı olabilirdi.

El-Kaide'nin amacı Mumbai 26/11 saldırılarını düzenleyerek Pakistan ve Hindistan arasında bir savaşı kışkırtmaktı. O takdirde ordu ve militanlar arasında tüm düşmanlıklar Pakistan NWFP'sindeki Svat Vadisi'nde, Bajaur, Mohmand gibi aşiret bölgeleri ve iki Veziristan'da durdurabilirdi. Pakistanlı militanların lideri Molla Fazlullah ve Beytullah Mehsud bir Hindistan-Pakistan savaşında Pakistan silahlı kuvvetleri yanında savaşacaklarını duyurdu ve ISI genel müdürü Korgeneral Ahmet Shuja Pasha ulusal ve yabancı muhabirlere yaptığı açıklama da Fazlullah ve Beytullah Mehsud'u Pakistan'ın stratejik varlıkları olduğunu söyleyerek bu anlayışı teyit etti.

Sahne bölgedeki dost ve düşman dinamiklerini değiştirmek için tam olarak hazırlanırken Washington ayak koydu. Washington acil olarak çeşitli yetkililerini Hindistan ve Pakistan'a gönderdi ve onlara aralarında yaşanacak herhangi bir savaşın sadece militanların yarına olacağını tavsiye etti. Washington Mumbai saldırıları soruşturmasında tam işbirliği yapmak ve planın sorumlularını yakalamak için Hindistan ve Pakistan'a güvence verdi.

Planının başarısızlığa uğradığını gören Harun, Rahman'a 313 Tugay'ını kullanarak bir başka yaklaşım tavsiye etti. ABD'nin Pakistan'a baskısı yüzünden şimdi LeT yapıları kuşatma altındaydı ve dolayısıyla değeri azdı. Rahman daha fazla bilgi almak için Hindistan'a bir kez daha gitti ve hassas tesislerin resimlerini çekti. Bunlar arasında

Hindistan'ın Mumbai ve Hyderabad'daki nükleer araştırma laboratuvarları da vardı. O ayrıca Delhi'de Ulusal Savunma Koleji, Hindistan parlamento binası ve diğer üst-düzey hükümet ofislerinin resimlerini çekti. Rahman farklı hedeflere saldırılar için daima acil durum planları çizerdi. Bu durumda eğer militanlar çeşitli üst düzey askeri yetkililerin bulunduğu gün içinde Hindistan'ın Ulusal Savunma Koleji'ni vurmakta başarısız olması durumunda, onlar Hindistan parlamentosuna saldırabilirdi.

Bir 313 Tugayı militanı Zahid İkbâl'in Temmuz 2009'da İslamabad'da ISI tarafından tutuklanmasından sonra Rahman'da tespit edildi ve tutuklandı. Ancak O Pakistan'da herhangi bir terör faaliyetine karışmamıştı, kısa sürede serbest bırakıldı ve 313 Tugayı'nı kullanarak Hindistan'da sabotaj operasyonu planlaması üzerine çalışmalarına geri döndü. Ne var ki bu konudaki bilgi o eyleme geçmeden önce FBI'ya sızdırıldı ve Rahman'ın kendisiyle birlikte tüm ekibi yakalandı.

Ekim 2009'da FBI tarafından Chicago'da bir komplo teorisi ortaya çıkarıldı. David Headley ve Tahhawwur Rahman isimli iki şüpheli tutuklandı. Yapılan sorgulamalar onların Delhi'deki Ulusal Savunma Koleji ve Hindu nükleer tesislerine saldırı planladıklarını açığa çıkardı. Kutsal Peygamber'e (s.a.v) hakaret ettiği iddia edilen küfürlü karikatürlerin yayınlandığı Danimarka gazetesi *Jyllands-Posten* de ayrıca hedef listesindeydi. Suikastçıların hepsi Keşmir grubundandı. Onların yeminli ifadeleri Binbaşı Harun ve yardımcısı Abdul Rahman'ın operasyonlar için adam alma ve oryantasyon sürecindeki rollerini açığa çıkarttı.

Keşmiri kendisi ile röportaj yaptığım 9 Ekim 2009'da (*Asia Times Online*'a bakın, 15 Ekim 2009) "Mumbai saldırıları gibi daha çok saldırı beklemeli miyiz?" diye sorduğumda Hindistan'a "gelecek için planladıklarıyla kıyaslandığında bir hiç olduğunu" söylediği

26/11 Mumbai saldırılarından çok daha büyük bir sarsıntı verme konusunda iyimserdi.

FBI'nın yeminli ifadesinden alıntı

[David] Headley Ocak 2009'da Danimarka'yı ziyaret ettikten sonra A. isimli şahısla buluşmak üzere Pakistan'a gitti. Yolculuğu boyunca Headley Şahıs A ile Pakistan'ın kuzey-batısındaki Federal İdari Aşiret Bölgesi'ne (FATA) gitti ve Keşmiri ile buluştu. Headley Haziran-2009 ortasında Chicago'ya geri döndü. Headley Pakistan'dan dönüşünün ardından Kuzey Projesi'nin durumuyla ilgili Laşkar-i-Taiba A Üyesi ile e-mail ile bağlantı kurdu. Laşkar-i-Taiba A Üyesi şifreli dille farklı bir saldırı planlaması olduğu "yeni yatırım planlarının" olduğu cevabını verdi, Headley ve Şahıs A Keşmiri ile birlikte gazete binasına saldırıyı tamamlama çalışmalarına odaklanmaya başladı. 2009 Temmuz ayı sonlarında Headley bir kez daha Danimarka'ya Kopenhag'a ve Avrupa'daki diğer lokasyonlara seyahat gerçekleştirdi. Headley Amerika Birleşik Devletleri'ne döndüğünde, Gümrük ve Sınır Devriye kontrolörüne bir göçmenlik işinin temsilcisi olduğunu ve iş seyahatı yaptığını söyledi. Headley'in valizinde böyle bir iş yaptığının dair ne belge ne de herhangi bir evrak bulunmuyordu. Headley Ağustos 2009'da Chicago'ya geri döndükten sonra Şahıs A'nın saldırı planına ilişkin Keşmiri ile temas halinde olup olmadığına ilişkin birden çok defa Şahıs A hakkında bilgi almak için şifreli dil kullandı. Headley Şahıs A'nın Keşmiri ile bağlantısının kesilmiş olduğu endişesini dile getirdi.

Eylül 2009 başlarında Şahıs A Keşmiri'nin ölmüş olabileceğini bildirmek için Headley'i aradı. Headley korku ve endişesini dile getirdi ve Keşmiri'nin ölümünün "şirketin iflas ettiği" anlamına geldiğini ve "proje ve benzerlerinin askıya alınacağını" söyledi.

"Keşmiri'nin Pakistan'da bir İHA saldırısında öldürüldüğü yönünde basında çıkan ilk haberlerden kısa bir süre sonra Headley ve Şahıs A Keşmiri'nin ölümü haberleri ve Keşmiri'nin ölümünün planladıkları projeler için önemi konusunu tartıştıkları bir dizi şifreli yazışma yaptılar.

Şahis A. diğer şeyler arasında "bu bir iştir; bu tür şeyler her zaman olur" diyerek Headley'e güven ve cesaret vermeye çalıştı.

Yeminli ifadeye göre, Headley ayrıca A'nın arkadaşı "Harry" hakkında konuştu. A, Hindistan hücrelerinden sorumlu Binbaşı Abdul Rahman'dı ve arkadaşı Harry'de Binbaşı Harun'du.

Tutuklama

Rahman tutuklanmadan önce, Harun LeT'ten ve ordudan arkadaşlarına yanaşmıştı. Harun onları Afganistan'da NATO'ya karşı savaşa katılmaları için ikna etti. Onları alıp Pakistan aşiret bölgelerine götürdü ve onlara modern gerilla savaşı eğitimi verdi. Bir kaç yıl içinde 313 Tugayı deneyimi ve becerisiyle Cihadi çevrelerde yüksek bir saygı edildi. Ne var ki ufukta daha fazla görevler görüldüğü gibi, daha çok kaynağa da ihtiyaç vardı.

Savaşmak için para daima kıttı ve Harun şimdi seyahatleri sırasındaki otel masrafları bir yana kendi arbasına benzin alacak paraya bile sahip olmadığı bir durumla karşı karşıyaydı. Yoluna devam etmek için, Corolla station vagon aracını sattı ve mütevazı bir yaşam tarzı benimsedi. Bir noktada AK-47 susturucularını Dara Adam Khail pazarında satmasına rağmen gereken parayı bulamadı. Para durumu Harun ve Keşmiri'yi alternatif bir strateji düşünceye zorladı. Bu düşünce fidye karşılığı adam kaçırmaktı. Ne var ki sadece gayri Müslümanları kaçırabilirlerdi. Harun Karaebi'ye geldi ve eski asker arkadaşı emekli Binbaşı Abdul Basit'le temas kurdu. Harun'a Basit'ten gelen tek yardım ünlü bir film yönetmeni Satish Anand hakkında casusluk yapması oldu. Satish bir Hinduydu, ünlü Hint aktörü Johi Chawala'nın amcası ve ünlü film dağıtımıcısı Jagdaish Anand'ın oğluydu. Basit'ten gelen bilgi ile birlikte Harun Karaebi'ye geldi ve ailesinin zengin olduğunu düşündüğünü Satish'i fidye için kaçırdı. Film yönetmenini Kuzey Veziristan'a götürdü, keşfettiği tek şey onun paralı olduğuna ilişkin yürüttüğü tüm tahminlerinin

yanlış olduğuydu. Satish'in nakit fonları yoktu. Mülkleri vardı ancak esaret altında olduğundan mülklerini satamazdı. Satish'e aile üyeleri ile temas kurması ve kendilerinden fidye istemesi söylendi ancak bu işe yaramadı.

Daha sonra Satish'e bir teklif yapıldı: İslamı kabul ederse kendisini serbest bırakabileceklerini, Müslümanları öldürmediklerini söylediler. Satish Müslüman oldu ve militanlar hakkında bir belgesel film yapacağına söz verdi. Onun serbest bırakılması karşılığında herhangi bir paranın ödenip ödenmediği, ödendiye ne kadar ödendiği halen bir sırdır ancak doğru olan şey Satish'in güven içinde Karaebi'ye geri dönmesi ve kendisini kaçıranlara karşı herhangi bir şikâyet davasını açmayı reddetmesidir. O ayrıca kendisini kaçırانların kimlikleri ile ilgili de ağzını sıkı tuttu. Harun Şubat 2009'da İslamabad'da Kadiyani tarikatının bir üyesi olan Sarwar Han'ı kaçırmaya çalışırken yakalandı. (Kadiyani tarikatı Pakistan anayasasına göre gayri Müslüman kabul edilir). İçlerinde Faisal Alvi cinayeti dâhil Harun'a karşı çeşitli davalar açıldı.

Harun Personel Komitesi ortak şefler başkanı General Tarık Ma-jeed (şimdi emekli) dâhil bazı öncü askeri subayların emri altında hizmet etmişti. Kardeşi Hurram'da ISI genel müdürü Korgeneral Shuja Pasha'nın emri altında hizmet etmişti. Tıpkı Suudi Ordu-su'nun Usame bin Ladin'i özleyebileceği gibi onların profesyonel yeteneklerini bilen Pakistan Ordu komutanlığının da bu kardeşleri özleyebileceğinden eminim. Bunlar koşullar tarafından itilen belli bir iz üzerinde olan ve sonra ideoloji aşılانan İslamcılarının hikâyeleridir. Onlar Soğuk Savaş dönemi sonrası yeni bir dünya için Ameri-kan dizaynı ile birlikte gitmeye karar veren Müslüman orduları için ya zarar verici oldular veya faydasız oldular.

Harun'un İslamabad'da tutuklanmasında sadece 1 hafta sonra 3 Mart 2009 silahlı on adam Pakistan'ın ikinci büyük şehri Lahor'da maç yapmaya giden Sri Lankalı kriket takımını taşıyan bir otobuse

saldırı düzenledi. Mermilerini sadece takıma eşlik eden polis memurlarına sıktıkları saldırının şekli saldırganların kriket sporcularını öldürme niyeti olmadığını akla getirdi. Polis memurları kaçtığı anda silahlı adamlar otobüsü kaçırdı. Kaçırma teşebbüsünü soğukkanlılığı koruyan ve silahlı adamları geçerek otobüse güvenli bir yere süren şoför engelledi. Kaçırma teşebbüsü sırasında takıma eşlik eden 6 polis memuru öldürüldü, 7 kriket oyuncusu ve 1 asistan koç yaralandı. Ateşin açıldığı yerde roket atarlar ve el bombaları ile birlikte su şişeleri ve meyve kuruları terk edilmiş vaziyette bulundu. Yetkililer olayın Mumbai'de Kasım ayında düzenlenen ölümcül saldırılarla benzerlikler taşıdığını söyledi. ISI, olayı Harun tarafından eğitilen militanların gerçekleştirdiğini, onların niyetlerinin kriketçileri ele geçirmek ve tutuklu bulunan komutanları karşılığında takas edene kadar onları rehin olarak tutmak olduğunu iddia etti.

Binbaşı Harun'un İdeolojik Yolculuğu

Batılı tüm stratejik uzmanlar çökmenin eşliğinde olan Taliban'ın bez-etiketli milis kuvvetinin bir kaç kısa yıl içinde kendisini nasıl tedavi ettiğini ve son derece etkili gerilla taktikleri ile ortaya çıkışını merak etti. Bu stratejistler fiilen 2005 yılına kadar mevcut olmayan! Gerilla yeteneklerinin nasıl aniden dönüştürüldüğünü merak etti. NATO değişimin arkasında bir stratejist olabileceğini anlamada başarısız oldu. O stratejist iki Veziristan'daki Pakistan aşiret bölgeleri ve Karaçi arasında tespit edilmeden sürekli mekik dokuyan Harun idi. El-Kaide çevresinde bugün Harun askeri operasyonlar ve strateji bakımından Ebu Hafs (2001'de öldürüldü) gibi yüksek saygın bir yer tutar.

Karaebi'deki deniz gören yazlığının yakınındaki Arap Denizi kumsallarında Harun ile birlikte yürürken, onun Afganistan'dan Hindistan'a Güney Asya'da iç dinamikleri harekete geçiren kişi olduğuna inanmak benim için zordu. Tıpkı El Zevahiri gibi Harun'un

tüm hayatı da hareket oldu. Onun zihninin her bir parçası NATO'ya karşı kazanmak için bir strateji formüle etmeye odaklandı. Karaçi'nin Clifton plajı yakınlarında yürürken o asla serin bir esinti ya da dalgaların muhteşem görünüşünden keyif alıyor görünmedi ya da hakkında yorum yapmadı. Onun yerine O Karaebi'deki limandan denize kıyısı olmayan Afganistan'a NATO'nun sevkiyatını engelleme stratejileri üzerine yoğunlaşarak gözlerini petrol terminaline dikti. Harun ben şehirde yaşadığım 2008 yılında Karaebi'ye her geldiğinde kendi görüşlerini benimle paylaştı. O bana şunu söyledi:

Dr. Sahib Horasan'da zafer yakındır. Eğer mücahidler 2008'de Pakistan'daki NATO destek hatlarını koparmada başarılı olursa, NATO'ya geri çekilmekten başka seçenek kalmayacağına ve 2009'da NATO'nun geri çekileceğine eminim. Ve eğer destek hattı 2010'da koparılırsa NATO Afganistan'ı 2011'de terk edecektir. Bu strateji bu savaş oyununda hayati önemdedir. NATO'nun Orta Asya içinden alternatif bir destek güzergâhı iddiası bir şakadır. Mali baskı altında çökebilir durumda olan tüm Avrupa ve Amerika Birleşik Devletleri'nin ekonomisi için bu rota çok uzun ve karmaşıktır. Diğer tek seçenek NATO sevkiyatlarını İran'dan yapmaktır. Ancak eğer tarihi incellerseniz, antik Pers İmparatorluğu ve Roma İmparatorluğu arasındaki ilişkilerin gergin olduğunu görürsünüz. Benzer şekilde, bu savaşta, İran her ne kadar Taliban'a karşı ABD'nin Afganistan işgalini kolaylaştırmış olsa da halen Amerika ve onun NATO müttefiklerini mağlup etme arayışındadır. İran'ın kendi toprakları üzerinde tedarik için NATO'ya herhangi bir kalıcı yol izni verebileceğini düşünmüyorum.

Haroon 2012'de gelen savaşın doruk noktasını gördü:

Bu, Mehdi'nin [en son reformcu lider] zuhur edeceği zamandır. İslam âlimlerinin tüm hesaplarında ve tahminlerinde Mehdi zaten dünyaya gelmiştir. 2012 ile birlikte Mehdi Orta Doğu'daki Müslüman kuvvetleri komuta etmek ve Deccal'in öncülüğünde Batılı güçleri mağlup etmek için ortaya çıkacaktır.

Akşam saatlerinde El-Kaide'nin çeşitli konulara bakış perspektifini anlamaya çalışarak deniz kıyısında Haroon ile saatlerce yürüyerek geçiriyordum. Batı Terörle Savaş konusunda Taliban ile elele olduğuna inanarak Pakistan Ordusu'nun sadakatine şüphe duyarken, Taliban'ın Batı-yanlısı olduğuna inanarak Pakistan silahlı kuvvetlerine tekrar tekrar saldırıları beni iki kat şaşırtıyordu. Harun bu konuda sadece Pakistan Ordusu eski bir subayı olarak değil ayrıca içlerinde General Tarık Majeed'in olduğu (o zaman Personel Komutası şefleri ortak başkanıydı) öncü bir kaç general komutası altında şahsen hizmet eden biri olarak muhteşem bir aydınlanma kaynağıydı. Harun şunu söyledi:

Onların [Pakistan ordusunun] Afgan Taliban'ına desteği tamamen taktiktir. Herhangi bir inançtan gelmemektedir. Devletler komşu ülkelerdeki isyancılara bu tip desteği rakiplerine rahatsızlık vermek ve bölgede etki kazanmak için verirler. Pakistan Ordusunun ayrıca Laşkar-e-Taiba'yı Hindistan'a karşı bir proksi veya vekalet savaşı yürütmesi için aracı olarak destekliyor. Hindistan aynısını Pakistan'daki beşinci kolu ile yapıyor. Eğer durum değişirse, orduda ayrıca Hindistan siyasetini değiştirecektir. Örneğin, ISI LeT adamlarını Kalkuta'da [Hindistan] sabotaj eylemleri için kullandı. Bu kişiler tutuklandı. Onların bazıları uzun sakallı oldukları için, bazıları Selefi ritüeli uyguladığı için ve bazıları sohbet dilleri yüzünden tutuklandılar. Ne zaman bir operasyon gerçekleştirdiler, onlar bulundu ve tutuklandı.

Pakistan istihbarat ajansları Hindistan'daki ISI operasyonları daima açığa çıkarken neden Hindistan'ın Pakistan'da düzenlediği proksi veya vekâlet operasyonlarının asla gün ışığına çıkmadığını merak etti. Bunun nedeni daha sonra onlar için açık hale geldi. Pakistan'daki Hintli sabotajçılar çok nadir Hintliydi. Hindistan istihbaratı vekilleri olarak kendi adına çalışan Pakistanlıları tutmuştu. Pakistan'da aynısını yapmaya karar verdi ve 2007 ve 2008'de Delhi'de ve diğer yerlerde bombalamalar gerçekleştirmek üzere Hint yeraltı dünyasını kullandı. Hindu güvenlik servisleri ilk defa sabotajcılarının kökeni hakkında bilgisizdi.

Şimdi Pakistan'ın LeT'i daha fazla kullanmasına gerek yok veya daha fazla kullanmak istemiyor.

"Şayet durum buysa, Pakistan'ı LeT'i tamamen dağıtmaktan alı koyan nedir? diye sorduğumda O bana şunu söyledi:

Onların yine de pek çok nedenden ötürü halen LeT'e ihtiyaçları var. İlk olarak 9/11'den sonraki U-dönüşüyle Pakistan İslamcı müttfikleriyle bir bir ittifakını kaybetti. LeT onların Pakistan'daki tek müttfikleridir. Bunun önemli bir nedeni vardır. Pakistan ordusu kültürel olarak Puncabidir. Gücünün yaklaşık %60'ı Puncab'ın kırsal alanlarından gelir. LeT'te aynı çevreden gelir. LeT Ehli Hadis düşünce öğretisindedir [Suudi Vahabi öğretisinin Güney Asyalı versiyonu] ve bu öğretilde khuruja [isyan] izin verilmez. Bir diğer deyişle LeT ordu-yanlısı bir örgüttür. Pakistan Ordusu LeT'i tehdit olarak görmez.

Çeşitli Müslüman topluluklar ve yerel isyan hareketlerinin başarı ve başarısızlıkları arasındaki karşılaştırma Harun'un diğer favori konusuydu. Arap Baas Partisi kurucusu Michael Aflak'ın felsefesini ve Saddam Hüseyin'in hem lafızda hemde ruhunda uyguladığı İslami uygulamaları tartıştığımız zaman O bana şunu söyledi "Dr. Sahib İslam tüm insanlık için evrensel bir mesajdır ancak, yerel konuları, kültürleri ve gelenekleri de görmezden gelmez."

Ancak Michael Aflak ve Saddam Hüseyin'in yaptığı gibi dar bir Arap milliyetçiliği bakış açısı içinde bu muhteşem dini boyanması İslam'ın temel ruhuna karşı değil midir diye sorduğumda bana şu cevabı verdi:

Dr. Sahib, İslam'ın kültürel olarak Arap olduğu gerçeğini inkâr eden yoktur, ancak eğer birileri Arap milliyetçiliğine dayanarak İslam devletini destekliyorsa bunun bir zararının olmadığını düşünüyorum. Ömer bin Hattab [İkinci İslam Halifesi ve Muhammed Peygamber'in sahabe si, İran emperyalizmine karşı savaş sırasında Arap milliyetçiliği temelinde Iraklı bazı Arap kabilelerinin desteğini kazandı] zamanında da oldu.

"O zaman Müslüman Kardeşler'in Baas ideolojisini ve Arap milliyetçiliğini kınaması hakkında düşüncen nedir? Diye sorduğum da Harun bana şu cevabı verdi: *"Onların bakış açıları hakkında yeterli bilgiye sahip değilim, ancak İslami bir devleti korumak için milliyetçi temaların kullanılabilir olduğuna inanıyorum."*

Harun'a sık sık binlerce sivilin öldürüldüğü savaşların mantığını anlayamadığımı itiraf ettiğimde, bana şunu dedi:

Büyük davalar büyük fedakârlıklar ister. Tarih masum insanların savaşlarda ve barışta sık sık öldürüldüğüne tanıklık eder. Masum insanlar barışta diktatör, zorba sistemler tarafından ezilirler. Hayat ancak ya bu tarafında ya da öbür tarafında aktif bir rol oynamayı seçenler içindir. Geri kalanlar bir şekilde ya belirsiz durumdadır ya da çok tehlikeli bölgelerdedir.

Harun şimdi Ravalpindi'de Adyala hapishanesindedir. Onu sorgulayan üst düzey bir polis memuru ondan etkilendiğini ve Harun gibi birinin fidye için adam kaçırma gibi bir suçla nasıl kendini yakalattığına şaşırdığını itiraf ettiği bir notu benimle paylaştı. O sık sık Harun'dan bahsetti ve hayatında böylesi bir devrimci ile karşılaşma şansına sahip olduğu için gururlu olduğunu söyledi. O, Harun'un hayatının böyle bilinmeden nasıl kaldığını merak etti.

Harun sorgucularına Afganistan'da NATO kuvvetlerinin mağlup edilmesi gerektiği yönündeki düşüncelerini aktarmaya devam ediyor. Hapishanenin yalnızlığı ve boşluğu onu bazen depresyona sokuyor ancak onun inancı onu dünyaya geri getiriyor ve günlerini böyle geçiriyor. İşte bu vaat edilen "Ahir Zaman" savaşlarına yol açacak olan El-Kaide'nin *Bin Bir Gece Masalları'nın* bir başka öyküsüdür. Bu arada Harun'un Veziristan'daki meslektaşları dört gözle onun aşiret savaş alanına geri dönmesini beklemektedir. Onlar Harun'un fikirleri ve varlığının kendileri zafere ulaştıracağına emindir.

Taliban Saflarındaki Neo-Taliban

Neo-Taliban'ın (Yeni-Taliban) hikâyesi 9/11'den sonra Pakistan'ın aşiret bölgelerinde gizli örgütler şeklinde başladı. Daha sonra devasa bir yeniden yapılanma süreci ile Harun ve Keşmiri gibi insanları Taliban safına katmak üzere ikna etmek için Pakistan şehirleri üzerinden devam etti. Yeni bir döneme giren savaşla birlikte El-Kaide'nin devam eden mücadelesinin merkezi, yüksek noktası olan Afganistan'a döndü.

Amerika Birleşik Devletleri ve müttefikleri şimdi 2011'de geri çekilmeyi hedefleyen bir asker artışını seçti. Bu adım Taliban neredeyse her cephede zafer kazandığı bir zamanda atıldı. Her geçen gün onların olası zaferine bir bölüm ekliyor. Batılı düşünce kuruluşlarına göre Afganistan'ın %80 üzerinde bir kısmı zaten Taliban'ın kontrolündedir. Ancak analistler asker artışını halen Taliban üzerinde işgalci kuvvetlerle müzakereleri başlatması, El-Kaide'yi ve yakın bağlılarını kuşatma altında bırakması, onları Amerikan İHA saldırıları merhametine (predatör drone) ve Özel Kuvvetler operasyonlarına terk etmesi için baskı uygulamak olarak görüyor.

El-Kaide'nin savaşın bir sonraki aşamasındaki stratejisi ABD'nin bu hareketlerine karşılık vermek olacaktır. Aslında El-Kaide, ABD asker artışı planları duyurulmadan önce durumu iyi okumuştur. Taliban'ın müzakere masası tuzağına düşmesini engellemek için karşı bir strateji üzerine çalışmaya başlamıştı. Bu, El-Kaide operasyonunun en hassas kısmıydı. El-Kaide, El-Kaide'ye güvenli sığınak sağladığı için 2001'de tüm topraklarını kaybetmeye hazır olan Taliban'a yeniden güç kazandırmayı hedefledi. Plan, parçalanmasına neden olmadan tasarlanmış bir şekilde El-Kaide ideolojisinin Taliban safına yavaş ve zekice enjekte edilmesi idi. El-Kaide'nin bunun için tüm yollardan Afgan Talibanı'na ulaşmasına gerek yoktu. Kuzey Veziristan'daki El-Kaide üslerinin hemen yanında Hakkani ağı bulunuyordu, oradaki koşullar Talibanlaşmış toplumu ideolojik motive,

ordu-karşıtı, küresel Cihadi harekete dönüştürmek için doğal olarak gelişmişti. El-Kaide'nin bu doğal dönüşüm sürecini hızlandırmak için sadece az bir çaba sarf etmesi gerekti.

HAKKANI AĞI: Taliban'ın Gerçek Gücü

Sirajuddin Hakkani efsane Afgan komutanı Celeleddin Hakkani'nin oğludur. O, Afganistan'da NATO birliklerine karşı savaşı en tehlikeli Afgan Taliban'ı komutanı olarak görülür. Onun ağı Afganistan'da işgal kuvvetlerine karşı bazı etkili saldırıların sorumlusudur.

Hakkani ile Nisan 2004'te Kuzey Veziristan'da Dande Darpa Khail'deki üssünde görüştüm. Bu röportaj onun o güne kadar hiç bir muhabire vermediği ilk röportajı oldu ("Taliban'ın Gözünden", *Asia Times Online*, 5 Mayıs 2004'de yayınlandı). O zaman Sirajuddin'in sadece efsane Celeleddin'in bir oğlundan öte biri olmadığı düşünülüyordu. Bir komutan olarak savaş alanında cesareti test edilmemişti. Onunla röportaj yapma izni bana verildiğinde, O babası Celeleddin Hakkani tarafından kurulan İslami bir ilahiyat okulu olan Manbaul Uloom önünde küçük bir odada oturuyordu. İlahiyat okulu, 2001'de Taliban'ın Afganistan'da yenilgisinden sonra Pakistanlı yetkililer tarafından zorla kapatılmıştı. Odaya girdiğimde odada oturmakta olan bazı gençler süratle yüzlerini kapadı ancak yüzlerinden ve alınlarından görebildiğim kadarıyla onlar ne yerel aşiret üyeleriymi ne de Peştunlardı. Onların Puncablı olduklarını keşfetmem benim için sürpriz olmadı çünkü Puncablı savaşçılar Hakkani ağının gerçek gücü olarak bilinirler.

Calaleddin Hakkani Peşaver yakınlarındaki Akora Khattak'taki dini bir okul olan Darul Uloom Hakkania'dan mezundu ancak Cihadi girişimleri için büyük ölçüde Puncabi savaşçılardan yararlandı. O her ne kadar Paktia'nın Zadrani aşiretinden gelse de gücünü

Pakistan'lı Cihad örgütlerinden özellikle Harkatul Mücahidin ve Harkat-ul Cihad-i-İslami'den çekti.

Khost eski cumhurbaşkanı Necib Ullah'ın memleketiydi. Kuzey Veziristan'da, 1991'de *mücahidlere* düşen tüm itibar Celaleddin komutası altında savaşan Harkatul Mücahidin'in Puncablı militanlarına verildi. Herhangi bir kent merkezinde komünist orduyu ilk mağlup edenler Hakkani liderliğindeki Puncablılardı. O zamanlar Hakkani komutası altındaki Afgan aşiret üyelerinin sayısı Pakistanlı emsallerinden çok daha azdı.

Taliban'ın 2001'in sonlarında devrilmesinden sonra, diğer tüm Taliban komutanları gibi Hakkani'de Afganistan'da etkinliğini kaybetti. Bir başka ordu kurmak için Kuzey Veziristan'a göç etmek zorunda kaldı. Onun Afgan takipçilerinin çoğu Afgan toplumu kumanda gözden kayboldu. Kuzey Veziristan'da yerel aşiret üyeleri kendi aşiret komutanlarının komutası altında organize oldular. Hakkani'ye bu yüzden geri çekilmekten başka seçim yoktu, birkez daha, Puncabtan savaşçılar üzerinden NATO birliklerine karşı savaş açtı.

Sirajuddin Hakkani'nin müttefikleri, Puncablı savaşçılar (Afganistan'da Peştü-dili konuşmayan Pakistanlıların hepsi Puncablılar olarak adlandırılır) 9/11 sonrası Pakistan'da çetin bir sınav vererek hayatta kalmıştı. Cihadi örgütler 9/11 sonrası Amerikan baskısı altında yasaklandı ve sonra 2003'de Müşerref'e yönelik suikast teşebbüsünden sonra yüzlerce Cihadçı gözaltına alındı ve mahkemeye çıkarılmaksızın bir kaç ay tutuklu kaldı. Doğal olarak bu durum Sirajuddin Hakkani'nin davranışı etkiledi ve o yavaş yavaş ordu-karşıtı düşünmeye doğru kaydı. 2006 ve sonrasında Sirajuddin geleneksel Afgan Talibani'ndan farklı bir yol aldı. (Afgan Talibani komutanları, Sirajuddin'in babası Celaleddin gibi, daima Pakistan ve Arap ülkelere yakın olmuşlardı).

Celaleddin Hakkani Afganistan'daki Sovyet işgali boyunca İslam'ın bir gözdesi olmuş olsa da, 2007 ve sonrasında durum önemli ölçüde değişti. Daha evvel, El-Kaide öncülüğündeki operasyon Pakistan'da zirvesine ulaştı ve karşılık olarak Pakistan güvenlik servisleri Ceys-i-Muhammed, Harkatul Mücahidin ve Harkat-ul Cihad-i-İslami gibi militan örgütlere karşı geniş kapsamlı baskılar uyguladı. Bu örgütlerin yüzlerce üyesi arama listesine konuldu ve onlara Kuzey Veziristan'da sığınak arama dışında seçim kalmadı. Onlar, Celaleddin Hakkani'nin üssünü kendi evleri yaptı ve NATO'ya karşı Cihadı da kendi görevleri. Onlar kendileri ile birlikte Kuzey Veziristan'a ordu-karşıtı bir düşünce getirdiler.

2005'den 2007'ye Cihadçıların Kuzey Veziristan'a göçü büyük oldu. Binlerce Puncablı Cihadçı bölgeye aktı. Her ne kadar onların çoğunluğu Hakkani ağına bağlı olsalar da, onların ilham kaynağı El-Kaide'ydi, hatta Kuzey Veziristan'a gelmeden önce bile böyleydi. Onlar, Şeyh Essa, Ebu Velid Ensari ve Ebu Yahya El Libbi gibi Arap ideologlarla oturma ayrıcalığını hissetmişti ve onları sık sık kamplarına davet ettiler, böylece Arap ideologların Sirajuddin Hakkani ile etkileşimleri sık oldu.

Araplarla etkileşimlerin Sirajuddin üzerinde derin ve nüfuz edici etkisi oldu ancak bu süreç belkide kendisinin bile kendisine yapılan büyüden haberi olmayacak derecede yavaş oldu. Celaleddin 2007'de hasta oldu ve komutayı Sirajuddin'e teslim etmek mecburiyetinde kaldı. Bu olay Hakkani ağının iç dinamiklerinde dönüm noktası oldu. Bunun ardından kısa bir süre sonra Celaleddin tamamen yatağa bağımlı hale geldi. Artık onun o zamanlar otuzlu yaşlarının ortasında olan Sirajuddin'e talimat verecek durumu yoktu. El-Kaide komutanları fırsatı yakaladı ve Celaleddin'in mirasçısı ile stratejik bağlantılar geliştirdi. Örneğin Sirajuddin'in Şubat 2007'de Bagram saldırısının Ebu Laith El Libi tarafından yönlendirildiği kabul edildi. Bu Arap ideologu sahip olduğu tüm deneyimini saldırıyı gerçekleştirmesi için Sirajuddin'in hizmetine sundu. Daha

sonra Ghazni, Khost ve Kabil'de Hakkani Ağı tarafından diğer bir kaç operasyon yapıldı ve El-Kaide tarafından koordine edildi. Aylar içinde Hakkani ağı Afganistan'daki en etkin Taliban grubu olarak kabul edildi.

Arap ideologlarla etkileşim ve koordinasyonu Sirajuddin'i El-Kaide ağının derinliklerine çekti. Dand-e-Darpa Khail'deki Hakkani'nin evine 2008 ve 2009 yıllarında Pakistan'ın Kuzey Veziristan'daki askeri operasyonları ve CIA'nın tekrarlayan İHA saldırıları ateşe benzin attı. Aile üyelerinin bir kaçı bu operasyonlar sırasında öldürüldü ve bu durum Sirajuddin'in Pakistan ordusu ile bağlantılarını mahvetti. Pakistan ordusu, militanlar tarafından sığınakları ile ilgili CIA'ye bilgi vermekle suçlandı. Celaleddin El-Kaide etkisindeki Pakistanlı militan gruplara güvenli bir mesafede durmuştu ancak 2007 ve sonrasında Sirajuddin'in kendi ilgisi El-Kaide ile ve El-Kaide'nin Pakistan bağlantılarıyla yakın bağlantılar geliştirmesine daha iyi yardım etmiş olabilir. Onun planı NATO birliklerine karşı Afgan ulusal direnişinde en önemli komutan konumuna yükselmekti.

Sirajuddin'in ana handikapı Taliban ve babası arasındaki ilişkilerin doğasıydı. Celaleddin Taliban-liderliğinde Afganistan direnişi sırasında kendi olmuştu. Örneğin, her ne kadar Molla Ömer onu kendi yardımcısı ve 2006 bahar saldırısında başkomutan olarak atamış olsa da güney-batı Afganistan'dan gelen Taliban'ın Kandarlı grubu ondan bağımsız savaştı. Öldürülen Molla Dadullah gibi komutanlar Afganistan'ın Helmand eyaletinde NATO ile savaşmak için yerel aşiret üyelerini kazanmak üzere iki Veziristan'a gelmeye devam ettiler. Hakkani bölgesi içindeki bu ihlal doğal olarak Celaleddin'i rahatsız etti, ancak o tek bir sitem sözü bile etmedi. Ne de gerçeği söylemek gerekirse o böyle bir konumdaydı. Buna karşın, kelimenin tam anlamıyla o asla bir Taliban olmamıştı.

Taliban 1990'ların ortasında yükseldiğinde Celaleddin onları tanıyan ilk *mücahiddi*. O, o zamanlar kendinden daha genç olan az

bilinen Taliban komutanı Molla Ömer'e biat etti. Buna rağmen ve Afganistan'daki en ünlü direniş figürlerinden biri olmasına karşı Celaleddin'e herhangi bir önem atfedilmedi. Önemli makamlar sadece Taliblere (öğrenciler) ayrıldı. Komuta kendisine geçtikten sonra Sirajuddin El-Kaide'nin kendisini bekleyen kollarına atılmadan önce bu arka plan gerçeklerini düşünmüş olmalıdır. O El-Kaide ile ilişkilerinde halen dikkatliydi.

Kabil'deki NATO komutanlığı, Hakkani ağında yeni gelişmelerin yaşanmakta olduğunu görebilir. Onlar Sirajuddin'in Taliban komuta meclisinden mesafesini değerlendirmekte ve onu bağımsız bir operatör olarak görmektedir. Onlar yanlış bir sonuç çıkardı. Basın açıklamalarında Sirajuddin'i Molla Ömer'in muhtemel rakibi olduğunu belirttiler. Bu hatalı değerlendirme Sirajuddin ve El-Kaide arasındaki hayati ilişkilerdeki kıt anlayışlarından geldi. Aslında, Sirajuddin daima Molla Ömer'e sadık olmuştur. El-Kaide Taliban'ın El-Kaide'nin daha geniş amaç ve stratejilerinden sapmamasını sağlamak için Sirajuddin'in Taliban ile olan bağlarını sıkmasını istediği için bunu onaylamıştır. El-Kaide ayrıca Sirajuddin'in Molla Ömer'e vefasız olmamasını istedi. El-Kaide bu önemli Taliban komutanını kendi adamları olarak Taliban ile sıkıca oturmasını ve El-Kaide gündemini iz üzerinde tutulmasını istedi. Sirajuddin'in ağı NATO'ya karşı Afgan ulusal direnişine liderlik eden en etkili Taliban grubu olarak bunu yapma konumundaydı. Sirajuddin'in babasının gölgesinin tamamen dışında hareket ettiği görülüyordu.

2007-2008 yıllarında Pakistan'ın Hurrām Temsilciliği'nde yaşanan Şii-Sünni ayaklanmaları sırasında Sirajuddin Sünnileri desteklemek için adamlarını gönderdi. Pakistan karşıtı TTP komutanı Beytullah Mehsud ile güçlü bağlar geliştirdi. 2009'da Pakistan güvenlik kuvvetleri Sirajuddin'in kardeşi Nasiruddin'i tutukladığında, Nasiruddin, Mehsud'un ele geçirdiği Pakistanlı askerler karşılığında onun takas edilmesini kabul etmesinden sonra ancak serbest bıraktı.

Sirajuddin kendisinin El-Kaide kampının içine nasıl çekilmiş olduğunu merak etmek için çok çaba sarf etmemiş olabilir ancak gerçeklere dayalı olarak onun Puncablı savaşçıların görüşlerini dikkate almak zorunda olması gibi dış etkenler daha çok rol oynamıştır. Öyle ki onun Puncablı savaşçıların tamamı hükümetin üzerlerindeki baskısı, Kuzey Veziristan'da El-Kaide ile etkileşimlerinden şüphelenmesi gibi faktörler yüzünden ordu-karşıtı hale dönmüşlerdi. Sonra babası Celaleddin'in hastalığı vardı ve en son olarak da El-Kaide ve bağlılarının ona olan koşulsuz destekleri söz konusuydu. Aslında Sirajuddin 2009 da TTP'ye karşı Pakistan askeri operasyonu sırasında El-Kaide davası olmak için kendini adadı, O sadece sığınma imkânı sağlamadı ayrıca militanlara Pakistan Ordusu ile savaşmada yardım da etti.

Gölgelerden Gölge Ordusuna

Sirajuddin Hakkani El-Kaide cephaneliğine en önemli ilave oldu. Bununla beraber, 2006 bahar saldırısından sonra durum El-Kaide lehine kökten değişti. El-Kaide artık El-Kaide bayrağı dalgalanan Afgan Taliban'ı komutası altında savaşmak için Pakistan ve Afganistan'dan kendi ordusunu yükseltme konumundaydı. El-Kaide için hayati bir açılım olan Pakistan Talibanı'nın bu ultra-radikalleşmesinin çoklu sebepleri vardır. Bunlar:

- Pakistanlı Cihad kadrosuna Pakistan ordusunun gereksiz baskısı
- El-Kaide'nin kıdemli üyelerinin öldürülmesi ve yakalanması ve onların Guantanamo Bay hapishane kampına atılması için Amerika Birleşik Devletleri'ne teslim edilmesi
- Irak savaşı
- 2006'da İsrail'in Lübnan'ı işgal etmesi

Tüm bunlar sürece ivme kazandırdı, El-Kaide başarılı bir şekilde Taliban isyanını yeni bir Taliban savaşçı nesli Neo-Talibanı doğuran ideolojik bir savaşa döndürdü. Neo-Taliban temelinde Taliban'dır ancak Molla Ömer komutası altında savaşır ve El-Kaide ideolojisi ve amaçlarına nihai bağlılığı bir borç bilir. Sirajuddin Hakkani gibi basitçe El-Kaide'ye yakın hareket eden lider yönetici kadrolar zaten kuruldu ancak Pakistan'ın aşiret bölgelerinde onun endamında görünür olan diğer kabiliyetli komutanların sayısı çok değildi. El-Kaide kendi bölge komutanları olarak eğitebileceğini birilerini arıyordu.

El-Kaide'nin odağı yeni gelişmelerin süratle meydana geldiği ve yeni liderlik için alan oluşturduğu Hindu Kuş dağlarına oldu. Bu alanı Pakistan'ın aşiret bölgeleri Bajaur ve Mohmand ve Afgan Kunar ve Nuristan eyaletlerinde buldu. Tüm bu bölgeler Pakistan'ın aşiret bölgelerinden savaşçıların geçişini kolaylaştıran ve onları kuzey-doğudan Kabil kapılarına getiren kuzey-doğu Afgan eyaleti Kapisa'ya bağlıdır. Taliban'ın Afganistan'da geri çekilmesinden hemen sonra Afganistan'da Kunar ve Nuristan bölgeleri ve Hindu Kuş dağlarındaki Pakistan'ın aşiret bölgelerinden Mohmand ve Bajaur bölgeleri El-Kaide'nin Talibanla bağlantılarının en zayıf olduğu yerler oldu. Afganistan'ın Kunar ve Nuristan eyaletlerinde Karzai yönetimi iradesine teslim olan Ahmet Şah Mesut'un Camaat-i-Islami Afganistan ve Hizb-i-Islami Afganistan (Gulbeddin Hikmetyar grubu) eski komutanları ile bağlantılı savaş ağalarının sözleri geçmekteydi. Bajaur ve Mohmand Temsilciliklerinde ise benzer bir durum hâkimdi, bu bölgelerde Pakistan'ın kontrolü altındaydı. Dr. İsmail ve Mevlevi Fakir Muhammet gibi etkili bir kaç Taliban yanlısı komutanlar bir düzine veya daha fazla El-Kaide liderini sakladılar ancak 2005-2006'da Taliban Bajaur ve Mohmand'da açıkça hareket edemezdi. Pakistan devletinin iradesi bu bölgede basitçe çok güçlüydü.

Ne var ki, bu süreç içinde militanlar Hindu Kuş dağları yakınlarında kaslarını esnetmeye başladılar. Kanadalı bir televizyon ağı

için bir belgesel yapmak için Pakistan'ın Mohmand Temsilciliği ve Afganistan'ın Kunar eyaletini ziyaretim sırasında daha önce LeT ile ilişkisi olmuş olan bir Pakistanlı militanla buluştum. İsmi Sadık'tı. O, El-Kaide'nin bölgedeki etkinliği yayabildiği ve kendi liderliğini yükseltebildiği şartların kayıp bağlantılarını sağladı. Sadık bana yaptığı itirafında şöyle dedi: "Üç yıl önce, bu aslında bir hayaldi ancak şimdi şartlar değişti. Kuzey Veziristan ve Güney Veziristan'ın dışında mücahidler Karaebi ve Lahor'da olabileceği gibi Bajaur ve Mohmand Temsilciliklerinde oldukça ihtiyatlı bir şekilde hareket ettiler. Birilerinin hakkımızda casusluk yapmasından ve yakalanmaktan korkuyorduk" (Sadık LeT'i terk ettikten sonra NATO birliklerine karşı savaşmak için El-Kaide kampına katıldı).

Zaman zaman baskın yapmak için Afganistan'a gizli turlar yaptık. Bir tarafta peşimizde Amerikalılar vardı ve diğer tarafta Pakistan ordusu bizi izlerdi. Müslüman oldukları için Pakistanlılarla savaşmak istemezdik. Onlarla çatışmadan kaçınmak için elimizden geleni yaptık ve hatta bugün bile mücahidlerin en fazla %3'ü onlara karşıdır.

Ne var ki Pakistanlılar hakkımızda bizim onlar hakkında düşündüğümüz gibi düşünmedi. Onlar bize karşı Amerikalılardan bile daha vahşi ve acımasızdı. Keşmir'de bizimle birlikte savaşmış olan bir yoldaşımız vardı. Adı Umer'di ve Pakistan ordusu ile savaşımıza ölümcül derece karşıydı. Ne zaman ordu bize karşı operasyonlar yapsa, diğer Müslümanlarla savaşamayacağını söyleyerek ortadan kaybolurdu. Bir gün ne var ki o ISI tarafından yakalandı. Onlar onu bir elinden tavana astılar ve uyluğu üzerine hançerle yıldızlar kazıdılar. Onu diğer pek çok yöntemlerle aşağıladılar. O serbest bırakıldığında onun sakat bir kişi olduğunu düşündüler. Ancak öyle değildi. O şimdi Cihadın en sadık savunucularından ve Pakistan Ordusu'nun yeminli düşmanlarından biridir.

Sadık İslamabad'ın Keşmir Vadisi'ndeki savaşın tansiyonunu aniden düşürmesine atıfta bulunarak "bu tür olayların kamplarına

mücahidleri getirdiğini, onların şimdi Keşmir Cihadında savaşıyorak enayi yerine konduklarını anladıklarını” söyledi.

Sadık onun gerçek devrimci çöşküsünün El-Kaide ile geldiğini söyledi:

(Üst düzey bir El-Kaide lideri) Ebu Mervan El Suri Bajaur Temsilciliği'nde Khasadar gücü tarafından öldürüldü (Mayıs 2006). Bu üçüncü sınıf piyadelerin bir gücüdür. Mervan Pakistan'ın elit komando kuvveti tarafından öldürülmüş olsaydı bu kadar aşağılanmış hissetmezdik. Ancak Khasadar gibi üçüncü sınıf bir güç tarafından onun gibi bir kişinin öldürüldüğünü görmek aşağılayıcı oldu.

Suri otobüsle seyahat ederken bir Arap olarak teşhis edildi ve ondan aşağı inmesi istendi. O tabancasını çekti ve Khasadamları bir Mücahid olduğunu ve sıradan Müslümanları öldürmek istemediğini, geçişini engellemelerini söyleyerek uyardı. Khasadamlar ona güldü. Arapları bilirsin. Kaçmaya çalışmazlar. Son nefeslerine kadar savaşırlar. Ancak diğer Müslümanlarla çatışmak istemeyen Suri kaçmaya çalıştı ve öldürüldü. Cesedinin resmi çekildi ve onun ölüsünün resimleri Amerikalılara sunuldu. Onun ölümünden sorumlu olanlar madalyalar aldı. Her Mücahid aşağılandığını hissetti. Kardeş... Kanımız üçüncü sınıf insanların etrafında oynayacağı kadar ince değildir. Mücahidler öfkeliydi. Saklandıkları sığınaklarından çıktılar. Mervan'ın ölümü bir ilham oldu. Onun Bajaur'da kanın dökülmesi efsane oldu ve onun mezarlığı kutsal bir alan oldu. Şiddetli tepki Bajaur'u süpürdü ve günler içinde Khasadamların tüm karakolları ortadan kaldırıldı. Operasyonlar başlatan orduda, mağlup edildi.

Zaferlerimiz tüm aşiretleri etrafımızda topladı. Bajaur'daki en önemli komutanımız Mevlana Fakir Muhammet'i bilirsiniz, o 1980'lerde Sovyetlere karşı Pakistan Ordusu tarafından eğitildi. Ancak 11 Eylül'den sonra kardeşi aynı ordu tarafından yakalandı ve ölene kadar dövüldü. 2005'te Taliban Güney Veziristan ve Kuzey Veziristan

ile sınırlıydı ve Mohmand Temsilciliği'nde onlardan sadece bir kaç kişi vardı ancak şimdi 18,000 kişi olan biz Pakistan Ordusu'nun operasyonlarına müteşekkiriz.

El-Kaide tüm bu gelişmeleri yakından izlemeyi sürdürdü. Pakistanlı aşiret üyeleri arasında gayet iyi bir sayıda müttefiki vardı ancak üst komutan görevi için değerlendirilebilecek Sirajuddin Hakkani gibi Taliban direnişinin ana temsilcisi olabilecek ancak El-Kaide komutası altında operasyonlar yapacak bir Afgan arayışındaydı. Uzun bir süre geçmeden aradıkları adamı buldular ve El-Kaide kampında yetiştirdiler. Onun ISI tarafından tutuklanması onu Pakistan Ordusu'na karşı acı bir düşman haline getirmişti. Ve o Pakistan silahlı kuvvetlerine karşı savaşmama yönünde Afgan Talibanı siyasetini kabul etmek için hazır değildi. Onun adı Komutan Kari Ziaur Rahman'dı.

Ziaur Rahman Kunar-Nuristan (Afganistan) ve Mohmand-Bajaur (Pakistan) bölgesinde 2008'in ortalarında aniden büyük bir şekilde görünmeye başlayan gölge bir figürdü. Kasım 2009'da Nuristan'da onları üslerini boşaltmak zorunda bırakarak NATO kuvvetlerine önemli bir hezimet yaşattı. Daha evvel 2008'de NATO ve Pakistan Ordu yetkilileri Ziaur Rahman'ı ikinci bir sınıf Taliban liderinden öte olmadığı yönünde değerlendirmişti ancak El-Kaide tarafından o gizlice etkin bir konuma yükseltilmişti.

Onunla Mayıs 2008'de Afgan Kunar Vadisi'nde buluştuğumda o az tanınıyordu. O beklendiği gibi efsane hiçbir *mucahid* komutanın zürriyetinden değildi ancak Mevlana Dilbar isimli basit saygın bir din adamının oğluydu. Onun bağları ISI ile değildi, Usame bin Ladin'leydi. Ziaur Rahman'ın babası Bin Ladin'in oğluna *Hadis* (Muhammed Peygamberin sözleri) dersleri vermişti. 30'lu yaşların ortasında Ziaur Rahman Arap militanlarının kampında yetişti. Araplar ona Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı sadece Afganistan'da değil, dünya çapında savaşma ilhamını aşıladı. Ziaur komutanlığı herhangi

bir miras hakkı olarak almadı. O kendisini savaş alanında ispatlamak zorundaydı. Kunar ve Nuristan'da Amerikan birliklerine karşı kendini ispatladı. Kunar ilçesinde Korangal Vadisi'nde Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı ilk dağ operasyonunu yapan kişi oldu ve Nuristan'da en büyük ikinci çarpışmanın mühendisliğini yaptı. NATO kuvvetleri tarafından bir kovalamacanın ardından Ziaur Rahman Pakistan'ın Bajaur aşiret bölgesine girdi ve orada Pakistan Ordusu tarafından yakalandı ancak esir alınan Pakistanlı askerler karşılığında bir esir takası anlaşması ile kısa süre içinde serbest bırakıldı.

Onunla bir röportaj yapmak için Mayıs 2008'de buluştuğumda onun El-Kaide ile güçlü bağlara sahip olduğunu görebiliyordum. Bu yüzden *Asia Times Online*'da (23 Mayıs 2008) "Ziaur'un genel olarak tüm bölgedeki en önemli Taliban komutanlarından biri olmak için yetiştirildiğini" güvenle tahmin ettim. "Birkaç ay içinde Taliban ve El-Kaide'ye karşı Aslan Yürek Operasyonu Afganistan'ın Kunar Vadisi'nde ve *Sher Dil Operasyonu* (Aslan Yürek'in Urduca ismi) Pakistan'ın Mohmand ve Bajaur aşiret bölgelerinde başlatıldı. Ziaur Rahman öncü bir komutan olarak ortaya çıktı. Pakistan Ordusu onu doğu Hindu Kuş'daki tüm Taliban ve El-Kaide gruplarının başkomutanı olarak gördü.

O cıva gibi canlı ve değişkendi. Diğer Talibanlar gibi değildi ve Pakistan Ordusu'na karşı hiçbir saygı veya sempatisi yoktu. Eylül 2008'de Pakistan güvenlik kuvvetleri Ziaur Rahman'ın Çeçenler, Araplar ve Kunar'dan Afganlardan oluşan yüzlerce savaşçıya liderlik ettiğini ve Mohmand Temsilciliği'ndeki Pakistan Ordu mevzilerine saldırı düzenlediğini iddia etti. Kasım 2009 onun komutası altında Taliban Amerikan birliklerine acımasız saldırılar düzenledi ve onları Afgan eyaleti Nuristan'daki üslerini terk etmek zorunda bıraktı. Ve kısa bir zaman içinde de NATO Ziaur Rahman'ı güney-doğu Afganistan'daki en tehlikeli düşman komutanlardan biri olarak kabul etti. El-Kaide'nin yerel direniş hareketlerine öncülük etmek, El-Kaide komutası altında gizli operasyonlar yürütmek ve sistemi kontrol

etmek üzere Taliban arasında kalmak için Ziaur Rahman gibi isimlere ihtiyacı vardı. Ne var ki, bu zaman boyunca El-Kaide stratejistleri farklı çizgiler boyunca düşünmüşlerdi. 2006 ve 2007 arasında onlar bu yeni liderliği organize bir arka plan gücüne dönüştürmeye karar verdiler. Molla Dadullah (2006'da öldürüldü) ve Akhtar Osmani (2007'de öldürüldü) gibi bilinen Taliban liderleri ve komutanları Batı koalisyonun onları nasıl ortadan kaldıracabilecekleri üzerine spekülasyon yapmaları için bir yem olarak ön planda kalmaya devam etti. Aynı zamanda gerçek savaş NATO ve müttefiklerinin hiçbir şey bilmeyeceği perde gerisinden karanlık, gölge güç tarafından sürdürülecekti.

Daha önce Helmand'da birkaç Taliban komutanı ile etkileşimim olmuştu ancak Ziaur Rahman farklı bir soydandı. El-Kaide onu tamamen dönüştürmüştü. O artık sadece şiddetli bir aşiret savaşçısı değil aynı zamanda kararlı bir El-Kaide ideologuydu. Onunla Kunar'daki üssünde buluştuğumda, benim için lüks bir yemek vermişti. Üsse adamlarından bir kaçı ile gelmişti. Adamları AK-47 tüfekleri ve RPG roketatarlarla silahlıydı. Onlar Afganlılar ve Pakistanlılardı. Öğle yemeği ikram edildi ve herkes onun etrafında yere oturdu ve Ziaur Rahman dışında yemek yemeye başladı. Ziaur Rahman yemek yememesi ile ilgili *"Öğlenleri yemek yemiyorum. Namaz kılar-ken unutkanlık getiriyor ve Allah ile ilişkileri zayıflatıyor"* diye kısa bir açıklama yapmıştı. Onun Urduca kavrayışı basitti ancak Arapçası akıcıydı. Arapçayı Afganistan'daki Taliban yönetimi sırasında bir eğitim merkezi kurdukları Kunar Vadisi'ndeki Araplardan öğrenmişti. Ziaur Rahman Selefi düşünce ekolündendi ve aşiret çizgilerinin bozulması yanında komuta ayrımı için sorumlu olan onun Selefi ekolüydü. Daha evvel Pakistanlı aşiret üyeleri Pakistan'ın ve Afganistan'ın diğer kesimlerindeki tüm aşiret bölgelerinde olduğu gibi ancak kendi aşiretlerinden olan bir komutana katılabilirdi. Ziaur Rahman komutası altında bu çizgi aşıldı. O bariz bir şekilde *"Doğu'dan veya Batı'dan gelelim; Arap ya da Pakistanlı olalım fark etmez hepimiz biriz, hepimiz iman kardeşleriyiz"* diye ilan etti.

Ordu yanlısı eğilimleri ile bilinen bölge dinamiklerini değiştirdi. Bölge Pakistan devletine karşı hale geldi ve El-Kaide'nin Ziaur Rahman gibi nesillerden sonra da her şeyin ötesinde El-Kaide'ye bağlı olan nesilleri yetiştirebileceği en güçlü üslerden biri haline geldi. Hindu Kuş bölgesinin doğusunda Ziaur Rahman'ın ortaya çıkışı herşeyi tersine çevirdi. Artık Bajaur ve Mohmand gibi Pakistan aşiret bölgeleri Pakistan ordusunun veya Pakistan dostu Taliban komutanların elinde değildi. Bu bölgeler El-Kaide'nin kontrolü altındaydı.

Bu yeni milatanları Hindu Kuş'un doğusundan temizlemek için Kasım 2008'de NATO-Pakistan ortak askeri operasyonu başlatıldı. NATO onlara karşı Afgan eyaletleri Kunar ve Nuristan'da operasyon düzenledi ve Pakistan Ordusu onlarla Pakistan aşiret bölgeleri Mohmand ve Bajaur'da savaştı. Operasyon aylar sürdü. NATO ve Pakistan silahlı kuvvetleri zafer ilan ettiler ancak Kasım 2009'da militanlar bölgede tekrar ortaya çıktılar. Amerikan kuvvetlerine ait sınır karakollarına yıkıcı saldırılar düzenlediler, en az 9 Amerikan askerini ve onlarca Afgan Milli Ordu askerini öldürdüler, daha sonra birkaç askeri de kaçırdılar. Kasım 2009'un son haftasında Ziaur Rahman komutası altında militanlar Nuristan'daki Amerikan üslerini ele geçirdiler ve zaferlerine tanıklık etmesi için uluslararası televizyon kanallarını davet ettiler. Pakistan'ın Mohmand ve Bajaur bölgelerinde Ziaur Rahman'a bağlı militanlar tekrar gün yüzüne çıktılar ve Pakistan güvenlik kuvvetlerine daha çok sayıda ölümcül saldırı düzenleyerek onları sınır köylerini terk etmek zorunda bıraktılar. Aralık 2009'da karlar yağdığında Hindu Kuş dağları El-Kaide kontrolü altındaydı. Ne var ki bitmek bilmeyen mücadele devam etti ve Hindu Kuş'un doğusu boyunca Durand Hattı'nın her iki tarafındaki bir diğer askeri operasyonun nedeni oldu.

EL-KAİDE'NİN RUHU YENİ BİR VUCUTTA: Laşkar El Zil

Üst düzey bir Amerikan istihbarat yetkilisi Aralık 2009'da ABC News. com'a 100 kadar El-Kaide üyesinin Afganistan'ı terk ettiğini söyledi. Bu, ABD ordusunun gerçek durumu kavramadaki bir diğer başarısızlık örneği oldu. Başkan Barack Obama Afganistan'a 30,000 ilave asker göndermeye karar verdiğinde, bu karar El-Kaide'nin sayısal gücüne eklemeler ve çıkarmalar açısından ele alındı. Washington El-Kaide'nin yeni stratejiler getirme perspektifini yaydığı 2002-2009 döneminde El-Kaide'nin evrimi hikâyesini gözden kaçırdı. Bu dönem de 2002 Bali bombalaması gibi dar hedeflere saldırıların bittiği ve Batılı koalisyon ikmal hatlarının sadece Afganistan'da değil aynı zamanda dünya çapında kesilerek daha üst düzey bir aşamaya geçildiği görüldü.

2007-2008 olayları ile ortaya çıkan resimde El-Kaide 9/11 zihniyetinin ilerisine gitti ve sadece ideolojisinin etrafında döndürmediği bir oyun kurdu. İşte bu, El-Kaide'nin ruhunu yeni bir savaşçı nesline yeni bir isimle üfürdüğü an oldu: Laşkar El Zil (ya da Gölge Ordu). El-Kaide 2000'nin ortaları boyunca kuruluşundan itibaren izlediği temel direniş örneği yerine şimdi bu Gölge Ordu'su yoluyla küresel bir savaşa hazırlık yaptı. El-Kaide Pakistan'ın aşiret bölgelerinde Cundullah'a benzer birkaç askeri yapı geliştirmişti ancak El-Kaide'nin uzandığı kapsam Gölge Ordu'yu kurması ile bunun ötesine gitti. TTP gibi yerel militan yapılar El-Kaide'nin Pakistan'ın aşiret bölgeleri, Pakistan şehirleri ve Afganistan'daki operasyonlarına geçişi kolaylaştırmak için kuruldu. Gölge Ordu yeni El-Kaide'nin eskiye eklenen bir manifestosu oldu.

1990'ların ortası boyunca El-Kaide'nin amaç ve hedefleri Batı ve Müslüman dünyası arasında bir savaş kışkırtma üzerine odaklandı. Bu amaç ve hedefler Yemen'de USS Cole uçak gemisine Afrikalı bombalı saldırı düzenlenmesi ve 9/11 Amerikan anakarasına saldırı

düzenlenmesi gibi olaylarla yansıtıldı. Ne var ki 2000'lerin ortası ile birlikte El-Kaide Batı'yı bir yenilgiye uğratmak için kurduğu tuvali genişletti. El-Kaide'nin zaten yetiştirdiği TTP gibi yapılarla birlikte neden onları bir organizasyon görünümüne sokmadığı ve Laşkar El Zil gibi ayrı bir dağıtım için çalıştığı hakkında tartışmalar işte bu noktada başlar. 2002 ve sonrasında El-Kaide davasını Güney Asya'da sürekli kılmak üzere örgütler kurmak için etkili bir ağ sistemi kurmuştu. Bunun sayesinde TTP ortaya çıkmıştı. Düzenlemeler gevşekti ve El-Kaide Amerika Birleşik Devletleri ve Amerika'nın müttefiki Pakistan tarafından saldırıya uğradığında örgüt ve kaynaklarının tamamen bastırılmasını engelleyebilecek Güney Asya'da bir krizi zorlaması için tasarlanmıştı..

Bu örgütler veya oluşumların öncüleri ve operatörleri yerel aşiret üyeleri ve ovalık alanlardaki Pakistanlılar oldu. Ancak El-Kaide'nin TTP gibi örgütler üzerindeki etkisi çarpık oldu. Bu örgütler sık sık El-Kaide liderliğinin nefret ettiği faaliyetlere karıştı ancak gereklilik kuralı altında onlara tolerans gösterildi, El-Kaide böyle faaliyetlere gözünü kapattı. Bu El-Kaide için zaman kazandı ve güç topladığı ve aynı zamanda diyalektik bir süreç altında meselelerin sonunda doğruya yöneleceğine inanarak "kan kardeşlere" çevirmek için taraftar topladığı bir geçiş süreci oldu.

Güney Asya savaş alanında durum El-Kaide liderliğini 2000'lerin başında ve 9/11'den sonra Afganistan'daki Taliban İslam marşası üzerine sessiz kalmak zorunda bıraktı. Bu, modern eğitim sistemine karşı oldu ve erkeklerin sakal uzatma zorunluluğundan, bar ve meyhanelere TTP saldırılarına ve masum sivil halkın bombalanmasına bir takım kurallar dayattı. El-Kaide liderliği bu tür eylemlerin nihayetinde yerel halkı, hem kendisine hem de Taliban'a karşı çevirebileceğinin farkındaydı ve onlar ayrıca kendilerine sığınak sağlayan dünyadaki tek halk olarak Afgan Talibanı ve Pakistan Talibanına minnettardı. El-Kaide eğer yerel işlere müdahil olursa Taliban'ın desteğini tamamen kaybedebileceğini biliyordu. Bu nedenle

El-Kaide yerel geleneklere uyum sağlamak için ödün verdi ve böylece yerel militan gruplar üzerinde nüfuzunu korudu ancak çok ince bir şekilde artık diğerlerine bağımlı olmayacağı aksine onların işleri üzerinde doğrudan bir kontrolünün olacağı bir noktaya doğru gitmek için çalışıyordu.

El-Kaide sürekli ideolojisine bağlı yeni bir komutanlar nesli yetiştirdi ve Sirajuddin Hakkani ve Ziaur Rahman gibi insan yetiştirme de başarılı oldu. Ne var ki bir görev kaldı ve o da El-Kaide'nin ruhunu korumak ve onu El-Kaide misyonunu bir seviye yukarı taşımak için yeni bir vucüda dönüştürmektir. Yeni bir dağıtım altında El-Kaide'nin ruhunu koruma ve dönüştürme görevi hassas ve karmaşıktı.

El-Kaide'nin nihai amacı bir Hilafet altında İslami bir sistem kurmaktır ancak bu bir İslami uygulama hareketi değildi. El-Kaide Batı hegemonyasına karşı bir direniş hareketiydi ve dünya çapında İslami hareketler ve Müslüman kurtuluş hareketlerini bağımsız savaşmak yerine ortak bir cephede birleştirmeyi ümit etmekteydi. Bu düşünce El-Kaide ve Müslüman Kardeşler arasındaki temel anlaşmazlıktı. El-Kaide'nin El Zevahirisi Müslüman dünyası üzerinden Batı etkisi temizlenene ve Müslüman ülkelerdeki kuruluşlar bu etkiden kurtulana kadar *Şeriatın* asla hâkim olamayacağına inanıyordu.

El Zevahiri 1930 ve 1940'larda Mısır'da İslami değerleri teşvik eden Müslüman Kardeşler'in kurucusu Hasan El Benna'dan (1949'da suikast sonucu öldürüldü) ilham aldı ancak özellikle İngiliz sömürgeciliğine karşı direniş perspektifinden ilham aldı. Batı toplumunu *Cahiliye* (Allah'ın rehberliğinden habersiz olma durumu) olarak gören ve İslamcılarını yöneticiler olarak getirmek üzere bir İslam devrimi için Batı toplumunun özellik ve davranışlarıyla tamamen bağlantıların kesilmesini talep eden Müslüman Kardeşler'in bir diğer ideologu Seyid Kutub (1966 asılarak idam edildi) da ayrıca El Zevahiri'ye ilham oldu.

El-Kaide sık sık, İslami kanunların yürürlükte olduğu ancak halen Batılı plan ve çıkarların bir kölesi olan Suudi Arabistan örneğine atıfta bulunur. El-Kaide'nin hedefi Batı hegemonyasına karşı Müslüman dünyası çapında bir direniş hareketi canlandırmaktır. El-Kaide Camaat-i İslami Pakistan, Orta Doğu'daki Müslüman Kardeşler ve Somali'deki İslam Mahkemesi ve ayrıca Hizbul İslami El Iraki gibi örgüt ve oluşumlar bu örgütler sözde İslam bayrağı taşıyıcıları olsa da aslında statükonun devam ettirilmesinde ana güçler olduğu gerçeğinden dolayı onları inkar etme sürecindedir. Bu gibi örgütler Müslüman ülkelerdeki Batı çıkarlarını korumak için Müslüman dünyasında Batılıların vekilleri olarak çalışan devlet kuruluşları ve güçlere ödün vermelerinin sonucu hayattadır. Benzer şekilde El-Kaide sözde Müslüman ülkelerdeki orduların Batılı çıkarları korumak için olduğunu hisseder ve Müslüman dünyasındaki ordu kuruluşlarını İslamileşmeye karşı en ölümcül Batı silahı olarak etiketler. Benzer şekilde Hamas ve İslami Cihad'ı Batı tarafından yorumlanan uluslararası kanunlar altında düzenlemelere gidenler olarak sınıflandırır. El-Kaide Müslüman silahlı kuvvetler üzerindeki Batı elini ve dünya siyaset ve ticaretindeki Batı hâkimiyetini kırmaya çalışır.

9/11'den önce El-Kaide sabotaj ve terör eylemleri üzerine uzman stratejist olan Halid Şeyh Muhammet gibi bir nesil yetiştirdi ancak yüksek-profilli ayaklanmaları yönetecek deneyimde hiçbir personeli yoktu. El-Kaide'nin Gulbeddin Hikmetyar gibi müttefikleri vardı ancak onların bağımsız siyaset ve düşünceleri vardı. Bu müttefiklerin El-Kaide davasını ve operasyonları geçici olarak desteklemeleri mümkündü ancak hayati bir kavşakta tek başına savaşmayı seçmeleri gibi bir risk daima vardı.

El-Kaide küresel bir bakış açısıyla bir gerilla savaşı ustası birini, kendi şahsi çıkarlarının üzerinde düşünebilecek birilerini arıyordu. Keşmirli militanların kampındaki bir kriz birkez daha faydalanmak için bir fırsat sundu ve yeni bir düzen içine El-Kaide'nin ruhunu üfleme sağladı. Bu fırsat Hint Keşmiri'nin kendi kaderini tayin

hakkı için savaşılan militanlara yönelik devasa bir baskıyla sonuçlanan, 2003 sonlarında Pakistan eski Cumhurbaşkanı Müşerref'e yapılan saldırıyla geldi. Soruşturma süreci boyunca bir kişi hakkında herhangi bir parça şüphe olması onu Cihadi çevrelerle bağlantı herhangi birine çivilemek için yeterliydi, o kişinin Pakistan ordusuyla ne kadar iyi bağlantısı olursa olsun önemli değildi. ISI tarafından Asif Chotu adında saldırıyı finanse eden bir kişi tespit edildiğinde yakalanan kişilerden biri Ceyş-i-Muhammed yüksek komutanı Abdullah Şah Mazhar oldu. Çünkü Asif bir zamanlar Ceyş-i-Muhammed'in bir üyesiydi. O sonra El-Kaide'ye katıldı. Abdullah Şah Mazhar bana gözaltında tutulduğu günlerde şunu anlattı:

Karaebi'den alındım ve bir araçla götürüldüm. En son gördüğüm bina Savunma Toplu Konut İdaresi'ndeki Sultan Camiydi. Sonra gözlerim bağlandı ve bir bungalova götürüldüm. Bana yiyecek verdiler ve iyi davrandılar. Asif hakkında, onu ne kadar tanıdığım hakkında ve General Müşerref'e yapılan saldırıya muhtemel katılımım hakkında birkaç soru sordular. Onlara Asif ile birlikte bir mederese de birlikte eğitim görmüş olmamıza rağmen onun faaliyetleri hakkında kesinlikle bir bilgim olmadığını ve onun General Müşerref'i öldürme sözde planına katılmadığımı söyledim. Askeri subay bana düşünmem için 3 gün süre bulunduğunu daha sonra beni, benim için pekte hoş olmayacak insanlara teslim edeceğini söyledi. Cevabım aynı oldu: Asif Chotu'nun neler yaptığı konusunda hiçbir fikrim yok.

Abdullah sonraki üç gün başka bir yere bir askeri kışlaya götürüldüğünü söyledi:

Bana yiyecek ve su getiren bir kişi dışında kimse beni görmeye gelmedi. Sonra bir gün havaalanına götürüldüm ve oradan da başka bir şehre muhtemelen Lahor'a götürüldüm. Orada bana tek bir soru bile sordular. Onlar beni bir kasabın kesmeden önce astığı tavuk gibi basitçe ellerimden tavana astılar- ellerim ve ayaklarım bir iple birbirine bağlıydı ve bir tavana asılıydım. Her kasım ve vücudumun her parçası acı ile

bağırıyordu. Bir saat kadar asılı kaldıktan sonra beni aşağı indirdiler ve sonra şalvarımı (Pakistanlıların giydiği bir çeşit pantolon) çıkardılar ve ince bir sopayla kalçama vurdular. Vurdukları her darbeye derim soyuluyordu. Tüm bu süre boyunca kimse benimle konuşmadı. Neredeyse bilincimi kaybet üzereyken beni küçük bir hücreye aldılar. Bir kaç saat sonra bir adam geldi kapıdaki küçük pencereyi kaydırды, pencereyi açtı ve elimi uzatmamı istedi. Elimi ona uzattım ve avcumun içine biraz merhem koydu ve yaralarımın üzerine sürmemi söyledi.

Abdullah bundan sonra kısa bir sorgulama oturumu olduğunu ve sonra tek başına bırakıldığını söyledi. Bir tuvalet olarak kullanması için ona bir lazımlık verildi. Altı ay sonra onun masum olduğu açıklandı. Onun yanına bir tuğgeneral geldi ve sert davrandıkları için ondan özür diledi. O, Abdullah'a maddi tazminat önerdi, Abdullah teşekkür ederek kabul etmedi. Abdullah sonra Karaçi'ye döndü ve herhangi bir intikam düşüncesi taşımaksızın rutin işlerle meşgul olmaya başladı. Ancak orada Svat'tan İbn Amin (gerçek adı Bin Yameen) gibi diğer insanlarda vardı. Onlar kendilerine yapılan acımasız muameleyi unutmayı kabul etmediler. İbn Amin daha sonra Svat Vadisi'ndeki en etkin Taliban liderleri oldu.

Mazhar gibi olmayan ve Pakistan devletine karşı meydan okuma yolunu benimseyen diğer bir kişi Komutan Muhammet İlyas Keşmiri'ydi. Onun adı halen Hint ordusunu korkutur. Günümüz dünyasındaki gerilla komutanları arasında hiç kimse bir saha komutanı olarak Keşmiri'nin başarısı türünde bir başarı kazanmamıştır. Onun sicili ve El-Kaide'ye tam teslimiyeti El-Kaide liderlerini etkiledi. O hızla El-Kaide Şura'sına dâhil oldu ve sonra ona El-Kaide operasyonları komutası verildi. Bu, El-Kaide'nin dönüm noktası oldu. El-Kaide artık bağımsız olarak hareket edebilirdi. El-Kaide Kari Ziaur Rahman ve Sirajuddin Hakkani gibi komutanları bir araya getirdi ve El-Kaide ruhunu yeni bir örgüt içine- Laşkar El Zil'e kaydırды. Haroon ve Ziaur Rahman gibi El-Kaide'nin en iyi beyinleri ve adamları Laşkar El Zil'in üyeleri oldu.

Bu, Batılı koalisyon güçlerinin hazırlandığı ve binlerce yeni asker sevketmeye hazır olduğu Afganistan'daki savaşın yeni aşamasının başlangıcı oldu. Bu, Hindistan'ın Afganistan'daki Batılı koalisyona destek vermek için hazırlandığı aşama oldu. Bu ayrıca Batı'nın büyük baskısı altında Pakistan'ın militanlara karşı topyekün savaş açmaya yönelik aşama oldu.

Böylece El-Kaide'nin *Binbir Gece Masalları*'nın yeni bir öyküsü başlar. Bu aşamada, Afganistan her ne kadar merkez konumda yer alsa da, El-Kaide Irak'ta yeniden canlanma ve Batı kaynaklarına karşı kesin bir şekilde meşgul olacak yeni cepheler açma planı yapmaya karar verdi. Önceki stratejisinde El-Kaide bölünen İslamcılarla kendi kadrosunda bir araya getirerek bir durumdan faydalanmayı Pakistan'da başarıyla uygulamıştı. El-Kaide şimdi yeni hedefine doğru yürümek için Yemen ve Somali'den İslamcılarla birlikte Iraklı Cumhuriyet Muhafızları'ndan eski subayları bir araya getirdi.

Laşkar El Zil'in ilk amacı NATO ve Pakistan silahlı kuvvetlerine karşı Pakistan ve Afganistan'daki çeşitli Taliban gruplarına uzmanlığı yoluyla destek sağlamak oldu. 2008 ve 2009'da Laşkar El Zil Taliban'ın güney-doğu Afganistan'da ve Pakistan Svat'ta başarılarında hayati bir rol oynadı. Ne var ki daha sonra Laşkar El Zil El-Kaide'nin Afganistan ve Orta Doğu savaş bölgelerini ideolojisini ve stratejilerini korumak için elinde tutmak şeklinde daha geniş amacı doğrultusuna yönlendirildi. Bu yeni kurulumda Ziaur Rahman ve Harun gibi insanların koordinasyon için artık Taliban'a bakmasına gerek yoktu. Laşkar El Zil aracılığıyla onlar nihayetinde NATO'ya karşı Taliban'ın faydasına olabilecek bağımsız stratejiler geliştirilebilirdi.

Laşkar El Zil'in kurulması El-Kaide'nin programını ilerletmek için bir adım oldu. El-Kaide'nin ileri adımı İslam davası için daha önce ayrı ayrı çalışan stratejik uzmanları ve tüm Müslüman gerilla örgütlerini bir şemsiye altında toplamak ve onları "kan kardeşlere" dönüştürmek için tasarlandı. El-Kaide'nin nihayi amacı Taliban

Irak ve Filistin direnişi dâhil tüm yerel Müslüman silahlı direniş hareketlerinin dinamiklerini kontrol etmek ve yerel gündemlerin El-Kaide politikaları ile senkronize edildiği bir çevre oluşturmaktır. Aynı zamanda El-Kaide ayrıca Laşkar El Zil aracılığıyla Amerikan yanlısı duruşlarını değiştirmeleri için Pakistan, Suudi Arabistan, Mısır ve Ürdün gibi ülkelere baskı uygulamayı da hedeflemektedir.

Halen tamamen karanlıkta olan Obama yönetimi Afganistan'da 2009 yılı için ana odağını ilan etti ve savaş alanına 30,000 ilave güç göndereceğini duyurdu. Amerika Birleşik Devletleri ayrıca Taliban ve El-Kaide'yi yok etmek için daha çok birlik göndermeleri için Avrupalı müttefiklerine çağrı yaptı. Obama yeni politikalarını uygulamak için çalışırken El-Kaide NATO'ya karşı koymak için yeni alanlar keşfetti ve "gölge stratejileri" yoluyla Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı koymak üzere yeni durakları Yemen ve Somali'ye geçti.

EL-KAİDE'NİN KAN KARDEŞLERİ DESTANI: Somali ve Yemen

<http://www.alqimmah.net/> websitesine gönderilen bir mesajda şunlar belirtildi:

Allah, kardeşlerine Somali'nin karadan ve denizden işgal edilmesini tavsiye eden değerli Şeyh Ebu Yahya El Libbi'yi korusun. Deniz savaşı ganimetleri caizdir ve kara savaşı ganimetleri gibi aynı şekilde paylaşılır. Günümüzde denizden elde edilen ganimetler daha büyük, daha mübarek ve işgale değerlidir. Bunun nedeni şudur; bir kâfir gemisinden onlarca kara baskınında ele geçirilenden çok daha fazlasını ele geçirebilirsiniz. Gemiler boyut olarak büyüktür ve hatta bazıları küçük bir köy kadar büyüktür. Gemilerin tamamı insanların faydalanabilecekleri değerli ve pahalı kargolar taşır. Bazı kâfirler gemilerini geri almak için milyonlarca dolar fidye vermeye hazırdır. Bunu hak eden ve bu ganimetlere en çok ihtiyacı olanların mücahidler olduğuna inanıyorum.

Harcayacak para bulamadıkları için Mücahidlerin çoğu üzüntü içinde ağlamaktadır.

Bu, El-Kaide'nin Somali operasyonu için gerekçesidir. El-Kaide'nin Somali'deki varlığı 2004'e kadar zayıftı ancak Pakistan'ın aşiret bölgelerinde yerel İslamcılar El-Kaide'nin "kan kardeşlerine" dönüştüren deneyimlerinden öğrendiği benzer yöntemleri uyguladıktan sonra kendi insan ve malzeme kaynaklarını harekete geçirmek için Somali'de kontrol kazanma da başarı sağladı. Bu durum Avrupa'dan Asya'ya çok önemli bir deniz yolunu keserek Afganistan'da Taliban ve El-Kaide'ye karşı savaşan Batılı koalisyon üzerine daha da baskı getirdi.

2006 sırasında Somali'ye özgü koşullar El-Kaide'ye, gündemini uygulamak için pek çok oda sağladı. Bunun içinde Afganistan'daki Taliban rejimine benzer bir rejim olan İslami Mahkeme Birliği'nin (ICU) ortaya çıkması, 6 ay içinde çökmesi ve beraberinde kaos ve Etiyopya ile savaş ta vardı. Aslında El-Kaide ICU'nun kurulmasının hemen ardından Somali'de bir şube açmak için Laşkar El Zil'i harekete geçirdi. 2006'nın sonlarında ICU hükümetinin düşmesinin ardından Somali kaosa düşer düşmez Laşkar El Zil üyeleri, Keşmiri ve El-Kaide Veziristan lideri Salih Somali (2009'da öldürüldü) kaosu daha da yaymak için Harekat'ul Şebab oluşumunu düzenledi. El-Kaide Harekat'ul Şebab adı altında fonladığı ve organize ettiği birkaç yüz gencin Somali yakınlarında özellikle deniz operasyonları üzerine çalışabilmesini sağladı. Amaç, daha öncede değinildiği gibi Avrupa'dan Asya'ya giden Batı ticaret arterlerini kesmekti.

Aynı yıl El-Kaide kendisini Yemen'de yeniden düzenledi. Laşkar El Zil bir kez daha yeniden yapılanma operasyonlarından sorumlu oldu. Laşkar El Zil altında El-Kaide Yemen'de tekrar canlanmasına yardım etmek üzere Irak ve Suudi Arabistan dâhil çeşitli ülkelerden militan havuzu kurdu. Yemen tüm Arap dünyası için stratejik arka bahçesi olarak El-Kaide'nin daha geniş amaçları için son derece önemlidir. El-Kaide'nin Filistin ve Irak kurtuluş hareketlerini

kontrol etmek için Yemen'e ihtiyacı vardır. El-Kaide Pakistan, Suudi Arabistan, Ürdün ve Mısır'da da yaptığı benzer yaklaşımı uygulama niyetindedir: Orta Doğu'daki Amerika Birleşik Devletleri'ne desteklerini yok etmek ve bu ülkelerde yıkılmış ve parçalanmış aklarını onarmak.

Ne var ki El-Kaide'nin Yemen ve Somali üzerinde kontrol isteğinin gerçek nedeni tekrar El-Kaide'nin Afganistan'daki savaşı ile bağlantılıdır. 12 Haziran da *New York Times* El-Kaide operatörlerinin Pakistan'dan Somali ve Yemen'e hareket ettiklerini ve bunun Washington'da Kızıl Deniz devletlerinde kaos çıkarmak için sistematik bir yeniden düzenleme endişesine yol açtığını söyleyen Amerikalı yetkililerin açıklamasını aktardı. Bu, El-Kaide'nin büyük stratejik kazanımlar için oynadığını belirten doğru bir röportajdı. Somali ve Yemen Körfez ve Batı arasındaki önemli bir petrol taşıma hattı olan Kızıl Deniz'in güney ucundaki Bab el-Mandeb Boğazı'nın her iki yanında bulunur. Aden Körfezi'ndeki gemileri avlayan Somalili korsanlar belası bölge için artan endişelerin altını çiziyor.

Beyrut'taki Carnegie Orta Doğu Merkezi'nde bir bilimadamını ziyaret eden Suudi analist Mai Yamani United Press International'a (Uluslararası Birleşik Basın) "Yemen sadece Suudi Arabistan için değil tüm dünya için stratejik önemlidir. Çünkü Hürmüz Boğazı ve Süveyş Kanalı gibi dar bir boğaz içinden geçmeksizin açık denizlere petrolün ulaşabileceği Arap Yarımadası'ndaki tek ülkedir" diye yazdı. Yamani "bu geçişi tehlikeye atmak dünya ekonomisinin enerji hayat çizgisini tehlikeye atmaktır" diye ekledi. Bu aslında El-Kaide'nin Afganistan'da zafer kazanmak için Pakistan'dan Afganistan'a uzanan NATO destek hattını kesme 2007-2008 stratejisini tekrar işletmesiydi. Orta Doğu'daki fırtınanın gözünde El-Kaide'nin odağı Batı'yı Afganistan'da yenilgiye uğratmaktır.

Coğrafik olarak konuşursak Yemen Arap dünyasının kalbinde, Afganistan ve Pakistan arasında bulunan aşiret kuşağı ile aynıdır. Siyasi olarak, Pakistanın aşiret bölgelerine çok benzer, Yemenli yerel

aşiretler 1980'ler deki Afgan Cihadına faal olarak katılmıştı. Bu yüzden onlar El-Kaide'ye yeni Orta Doğu operasyonları için alan sağladı. *Ibnul Balad* stratejisini bir kez daha yetiştirmek üzere uzman ekipler göndermesi için Laşkar El Zil'e ihtiyaç vardı. Atmosfer çatışmaya katılmak için hazırды.

9/11 öncesi El-Kaide'nin çekirdek operasyonları Yemen'den doğdu. Ekim 2000'de *USS Cole*'un bombalanması, "Kara Şahin Düştü" operasyonu için lojistik hazırlıklar, 1993'de Somali'de Amerikan askerlerinin öldürülmesi, 2002'de Kenya Mombasa'da Yahudi mülklerine saldırılar düzenlenmesi ve 2003'de Suudi hedeflerine yönelik El-Kaide saldırılarının tamamı Yemen'den gerçekleştirildi.

El-Kaide'nin Afganistan ve Pakistan'ın aşiret bölgelerinde dönüm noktasına ulaşması beş yılını aldı ancak El-Kaide liderliği Yemen ve Somali operasyonlarının sadece bir ya da iki yılda meyvesini vereceğinden emindi. Bu operasyonların doğrudan kar payları siyasi ve askeri her iki anlamda tüm bölge kuşatma altındayken Batı'nın askeri varlığını sürdürmesinin zor olabileceği Afganistan'da alınabilecekti. Destek hatlarının kesilmesiyle Batılı güçler Kızıl Deniz bölgesinde tamamen tıkanmış olacaktı. Bu yüzden Batı için bir yenilgi kaçınılmaz olabilecekti. Pakistan'ın aşiret bölgelerindeki El-Kaide liderleri 2012 ile birlikte bu doğrultuda hızlı gelişmelerin olabileceğine inanıyorlar. O zamana kadar "Ahir Zaman" savaşlarını düzenlemek için Orta Doğu'da savaş alanının hazır olabileceğinden eminler. Aynı zamanda, haksızlığa uğrayan Afganlar, Arap-Afganlar ve Orta Asyalı Müslüman aşiretler *Kelime-i Tevhid* (imanın ilk sözleri)nin sözlerinin yazdığı geleneksel siyah bayrak altında en beklenmedik zaferi duyurmak için dağ geçitleri boyunca ortaya çıkabilecektir. Sonra vaat edilen mesih El Mehdi komutası altında Bilad El Şam (Suriye, Irak, Lübnan ve Filistin) mücadeleleri için, Batı kuvvetlerine karşı güç gösterisi için, Deccal'in güçlerini yenmek için ve küresel bir Müslüman Halifeliği'ni diriltmek için yeni yolculuk başlatacaklardır.

4. BÖLÜM

TEKFİR VE KHURUJ:
İSLAMCILARIN VE DEVLETLERİN
AYRILMASI İÇİN İDEOLOJİK BİR TEST

Dış politikaları, başka bir Müslüman devletin aleyhine gayri-Müslim bir hükümeti desteklemek olan Müslüman yöneticiler İslami ilkelere göre Müslüman olarak kalır mı? Ya da İslam'dan çıkartılırlar mı? Müslüman askerlerden oluşan ancak gayri Müslim bir ordunun işgaline karşı savaşan Müslüman kardeşlerine zulüm işleyen bir orduya Müslüman denilebilir mi? Müslümanların Halifelik siyasi düzenini inkâr eden ve yerine Batılı liberal demokrasi, monarşi, sosyalizm ya da diğer herhangi bir insan-yapımı siyasi sistemi izleyen Müslüman kitleler Müslüman olarak kalır mı? Ya da İslami olmayan herhangi bir siyasi sistemi benimsedikten sonra onlar İslam inancından çıkartılır mı? Müslüman ritüellerinden vazgeçip Batılı bir yaşam tarzı benimseyen Müslüman bireylere ya da kitlelere halen Müslüman denilebilir mi ya da onlar Müslüman değildir?

Son 20 yıldır bu tür soruların gündeme getirildiği ve uzun uza-
dıya tartışıldığı pek çok eser yayınlanmıştır. Bu gergin tartışmanın
birinde Müslüman topluluklarının küçük kümeleri haricinde, ken-
dilerini Müslüman olarak adlandıran insanların çoğunun aslında
İslam'dan vazgeçtiği sonucuna varıldı. Bu sonuç saf bir akademik
tartışma ya da belirli bir ruhani fetva vermek için mezhep tartışma-
sından gelmemiştir ancak bugün Müslüman dünyasında paradoksal
biçimde kutuplaşmayı hedefleyen ve gelecek mücadele stratejisini
bu çizgide kuran El-Kaide ideolojisi gerçeklerine dayanır.

Devam eden tartışmalar ve sonuçlarla Müslüman dünyasını
kendisini Halifelik-sonrası bir dönemde bulduğu durumlar üzerine
olan klasik İslami akademik çalışmalardan alınan bir düşünce süreci
yeniden keşfedildi. Ancak çıbanın başını koparan şey kamuoyuna

çok az yansıtılan 1979 Mekke'de Büyük Camii (Kâbe) kuşatmasıydı. Küçük bir grup Müslüman Suudi rejimine karşı bir isyanı körüklemek için Kâbe'nin kontrolünü kısaca ele geçirdi. İsyân Suudi Arabistan monarşisi tarafından vahşice bastırıldı, ancak bu olay Afganistan'da Sovyet işgaline karşı savaşılmaya gitmiş olan bir Müslüman gençliğin bir çok hayalini ateşledi. Afganistan'da "Allahsız" Sovyetlere karşı savaşırken, onların çağdaş dünya anlayışı keskinleşti ve 1979 Mekke kuşatmasından ilham alarak Müslüman Halifeliği'ni canlandırma mücadeleleri arttı.

El-Kaide ideologları bu kuşatmayı yirminci yüzyılın ilk gerçek *khuruju* (İslami olmayan bir yönetimle yöneten Müslüman yöneticiye karşı isyan) olarak dikkate alır. Afganistan'dan gelen Müslüman gençler klasik Müslüman hukukçuların, çağdaş Müslüman akademisyenlerin yazdıkları kitapları okuyarak Müslüman dünyanın dinamiklerini değiştirmek üzere çalışmaya zaten başlamışlardı ve Mekke kuşatması bunlara yol açtı.

Sovyet Rusya'nın Afganistan'dan çekilmesinin ardından, Afganistan'da savaşmış olan bu genç militanlar Müslüman Halifeliğinin dirilişi için işgal altındaki bütün Müslüman toprakları Batı varlığı ve/veya etkisinden kurtarmak için küresel bir Müslüman direniş hareketi olan Al Qaedatul Jihad'ın (El-Kaide'tül Cihad) temelini attı. Ancak, Batı'yla etkili bir şekilde karşılaşmadan önce çağdaş Müslüman devletlerinin kolektif düşünce ve uygulamada İslami olarak kabul edilip edilmemesi konusunda tartışma ateşlemek gerektiğini fark ettiler. Bu, Müslüman dünyasını kutuplaştırmak ve sonra Müslüman dünyasında yönetimi ele almak için yükselişlerini sağlamak üzere mevcut kaynakların kontrolünü kazandıktan sonra El-Kaide şemsiyesi altında İslam toplumunu yeniden yapılandırmak için El-Kaide'nin manevralarının başlangıcı oldu. El-Kaide bu ideolojik dönüşten muhtemel üç sonucun doğmasını ümit etti:

- Batı ile ittifaklarını bozmaları ve işgal altındaki Müslüman toprakların özgürlüğü için İslamcıların küresel mücadele davasına ve Küresel bir Halifeliğin kurulmasına destek vermeleri için yönetici Müslüman elite, Müslüman ordulara ve Müslüman kitlelere baskı uygulamak.
- Müslüman toplulukları öylesi kutuplaşmış hale getirmek ki böylece Müslüman direniş hareketleri aleyhine Batılı güçlere olan hükümet desteklerini zayıflatıp, önemsiz hale getirtmek.
- Toplumda tek bir Halifelik altında küresel bir Müslüman siyasi düzeninin kurulması yoluyla Müslüman topraklarının kurtuluşu için dünya düzeni üzerindeki Batı hegemonyasına karşı doğrudan çatışma başlatacak ve zafer kazanacak İslami unsurlar ortaya çıkarmak.

Yukarıda bahsedilen durumların herhangi biri, El-Kaide için kabul edilebilirdi. El-Kaide ortak bir mücadele örneği için tek bir dialektik veya mantıki yorum altında Müslüman devletler ve toplumlar ve uluslararası ilişkilere farklı yaklaşımları arasına çelişkiler getirmek için çalıştı ancak aslında bu mantıki süreç Halifelik sonrası gelişen durumların doğal bir sonucu olarak ortaya çıkmıştı.

M.S 661'den sonra Halifelik Kurumu (Dördüncü Halife Ali Bin Ebu Talib öldürüldüğü ve Halifelik ihtilafı hale geldiği zaman) bir doğruluk modeli olmaktan ziyade sembolik oldu. Ancak yine de Halifelik Kurumu son Osmanlı Halifesine kadar, Müslümanların ortak çıkarları için özellikle Müslüman toprakları savunma da bir öncü olarak Müslümanları birleştirdi. Osmanlı Halifeliği'nin ölümü ile ne var ki Müslüman devletlerin çoğu Batılı güçler tarafından fet-hedildi. Hatta onlar özgürlüklerine kavuşturulmuş olduktan sonra da kendi dışışleri ve savunma politikalarında Batı çıkarları çizgisinde itaatkârlıklarıyla Batılı yönetim modellerini takip ettiler.

Kimlik olarak Arap olmaktan ziyade güçlü Türk özelliğinden dolayı Osmanlı Halifeliği'nin sona ermesi Arapların çoğu tarafından memnuniyetle karşılansa da, İngiliz Hindistan'ındaki en büyük Müslüman nüfusu Halifeliği'n ölümü konusunda bir istisna oldu. O dönemde Dr. Muhammet İkbal şiirleriyle Müslümanlara tek bir millet olduklarını hatırlatan ve Cihad yoluyla yabancı işgal kuvvetlerine karşı direniş hareketinden bahsederek duyguları uyandıran bir kaç kişiden biriydi. İkbal ayrıca çağdaş bir Müslüman devlet için olsa bile Batılı bir demokrasi modeline karşı ses yükseltti.

Orta Doğu'da Müslüman Kardeşler ve Güney Asya'da Camaat-i-İslami gibi İslami hareketler, sırasıyla 1920'ler ve 1930'lar da İkbal'in mesajını desteklediler. Nitekim, Osmanlı Halifeliği'nden sonra Müslüman çoğunluklu birkaç devlet biçimlendirildiğinde, bu devletlerin İslami kimliğine ilişkin sorular El-Kaide'nin kolayca kabul edilmeyen sapkın kararlarından ziyade hafif bir not gibi olsa da gündeme geldi.

Camaat-i-İslami kurucusu ve o zaman dünyadaki İslami hareketlerin en önemli Müslüman ideologlarından biri olan Seyid Ebul Ala Mevdudi şu hükmü verdi:

Eğer İslami bir toplum Şariat'ı bilinçli olarak ortadan kaldırır ve kendi anayasa ve hukununu çıkarmaya karar verir ya da onları Şariat dışında diğer herhangi bir kaynaktan ödünç alırsa, böyle bir toplum Allah ile olan sözleşmesini bozar ve "İslami" olarak adlandırılma hakkını kaybeder." (*İslam Hukuku ve İslam Hukukuna Giriş*)

İslami hareketlerin ideologları Mevdudi ve Seyid Kutub gibi net bir şekilde Müslüman toplumlarda İslami yasaların mutlak biçimde uygulanması gerektiğini belirttiler. Ancak onların yaklaşımları sert ve doğrudan ya da 1979 Mekke kuşatmasından sonra başladığı gibi cephesel değildi. Bundan önce, İslami hareketlerin karşı karşıya olduğu meseleler bir Halifelik ile Müslüman siyasi düzeninin

canlandırılması, İslami yasaların getirilmesi ve Müslüman toprakları yabancı işgalden kurtarmaktı. Ancak 1970'lerdeki Mısır-İsrail barış anlaşması ve akabinde Ürdün ve Mısır'daki Filistinlilere baskılar uygulanması Müslüman dünyayı salladı. Çeşitli Müslüman ülkelerin İsrail ile diplomatik ilişkiler kurması ve Müslüman direniş gruplarını bastırması, özellikle 1990'da Suudi Arabistan'ın Amerika Birleşik Devletleri ile bir savunma anlaşması yapması ve ABD güçlerini ülkeye davet etmesinden sonra kızgınlık büyüdü. Suudi hükümeti bu anlaşmaya karşı olan tüm Müslüman âlimleri tutukladı. Müslüman âlimlerin çoğu tarafından İslami bir devlet olarak kabul edilen Afganistan İslam Emirliği'nin 2001'de ABD tarafından işgali ihtilafın doruk noktası oldu. Afganistan'ın ABD'de tarafından işgaline Afganistan'ın komşusu Pakistan dâhil pek çok Müslüman ülke razı oldu. Amerika Birleşik Devletleri'nin daha sonra 2003'de Irak işgali ve işgalin Suudi Arabistan, Katar ve Kuveyt gibi Müslüman ülkeler tarafından desteklenmesi durumu daha kızıştırdı.

El-Kaide, 20 Kasım 1979 Mekke kuşatmasının ünlü lideri Juhayman ibn Sayf al Otaibi'yi asla bir ideolog ve lider olarak görmedi. Ne de Juhayman tarafından gerçek Mehdi ya da İslamın kurtarıcısı olarak ilan edilen Muhammet bin abd Allah El Kahtani'yi onayladı. Ne var ki, bu neredeyse unutulmuş 20. yy kuşatması El-Kaide liderliği tarafından dünyanın her yerindeki İslamcıların hayalini ateşleyen ve uzun bir süredir sessiz kalan İslami ilke olan *khuruju* canlandırıcı olarak kabul edildi (*khuruj*: İslam'dan sapan Müslüman yöneticiye karşı isyan). Kutsal Peygamber'in torunu Hüseyin bin Ali, Yezit Müslüman çoğunluğun iradesine karşı mirası bir düzenleme ile Halifeliği aldığı anda Emevi yöneticisi Yezit bin Muaviye'ye karşı ilk *khuruju* başlattı. *Khuruj* Emevi ve Abbasi Halifelikleri dönemi boyunca devam etti ancak yönetimleri değiştirmede başarısız oldu.

El-Kaide günümüzde Batı ve yönetici Müslüman elit arasındaki bağları koparmak için bir strateji test etti ve Müslüman dünyadaki Batı kültürü, Batı medeniyeti ve Batı etkisine karşı kuvvetli

bir Müslüman tepki oluşturdu. Juhayman'ın *khuruju* Suudi rejimi tarafından (Fransız komandoların yardımıyla) bastırılrsa da, Hicri takvimin on dördüncü yüzyılının bu ilk günü isyanı Müslüman militanların zihinlerinde silinmez bir iz bırakan eşsiz bir olay olarak işaretlendi. Onlara Osmanlı Halifeliği dönemi sonrası kurulan Müslüman rejimlerin Batı çıkarlarının savunma hattında ilk sırada olduğunu ve bu yüzden bu rejimlerin ortadan kaldırılması gerektiğini hatırlattı.

Suudi rejimine karşı isyan için hazırlanan literatür bu nedenle El-Kaide'nin çağdaş Müslüman dünya ve Batı ile ilişkileri analizlerinin temeli oldu ve El-Kaide ardından sonunda "Ahir Zaman" savaşları için gereken koşulları oluşturabilecek mantiki bir süreç geliştirdi.

Kuşatma, aslında, hayati bir kavşakta geldi. Bu, Müslüman ideologların yazılarının hemen her Müslüman çoğunluklu devlette yaygın olan düzenlerden ayrılan yeni bir genç Müslüman radikaller yetiştirmek için İslami hareketlere ilham olduğu zamandı. Bu radikaller Orta Doğu'da Seyid Kutub, Güney Asya'da Seyid Ebul Ala Mevdudi ve Şii çoğunluklu İran'da Dr. Ali Şeriatî'yi okudular. Hukuk ilmi veya İslam fikhının küçük meselelerinde bölündükleri görüşler de (Şii, Sünni ve Selefi ve Sufi İslam) ne onların ideologları ve ne de bağlıları birleşik bir Müslüman dünyasına ihtiyaç olduğu konusunda farklı düşünce de değillerdi.

Örneğin, Seyid Kutub bir Mısırlıydı ancak bir Güney Asyalı olan Seyid Ebul Ala Mevdudi'den etkilendi ve onun yazıları 1930'lar ve 1940'larda yazılan Mevdudi'nin analizlerinin güçlü bir etkisini yansıtır. Benzer şekilde İran'dan bir Şii olan Dr. Ali Şeriatî Seyid Kutub'un çalışmalarından ve Hindistanlı Sünni Müslüman Dr. Muhammet İkbal'in şiirlerinden ilham aldı.

Yeni İslami yüzyılın kavşağında bu yarım yüzyıl uzunluğundaki ideolojik mücadeleler yirmibirinci yüzyılda güçlü olaylarla birleşti,

aslında tarihi bir seyre döndü ve Müslüman çoğunluklu devletler ve onların dış politikalarının temel dinamiklerini sarstı.

Mekke kuşatması, Şubat 1979 İran İslam devrimi ve Afganistan'ın eski SSCB tarafından işgal edildiği 27 Aralık 1979'de Afgan milli İslami direnişinin başlangıcı arasında meydana geldi. İran, Afganistan ve Mekke'de aynı sene içinde bu üç gelişmenin birleşmesi yeni bir İslami yüzyıl zamanına denk geldi ve bir sonraki sahneyi Afganistan'daki silahlı mücadelenin dünyanın dörtbir yanından Müslüman gençleri çektiği bir noktaya hazırlarken, İran'ın İslami devrimi kendisini Batı karşıtı İslami hükümet modeli olarak sundu. Kısaca, 1979'un sonuyla birlikte dünya sert bir şekilde değişmişti ve Batılı hegemon düzene meydan okumak için uluslararası ufukta yeni kuvvetler ortaya çıkıyordu. Bu değişimin katalizörü veya hızlandırıcısı, değişimi mantıki bir sürece çeviren olay 1979 Mekke isyanı oldu. Vahabi Suudi hükümetine karşı girişilen bu başarısız isyan aynı zamanda Afganistan'da savaşmakta olan Müslüman tugaylar çevresi içinde Müslüman rejimlerin güvenilirliği hakkında akademik bir tartışmayı körükledi. Şimdi bu tugaylar görevdeki Müslüman hükümetlerin sadece kendi çıkarlarına zarar vermeyecek değerler seviyesinde İslami değerleri teşvik edip etmediğini tartışmaya başladı. Ve bu olay onlara Batılı çıkarlarla uyum içinde olan o hükümetlerin İslam'la bağlantılarının kesildiği yönündeki görüşlerine destek oldu.

20 Kasım 1979'da olan Mekke kuşatması bir devrime ön ayak olmadı çünkü isyancıların sayısı sadece 400-500 kişiydi ve Suudi rejimi devirecek güçleri yoktu ancak ön plana bağlantılı sorular getirdi. Aynı zamanda gelecek mücadelesini yönetme de El-Kaide aktivistlerinin yeni nesline entelektüel bir zemin oluşturdu.

Başarısız isyandan ve akabinde Juhayman'ın idam edilmesinden sonra Juhayman'ın 1978'de basılan ve kitapçık şeklinde yayınlanan *Yedi Mektup* isimli çalışması Arap dünyasında yaygın olarak dağıtıldı.

Saba Risaliyesi'nin (Arapça başlığı) temel ilkeleri, Muhammed Peygamber'in İslam için mücadele çizgisi boyunca model prosedürleriydi. Bunlar insanları İslam'a çağırmak, onları organize etmek ve İslam'ı hâkimiyet için hareket başlatmak için güvenli bir üsse hicret etmektir. Juhayman bozuk liderleri devirmeye çağıran klasik Müslüman eserlerini okudu. O, Müslüman liderliğinin Arapların Kureyş kabilesinden gelmesi ve Müslümanlar tarafından seçilmesi gerektiğine inandı. Juhayman İslami inanç uygulamalarının Kur'an ve *Sünnet'e* (Muhammed Peygamber'in söz ve uygulamaları) göre olması gerektiğini, âlimlerin sert yorumlarına ve yanlış öğretilerine göre olmamasını vurguladı. O ayrıca takipçilerine yaygın sosyo-politik sistemlerden uzak durmalarını ve resmi görevleri reddetmelerini tavsiye etti.

Juhayman bozuk liderliğine karşı isyana öncülük etmek üzere Muhammed Peygamberin soyundan Mehdi'nin (vaat edilen reformcu) geleceğine ve Suudi ailesini desteklemiş olan İslam âlimi Muhammed Bin Abdul Vahhab'ın öğretilerine göre Hicaz'ın kontrolünü ele geçirmek için Suudi Arabistan'ı hedef alacağına inandı. Vahhab Muhammed Peygamberin Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin dâhil aile üyelerine ibadet eden tüm Şii dini törenlerini reddederek özellikle tevhid (tek ilahlık) üzerine önem verdi. Ayrıca müzik ve televizyonu eleştirdi ve son ama çok önemli olarak Suudi Arabistan'da gayri-Müslim devletlerle tüm ittifaklardan feragat eden İslami bir devlet kurulmasını önerdi.

Juhayman'ın öğretileri yeni değildi. Yirminci yüzyılda aynı görüşleri ileri süren yüzlerce Müslüman kuruluşu olmuştur. Juhayman'ın öncülüğünde 1979 isyanını diğer İslami temizlik hareketlerinden farklı kılan ne var ki Juhayman'ın görüşünü literatür yayınlama noktasına kadar geliştirmesi ve operasyonunu yapmadan önce bir ekip oluşturmasıdır. *Yedi Mektup* 1980'lerde Afganistan'da savaşan genç Arap Müslümanların özel ilgisini çekmek içindi. Bu eserin kopyaları Arap *Mücahidlerin* kamplarında dağıtıldı ve eser tıpkı Komünist

hareket için Müslüman çoğunlukta devletlerin içişlerinde siyasi söylemi teşvik etmek için Başkan Maou'nun *Küçük Kızıl Kitabı* kadar önemli, önemli bir siyasi rehber haline geldi. Eserin anlık incelendiğinde ortaya koyduğu bazı meseleler yaygın bozulmalar, İslamı olmayan uygulamalar ve Batı hükümetleri ile ittifaklardı.

Aynı zamanda, Arap militanlar Juhayman'ı birçok açıdan eleştirdi. Örneğin, onlar Juhayman'ın Muhammet bin abd Allah El Kahtani'yi Mehdi olarak tanımasına karşıydılar ve onun acele hazırlanmış kötü planlanmış operasyonunu eleştirdiler. Ancak bir gerçek baki kaldı. Bu isyan özellikle ideolojik sabitliğinden Arap savaşçıların ve onların gelecek siyasi stratejileri üzerinde derin bir etki bıraktı. İsyan Müslüman topluluklar içinde var olan çelişkileri vurgulamada çok önemli kabul edildi ve nitekim Müslüman devletlerdeki kutuplaşmayı arttırdı.

Filistin, Osmanlı Halifeliği dönemi sonrasında Batı ve Müslüman dünya arasındaki ana bölünme konusu olmuştur. Filistin İslam'da Hicaz'dan sonra en kutsal ikinci bölge olarak kabul edildiğinden aynı zamanda Müslüman dünyası üzerinde hayati bir toplanma noktasıdır. Bu durum Filistin'i çeşitli İslami forumlarda özellikle Dünya İslam Kongresi (Moatamar Alam-i-İslami), the Rabita-i-Alam-i-İslami (Uluslararası İslam Topluluğu) ve İslam Ülkeleri Örgütü (OIC) gibi forumlarda Halifelik kadar önemli bir miras haline getirir.

İslamcı militanlar Filistin meselesi üzerine Arap yönetimlerin yıllardır izlediği siyasi ve stratejik siyasetleri kınar ve birbirini izleyen Arap-İsrail savaşlarında Arapların uğradığı yenilgiler için bozuk yöneticileri suçlarken, Mısır ile İsrail arasında 1979'da iki ülke arasında diplomatik ilişkileri kuran bir barış anlaşmasının imzalanması kapanmayan bir yara oldu. Militanlar yaşanan bu gelişmeleri mürted Müslüman çoğunlukta devletlerde yönetici organları reddeden Juhayman'ın *Yedi Mektup'u* prizmasından okur. Onlar daha sonra

khuruj altında Mekke isyanından onlara karşı misilleme prospektifini çıkardılar.

İslamcı militanlar ve Arap devletlerin yöneticileri arasında uzun kanlı bir geçmiş vardır. Mısır-İsrail barış anlaşmasından ve diplomatik bağların yeniden yapılandırılmasından sonra Mısır'da yeni bir kışkırtma dalgası patladı. Bu, dağınık tek tük birkaç şiddet olayı ile sınırlı kalmadı. Mısır İslami Cihadı militanların İsrail ile barış anlaşması imzaladıktan sonra bir mürted olarak etiketlediği Cumhurbaşkanı Enver Sedat'ı görevden almak için bir darbe planladı. Dolaylı darbe planı Kahire'de ana stratejik noktaların ele geçirilmesini ve Cumhurbaşkanı Sedat'a suikast düzenlenmesini içeriyordu. Farklı hücrelere farklı görevler verildi. Ancak darbe haberleri sızdırıldı ve darbe başlamadan önce yüzlerce militan yakalandı. Buna rağmen, Halid İslamboli liderliğinde militanların gizli bir hücresi bir askeri geçit sırasında Sedat'ı öldürdü.

1980'lerin ortası ile birlikte Müslüman dünyadaki çelişkiler daha da genişlemişti. Müslüman çoğunlukta devletlerin yöneticileri Arap milliyetçiler, monarşistler ve Batı yönetim modeli yönünde eğilimlilerdi: diktatörlük veya demokratik. Genel olarak onlar bozuk uygulamaları ve kötü yönetimleriyle kendi cazibelerini kaybetmişlerdi. Aynı zamanda, Orta Doğu'da ve aynı şekilde Güney Asya'da kötü bir şekilde dağıtılmış olan Müslüman gruplar yeniden biraraya geldiler. Müslüman Kardeşler liderliği Suudi Arabistan, Katar, Kuveyt ve BAE'de sürgündeydi ve onların doktorlar, mühendisler ve öğretmenler gibi zeki profesyonellerden oluşan orta kadroları Kuzey Amerika ve Avrupa'ya göç ettiler ve yeni bakış açılarından İslam davası için çalışmaya başladılar.

Afganistan'da İslamcı militanlar hızla zemin kazanıyordu ve Pakistan'ın İslamcı ordu generali Ziya'ül Hak rakibi eski başbakan Zülfikar Ali Butto'yu 1979'da idam ettikten sonra iktidarı devralmıştı. Ziya ülkenin İslamileştirilmesine başladı ve Sovyet işgaline karşı

Afganistan'da faaliyet gösteren Gulbeddin Hikmetyar'ın Hizb-i İslami grubu gibi ultra-radikal İslami direniş gruplarını destekledi. Pakistan *Mücahidlerin* Sovyetlere karşı direnişinde stratejik arka bahçesi olmuştur. Şimdi de militanların stratejik arka bahçesi oldu. Ziya ülkede Uluslararası İslam Üniversitesi kurdu, Müslüman Kardeşler'le bağlantılı İslam âlimlerini ve ultra-radikal olarak bilinen İslam âlimlerini davet etti. O âlimlerden biri bir Filistinli olan Dr. Abdullah Azzam'dı. Azzam daha sonra Afganistan'da Arap gençlerinin savaşçı olarak kazandırılması ve yerleştirilmesi için bir büro hizmeti olarak Mekteb El Khidamat'ı kurdu.

1980'lerin ortasıyla birlikte Müslüman Kardeşler'den Mısırlı genç Araplar, Filistin direniş hareketleri ve Filipinler gibi Burma'dan (Myanmar) Müslüman ayrılıkçı gruplar İslami aydınlanma için Uluslararası İslam Üniversitesi'ne kabul edilmişlerdi. Onların gerçek amacı, ne var ki, Batı hâkimiyetine karşı uluslararası bir İslami mücadeleyi yolunu izleyen Dr. Abdullah Azzam ve diğer öğretmenlerin çevrelerine katılmaktı. İslam Üniversitesi'nden bu öğrenciler Peşaver Büro Hizmetlerine ve oradan da Afganistan'daki militan kamplarına gittiler. Bu şekilde binlerce Müslüman genç savaş sanatları eğitimleri, uygulamalı eğitimler aldılar, İslami bakış açısından dünya görüşlerini geliştirdiler ve mücadeleyi yeni aşama taşımak için siyasi stratejik bakış açısı kazandılar.

Bu aşırı yüklü ultra-radikal siyasi atmosferde radikal Müslümanların yeni bir nesli yetiştirildi. Uluslararası cephede gelişen diğer bir kaç olay militanların Müslüman çoğunluk devletlerdeki yönetici elite karşı savlarını güçlendirdi. Bu olaylardan en önemlisi 1990'da Kuveyt'in Irak tarafından işgal edilmesiydi. Bu işgal ateşe ilave yakıt oldu. Suudi Arabistan Amerika Birleşik Devletleri'nden yardım istedi ve olası bir Irak saldırısı korkusundan ABD askerlerini Suudi Arabistan'a yerleştirdi. Kuveyt ve Ürdün dâhil tüm küçük Arap devletleri ABD'nin karşı saldırısını ve Saddam'ın Irak'ının işgalini ve Saddam rejimine karşı getirilen uluslararası yaptırımları destekledi.

9/11'in ardından Afganistan'ın ABD tarafından işgali geldi ve işgal hayati lojistik sağlamak yoluyla Pakistan tarafından desteklendi. Bu, Müslüman devlet organları ve Müslüman militanlar arasındaki bölünmenin genişletilmesi için bir sahne kurdu.

1979 ve sonrasındaki tüm olaylar Afganistan'daki uluslararası militan kamplarında analiz edilirken, Mekke isyanı ve Juhayman'ın *Yedi Mektubu* strateji analizlerinin temel bileşenleri oldu. Ne var ki, Afganistan'daki militanlar Juhayman'den daha özgür bir çevrede yaşadıkları için farklı bir seviyede analizler yapıldı. Onlar tam kapsamlı bir savaş stratejisi üzerine argumanları genişletmek için bol zamana ve alana sahipti. Onların üsleri, silahları ve cephaneleri vardı ve bu kaynaklarla onların mantıki süreçleri Juhayman'a nazaran daha fazla gelişti ve daha iyi oldu. Onların bakış açısı tek bir devletle de sınırlı değildi. Onlar Batı'ya karşı görünürde küresel savaş için tüm Müslüman dünyasına sahipti.

Eski SSCB Afganistan'da mağlup edildi ve 1989'da askerlerini geri çekmek zorunda kaldı. Ardında bıraktığı zayıf bir komünist hükümet 1990'ların başlarında çöktü. Onu bir *mücahid* hükümet izledi. Dünya çapındaki tüm Müslüman radikal gruplar bundan sonra ne olacağını görmek için beklemekteydi. Dünya çevresi İslami radikalizm için hazırlandı. Yeni bir İslami cephe Hamas 1987'de kuruldu. İslami bir bayrak altında Filistin direniş hareketini yeniden canlandırdı. 1989 ve sonrasında Afganistan'da eğitim alan İslami gruplar Hindistan elindeki Keşmir'de ayrılıkçı bir hareket başlattı. Afganistan'da eğitim alan Ebu Sayyaf grubu Filipinler'de olaylara neden oldu. Yine Afganistan'da eğitim alan Çeçen ayrılıkçılar İslam bayrağı altında yeniden toplandılar ve ölü vaziyetteki ayrılıkçı hareketi tamamen yeniden canlandırdılar. Eritre ve Burma'da yeşil hilal altında benzer ayrılıkçı hareketler türedi. Binlerce genç Pakistan, Hindistan ve Bangladeş'te Cihad üzerine birleşti. Bir kaç sene içinde İslami okullar Pakistan ve Bangladeş'in dört bir yanında açıldı. Yeni özgürlüğüne kavuşan Orta Asya Müslüman çoğunlukta

cumhuriyetler, Malezya, Endonezya ve Avrupa'dan öğrenciler bu okullara aktı. Orta Asya Cumhuriyetlerinde Hizbu-t Tahrir gibi farklı İslami gruplar ortaya çıktı.

Daha önce Rusya'ya karşı Afgan direnişinin stratejik bir arka bahçesi olan Pakistan yeni İslamcılık dalgasından en çok etkilenen ülke oldu. Pakistan'daki İslami okullar gelenekseldi. Ancak yeni İslami eğilimlerle kendilerine Sovyetlere karşı savaşma fırsatı verilen farklı bir öğrenci nesli yetişti ve o yüzden süreç çok kanlı oldu. Bu öğrenciler İslami okulları fakülte haline getirdier ve dersleri İslami öğrenme yerlerinden ultra-radikal İslami yuvalara dönüştürdüler. Bunun bir örneği Karaçi, Binori Kasabası'ndaki Camiatul İslamiye'dir. Binori Kasabası Okulu her zaman Deobandi düşünce okulu İslami öğretisinin en saygın yerlerinden biri olarak kabul edilmiştir. Ne var ki 1990'lar da okul ultra-radikal İslami düşünce süreci ile özdeşleştirilir oldu. Bunun nedeni müfredatını değiştirmesi değildi, buradaki öğrencilerden bazıları Afganistan'da SSCB'ye karşı savaşmaya gittiğinden ve buradaki daha radikal okullardan gelen öğrencilerin etkisini kabul etmesindendi. O öğrencilerin çoğu daha sonra Binori Kasabası okulunda öğretmen oldular ve buna göre de öğrencilerinin düşünce yapısını etkilediler. Örneğin Müftü Nizamuddin Shamzai Binori Kasaba okuluna öğrenci olarak katıldı ve ders dinamiklerini, bir Cihadi sıcak nokta haline değiştirdi. 2004'de suikast sonucu öldürülmesinden sonra Binori Kasaba Okulu bir kez daha Cihadi beslenme zemininden ziyade bir öğretim merkezi haline geldi. Karaçi'deki Camia Farukia, diğer üst düzey bir İslam okuluydu, kuzeyde Akora Khattak okulu ve ülke çapında diğer büyük ve küçük İslami okullar gibi özdeş bir tarih kaydetti.

1994'le birlikte İslami okullardaki Afgan öğrenciler Afgan savaş ağaları ve onların Afganistan'daki barbarlıklarına karşı sert bir konum almışlardı. 1996 ile beraber onlar Afganistan İslam Emirliği'nin bayrağını yükseltmişlerdi. Bu, Pakistan'daki İslami okullar ve cami ağlarında radikalleşmeyi artırdı. Ne var ki, 1980'lerin sonundan

1990'ların ortasına yaşanan tüm bu gelişmeler her ne kadar bu gelişmeleri manipüle etmek için onlar burada olsa da El-Kaide'ye doğrudan bir kesin katkı sağlamadı. Pakistan ordusu harekete geçmekte çabuk davrandı ve Kabil'de Afgan Talibanı (öğrenci milisler) ve onların hükümetini kontrol etmek için mücadele etti.

Pakistan ordusu o zaman İslami okullarla köprüler kurdu, ISI özellikle kendi "Hindistan'ını kanatma" planı için Cihadi örgütleri kontrol etmek ve onların faaliyetlerini uygun hale getirmek için özel hücreler görevlendirdi. Pakistan ordusu Afganistan'ı "stratejik derinlikteki" bölgesi olarak ilan etti ve Pakistan ulusal güvenlik gündemini uygulamak için Keşmirli ayrılıkçı gruplarına eğitim merkezleri kurdu.

Irak'ın Saddam Hüseyin rejimi, İran'ın İslami hükümeti, Suriye hükümeti ve Suudi monarşisi hepsi İslami Cihad ve Hamas gibi Filistinli İslamcılarla yakın bağlar geliştirdi. Sovyet Rusya'ya karşı Afgan Cihadı'ndan beri İslami gruplar ve Müslüman ülkelerin yönetici elitler bağı, onların stratejileri ve planları El-Kaide tarafından Müslüman çoğunluklu ülkelerin yönetici rejimlerinin ellerinde tutukları konumlarını pekiştirmek için dar stratejik kazanımlar olarak görüldü. Bu durum yeni beliren tüm İslami grupları devlet idaresinden ayırmak ve onları El-Kaide altına getirmek için bir strateji gerektirdi. *Tekfir* (mürted ilan etmek) bu amaca hizmet eden en iyi yoldu. 1990'ların ortasından itibaren özenle hazırlanmış eserler yayınlandı ve dağıtıldı. Yeni eserlerin temeli Kur'an öğretisi, Muhammed Peygamberin söz ve uygulamaları ve Muhammed Peygamberin ashabının geleneklerine dayanan klasik İslam kavramları oldu. Müslüman akedemisyenler ve Müslüman hukukçuların son 1,400 yıl boyunca düşünce ve hükümleri de ayrıca göz önüne alındı. Eserler bu kavramları Osmanlı Halifeliği dönemi sonrası çağdaş meselelere uyguladı, Müslüman dünyanın laik-seküler demokratikleşmesi, monarşi rejimlerin kişisel takipçiliği ve onların dış politika cephesindeki doktrinlerini inceledi.

İlginçtir ki, hedef izleyicisi eğitimli kentsel Müslüman toplum gençliği olan yirminci yüzyıldaki İslami hareketlerin teşvik ettiği literaturun aksine El-Kaide'nin hedef izleyicisi halk değildi ancak zaten İslami uygulayan toplum kadrosu oldu. El-Kaide çağdaş inanç ve sistemlerin sapkınlığı ve Müslüman dünyada dış siyasette hakimliği konusunda böyle İslamcılarını ikna etmeye çalıştı ve onları yöneticilerine karşı isyan çıkarmaya teşvik etti. Aynı zamanda, bu yeni literatur sadece temel tevhidi değerleri Arap Yarımadası İslam alimi ve Suudi hanedanlığının kurulmasına yardım eden Suud Meclisi ideologu Muhammet bin Abdul Vahhab'ın ritüelistik bakış açısı ile uyumlu şekilde teşvik etmeyi de amaçlamadı. Bunun yerine, daha geniş bir siyasi bağlamda Müslüman akdemisyen, reformcu ve Tatar işgaline karşı direnişin lideri İbn Teymiyye'nin (1263-1328) düşünceleri ile Muhammet Bin Abdul Vahhab'ın fikirleri birleştirildi.

İslami direnişin doğal bir özelliği stratejisi ve mücadelesinin daima ideolojik yazarlarla bağlanmış olmasıdır. Osmanlı'nın çöküşü sırasında Mısırlı Muhammet Abdahu, Seyid Cemal El Din El Afgani ve Hindistan'dan Muhammet İkbal gibi Müslüman entelektüellerin Pan-İslamcılığı teşvik çalışmaları yeni İslami hareketlerin doğuşuna neden oldu. Onların geliştirdiği edebiyat İran İslami devrimi, Afgan Cihadı ve Mekke isyanını şekillendiren 50 yıl mücadeleden sonraki olayların çevrimini dolaylı yönden üretti.

Benzer şekilde, Güney Asya'da Moğolların çöküşünden sonra Güney Asya'daki Müslümanların siyasi ve sosyal çöküşünün nedenlerini inceleyen Şah Valiullah'ın (1703-1762) yazıları şimdi Pakistan'ın Müslüman çoğunluklu Puncab ve eski Kuzey Batı Sınır Eyaleti (bugün Khyber Pakhtoonkhwa) bölgelerinde Sih hanedanına karşı Seyid Ahmet Brelvi'nin Cihadi hareketinin dirilişi için güçlü bir temel olmuştu.

Şah İsmail (Seyid Ahmet Brelvi'nin teğmeni, Şah Valiullah'ın torunu ve hareketin ideologu) Sih hanedanlığına karşı savaştan önce

Takviyat-ul İman isimli kitabını yazdı. Kitap yazıldığı zaman Müslüman toplumun bir bölümünde tartışmalar meydana getirerek İslami inancı, kültürü ve geleneklerini yeniden tanımladı. Bu kitabın yazılmasının özel bir nedeni vardı: Hindistan'lı Müslümanlar daima Orta Asya'lı yabancı işgalciler olarak görülmüştü. Onların yerelleşmesi ve kabul edilmeleri İmparator Akbar zamanında Moğol dönemi sırasında başladı; Hindistan dilinin yeni geliştirilmiş bir dili Urduca, Persçe'nin yanında kullanılmaya başlandı. Urduca Sanskritçe gibi yerel dillerden etkilendi. Benzer şekilde Müslümanlarda Hindu ve Sih kültürlerinden etkilenmeye başladı. Müslüman azınlıkların tarz ve ritüellerine *qawali* (dini şarkı) gibi Hindu *bhajanlarına* (dini müzikler) benzer nüfuz eden bu etki Müslüman geleneğinin bir parçası haline geldi. Müslümanlar ve Hindistan'ın diğer sakinlerinin düşünce ve kültürleri arasındaki sınır çizgileri inceldi.

Tehrik-i Mücahid'in ideologu olan Şah İsmail Sihlere karşı savaşmaları için Müslümanlar arasında zemin oluşturmak zorundaydı. O *Takviyat-ul İman* kitabında Hindu toplumundan nüfuz eden tüm etkileri reddetti ve inanç, iman kavramını yeniden tanımladı ve Hindistan'lı Müslümanlara Hindistan toplumundan genel olarak nasıl farklı olduklarını açıklamaya çalıştı. Bu farklılık duygusu bir ulusu diğerlerine karşı kurmak için daima gerekli olmuştur. Şah İsmail çoktanrılı Hindu Hindistan'ında Müslüman tevhidine vurgu yaparak bu görevi tamamladı. Bu strateji üzerinden O binlerce başıboş askeri, Sih hanedanlığına karşı savaşmak üzere Puncab'a gitmeye ikna edebildi.

Benzer hedeflerin peşinde olan El-Kaide geçmiş Cihadi hareketlerden farklı değildi. Seyid Kutub edebiyatı El-Kaide'ye bir temel sağladı ancak El-Kaide parlama noktası 9/11 olan mücadelesini başlatmadan önce, ideologlarıyla imanın tanımını yeniden yaptı. Durum, ne var ki, Brelvi hareketi zamanında farklıydı. Moğol İmparatorluğu o zaman çökmek üzereydi-ki onun emirleri neredeyse geçerli değildi. El-Kaide ise güçlü devletlerin arasında faaliyet

gösteriyor. Bu yüzden El-Kaide Moğollara karşı Müslüman direnişin komutanı ve ideologu olan onüçüncü yüzyılın Müslüman âlimlerinden İbn Teymiyye'nin sert taktiklerini kullanacaktı. Teymiyye ayrıca Moğol geleneklerine karşı İslami farklılıklara mercek tutmak ve Müslümanlara Bağdat'ı işgal eden Moğollara karşı savaşmaları için ilham vermek için İslam'ın tevhidi değerlerine vurgu yaparak iman kavramını yeniden tanımladı.

Başlangıçta El-Kaide Muhammet Bin Abdul Vahhab'ın edebiyatını İslam'ın tevhidi değerleri üzerine vurgu yapmada kullandı. Ancak Vahhab'ın eserlerinde bir kusur vardı, şöyle ki *vela ve bera* (dostluk ve düşmanlığın kriteri- gayri Müslimlerle ittifaklar ve anlaşmalar bağlamında) gibi bazı temel kavramlar sağlarken Vahhab Müslüman Osmanlı halifeliğine karşı savaşan Suud Krallığının ideologuydu. Müslüman kitleleri müşrikliğe yakın olduğunu düşündüğü Sufi odaklı İslam'a karşı kışkırtma da Vahhab'ın Osmanlı İmparatorluğuna karşı kullanıldığı gerçeğini kimse görmezden gelemez. Nitekim Vahhab belkide istemeden Halifeliğin çöküşünü kolaylaştırdı ve sömürge iktidarının yolunu açtı. El-Kaide bu yüzden Batı'ya karşı savaşında diyalektiğini teşvik etmek için çağdaş seküler ve/veya demokrasi ve monarşinin çok tanrılı emir ve düzenlerinden İslam'ın tevhidi farklılığını belgelemek için farklı bir metin şekline ihtiyacı olduğunu hissetti.

Bu İslami inancın yeniden tanımlanması Afganistan'daki komünist rejimin çökmesinin ardından başladı. Yeni edebiyatta çok tanrılıcılığa ve seküler Batı siyasi düzenine karşı tevhidi değerlerin farklılıkları, ayırt edici özellikleri ile belgelendi. Müslümanların Batı kültürü ahlak ve değerlerinden çekip ayrılması hedeflendi. Sonuç olarak ciddi derece Batı etkisinde kalan Müslüman topluluklarda kutuplaşma kaçınılmaz oldu. 9/11 tarihi savaşın başlangıcı olurken İslami direniş için ideolojik bir bakış açısının temelleri yeni El-Kaide edebiyatı yoluyla zaten inşa edilmişti.

9/11 küresel çapta sürtünme yarattı ve ilk olarak dünyayı iki kampa böldü: Amerika Birleşik Devletleri'nin yanında olanlar ve Amerikan-karşıtı olanlar. Bu bölünme yöneticilerinin halen Batı'ya yakın olduğu Müslüman toplulukları etkiledi ve bu belirleyici andan sonra Müslüman yönetici sınıfları ve geniş kitleler bölünmüş kaldı. Sonraki yıllar içinde El-Kaide ABD'nin El-Kaide'ye karşı savaşında Müslüman toplulukların verdikleri desteği azaltmak üzere Müslüman topluluklarda isyanların yolunu açmak için bu bölünmeyi keskinleştirmeye çalıştı.

Stratejik cephede El-Kaide 9/11 ile Amerika Birleşik Devletleri'nin başarıyla canını yakıp, sinirlendirmişti. Amerika Birleşik Devletleri Afganistan'ı işgal etti ve El-Kaide'ye göre, tuzak esnekti. Ne var ki, El-Kaide Müslüman topluluklardaki ideolojik bölünmeyi desteklemek için 9/11'in ötesinde olayların mantiki yorumunu keşfetmemiş olsaydı stratejisi başarısız olmuş olabilirdi. Müslüman ülkelerdeki silahlı kuvvetler içinde İslami düşüncede olan subaylar ve dini partiler ve dini okullardaki etkin din adamlarından yardım sağlayarak bu misyona koyuldu. Daha sonra Afganistan'da Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı uzun bir savaş açmak için kaynaklar toplamaya baktı.

El-Kaide'nin kaleme aldığı edebiyatla ilişkili akademisyenler bir Müslüman için inanç ve sapkınlık kurallarının şartlarını ortaya koydu, ancak mantiki cephede çalışan diğer beyinlerde vardı. El-Kaide 9/11'e karşılık beklenen Batılı misillemeye karşı bir Müslüman ters tepkisi oluşturmayı hedefledi ancak Müslüman dünyasında bile Müslüman rejimlerin siyasi, askeri ve ekonomik olarak Batı'ya bağımlılığı yüzünden bölünmüş tepkiler olabileceği gerçeğini eşit bir şekilde anladı. Suudi Arabistan, Ürdün, Pakistan ve Kuveyt gibi ülkelerde bu bölünmüşlük apaçık bir gerçek oldu. Bu yüzden El-Kaide kampında Amerika Birleşik Devletleri 9/11'e karşılık verir vermez, Batı yanlısı Müslüman rejimlerin "uyum-dışı" kalabileceği yönünde bir inanç asla söz konusu olmadı. El-Kaide Washington El-Kaide'ye

karşı savaş açmaya karar verdiğinde, Müslüman dünyada yönetimdeki rejimlerin kendilerini Washington'un yanına konumlamalarından başka bir seçeneği olmayacağından %100 emindi.

9/11 saldırıları belirli bir amaç için düzenlendi: Amerika Birleşik Devletleri'ni kışkırtmak ve Afgan tuzağının içine çekmek. Bunu kesinlikle İslami bir ters tepki veya karşı çıkış takip edecekti ve nihayet bu da Batı ve Müslüman dünyası arasında doğrudan bir yüzleşmeye neden olacaktı. El-Kaide ayrıca Amerikan savaş makinesini düşman Afgan dağları enginliği içine çekmenin bir zorunluluk olduğunu anladı. Ancak bunun bir zafer işareti olmayacağını da eşit şekilde farkettiler. Batı'ya karşı zafer kazanmak, uzun, planlı ve kazanan bir savaş stratejisi gerektiriyordu. Bunun içinde kaynaklara ihtiyaç vardı ancak bilinen tüm kaynaklar Batı çizgisindeki Müslüman rejimlerin kontrolü altındaydı. Bu nedenle 9/11 saldırıları sonrasında El-Kaide stratejisinin ikinci önemli amacı ve missillemesi Batı ile siyasi ittifaklarının doğasında çelişkiler meydana getirerek yönetici Müslüman rejimleri gözden düşürmek oldu.

Bu Müslüman rejimlerin Batı'ya yönelik gerçek bağlılığı bir kez ortaya çıkartıldığında *tekfir* Müslüman kitleleri onlardan ayırmak için El-Kaide'nin kullandığı silah olacaktı. Silahlı kuvvetler, dini partiler ve İslami okulların sempatik bölümleri o takdirde yönetici elitlere karşı faal duruma geçirilebilecek ve Batı'ya karşı küresel savaşında El-Kaide ile güç birliği yapmaları için daha kolay şekillendirilebilecekti.

Tekfir ayrıca Müslüman dünyasındaki tüm kaynakları Batılı işgal güçlerine karşı toplamayı ve istihdam etmeyi hedefledi. Ancak El-Kaide Müslüman çoğunluklu devletlerde iktidardaki rejimleri devirmek için bunun yavaş ve can sıkıcı bir süreç ve uzun vadeli akademik çalışma olabileceğini iyi biliyordu. Hedef halen açıkça İslami devrimi getirmek ve küresel Cihadı yönetmek için Müslüman Halifeliği'nin dirilişinin önünü açmaktı. Küresel Müslüman

Halifeliği'nin dirilişi için 1920'lerden 1970'lere yapılan mücadele Müslümanların zihinlerinden Batılı düşünceleri arındırma da ideolojik bir hareketin ilk safhası oldu. Ne var ki, 1970'lerle birlikte Müslüman ülkelerindeki İslami diriliş hareketleri Batı'nın "demokrasi" iknasına yenik düşmeye başladı. Öncesinde İslami hareketlerin ideologu Seyid Ebul Ala Mevdudi İslamileşme için en iyi aracın demokrasi olduğunu ilan etmişti. O İslami güçlerin seçimler yoluyla birkez yönetimi ele geçirince, siyaseti sadece İslamcıların katılmasına bırakarak İslamı uygulamak için anayasada temel değişiklikler yapabileceğini sanmıştı. Böylece seküler demokrasi sistemden uzaklaştırılabilirdi. Mısır'da Müslüman Kardeşler 1970'lerde bezer bir düşünce sürecine imza attı.

1970'de Mekke Kabe kuşatması bu düşüncelerin sonunu getirdi ve *khuruj* (sapkın Müslüman idareciye karşı isyan) fikirlerini yeniden canlandırdı. Bu düşünce nihai olarak 1980'ler ve 1990'lar da Afganistan'daki militan kamplarında olgunlaştı ki burada Halifelik dönemi sonrası toplam mantiki süreç uygulamaya kondu.

Bu kitabın Giriş Bölümü ve 3. Bölümünde 1980'lerde Sovyet Rusya'ya karşı savaşları sırasında Arap militan kamplarında yaşanan ideolojik gelişmeleri anlattım. Ayrıca Mısırlıların kampından da bahsettim. Mısırlıların kampı hem siyaseten hem de ideolojik olarak motive kişilerden oluşuyordu. Onların çoğu Müslüman Kardeşler'den olsalar da, kurumlarının demokratik süreçler ve seçimler yoluyla toplumu değiştirmekte olan ısrarına katılmıyorlardı. Afgan Cihadı çoğu doktor ve mühendis olan benzer düşüncedeki leri bir araya gelmesine hizmet etti. Diğerleri El Zevahiri'nin İslami Cihadı gibi (şimdi Usame bin Ladin'in yardımcısı) çeşitli yeraltı Mısırlı örgütlerle ilişkili Mısır Ordusu'nun eski personelleriydi. Daha önce de bahsettiğim gibi, bu grup İsrail'le Camp David barış anlaşmasını imzalamasının ardından 1981'de Cumhurbaşkanı Enver Sedat suikastının sorumlusu olmuştu. Onların hepsi tek bir noktada anlaşmaya vardı: Arap ulusunun çöküşünün nedeni Amerika Birleşik

Devletleri ve Orta Doğu'daki kukla hükümetlerdir. Mısırlıların kampı El Zevahiri'nin elindeydi. *İşha veya yatsı* namazından sonra onlar biraraya gelir ve Arap dünyasındaki çağdaş sorunları tartışırlardı. Kamptaki liderlerin kafasında çınlayan mesajlardan biri üyelerinin sahip oldukları kaynakları Müslüman ülkelerin ordularına yatırım yapmaları gerektiği ve oralarda buldukları en iyi beyinleri ideolojik olarak motive etme gerektiği yönünde tekrar eden tartışmalardı.

1990'ların ortasında Afgan Cumhurbaşkanı Burhanuddin Rab-bani ve onun güçlü savunma bakanı Ahmet Şah Mesut, Usame bin Ladin'in Sudan'dan Afganistan'a geçmesine izin verdiğinde Mısır kampı dünya çapından en iyi bir kaç stratejistini Afganistan'a çekti. Orada onlar *maaskarlar* (eğitim kampları) yönettiler, çalıştılar ve gelecek savaşın stratejisini öğrettiler. Taliban 1990'ların ortasında Afganistan'da bir güç olarak ortaya çıktığında, Mısırlıların kampı stratejilerini kurmuş ve aşağıdaki iki noktayı vurgulamışlardı:

- Bozuk, yolsuz ve despot Müslüman hükümetlere karşı konuşmak ve onları hedef almak, böylece sıradan halkın gözünde onların imajlarını yok edebilirlerdi.
- İsrail'e ve Orta Doğulu zalim ülkelere destek vermede Amerika Birleşik Devletleri'nin rolüne odaklanmak ve bu gerçeği herkesin fark etmesini sağlamak.

Ancak benzer fikirler daha önce Müslüman Kardeşler tarafından yansıtılmıştı. Afganistan'daki Arap militanlar Seyid Kutub külliyyatını en çokta onun *Kilometre Taşı'nı* okuyordu. (Seyid Kutup *Kilometre Taşı* dahil isyan içerikli eserler yazdığı için 1966'da Nasser rejimi tarafından idam edilen Mısırlı Müslüman Kardeşler'in bir ideologuydu). Ayrıca Vahhab'ın yazdığı kitaplarda kuvvetle ilgilerini çekiyordu.

Vahhab'ın yazıları halen tevhidi İslami düşüncenin temel kaynağıydı ve militanlar Vahhab'ın İslami bir devlet için ortaya koyduğu

kurallara uymayan Suudi Arabistan'daki gibi Müslüman rejimleri tartışırken en büyük sorun Vahhab'ın kitaplarının Osmanlı İmparatorluğu döneminde yazılmış olması ve böylece yirminci yüzyılda daha az etkili olduğu olasılığının olmasıydı.

Benzer şekilde Seyid Kutub literatürü devrimci fikirler için adil bir temeldi ancak militanlar yeni yazılarla İslami düşüncenin yenisinden bir tanımının İslami ve İslami olmayan politikalar arasında daha net ayrımlar hecelenmesini gerektirdiğini hissetti. Bu daha sonra mevcut Müslüman rejimlerin Batı ile dostluk uygulamalarını *tekfir* yoluyla reddetmek için gelecekteki dostluklar ve düşmanlıklar için bir kıtas olarak sunulacak ve fikirlerde kaçınılmaz bölünme gerçekleştiği zaman El-Kaide'nin stratejisini tamamlayacak yeni yapı sağlayacaktı.

SSCB'yi Afganistan'da yenilgiye uğrattıktan sonra Arap savaşçılar Müslüman dünyada öncü rol arayışına girdiler. Onlar kendi düşünce ve fikirlerini derlemeye ve 1994'de yayınlanan *Qawaid Al Takfeer* (İslam'dan çıkarma kuralları) gibi kitaplar yayınlamaya başladılar.

TEKFİR:

Bir Çatışma Düzenliyor

Halifelik altında tüm Müslümanlar sosyal sınıfı, itikadı ve etnisitesine bakılmaksızın tek bir *ümmetti* (millet-ulus). Halife devlet başkanıydı. Siyasi düzen altında dünyada sadece iki millet vardı: Müslümanlar ve Gayri Müslimler. Müslümanların çıkarları tek bir millet olarak dünyanın diğer milletlerinden farklıydı. Bu zihniyet 1,300 yılı aşkın bir zaman boyunca Müslüman dünyasında hâkimdi ancak Osmanlı Halifeliği'nin tamamen yıkıldığı 1920'den sonra bu zihniyet bozuldu.

Osmanlı Halifeliği'nin çöküşü sırasında Müslüman devletleri bir kaç parçaya bölme veya sömürge düzeni altında yönetilen küçük ülkelere bölme amaçlı uzun dönemli bir Batı sömürgeciliği başladı. Müslüman ülkeler bağımsız olduktan sonra bile bu sömürü düzeni devam etti. Müslümanların kendi siyasi düzenlerine yeniden dönmelerine asla izin verilmedi. Müslüman ülkelerin çoğunda Fransa, İngiltere ve İtalya gibi Batılı sömürgeci güçler bu ülkelerin liderliğini Batı zihniyetine sahip liderlere teslim etti. Sonuç olarak yeni bağımsız Müslüman uluslar diktatörel olsun demokratik olsun Batılı siyasi modellerden esinlenen yönetim sistemlerini benimsedi. Yirminci yüzyıl İslami siyasi düzenleri sonunda, ne şekilde olursa olsun, geçmişin kalıntıları olarak kabul edildi.

Yeni dünya düzeninde tüm ülkeler etnik temelde kurulan "ulus devletler" olacaktı. Uluslararası ilişkiler karşılıklı çıkarlar pazarlığına dayalı olacaktı. Bu yeni küresel düzen Müslüman dünyadan katılımcıları çekti.

Müslüman dünyaya modernizim getiren bu katılımcılar, gelenekçi İslamcılar toplum dışı olmakla etiketlendirmekle birlikte uluslararası toplum tarafından desteklendi. Kuzey Afrika'dan Asya-Pasifik'e kadar tüm İslam devletleri taviz verdi ve uluslararası siyasi ana akım içinde kalmak için Batılı demokratik uygulamaları benimsedi. Ne var ki, etkin bir Müslüman akademik segmenti Halifelik kavramına inanmayı sürdürdü ve kendisini "demokratik" içeriğinden ayırdı.

1979 Mekke Kâbe kuşatması bu düşüncedeki kişilere bir güven desteği verdi ve daha sonra Sovyet işgaline karşı Afgan İslami direniş hareketi onlar için Halifelige geri dönüşü teşvik etmek için fırsatlar sağladı. Militanlar on yıl boyunca tartışmalara katıldılar ve Halifelik sonrası "bidatlara" karşı düşünceler derlediler. 1990'larda Afganistan'da komünist rejimin çöküşü ve akabinde *mücahid* yönetim kanunlarını izleyen yeni bir literatur akışı yayınlandı.

Zihinleri Değiştiren Literatur

Müslüman dünya çeşitli meselelerle karşı karşıya geldi. Onların arasında *tekfir* ve diğer meseleler (insanları sapkın ilan etmek gibi) göze çarpar... Ne var ki *tekfirin* kesin hükümleri için klasik Müslüman âlimlerin koyduğu kriterleri yerine getirmeyenler Müslüman Halifeliği'nin Ali ve Muaviye arasında bölündüğü ve her iki grubun birbirine karşı savaş verdiği klasik Haricilerin yolunu izler. O zamanlar ortaya çıkan Hariciler belirli sert ve katı kuralları izlediler ve sapkın olduklarını ilan ederek hem Ali hem de Muaviye'yi reddettiler ve her ikisi içinde öldürülmeleri hükmünü verdiler. Hariciler uygulamada İslamı yerine getirmeyen, cezalandırılabilir günaha giren tüm Müslümanları *tekfir* ettiler ve sonra onlara karşı savaştılar. Onlar vela ve bera inancını (herhangi bir kimse ile dostluk ve düşmanlık İslami temele dayanması gerektiği) benimsediler ve bu temelde bir dizi geleneksel uygulamaların ahlaki olmadığı yönünde genel bir hüküm verdiler. Ne var ki bu, Muhammed Peygamber'in geleneklerinin gerçek bayrak taşıyıcısı olan Muhammed Peygamber'in ashabının çoğunluğunun inancı değildi.

Muhammed Peygamber (s.a.v) daha önce bu sapkın mezhebi tanımlamıştı ve onların puta tapanlara karşı seslerini yükseltmezken her Müslümana karşı savaşıacakları konusunda uyarmıştı. Peygamber eğer kendi yaşadığı devirde böyle bir mezhep ortaya çıkarsa onları Ad Kavmi olarak (İslam öncesi bir kavim, günahları yüzünden yok edildi) geçersiz kılacağını söylemişti.

Muhammed Peygamberin bir sahabeti daha sonra söz konusu mezhebin (Peygamberin tanımladığı) sapkınlar için uygulanacak olan Kur'an ayetlerini gerçek müminler için uygulayacaklarını vurguladı. Bugün biz bir yandan *tekfir* meselesini abartan Hariciler gibi gruplarla ve diğer yandan *tekfir* kavramına hiç bir şekilde inanmayan ve bir Müslüman adı taşıyan herkesi o kişi veya kişiler sekülerizme ya da komünizme inansalar İslam ve Müslümanlarla alay etseler

de Müslüman olduğunu kabul eden Cehmiye ve Mürcie gibi klasik mezhep ve gruplarla karşı karşıyayız. Kendilerine dinlerinin İslam olduğunu gösteren ulusal kimlik kartları verilen bu insanlar İslam karşıtı güçler için çalışır ve hiç kimse onları İslam'dan çıkarmaya cesaret edemez.

(Ebu Basir El Tartusi Qawaid Al- Takfeer Önsöz)

Şeyh Abdul Mun'em Mustafa Halima Ebu Basir yani Ebu Basir El Tartusi Londra'da yaşayan Suriyeli bir İslamcıdır. O, Cihadi harekete rehberlik eden "birncil Selefi düşünce üreticisi" olarak tarif edilmiştir. Onun *Qawaid Al-Takfeer* kitabı El-Kaide müfredatının bir parçasıdır ve *tekfir* ve bundan dolayı *khuruj* (sapkın Müslüman yönetimlere karşı isyan) kanunlarını göz önüne seren ilk kitaplarından biridir. 1994'te Londra'da yazdığı kitabında Tartusi İslam inancını yeniden tanımlar. İslam'ın tevhid ilkesi ile ilahi her rehberliği reddeden ve insan-yapımı kanunlara dayanan Batı demokrasisi, sekülerizm ve laik-seküler monarşiyi kapsayan Batılı filozofların çoktanrıcı ilkeleri arasındaki farkı açıklar. Kitap Müslüman çoğunlukta devletlerde kutuplaşmayı kışkırtmayı amaçlar. Müslüman çoğunluklu devletlerdeki tüm çağdaş siyasi sistemleri, onların dış ve savunma politikaları ile birlikte *tekfir* eder.

Tartusi tüm temel terminolojilerden bahseder. Örneğin *el-küfr* (sapıklık-sapkınlık) geleneksel soyut şeklinde tanımlanır. Ancak açıklaması *küfrü akbar* (büyük sapıklık-sapkınlık), *küfrü amad* (kasıtlı sapkınlık), *küfrü takabur* (züppelikle sapkınlık), *küfrü jahud* (İslami sapkınlığa karşı düşmanlık) ve *küfrü tahli* (Kur'an emirleri ile çelişme) alt-seviyelerinde tanımlamalarla gelir. Tartusi bu sapkınlık kategorilerini siyasi bağlamda yorumlar ve tüm bu sapkınlıklara karışan devletlerin rolünü tartışır ve bu nedenle onların Müslüman devletler ya da Müslüman topluluklar olarak çağrılma hakkına sahip olmadığını belirtir. Benzer şekilde, *şirk* (müşriklik, çoktanrıcılık), *fisk* (ahlaksızlık, zamparalık), *zulüm* (adaletsizlik ve

istismar), *zındık* (dinsizlik), *irtidad* (İslam'dan sapkınlığa-küfre geri dönme), *heva* (sapıklık, aşırılık), *mavalat* (destekleme, ittifak) ve *iman* (inanç) gibi İslami kavramları sıralar ve tüm bu İslami kavramların tanımlarını çağdaş dünyadaki noktalarla bağlamak için *Kur'an*, Muhammed Peygamberin sözleri ve Müslüman âlimlerin klasik yorumlamaları ışığında her açıdan detaylı bir şekilde açıklar. Örneğin Tartusi *Kur'an* dan *Tevbe Süresi* 44 ve 45. ayetlerinde alıntı yapar ve sonra İbn Teymiyye'nin yorumunu aktarır: "Bu ayette Allah, elçisine Cihadı terk etmek için izin isteyenlerin mümin olmadıklarını söylüyor, bu *Kur'an* emri Cihadı gerçekten terk etmek için izin isteyenler için inmiştir. Emir herhangi bir izin istemeksizin kendi kendilerine Cihadı terk edenler için ise daha serttir."

Tartusi, Teymiyye'nin yorumuna günümüz modern dünyası bağlamında baharat ekler:

O halde Cihad'a karşı olanlarla ilgili emir ne olmalıdır?...Mücahidlere terörist, suçlu ve haydut diyenler hakkındaki emirler ne olmalıdır?... Cihad için sözde-sahte koşullar koyanların örneğin Cihad sadece devlet otoritesi o devlet otoritesi ki bizzat kendisi İslami olmayan ve cahili anlayışlara dayanan demokratik bir yönetim sistemine dayanır- tarafından başlatılabilir diyenler hakkındaki emir ne olmalıdır..şüphesiz ki bu insanlar münafiktir ve iman yoksunudurlar. İnsanları Cihaddan uzak tutan, engelleyen bu kişilerin kendi kendilerini sorumlu kılmaları gerekir, dilleriyle veya mücahidlerin önüne engeller oluşturarak olsun her hangi bir şekilde Allah'ın düşmanlarına destek vermeden kaçınmaları gerekir, onlar imanlarını yenilemelidir çünkü onlar eskiden Müslümandı ancak şimdi imanları tahrir oldu.

Tartusi'nin 1990'ların ortasında yazdığı *Tekfir* konusundaki kitabı ve diğer eserleri ve sonraki eserleri Afganistan'da Sovyetlere karşı militanların zafer kazandığı ve faaliyette bulunacak üslere sahip oldukları zamana denk geldi. 1960'larda Nasser Müslüman Kardeşlere karşı vahşi bir güç kullandığı ve Müslüman Kardeşlerin lider

ve çalışanlarını idam ettiği Mısır'da kurulu bir yeraltı hareketi olan Tekfir Vel Hicret benzer düşüncüler geliştirmişti. İslamcılar Suriye, Mısır, Irak ve Libya'nın Arap sosyalist rejimlerini kötü adamlar olarak gösterdi. İslamcılar sonra Suudi Arabistan, Kuveyt, BAE ve Katar gibi Şeyhliklere ve hatta İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri'ne sığındı ancak buradaki lere sağlanan sığınma sadece orada yaşamalarıyla sınırlıydı. Onların mantiki tartışmalara müdahil olmaları asla söz konusu olmadı.

Kasım 1979 Mekke isyanı sorgulanan ultra-radikal düşünceyi popüleştirdi:

- İslam'a gerçekten inanmayan ancak Müslüman bir ailede dünyaya gelen birine Müslüman denebilir mi?
- Müslüman olarak kendini nüfusa kaydedenlerin nüfusun çoğunluğu oluşturduğu ancak İslami olmayan bir anayasaya göre yaşayan bir devlete gerçekten Müslüman devlet denebilir mi?
- İslami ritüelleri uyguluyor olsa da, İslam davasına karşı gayri Müslim güçler için en önemli etkin enstrüman haline gelen bir devlet halen Müslüman devlet olarak adlandırılabilir mi?

Tekfir Vel Hicret ve diğer İslami yeraltı örgütlerinin Mısır, Suriye, Irak, Tunus ve Libya'da 1960'larda teşvik etmeye çalıştıkları eski fikirler 1979 Mekke isyanıyla yeniden hayata geldi. Tesadüfen, 27 Aralık 1979'da Sovyetler Birliği Afganistan'ı işgal ettiğinde İslamcılar faaliyette bulunacakları bir zemin kazandı. Orada Pakistan ve Suudi Arabistan tarafından desteklenen ve öncülük edilen Müslüman gençlere dinsiz komünistlere karşı Afgan kardeşlerine katılmaları için dünya çapında bir çağrı vardı.

Bir kaç yıl içinde dünya çapında binlerce genç Müslüman bir Müslüman siyasi düzenini canlandırmak için bağımsız kamplar kurmuş ve yeni bir düşünce süreci üzerinden yeni bir amaç ruhuyla

İslami özü aşılama, yeniden organize etme, yeniden canlandırmayı hedefledikleri Müslüman topluluklar içinde mücadele mantıklarını keşfettiler. Sonra Müslüman dünyadaki yönetici sınıflara karşı sınıktı, zahmet yaratmaya çalıştılar ve saygın Müslüman yöneticileri Batı toplumları ve hükümetleri ile ittifaktan uzaklaşmaya zorladılar. Bu mücadelenin nihai amacı ne var ki Müslüman topraklarda Batı varlığına karşı El-Kaide'nin rehberliğinde küresel bir savaş yapmaktır ve halen de öyledir.

Bu arada Tartusi ve diğer Arap yazarlar iman-inanç ve sapıklık-sapıklığın çağdaş tanımını üzerine kitaplar derlemiş, Pakistan, Filipinler, Filistin, Mısır, Suriye, Suudi Arabistan, Yemen ve diğer Müslüman ülkelerden binlerce Müslüman genç Afgan Cihadına katılmak için yolculuk yapmış ve Amerikan karşıtı ve sistem karşıtı-ordu karşıtı görüşler gelişmişti. 1994'te bu gençler Afganistan'ı terk ettiklerinde veya terk etmeye hazırlandıklarında *Qawaid Al-Takfeer* onlara Afgan-Sovyet savaşı sonrası mücadeleye devam etmeleri için oldukça güçlü bir ideolojik boyut sağladı.

İdeolojik Evrimin Kökenleri

1979 Mekke isyanı çeşitli alanlardaki Müslüman reformcuların Müslüman toplulukları analizlerinde de ayrıca önemli bir dönüm noktası oldu. 1,400 yıllık Müslüman tarihinde Müslüman reformcuların kendi etkilerinin hâkim olduğu ideolojiler temelinde Müslüman topluluklara meydan okudukları çeşitli vesileler vardı. Ne var ki 1979 isyanı ile başlayan, 9/11 ve sonrasında devam eden olaylardan sonra eşsiz bir hat izlendi ve durumun eşsiz bir analizi yapıldı. Dünyadaki tüm Müslüman ülkelerin Batı ile ittifak yaptıkları ve topluluklarının İslami olmayan inançları uyguladığı kabul edildi ve onlara ivedi duruşlarını değiştirme çağrısı yapıldı. Duruşlarını değiştirmeyi reddedenler sapkın, kâfir ilan edildi ve onlara savaş açıldı. Bu, İslam inancının çağdaş olaylar ve meseleler bakış

açısından tanımlanmış olmasından beri 1,400 yıl içinde alınan en uç karar oldu. Ve bununla, yenedünya düzeni içinde yaşayan Müslüman çoğunluk etkin bir şekilde kâfir ilan edildi. Ancak, bu düşüncenin temeli yabancı değildi. Bu görüş aslında Müslüman âlimlerin zihninde İslam'ın ortaya çıkışından bu yana uzun vadeli reformcu hareketlerden çıkardıkları yeni analizlerin gelişen yeni bir görünümünün yansımasıydı.

Müslüman dünyada Muhammed Peygamber ve ashabının başlangıçtaki 40 yıllık yönetimini izleyen, Emevi ve akabinde Abbasi İmparatorluğu döneminde Müslüman hükümdarlar İslam'ın bir statüko yorumunu korumaya doğru eğilimleri olmuştu. Bu statüko düzenlemesi siyasette, ekonomide ve sosyal hayatta ortaya çıkan sorunlar üzerine İslami kanunların devrimci yorumlarına karşı koymaları ve yöneticilere devlet idaresini kendi şahsi çıkarlarına göre manipüle etmesine olanak tanımayı amaçlamıştı. Dört Müslüman hukuk âliminin İmam Ebu Hanife, İmam Şafi, İmam Malik ve İmam Hanbeli'nin Abbasi Halifeliği döneminin farklı dönemlerinde ortaya çıkışı yönetici-egemen sınıflar için düzenlenen bu statükoyu reddetmeyi amaçladı. Onlar hükümdarların muhalefetine rağmen kendi bireysel kabiliyetleri içinde çalıştılar, yeni meseleleri araştırdılar ve yorumladılar ve çağdaş yönetim ihtiyaçlarına uyarlanan İslami kanunlar derlediler.

Benzer şekilde Emevi, Abbasi ve Türk imparatorluklarında Yunan, Roma ve Doğulu felsefelerin teşviki Müslüman aydınlar sınıfına karşı bir meydan okuma oldu. Bu felsefelerin ışığında İslami ilkeler üzerine onlarca tartışma başladı. Sufizm veya Tasavvuf'ta antik Mecusi ya da Yunan felsefeleriyle ağır bir şekilde harmanlanmış yeni düşünce okulları türedi. Yunan felsefelerinden alınan yeni bir İslami literatür ortaya çıktı. Bazı Müslüman âlimler bu eğilimlere karşı çıktı ve bazıları destekledi. Sonuç olarak rastgele sapık ya da sapkın hükümler çıkarıldı ve Müslüman dünyada tarikatçılık göğe yükseldi. Müslüman hükümdarlara devlet idaresi ve siyasetle ilgili

gerçek meselelerde kitlelerin dikkatini başka yöne yönlendirmesi konusunda yardımcı olduğundan bu tarikatçılı hizipleşmelerin ana sponsoru ve teşvik edicisi Müslüman hükümdarlar oldu.

Zamanın tanınmış Müslüman akademisyeni ve İslam hukukçusu İmam Gazali bu meydan okumalara karşı koydu. İslami düşünce ruhunu belgeledi ve diğer felsefelerle nasıl ihtilafa düşebilir olduğunu açıkladı. İmam Gazali ayrıca İslami ilkelere göre geliştirilmiş sapkınlık meselesini açıklığa kavuşturdu ve geliştirdi, böylece Müslümanlar tarikatçılık zemininde bir diğerine karşı haksız yere sapkın kararlar vermesin.

İBN-i TEYMIYYE

Yeni Bin Yılın İdeologu

Muhammed Peygamber dönemini takiben Müslüman toplumdaki reform için ideolojik evrim Abbasi Halifeliği'ni yağma eden Tatar işgali sırasında doruk noktasına ulaştı. Bu, Müslüman tarihinde en kötü dönemdi. Müslümanlar dünyadaki hâkim güçtü ancak Tatar işgalinin ardından ani bir düşüşle karşı karşıya kaldılar. Abbasi Halifeliği terk edildi ve böylece Müslüman siyasi düzeni, İslam hukuku, kültür ve gelenekleri de terk edildi. Her şey Tatar bakiş açısının hizmetinde oldu. Müslüman dünyanın farklı kesimleri Tatarlardan bağımsız kalmıştı ancak yerel yöneticilerin Tatarlara karşı duracak cesareti yoktu. Onlar Moğol gücünden ve vahşiliğinden korkuyordu ve halkın acımasızca katledildiği ve tüm bir medeniyetin yok edildiği Bağdat'ta yaşananlarla aynı akıbeti paylaşmak istemiyorlardı.

Abbasi Halifeliği'nin ortadan kaldırılması ve Bağdat'ın düşüşü ile gelen Müslüman tarihindeki önemli olaylardan birine doğru, Müslüman yönetici sınıfları ve Müslüman toplulukların itaatkâr ve uysal tutumları, gönüllüler tarafından idare edilen bir Müslüman

direniş hareketini doğurdu. Tatarlara ve Müslüman toplum üzerinden dayatmaya çalıştıkları Tatar kanunlarına karşı Müslüman direniş hareketinin ideologu ve komutanı İmam İbn Teymiyye'ydı. (1263-1328)

Teymiyye Müslüman dünyada ideolojik direniş modeli olarak kabul edildi. Onun fikirleri - işgalcilere karşı İslami direniş yoluna bir engel olarak konulan onlar kendilerinin Müslüman olduklarını iddia etseler dahi Tatarlara karşı Müslüman direniş hareketini yeniden düzenlemek için *tekfir* prensibini ilk defa agresif bir şekilde uygulayan kişi olarak doğrudan bir kaynaktır. Teymiyye onların Müslüman olmadığını ilan ederek sapkınları şaşırtmayı amaçladı ve onları sıradan Müslümanların gözünden düşürdü, böylece Tatarlara karşı Müslüman direnişi Tatarların Müslüman topraklardan kovulmasına odaklandı.

Teymiyye Aristo gibi Yunan filozoflarının mantığını sert bir şekilde eleştirdi. Onların yazılarına eleştirel analizler yazdı ve makul bir karşılık olarak İslami bir düşünce modeli sundu. O, İslami düşünce ve Yunan felsefeleri arasında bir karşılaştırma yaptı ve mantık yoluyla İslami düşüncenin üstünlüğünü savundu.

Teymiyye, Tatarlar Müslüman topraklarını İndus Nehri'nden Dicle Nehri'ne fethettiği zamanlarda doğdu. Gerçi Tatar işgalciler daha sonra İslamı kabul etseler de, Müslüman topluluğa kendi doğal gelenekleri ve kültürel düzenlerini uyguladılar. Tatar yöneticiler Müslüman dini kuruluşlar üzerinde tam bir kontrol sağladılar ve Müslüman dini eliti kendi iradelerine yenik düşürdüler. Tatarlar Hülagu Han'ı adil yönetici olarak ilan ettiler ve adil bir kâfir yöneticinin zalim Müslüman bir yöneticiden daha iyi olduğu hükmünü çıkardılar. Yeni Müslüman olan Tatar yöneticiler iki farklı hukuku yürürlüğe soktular. Evlilikler gibi kişisel kanunlar İslam'a göre yorumlanıyordu ve ekonomi, siyaset ve yargı gibi kamu yasaları Tatarların geleneksel Yassa kanuna tabiydi. Teymiyye Moğollara karşı

Cihadın zorunluluk olduğunu ilan etti ve Moğolların Sünni İslamı seçmiş olması gerçeğine rağmen İslami hukuk veya *şeriat* yerine insan-yapımı kanunların (geleneksel Yassa hukuku) taraftarı olduklarını, bu nedenle bir *cahiliye* devleti veya İslam öncesi pagan cehaleti içinde yaşadıklarından gerçek Müslüman olamayacakları gerekçesine dayandı. O aynı zamanda pek çok Sufizm okulunu İslami olmadıklarını söyleyerek reddetti. Teymiyye Şiiilerin kâfir olduklarını ve İslam *şeriatına* karşı beşinci kol olduklarını ilan etti ve Şii karşıtı hareketi savundu. Teymiyye "İslam inanç sistemine katıldıklarını itiraf etseler bile İslam hukukunu çiğneyen her Müslüman grupta savaşılmaması gerektiğini" ilan etti. Onun *tekfir* fetvası Seyid Kutub dönemine ve El-Kaide'nin ideolojisine kadar gitti.

Memlük yöneticisi Nasir El Din Kalavun Tatarlara karşı savaşı önlemeye çalıştı ve tarafsızlık önerdi. Teymiyye Mısır'ın bu Müslüman yöneticisini Tatarlara karşı savaşmaya zorladı ve eğer tarafsızlık politikasını sürdürmesi ve Tatarlara karşı savaşı durdurması durumunda ilk olarak Kalavun'a karşı bir isyan başlatmakla ve iktidarı ele geçirdikten sonra Tatarlara karşı savaşa kaldığı yerden devam etmekle tehdit etti. Teymiyye bir direniş komutanı, akademisyen ve reformcu olarak üç farklı cephede akademik çalışmalar yürüten ilk Müslüman akademisyen oldu.

Teymiyye'nin düşüncesi Tatarlara karşı savaşa odaklandı, bunun için Teymiyye İslam'ın tevhidi değerlerinin Moğol kültüründeki çok tanrılı değerlere karşı önemini vurgulayarak ideolojik zemin oluşturdu. Ve tevhide vurgu yaptı. Teymiyye çok tanrılı veya müşriklik olduğuna inandığı her şeye agresif bir şekilde karşı geldi, öyle ki Lübnan'lı KhusraVan-i-Şiiilerinin inancını, Asha'ira Cehmiyye ve Mu'tezile Mezhepleri Sufi okullarını bile kafir ilan etti. El-Kaide'nin ilgisi Teymiyye'nin direniş ideolojisineydi. El-Kaide iddialarını desteklemek için Teymiyye'nin çalışmalarını kullandı. Yirminci yüzyılda Halifelik dönemi sonrası İslami hareketlerin büyük kesimi Teymiyye'nin ideolojisinin bayrak taşıyıcıları oldu.

Güney Asya'daki Cemaat-i-İslami kurucusu Seyid Ebul Ala Mevdudi ve Müslüman kardeşlerin ideologu Seyid Kutub Teymiyye'nin öğretilerini çağdaş İslami düşünceye dönüştürdü. Onlar Teymiyye'nin Yunan, Roma ve Tatar felsefeciler ve onların gelenek ve kanunları için başvurmuş olduğu *cahiliye* tanımını kullandılar. Bu yirminci yüzyılın Müslüman ideologları aynı hükmü sosyalizm, sekülerizm ve demokrasiyi kapsayacak şekilde genişlettiler.

Mevdudi Batı demokrasisi, sosyalizm ve Batı toplumsal sistemine şiddetle karşı çıktı. O, İslami hayat şeklinin bir bütün olduğunu savundu. Ne var ki o evrimci bir yaklaşıma inandı. İslamı uygulamak için şiddete inanmadı. İslami sistemin modern düşünce ve kuruluşlarla çatışmayacağı yöntemleri araştırdı ve inceledi. Örneğin İslamı uygulamak için ayrıcalıklı yetişkin bir seçim sistemini kabul etti ve Halifelik kurumunun canlanması üzerine ısrar etmedi. Diğer yandan Seyid Kutub, Mevdudi'nin Batı demokrasisi ve sosyalizme karşı önceki argümanlarını genişletirken Müslüman ulusları Batı'nın sosyal, ekonomik ve siyasi sistemini baştan sona terk etmeye çağırdı ve İslami devrimi savundu.

El-Kaide'nin ideolojik söylemi Teymiyye'nin yorumları ile başlar ve Seyid Kutub'la sona erer. Ancak bundan sonra, çağdaş meseleler üzerine ileriye yönelik mücadeleyi tanımlamak için herhangi bir işleyiş tarzı, yöntem veya herhangi açık bir politika veya rehberlik ortaya koymaz. Nitekim Teymiyye'nin olsun, Seyid Kutub'un olsun düşünce ve fikirleri El-Kaide'nin uyguladığı felsefede tam olarak ifadesini bulmadı. Seyid Kutub'un 1966'da idam edilmesinden sonra Müslüman Kardeşler Liderliği'nin tamamı ya yok edildi ya da sürgüne gönderildi. Müslüman Kardeşler'in alt kadrosu dağıldı ya da diğer yeraltı örgütlerine taşındı. Cemaat-i-İslami Pakistan ve kurucusu Mevdudi Nasser hükümeti ve Müslüman Kardeşler liderliği arasında öncü bir aracı rolü oynadı ve Müslüman Kardeşleri Mısır toplumuna değişim getirmek için seçim süreci izlemeye çağırdı. 1960'ların sonlarından günümüze Orta Doğu'da Müslüman

Kardeşler'in ve dünya çapındaki İslami hareketlerin seçim siyaseti-
ne katıldıkları ve bu şekilde mevcut sistemin parçası haline geldik-
leri görüldü.

Tüm bu zaman Orta Doğu'da yeraltı örgütleri içinde faaliyet gös-
teren El-Kaide benzeri Müslüman radikaller ideolojilerini bir hare-
ket içinde birleştirmek için kayıp parçaları arıyordu. Kasım 1979
Mekke isyanı ve akabinde 27 Aralık 1979 Afganistan'da Sovyetler
Birliği'nin işgali sonucu derhal başlayan Afgan Cihadı El-Kaide'ye
bu fırsatı sağladı. Mekke isyanı krallığın dış siyasetinin Batılı çıkar-
lara tabi olduğu ve bölgede Batılı güçlerin bir enstrümanı olarak
görüldüğünden beri Suudi krallığının İslami bir kimliği olduğunu
ne kadar iddia etse de önemli olmadığını açıkça tanımlayarak bir
khuruj için sahneyi kurdu: Onun İslami devlet olduğu iddiası kabul
edilebilir değildi.

Afgan Cihadı, bu arada, El-Kaide öncesi Müslüman radikallere
Afganistan'da bir üs kurma ve Pakistan'ın aşiret bölgelerindeki sınır
üzerinde de aynı şekilde güçlü bir üs kurma fırsatı sağladı. Buralar-
dan El-Kaide mantıki bir süreç yoluyla ilk olarak Afganistan ve Pa-
kistan'ın aşiret bölgelerinde ve buralardan tüm Müslüman dünyası
çapında yeni fikir ve stratejiler geliştirdi.

* * *

5. BÖLÜM

ANTİTEZ:

DİRENİŞİN MEŞRUIYETİ ÜZERİNE TARTIŞMA

11 Eylül 2001 ikiz kuleler saldırısı El-Kaide ve Batı arasındaki açık düşmanlığın başlangıcı olarak işaretlendi. Amerika Birleşik Devletleri Ekim 2001'de Afganistan'ı işgal etti ve Aralık 2001'de Taliban mağlup edildi ve dağılmak zorunda kaldı. Washington Afganistan'da zafer ilan etti ve burada demokratik bir hükümet kurma yönünde çalışmaya başladı.

Daha sonra Taliban ve El-Kaide Afganistan, İran ve Pakistan'ın aşiret bölgelerinde güvenli yerlere taşındı ve Afganistan'daki yeni yabancı işgal güçlerine karşı bir direniş için hazırlıklara başladılar. Afganistan ana savaş alanı oldu ve Pakistan'da Afganistan'ın stratejik arka bahçesi olacaktı. Ne var ki, direniş iki cephede sorunlarla karşı karşıyaydı: Afganistan'da yabancı işgal güçleri ve Pakistanlı güvenlik kuvvetleri ki Pakistan ABD-öncülüğündeki Terörle Savaşta önemli bir müttefikti. Sonuç olarak El-Kaide'nin her iki soruna hitap edebilecek bir strateji geliştirmesi gerekiyordu.

Afganistan'da Taliban liderliğinde direniş 2002'de başladı ancak hareket zayıftı. El-Kaide daha sonra güçlenmek için kendine zemin hazırladı yeni elemanlar kazanmak için eğitim ve motivasyon sağladı. Orduda İslami zihniyetteki subaylar dâhil Pakistan toplumunun İslami kadrosunu tanımlamak için yeni bir mantık geliştirdi. Sovyetler Birliği'ne karşı Afgan Cihadından sonra şekillenen Cihadî örgütler, İslami okullar ve İslam'a samimi inanan halk kesimleri direnişe katılacaktı. Bu süreçte Pakistan El-Kaide'nin arka bahçesi olarak sınıflandırıldı ve ABD baskısı altında Pakistan El-Kaide'ye karşı savaş açmak zorunda kaldı. Bu durum savaş sahasını çok fazla

genişletti öyle ki Amerika Birleşik Devletleri Afganistan'daki savaşı Amerika'nın Af-Pak stratejisi olarak adlandıracaktı.

El-Kaide, Amerika Birleşik Devletleri 2003'te Irak'ı işgal ettiğinde benzer bir durumla karşı karşıya kaldı. El-Kaide ve Irak direnişi Irak'ta konuşlanan yabancı işgal güçlerinden, ayrıca Ürdün ve Suudi Arabistan güvenlik kuvvetlerinden kaynaklanan sorunlarla karşı karşıya kaldı. Bu yüzden, 2003 Irak savaşından sonra El-Kaide Afgan stratejisini dünya çapında kopyalamaya karar verdi. Afganistan davasında olduğu gibi El-Kaide Irak'ı savaş alanı merkezi yaptı ve Suudi Arabistan, Ürdün, Suriye ve Mısır gibi Batı müttefiki olan Irak'ın komşu ülkelerinin hepsini düşman olarak belirledi. Irak'ın komşuları olarak Irak direnişine stratejik arka bahçe olarak hizmet eden bu ülkelerin tutumu El-Kaide ve Müslüman çoğunluğun olduğu bu ülkeler arasında ciddi bir çatışmaya neden oldu.

El-Kaide çatışma alanlarına olan Batılı destek hatlarını kesme amacıyla yeni genişleme sahaları olarak Yemen ve Somali'ye genişledi. Temelde, 2006 ile birlikte Müslüman dünyanın büyük bir kısmı savaş alanı haline gelmişti. İsyanlar, çatışmalar ve intihar eylemleri rutin hale geldi. Müslüman çoğunluk devletlerdeki kurumlar (ordu ve hükümet organları) sorunların kökenin Irak ve Afganistan'da yattığını açıkça görebilirdi ve söz konusu bu kurumlar ABD'nin Afganistan ve Irak işgaline prensipte karşı olsalar da siyasi ve ekonomik olarak Amerika Birleşik Devletleri'ni desteğine mecbur oldukları anlaşıldı.

Daha sonra Müslüman çoğunluklu devletler içindeki isyancılara karşı devlet-destekli dini fetvalar çıkarıldı. Pakistan ve Suudi Arabistan da dini âlimler militanlarla bir diyalog kurdular ve onlara odaklarını Irak ve Afganistan'daki Amerikan işgallerine devam etmeleri durumunda kendilerine bir tehdit olmadıkları yönünde güvence verdiler. Ancak Pakistan, Ürdün, Kuveyt ve Suudi Arabistan

gibi ülkeler yavaş yavaş savaşında ABD'yi rahatlatmak ve işbirliği yapmaya zorlandılar, dolayısıyla hedef haline geldiler.

El-Kaide, Müslüman çoğunluklu bir devletin gayri-Müslim bir işgal gücü tarafından "mecbur" bırakıldığı ve bu yüzden imtiyaz sağlamaya hazır olmadığı argümanına uyum sağlayacak bir örgüt değildi. Aksine Batı'yı destekleyen Müslüman çoğunluklu devletleri kâfir ve dolayısıyla düşman devletler olarak kabul etti. Onlara karşı, Amerika Birleşik Devletleri ve Batılı müttefiklerinden daha çok bile saldırı düzenledi. Bu durum bu Müslüman çoğunluklu devletleri El-Kaide'nin Afganistan ve Irak'ta savaş sahalarını yönetmesinin meşruiyeti üzerinde bir tartışma başlatmaya zorladı.

Bu ideolojik savaşın ilk raundu Orta Doğu'da başladı. Nasiruddin El Albani Müslüman radikalleri *Yeni-Hariciler* olarak adlandırdı. *Hariciler*: İslamın erken yüzyıllarında İslami olmayan uygulamalar temelinde Müslüman yönetimleri kâfir olarak ilan eden ve onlara karşı isyan kışkırtan Müslüman mezhebi.

O şöyle söyledi:

Tarih kendini tekrar ediyor. İslam hakkında kısıtlı bir bilgisi olan Harici'lerin yeni bir nesli ortaya çıktı. Onlar yöneticilerin İslami sistemin tamamını temsil etmediğini düşünüyorlar. Bu yüzden, Müslüman âlimler, hukukçular ve bilgili akademisyenlerin hiç birine danışmaksızın bu yeni nesil silahlı bir isyan başlattı ve ciddi kaoslar ve krizler oluşturdu. Onlar Mısır, Suriye ve Cezayir'de kan döktüler. Daha önce 1979'da Mekke'de Kâbe'ye saldırı düzenlediler. Bu yüzden onlar klasik Hariciler hariç, her Müslümanın uyguladığı Muhammed Peygamber'in sahih sözlerine muhalif Müslümanlardır.

Yazar Nasiruddin El-Albani

Bir Suudi Selefî âlim kendisine Harici-sapkın Müslüman mezhebini halen izleyen kişilerin olup olmadığı sorulduğunda bu tartışmayı genişletti. O şunu söyledi:

Haricilerin ideoloji ve uygulamaları başka nedir? Müslümanları kâfir olarak ilan etmeleri dışında, Müslümanların kanlarını helal kabul etmeleri ve onlara karşı baskıcı taktikler kullanmalarıdır. Haricilerin inançları şunlardır:

- Müslümanları kâfir olarak ilan etme
- Siyasi düzen ve devletin yazılı emrini silahlı isyanla tehdit etme
- Müslümanın kanını helal kılma.

Eğer herhangi birisi veya birileri yukarıda bahsedilen maddelerin yolundan gidiyorsa o ve onlar kendilerini sapkın bir mezheple ilişkilendirsin veya ilişkilendirmesin Harici'dir. (Şeyh Salih Bin Fevzan, Cihad'ın kural ve talimatları)

Bununla birlikte El-Kaide'ye karşı devlet-sponsorluğunda söylemi yani El-Kaide'nin Müslüman çoğunlukta devletlerdeki savaşının hiçbir siyasi ya da ideolojik çatışmanın sonucu olmadığı gerçeğin tamamen görmezden gelinmesiydi. Bu çatışma Müslüman çoğunlukta ülkelerin gayri-Müslim işgal kuvvetlerinin yanında durmaları üzerine uluslar arası ilişkilerle doğrudan bağlantılıydı. Bu, El-Kaide'ye onlara karşı sapkınlık-kâfirlik argümanı geliştirmeye yardım etti.

Filistin, Irak ve Afganistan gibi Müslüman ülkelerdeki işgal, Müslüman isyanının kök nedeni olmuştur. Suudi Arabistan, Ürdün, Pakistan ve diğer Müslüman ülkelerde yaşanan son sorunların nedeni Irak ve Afganistan gibi ülkelerde Batı'ya verdikleri tali destekler ve işgal kuvvetlerini desteklemeleridir.

11 Eylül'den sonra Pakistan Afganistan'da Taliban rejimine karşı hava saldırıları düzenlemesi için ABD'ye üsler sağladı. Pakistan ayrıca denize kıyısı olmayan Afganistan'a NATO tedarığı için bir iç güzergâh sağladı. İlâveten Pakistan birkaç yüz El-Kaide üyesini tuktadı ve Amerika Birleşik Devletleri'ne teslim etti.

Ürdün, Kuveyt, Türkiye, Suudi Arabistan ve hatta İran ABD'nin Irak işgali ve Saddam Hüseyin hükümetini devirmesi için geniş istihbarat ve lojistik destekler verdi. Müslüman ülkelerde özellikle Suudi Arabistan ve Pakistan'daki beklenmedik ters tepkiler bu ülkelerde yönetimdeki rejimleri istikrarsızlaştırmak için yeterli oldu. Militanlar Pakistan eski Cumhurbaşkanı General Pervez Müşerref ve Pakistan eski başbakanı Şevket Aziz'e suikast girişiminde bulundu ve Pakistan'ın Batı-yanlısı lideri Benazir Butto'yu öldürdüler. 2004'den 2006'ya Suudi Arabistan daha önce görmediği kadar aşırı bir şiddetle karşı karşıya kaldı.

2007 ile birlikte Müslüman kuruluşları yani ordu, devlet kurumları Irak ve Afganistan savaşları sürdüğü müddetçe Müslüman ülkelerde İslamcı ayaklanma ve isyanları durduramayacaklarını anladılar. Buna karşı "doğru" bir İslami rönesans için temel İslami prensiplerin tartışıldığı devlet-sponsorlu makale ve televizyon şovları düzenlediler. Bu tür önlemler yoluyla Irak ve Afganistan'da direnişin haklı olmadığını tespit etme girişimleri oldu.

Farklı İslam âlimleri doğru bir İslami direniş için Kur'an ve Sünnetten şu kuralları aktarıyordu:

- Direnişe liderlik etmek için bir İmam (lider) olması gerekir. Kur'andan "Musa'dan sonra İsrailoğullarının ileri gelenlerini görmedin mi? Hani, peygamberlerinden birine, "Bize bir hükümdar gönder de Allah yolunda savaşalım" demişlerdi..." (Bakara Suresi-246. ayet) ayetini aktardılar.
- Savaş için yeterli kaynaklar olmalıdır.

- Muhammed Peygamber Medine'ye göç edip ve burada bir devlet kurana kadar Cihada (silahlı mücadele) izin vermedi. Bir mücadeleyi haklı çıkarmak için bir kale dikilmeden ve devlet kurulmadan önce hiçbir İslami direniş haklı değildir.
- Müslüman ordunun gücü düşman kuvvetlerin yarısından az olmamalıdır.
- Bu dört koşulu yerine getirmeyen hiçbir savaş İslami direniş olarak kabul edilemez.

Dini fetvalar yoluyla bu fikirler televizyonlarda, radyolarda, gazetelerde tekrar tekrar gösterildi, duyuruldu.

* * *

6. BÖLÜM

SENTEZ

Kuzey Veziristan'ın en çetin arazisi Puncablı, Pakistanlı Peştun ve Afgan militanlar için El-Kaide'nin en görünür ve erişilebilir ismi olan popüler olarak Şeyh Essa olarak bilinen Ebu Amr Abd al-Hakim Hasan'a üs oldu. Şeyh Essa Müslümanların tüm mücadelelerin kurulu gayri İslami otoriteye meydan okuma ve *tekfir* etme (birisini İslam dışı ilan etme) ile başladığına inanır çünkü bu, oyunun kurallarını açıklığa kavuşturur: İslam'la savaşta kim hangi taraftadır.

2001 yılında Taliban'ın Afganistan'da mağlup olmasından sonra El-Kaide hayatta kalmak için mücadele etti. Operasyonel seviyede Şeyh Essa Güney Asya savaş alanı stratejisini oluşturmak için Pakistan'daki mantıklı sürece öncülük etti. Bu mantıklı süreç Pakistan'ın İslamcılar ile seküler güçleri arasında bir çatışma düzenlemeyi, Pakistan devlet aygıtlarını Afganistan'daki ABD savaşında ya tamamen tarafsız bir halde bırakmayı ya da Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı El-Kaide direnişini desteklemek zorunda bırakacak bir noktaya getirmeyi amaçladı. El-Kaide'nin hedefleri Pakistan'ın Afganistan sınırında iki eyaleti yani Khyber Pakhtoonkhwa (eski NWFP) ve Belucistan üzerinde tam kontrol sağlayarak bir kazanım elde etme ve NATO ittifakına karşı savaşmaktı.

Şeyh Essa'nın 70 yaşındaki bedeni yaralarla doluydu. En son aldığı yara 2003'te Angor Ada'da Pakistan ordusunun operasyonu sırasında olmuştu. O duyguların okyanusu olarak bilinirdi (belki de 2007 yılında felç geçirmesinin nedeni budur). Essa aynı zamanda Mısır'daki Müslüman Kardeşler'in ideologu Abdul Kadir El Audah'ın yardımcısıydı. El Audah 1960'larda Nasser rejimi tarafından

idam edildi. Kahire'de Ticaret Koleji mezunu genç Şeyh Essa sonra Mısır yönetimine karşı döndü. O Müslüman rejimlerin sapkınlığı üzerine teoriler geliştirdi ve Mısır hükümeti elinden acılar çekti ancak çektiği bu acılar onun Müslüman ülkelerdeki mevcut yönetimlere karşı nefret ve azmini güçlendirdi.

Şeyh Essa 1980'de Mısır'da Enver Sedat hükümetine karşı darbeyi planlayanlardan biriydi ve Sedat suikast sonucu öldürüldükten sonra tutuklandı. Serbest bırakıldıktan sonra Kahire'deki El Ezher Üniversitesi'ne kabul edildi ve ilahiyatı derece ile bitirdi. 1986'da Sovyetlere karşı Cihad yapmak üzere Afganistan'a gitti ve Abdullah Azzam ve Seyid İmam'la (Dr. Fadıl) yakın kaldı. 1992'de dini okullarda eğitim vermek için Yemen'e gitti ancak 1996'da Taliban'ın iktidara yükselişi üzerine Afganistan'a geri döndü. Taliban rejimi Afganistan'da ABD tarafından yenilgiye uğratıldığında Kuzey Veziristan'a hicret etti.

Siyatığı (bel ağrısı) ile birlikte yaş faktörü de Şeyh Essa'nın felç geçirmesine katkıda bulunmuş olabilir. Şeyh Essa'nın bu nedenle saldırı operasyonlarında yer alması mümkün olmadı ancak Cihad için aşiret bölgelerinden gelen gençler için tekil bir ilham kaynağıydı. Şeyh Essa ayrıca Puncab'tan gelen militanlar nezdinde derin bir saygı gördü.

Onlar Şeyh Essa'nın *tekfir* yorumunu hipnotize olmuş gibi dinlediler. Onlar Pakistan'da Müslüman toplumların farklı bölümleri arasında bir savaşı teşvik eden mantıki sürecin bazı kurallarını gözler önüne seren ve yolunu açan onun en ünlü kitabı *El Vela vel Bera* 'yı "dostluk ve düşmanlığın İslami kriterini" okudular. O, kitabında bir sistem olarak demokrasiyi tamamen reddetti çünkü demokrasi tüm siyasi ve dini düşünce ekollerini bir araya getirdi ve hor ve hakir bir şekilde Müslüman devletleri liberal düzene koydu. O, tıpkı Türkiye'de olduğu gibi İslamcılar parlamentoda baskın olsalar da demokratik yönetim şekli altında siyasal İslam'ın temeli olan bir

sistem veya totaliter tip bir yönetim kuramayacaklarına inandı. O bu yüzden İslam'ın küresel bir İslami düzen çağrısında bulunmasına karşı İslam'ın etkisinin sınırları aşmayacağı ve ulusal-devlet sınırları ile sınırlı kalacağını anladı. Kitabında Müslüman olmayan ya da gayri-İslami bir sistemi destekleyenlerin kâfir olduklarını ayrıntılarıyla açıkladı ve Şeyh Essa belgelediği prensipler altında Pakistan'ı açık bir şekilde *darul harb* (savaş alanı) olarak tespit etti. Çünkü Pakistan, ABD öncülüğünde-NATO kuvvetlerine karşı savaşan Müslüman Afgan ordusuna karşı ABD'nin savaşını destekliyordu. Kısa bir zaman içinde Pakistan Cihadçı unsurlarının huzursuz üyeleri özellikle Şii-karşıtı Laşkar-i-Jhangvi üyeleri Karaçi'den acımasız Kari Zafer (2010'da öldü)i Khanefal'dan Muhammet Afzal, Lyah Krur Lal Essan'dan Dr. Umar, Faisalabad'dan Faraz Ali Shami, Shoaib İshak, Jhang Attock'tan Said, Lahor'dan Dr. Hamid, Karaçi'den Hacı Tarık, Lahor'lu ancak Attock sakini Hakeem Tahir Abdullah, Chunian'dan Ishtiak, Warbarton'dan Sanaullah, Sotar Mandi'den Şeyh Nisar ve Faisalabad Medine Kasabasından İftikhar Kureyşi onun müridi oldular. Aynı anda, Kuzey Veziristan'da iki meşhur din adamı ve komutan Sadık Nur ve Abdul Halık Hakkani'de onun takipçisi oldular.

Şeyh Essa Pakistan'ın aşiret bölgelerinde ilk olarak şu soruyu gündeme getirdi "Bir Müslüman ailede' doğmak yeterlimidir veya bir kişi, grup veya ülkenin Müslüman veya kafir olarak etiketlenmelidir gibi bir kriter olmalı mıdır?" Çevrilen ve ülke çapına yayılan ve dağıtılan *El Vela vel Bera* isimli kitabında gerçek bir Müslüman olmak için gereken standartları derledi. Hedef izleyici ne var ki sıradan halk değildi ülkedeki uygulamacı İslamcılardı. Şeyh Essa onlardan ülkedeki seküleristlerle çatışmalarını istedi. O Afganistan'da NATO kuvvetlerine karşı savaş kazanılmadan önce ilk olarak Pakistan Ordusu'nun kazanılması gerektiğine inandı. *El Vela vel Bera* kitabında İbn Teymiyye'nin açıklamasına atıfta bulundu:

Bir kişi Müslüman kardeşlerine karşı savaşmak zorunda kalsa, o kişi emre itaat etmemesi durumunda idam edilme riski ile karşı karşıya olsun

dalı Müslüman kardeşlerine karşı düşmanlığa katılmaması o kişi üzerine zorunluluktur. Benzer şekilde, ne kadar baskı altında olursa olsun bir Müslümanın bir başka Müslümanı öldürmesi kesinlikle yasaktır."

Bu aktarıyı yaptıktan sonra Şeyh Essa yorumda bulundu "İbn Teymiyye'nin açıklamasından Müslümanlara karşı gayri-Müslimlerin tarafında bulunanların kâfir oldukları ve Müslüman ulusuyla bir ilişkisinin olmadığı açıktır. Onlar para için savaşır ve bu yüzden onları tekfir etme konusunda hiçbir tereddüt duymuyorum."

Şeyh Essa'nın literatürü ya da külliyatı Kur'an-dan, Muhammed Peygamber'in sözlerinden ve klasik Müslüman alimlerin çalışmalarından alınan kabul edilmiş alıntılarının bir derlemesiydi. O tüm bunları ABD öncülüğünde "Terörle Savaş'a" yönelik Pakistan desteğine uyguladı. Şeyh Essa'nın gözü Pakistan silahlı kuvvetlerinde, dini partilerde ve Cihadi örgütlerdeki İslamcılar üzerindeydi. O, Pakistan'daki İslamcılarının Pakistan'ın yöneticileri ABD ile birlikte Müslüman kardeşlerine karşı savaşta ittifak yaparklarken Pakistan'ın artık İslami bir devlet olarak kabul edilemeyeceğine ikna edildiler mi bir isyan (*khuruj*)başlatacaklarına, bundan sonra da militanların üç faydadan en az birini elde edeceği konusunda iyimserdi:

- Pakistan Afganistan'da ABD savaşını desteklemeyecek.
- Ana stratejik konumlarda istihdam edilen Pakistanlı İslamcılar kaynaklarını militanlara döndürecek.
- Eğer *khuruj* başarılı olur ve Cihadçılar yönetimi ele geçirirse, onlar Pakistan'daki üsleri Batı'ya karşı küresel bir Cihad için en iyi sıçrama tahtası sağlama da elverişli kılacak.

Şeyh Essa ülkedeki tüm istihbarat servisleri tarafından aranıyor. Urduca ve Peştuncayı her ne kadar akıcı bir şekilde konuşuyor olsa da bir Arap olarak bir El-Kaide üyesi olarak kolaylıkla fark edilebilirdi. Buna rağmen o risk aldı ve Kuzey Veziristan'dan

Pakistan'ın önemli şehirleri Multan, Faisalabad ve Lahor'a gidebildiği her yoldan gitti. Şeyh Essa Lahor'u ziyaret ettiğinde kitabının birkaç kopyasını yanında getirdi. İslami devrime ve halifelüğün dirilişine inanan bir akademisyen olan Dr. Israr Ahmet (2010'da öldü) ile buluştu. O ayrıca Cemaat-i- İslami Pakistan'ın o zaman ki şefi Kadı Hüseyin Ahmet ve Laşkar-i-Taiba'nın şefi Hafız Muhammet Saeed ile bir araya geldi. Kitabından kısımlar okudu ve haklı olup olmadığını sordu. Kitabının içeriğini bu iki adamda reddetmedi. Şeyh Essa sordu *"eğer tüm bunlar doğru ise, sadece komşu Afganistan'daki Müslüman direnişini destekliyor ve Arap Müslüman mücahidlere barınak sağlıyor oldukları için Güney Veziristan'daki yerel kabilelere operasyonlar yapan Pakistan ordusunu neden kafir ilan etmiyorsunuz?"* Kadı Hüseyin Ahmet cevapladı *"prensip olarak haklısın ancak teorilerin mevcut koşullar içinde ancak Hindistan ve Amerika gibi düşmanların çıkarına olacaktır"*. Böyle bir yanıt Şeyh Essa'nın iradesini kıramazdı. O ülkenin üst düzey dini liderliği ile temasını sürdürdü ve bu ısrarı onu Pakistan'ın başkenti İslamabad'ın merkezinde İslamabad Merkez Cami ya da bilinen adıyla Lal Mescidi (Kızıl Cami) imamları ile bir araya getirdi.

ISI'nın anakarargâhına ancak 1,5 km. uzaklıkta Lal Mescidi'ne bitişik mütevazı bir evde Şeyh Essa aynı soruyu 1980'lerde Sovyetlere karşı Afgan ulusal direnişinde faal bir şekilde yer alan öldürülen Mevlana Abdullah'ın oğlu Mevlana Abdul Aziz önünde gündeme getirdi. Aziz basit ve anlaşılır bir adamdı. Şeyh Essa'nın vaazı ve kitabı onu etkilemişti. Şeyh Essa aşikâr nedenlerden dolayı Aziz'i kendi tarafına çekmeye umutsuz bakıyordu. Aziz sıradan bir din adamı veya din âlimi değildi. O, Pakistan ordu kurumunun favorisiydi, çünkü Keşmir isyanı için yüzlerce genç eleman (savaşçı) yetiştirmişti. Keşmir militan örgütü Harkatul Mücahidin lideri Komutan Fazlur Rahman Khalil her sene onun kapısına gelir ve Aziz'in bir çağrısıyla birkaç gün içinde *medreselerden* yüzlerce genç Keşmir mücadelesine katılmak için hazırlanırdı.

İslamabad ve Ravilpindi'de bulunan dini görüşlü sivil ve bürokratların çoğu kızlarını Aziz'in İslamabad'da vatandaşların hakları komitesine başkanlık yapan kardeşi Abdul Raşid Gazi ile birlikte işlettikleri İslami kız okullarına gönderirdi. O zaman Aziz'in İslamabad'ın merkezinde oturan Pakistan ordu kurumunun hayati bir varlığı olması şaşırtıcı değildi.

Ancak Şeyh Essa Lal Mescidi'ndeki bir isyanın Pakistan'da İslami devrimin başlangıcı olabileceğini hissetti. Şeyh Essa Aziz'e bir Müslüman âlim olarak görevlerini hatırlatırken sordu "*bunu okuduktan sonra (Şeyh Essa'nın El Vela vel Bera kitabı) Pakistan Ordusu'nun halen Müslüman bir ordu olduğuna inanıyor musun? Sonra "eğer Pakistan Ordusu'nun tekfir etme çağrısını reddederse Allah'ın kendisini asla affetmeyeceğine"* vurgu yaptı.

Aziz derin dini inancı olan duygusal bir insandı. Pakistan ordusunu *tekfir* etmesi tüm onurunu, prestijini ve Pakistan ordu kurumuyla bağlantılarını kaybetmesi anlamına gelecekti. Ancak İslamcı militanlara karşı operasyonlarına rağmen ordu ile yakınlığını sürdürmesi dini inancını gözden çıkarması anlamına gelecekti. Abdul Aziz orduya karşı çıkmaya karar verdi. Sahte bir kimlik altında Güney Veziristan'da Müslümanlara karşı bir operasyon yaptıktan sonra Pakistan Ordusu'nun inanç durumunu sorgulayan kendi *darul iftasına* (dini fetvalar yayınlayan ofis) bir mektup gönderdi. Soruya cevaben dini bir fetva yayınladı: "*Güney Veziristan'da mücahidlerle savaşırken öldürülen Pakistanlı askerlerin bir Müslüman gibi gömülme veya bir Müslüman mezarlığına gömülmesine hakkı yoktur*".

Aziz bu fetvayı (dini ferman) 2004 yılında yayınladı. Fetvanın büyük etkisi oldu. Pakistan Ordusu'ndan onlarca asker üslerinin savaşma emrine meydan okudu ve yüzlerce subay ve asker emekli olmak için başvurdu. Durum orduyu militanlara teslim olmaya ve onlarla bir anlaşma yapmaya mecbur etti. Fetva ordu ve militanlar arasında yeni bir ideolojik savaşın başlangıcı oldu. Bu ideolojik

savaşın hedefi Pakistan Ordusu'nun iman ve inancında şüphe uyandırma ve orduya aşiret bölgelerinde verilen zarardan daha fazlasını vermektir. Müşerref rejimi aşiret bölgelerinde Pakistan Ordusu'nun operasyonlarını desteklemeleri ve militanların dini inançları aleyhine konuşmaları üzerine din adamları tutmak için milyonlarca rupi harcadı. Ancak Güney ve Kuzey Veziristan'da yer eden El-Kaide ideolojisi onlara karşı organize bir kampanya başlattı.

Güney Veziristan'da sürgünde yaşayan Özbekistan İslam Hareketi lideri Qari Tahir Yaldochiv Şeyh Essa'dan ipi aldı ve Aziz'le temaslara başladı. O, Pakistan ordusuna karşı yayınladığı *fetvasını* takdir ettiğini belirten yazılı notlarla birlikte adamlarını Aziz'e gönderdi. Tahir yazılı mektubunda Aziz'i "Bu, bu *fetvayı* organize bir kampanyaya dönüştürmenin doğru zamanıdır. Sizin *medreseler* (İslami okullar) ağınızı kullanarak, *talebeleriniz* (öğrenciler) ve *ulemalarınız* (âlimler) Amerikalı saldırganlara Afganistan'da devam eden saldırılarında yardım eden bu kafir orduya karşı İslami bir devrim yapmaları için *mücahidlere* destek olma çağrısı yapabilirler" diye teşvik etti. Şeyh Essa ayrıca Aziz'e gençleri Keşmir'e göndermek yerine, onları İslami devrimde bir rol oynamaları için cesaretlendirmesini tavsiye etti.

2007 Nisan'ıydı. Aziz'in Lal Mescidi bitişiğindeki konutunda bir ağaç altında hint kenevirinden dokuma bir karyola üzerinde Mevlana Abdul Aziz'le oturuyordum. O öğrencilerine kendisinin akşamleyin öğrencilere yönelik bir konuşma yapacağından İslami okulun haberdar edilmesi talimatını verdi. Aziz bana "*bunun öğrencilerine hitaben günlük olarak yaptığı rutin bir uygulaması olduğunu*" söyledi. Ben de ona sordum "Mevlana, İslam'ın uygulanması için Afganistan örneğinde bir Taliban (öğrenci) hareketi kışkırtmak mı istiyorsun?" O cevap verdi: "*Gerçekten öyle. Etnik ve siyasi kutuplaşma yüzünden hızla kaosa ve dağılmaya doğru giden Pakistan'ın bütünlüğünü korumak için bu tek yoldur*".

Yine de, Pakistan istihbarat kaynakları cumhurbaşkanına Lal Mescidi'nin İslam *şeriatı* uygulanması talep ettiğini raporladı ancak bu aslında El-Kaide'nin talimatı altında oynanan bir akıl oyunlarıydı. Pakistan Ordusu Güney Veziristan'da bir operasyon başlattığından Lal Mescidi dikkatleri El-Kaide'nin entrikasından başka yöne çeken bazı zararlar oluşturdu. İstihbarat raporu kısmen doğrudu. Ancak bu El-Kaide tarafından Lal Mescidi'ne havale edilen tek rol değildi. El-Kaide Lal Mescidi imamlarını İslam'ı yeniden kuracak bir hareketin liderleri olarak tanıtmayı ve onların üzerinden Pakistan'ın İslami okullar yapısını kullanmayı amaçladı.

Burada, Taliban'a bağlı olduğu düşünülen Deobandi düşünce okulundan yaklaşık 13,500 İslami okul vardır. Onlar ülke çapına yayılmıştır ve 1,8 milyon düzenli öğrencileri vardır. Lal Mescidi bu yapıları Pakistan'ın ABD liderliğinde Terörle Savaş'ı destekleme politikalarına meydan okuma ve isyan için kullanmayı amaçladı. Lal Mescidi'nin liderlerinin öncelikle İslam *şeriatının* uygulanması ile ilgilenmemesinin nedeni budur. Aksine onların amacı ülkedeki İslamcılar ve Pakistan ordusu arasında maksimum sürtüşme oluşturmaktır böylece Pakistan ordusu sonunda baskıya yenik düşebilir ve Terörle Savaş için desteğini geri çekebilirdi.

Kuzey Veziristan'daki El-Kaide düşünürleri Mevlana Abdul Aziz gibi akademisyenleri basitçe etkilemek için *tekfir* üzerine geniş bir literatür yazdı ve yayınladı. Onların Aziz'den beklentisi bu notları vaazlarında saf akademik şekilde geçmeyip aksine eylemlere geçmesi ve *tekfir* ideolojisini inandırıcı bir stratejiye dönüştürmesiydi. 2004 yılından Pakistan ordu kurumunun sonunda Lal Mescidi'ne baskı başlattığı 2007'ye Aziz Pakistan ordu kurumuna karşı daha önce hiçbir İslam âliminin uygulamadığı eylemler yaparak dini fetvalarla meydan okumayı sürdürdü. Örneğin Lal Mescidi kanunsuzları genelev avı başlattılar. Pakistan ordu kurumu Lal Mescidi din adamlarına kanunu kendi başlarına uygulamamalarını ve genelevlere karşı Pakistan güvenlik kuvvetlerinin baskın yapmasına mücade

etmelerini tavsiye etti. Bunu ispatlamak için Pakistan polisi İslamabad'da müşterilerine fahişeler tedarik eden konuk evlerine büyük baskınlar yaptı.

Lal Mescidi yönetimin bu çabalarını takdir etmiş olmalıydı ancak onların umdukları tek şey bu değildi. Onların amacı sürtüşme çıkarmak için daha fazla eylem yapmaktı. Lal Mescidi kanunsuzları sonra İslamabad pazarlarına baskın yaptı, video mağazalarından müstehcen filmleri aldı ve yaktı. Aynı zamanda Aziz her gün tüm ülke çapında İslam okullarına hitap etmeyi sürdürdü. O demokrasi ve Terörle Savaş'a Pakistan'ın verdiği destek aleyhinde konuşmalar yaptı, korkmaksızın veya mazeret dile getirmeksizin Pakistan tarzı yönetim şekillerini *küfür* (kâfir) olarak tanımladı ve Pakistan silahlı kuvvetlerinin Pakistan'ın aşiret bölgelerinde El-Kaide ve Taliban'a karşı operasyonlarının da *küfür* olduğunu iddia etti.

Lal Mescidi'nin Pakistan'ın başkentinin göbeğinde tam olarak düştüğü konum, ülkenin en üst dini liderliği dâhil hemen herkesin algısının ötesindeydi. Meydan okuma ardındaki gerçek motifleri ve gizli eğilimi sadece El-Kaide ideologları anladı.

Ölmüş olan eski cumhurbaşkanı General Ziya'ül Hak'ın oğlu Din işleri bakanı Ejaz'ul Hak gibi Pakistanlı yetkililer sık sık Mevlana Abdul Aziz'i ziyaret etti. Aziz'in babası Mevlana Abdullah ve General Ziya oldukça yakın olduğu için bu ziyaretler şarşırtıcı olmadı ve babalar arasında ilişki oğullar arasında da devam etti.

Ejaz'ul Hak'ın Aziz'in ayağına kapanarak (tevazü ve iyi niyet jesti) şöyle söylediği belirtildi "*Mevlana, sana yalvarıyorum, lütfen tüm bunları durdur. Sonunda ciddi bir çatışmaya neden olacağımı biliyorum. Bir yangın okyanusu görüyorum*". Ancak Aziz'e yapılan tüm bu yalvarmalar başarısız oldu. Ejaz'ul Hak'ın Aziz'in ayağına kapanarak çıkarmak için daha fazla sürtüşme çıkarmayı amaçladığına şüphe yoktu.

hiçbir fikri yoktu. Aziz, soğuk bir şekilde mevcut duruşundan 1 santim bile geri çekilmeyeceği cevabını verdi.

Federal kabinede Ejaz'ul Hak ve o zaman iktidardaki Pakistan Müslüman Ligi lideri Chaudhary Shujaat Hüseyin gibi dini görüşlü bakanlar General Müşerref'i gerilimi düşürmek için özel çaba sarfetmeye çağırırdı. Bunun sonucunda tanınmış bir İslam alimi ve Mevlana Abdul Aziz'in manevi rehberi Müftü Taki Usmani İslamabad'a gelip sukuneti sağlamaya çalışması için davet edildi. Usmani Karaebi'den uçakla İslamabad'a geldi.

Taki, Aziz'e sordu "Neyin peşindesin?"

Aziz saygılı bir biçimde cevap verdi "Pakistan'da İslami bir hayat sistemi istiyorum."

Taki sordu "hangi modeli- Muhammed Peygamberin (s.a.v) modelini mi yoksa kendi modelini mi izleyeceksin?"

Aziz cevapladı "Elbette, Muhammed Peygamberin modeli izlenecek tek modeldir".

Taki yine sordu "Çocuk kütüphanesini işgal etmek [sayfa 44'e bakın], fahişeleri kaçırmak, polisleri cami de alıkoymak ve video filmlerini ateşe vererek şehirde keyfi bir kanun ve düzen durumu oluşturmanın gerekçelerini lütfen detaylandırabilir misin? Muhammed Peygamberin zamanında böyle herhangi bir örnek olmuş muydu? Selefin (klasik Müslüman âlimler) uygulamalarında böyle mücadele yöntemleri gördük mü? İslami kanunları uygulamak için mücadele ile ülkede kaos oluşturmak arasında hiç bir fark görmüyor musun?"

Aziz başını önüne eğdi ancak cevap vermedi. Taki ısrar etti "Abdul Aziz, bir cevap almam gerekiyor".

Aziz cevap verdi "sen benim öğretmenim ve manevi rehberimsin. Seninle tartışmaya cesaret edemem".

Sonra Taki talep etti "o halde gelecekte bu tür uygulamalar yapmaktan kaçınacağın üzerine bana söz ver?"

Aziz ısrar etti "yapmakta olduğum uygulamaları yapmaya devam edeceğim çünkü bunun doğru yol olduğunu düşünüyorum".

Taki tekrar sordu "Kur'an ve Sünnet'ten [Peygamberin gelenekleri] bu tür eylemler için hiç bir gerekçen olmamasına rağmen ni yapma niyetindesin? Aziz sessiz kaldı.

Taki öfkeli bir şekilde "Abdul Aziz senin halen halka senin ve benim arasında bir rehberlik ilişkisi olduğunu söylediğini duyuyorum ancak artık sana böyle bir ilişkinin olmadığını söylüyorum. İnsanlara benden rehberlik aldığını söyleme". Bu herhangi bir öğretmenin bir öğrencisine verebileceği en büyük cezaydı ve Taki Usmani'nin Abdul Aziz'i manevi rehberlik dairesinden çıkardığı anlamına geliyordu.

Aziz'in gözlerinden yaşlar boşandı ancak sessiz kaldı.

Taki başka bir şey demedi ve çıkıp gitti. Abdul Aziz onu durdurmaya çalışmadı.

Müşerref yönetiminin elinde başka bir seçim şansı kalmadı ve sunduğu delile Lal Mescidi imamlarının saygı gösterebileceği ümidi ile Mekke Cami imamı Şeyh Abdur Rahman El Sudais'i davet ederek elindeki son kâğıdı oynadı. Ne var ki El Sudais'in Aziz ile toplantısının boşu boşuna yapılan bir deneme olduğu ortaya çıktı. Sonunda, Müşerref askeri rejimi Lal Mescidi cemaatine karşı kendi başına harekete geçmeye karar verdi. Atlı polisler ve yaya polisler kuşatmaya almak üzere bölgeye gönderildi ve Lal Mescidi öğretmenleri ve öğrencilerinden teslim olmaları istendi. Mevlana Abdul Aziz ve kardeşi Abdul Raşid Gazi teslim olmayı reddetti ve karşılık

olarak ateşli konuşmalar yaptı. Cami de sadece 11 adet AK-47 tüfeği olmasına rağmen imamlar cep telefonları ile basına silahları ve intihar bombacıları olduğunu ve rejim güçlerine karşı koymaya hazır olduklarını söylediler. Askeriye daha sonra yasaklı Harkatul Mücahidin şefi Mevlana Fazlur Rahman Halil'i din adamlarını kazanmak için son bir çaba olarak gönderdi. O da Lal Mescidi imamlarını söyledikleri boşözlerle uluslararası gözlerin zaten Lal Mescidi'ne çevrilmesine neden oldukları ve askeri müdahalenin kaçınılmaz olduğu konusunda uyardı. Böyle bir askeri operasyonu engellemenin tek yolunun teslim olmaları olduğunu vurguladı. Tutuklanmaları sırasında iyi muamele göreceklerini söyledi ve bir kaç ay içinde kefaletle serbest bırakılmaları için yasal düzenlemeler yapılacağı garantisini verdi.

Lal Mescidi etrafında kemerin sıkışmasıyla Mevlana Abdul Aziz sonunda uzun bir konaklamanın mümkün olmadığını anladı. O, Lal Mescidi'nin dışına bir çıktım mı destekçilerinin teslim olmasının daha kolay olacağını ve hareketi halen dışarıdan yönetileceğini anladı. Bir *burkaya* (kadınların yüzlerini ve vücutlarını, vücut hatları belli olmayacak şekilde tamamen örten giysi) büründü ve caminin dışına sızmaya çalıştı. Ancak güvenlik kuvvetleri tarafından fark edildi, tutuklandı ve Pakistan devlet televizyonunda üzerinde aynı *burka* olduğu halde gösterilerek aşağılandı.

Aziz'in kaçma teşebbüsü Veziristan'daki El-Kaide ideologlarını çok öfkeliendirdi. Özbekistan İslami Hareketi şefi Kari Tahir şahsen telefonla Abdul Raşid Gazi ve onun yardımcısı Abdul Kayyum'u aradı ve son mermiye kadar bulundukları yerde direnmek zorunda olduklarını çünkü bunun mücadelelerinin dönüm noktası olacağını eğer şimdi kolayca teslim olurlarsa gelecekte tüm İslami direniş hareketinin çökebileceği konusunda uyardı. Gazi talimatlara bağlı kaldı. O ve onun suç ortakları, annesi ve Mevlana Abdul Aziz'in oğlu yapılan askeri operasyonda öldürüldü.

Ne var ki Lal Mescidi operasyonu ülke dinamiklerini sonsuza kadar değiştirdi. Operasyon yeni bir askeri mücadelenin temelini attı, General Pervez Müşerref'i iktidardan indirdi (bunun nedenlerinden biri Lal Mescidi katliamını onaylayan Benazir Butto'ya düzenlenen suikasttır) ve ülkedeki dini görüşlü siyasi partileri (Lal Mescidi'ne karşı askeri operasyon düzenlenmesini engellemek için baskı yapmak yerine Londra'da düzenlenen Tüm Partiler Konferansı'na katılmayı seçtiler) gözden düşürdü. Tüm buna rağmen, El-Kaide ve Mevlana Abdul Aziz'in beklentilerinin aksine Lal Mescidi lehine veya İslam'ı uygulamak üzere bir Taliban isyanı çıkarmaları beklenen İslami okulların tek bir öğrencisi bile hatta İslamabad ve Ravalpindi'deki 18 İslami okul da tek bir öğrenci bile isyana destek çıkmadı.

İsyan Başlıyor

El-Kaide vazgeçmedi. Lal Mescidi öğrencileri ve din adamları için cenaze merasimleri yapıldığında El-Kaide doğa harikası Svat vadisinden adamı ile bağlantı kurdu. Vadi şimdi Tehrik-i Nifaz-Şeriat-i- Muhammedi lideri Molla Fazlullah'ın ellerindeydi. Fazlullah, 2001'de ABD işgaline karşı savaşmak üzere binlerce genci yasa dışı yollardan Afganistan'a götürdüğü gerekçesiyle Pakistan güvenlik servisleri tarafından tutuklanan din adamı Mevlana Sudi Muhammet'in damatıydı.

El-Kaide tarafından Miranşah'tan az tanınan Müfti Aftab Kuzey Vezisiristan'a Svat'taki El-Kaide'nin adamına gelecek mücadelenin tarzını ve örneğini nasıl izleyeceği konusunda rehberlik etmek üzere gönderildi. Ne var ki burada devam eden hikâye Lal Mescidi katliamının akabinde Svat'taki hareketin amacının yansıtıldığı gibi ne İslami mahkemeler kurmak ne de Molla Fazlullah'ın buradaki gerçek El-Kaide lideri olduğudur. El-Kaide'nin gerçek lideri Bin Yameen idi. ISI hücrelerinde geçirdiği tutukluk dönemi boyunca Bin Yameen (ayrıca İbn-i Ameen olarakta bilinir) ile zaman geçiren insanlar veya Svat'ta onun emrinde çalışmış olanlar veya onu

çocukluğundan beri tanıyanlar onun hakkında iki konuda hemfikirler: çılgınlık sınırlarına uzanan kısa öfkesi ve onun çarpıcı iyi görünümü. Bin Yameen 1,88 m uzunluğunda, geniş göğüslü, güzel ciltli ve saçları gür olan biriydi. Görünümü Allah'ın bir hediyesiydi ancak kısa öfkesi buna dâhil değildi.

Son derece kibar genç bir adamın ideolojik bir fanatik olmasından şartlar sorumluydu. Müfti Aftab, Bin Yameen hakkındaki raporları belgeledi ve onları El-Kaide ideologlarına geri gönderdi ve onları Bin Yameen'in önümüzdeki yıllarda Svat'ta devlet yetkilileri ve genel halk arasında maksimum sürtüşme çıkaracak adam olacağına ikna etti. Ondan Pakistan Ordu'suna Afganistan'daki ABD savaşına destek sağlayamayacağı seviyede karşı koyması bekleniyordu. El-Kaide'nin talimatları ve Bin Yameen'in fanatizmi birlikte iyi iş çıkardı ve Svat'ta İslami kanunları uygulama talebinde olan hareketi devlete karşı bir ayaklanmaya dönüştürdü.

O Svat Vadisi'nin militanlık merkezi olan Peochar'da doğduğundan bunu onun kaderi olarak adlandırmalı mıyım emin değilim. Buradaki efsane 19. yy. uzanır, o zaman bölge Puncab ve günümüz Pakistan'ının kuzey kesimlerindeki Sih hanedanlığına karşı Güney Asya'daki on dokuzuncu yüzyıl Cihadının öncüsü olan Seyid Ahmet Brelvi'nin karargahıydı. Bin Yameen Peochar vadisinde Matta'nın Vanai Narnal köyündendi. Yusufzai aşiretinin alt aşireti olan Behlülzai olarak doğan Bin Yameen asla köyünün bir playboyu ve şairi olmadı. O matrik seviyesinde (lise diploması) okulu terketti. Henüz gençlik çağlarında Afganistan'a gitti ve Ahmet Şah Mesut'un Kuzey İttifak güçlerine karşı Taliban'ın saflarında savaştı. İlk çatışmasında tutuklandı ve Kuzey İttifakının insani olmayan koşullardaki hapis hanelerinde 7 uzun yıl geçirdi. Bin Yameen sık sık tutuklu bulunan Taliban kardeşlerinin hapiste nasıl öldüklerini hatırlar. Bazen onlar konuşurken veya yemek yaparken onların hızlı ölümlerine tanık oldu. Taliban'ın yenilgisinden sonra Bin Yameen ABD tarafından serbest bırakıldı.

Ancak Kuzey İttifakı hapishanelerinde geçirdiği 7 yıl onu hırçınlaştırmadı. Pansheri cezaevinden serbest bırakıldıktan sonra, onun tavır ve davranışları halen son derece nazikti. Her misafiri geldiğinde daima ayağa kalkardı. Her Peştun'un evlilik ve aşk hayatı her zaman oldukça özel bir iş olmuştur. Köylü geçmişi olan hiçbir Peştun gönül meseleleri konusunda asla sır vermeyecektir. Ancak Bin Yameen evlenmeden önce eşinin kendisine aşık olduğunu, Afganistan'da uzun süreli hapsedilmesi sırasında nişanlandıklarını, eşinin tüm aile üyelerinin eşine nişanı bozup başka birisi ile evlenmesi için baskı yaptığını gururla anlatırdı. Ancak eşi tüm Peştun geleneklerine direndi ve Bin Yameen'e diri olsun ölü olsun sonsuza kadar bağlı olduğunu söyledi. Bin Yameen serbest bırakılıp köyüne geri döndüğünde yaptığı ilk şey onunla evlenmek oldu, kendisini unutması için ailesi tarafından yapılan tüm baskılara inatla direnen eşiyle her zaman gurur duyardı.

Bin Yameen her zaman Afgan hapishanesinde geçirdiği acı ve ızdırabın evlendikten sonra ortadan kaybolduğunu söylerdi. Sanki hiç birşey olmamış gibiydi. Kendisini seven eşi ile yeni bir hayata başladı. Karısı ona erkek bir evlat verdi ve Peşaver'e taşındılar. Bin Yameen daha sonra Müşerref rejimi tarafından yasaklanan militan grubu Ceyş-i Muhammed'e katıldı. Onlar arasında Afgan hapishane sistemi hakkında en bilgili kişiydi ve 2001'de Taliban'ın Afganistan'da yenilgisinin ardından Afgan hapishanelerinde mahzun bir şekilde yüzlerce Pakistanlı mahkûm vardı. Bin Yameen Ceyş'in hapishane işlerinin sorumluluğuna getirildi. Onun sorumluluğu Afgan hapishanelerinde tutuklu bulunanların çıkarlarını gözetmek ve onların serbest kalması için çalışmaktı.

Müşerref kendisine yönelik iki başarısız suikast girişiminin hedefi olduğu 2003 Aralık ayı Pakistanlı Cihadçıların hayatında önemli bir dönüm noktası oldu. Onlar suçlular gibi yakalandılar. Pakistanlı Cihadçıların ana destekçisi olan ve onları ebedileştiren devlet Cihadçılara sırtını döndü. Çeşitli Cihadçılar mücadelelerinden vazgeçti,

çeşitli Cihadçılar da devlete karşı geldi. Bin Yameen ikinci kategoriye girenlerin en meşhuruydu.

21 Ağustos 2004 Pakistan güvenlik servisleri Bin Yameen'in Peşaver'deki evine baskın düzenledi. O baskın sırasında karısıyla birlikte yatağında uyumaktaydı. Diğer odada Asif Chakvali ve Müftü Sagheer (şimdi Ravalpindi'de Adyala cezaevinde) adında iki meşhur Cihadçı kalıyordu. Hem Asif hem de Sagheer polis kuşatmasını yardı ve kaçtı ancak Bin Yameen'in evinin kapısını kırarak eve giren polis Bin Yameen ve eşini tutukladı ve kelimenin tam anlamıyla onları sürükleyerek araçlarına bindirdi. Bin Yameen yarı çıplak ve yarı uyur vaziyetteydi ancak yabancıların karısına dokunduğunu gördü. Yaralı bir aslan gibi onlara saldırdı. Onların silahını kapmaya çalıştı. Onlarca güvenlik personeli onu bastırmak için üzerine atladı. Hem kendisi hem de karısı cezaevine gönderildi. Daha sonra karısı ve ayrıca tutuklanan oğlu da serbest bırakıldı ancak nakliyesi sırasında yaralanan Bin Yameen Pakistan güvenlik personeli elinden karısına yapılan zulmü asla unutmadı. Bin Yameen Müşerref'e yönelik herhangi bir suikast planının hiçbir şekilde farkında değildi ve sorgulaması sırasında kendisine yöneltilen soruları cevaplamayı reddetti. Sorgusu sırasında ya kendisini sorgulayan subayların yüzüne tükürdü veya serbest kaldığında onları ve ailelerini yok edeceğini söyleyerek onları tehdit etti. Bu da bir işkence kısır döngüsü ile sonuçlandı. Onu sorgulayanlar kendisini ayaklarından tavana astılar ve dövdüler, ancak o cevap olarak sadece bir şeyi haykırdı *"eğer sağ kalırsam, geri döneceğim ve tüm bu yapılanların intikamını alacağım."* Onu bağladılar ve zincirlediler ancak onun öfkesi aynı kaldı. İki ay süren işkence ve sorgulamadan sonra gardiyanlar ve sorgu subayları onunla uğraşmaktan yoruldu ve ona karşı herhangi bir polis suçlamasında ve herhangi bir mahkeme kararı olmaksızın onu bir ISI tecrit hücreğine hücre hapsine gönderdiler. Başka işkence veya sorgulama olmaksızın 2,5 yıl hücre hapsinde kaldı ancak Pakistan Ordusu'na karşı düşmanlığı yüksek derecede kaldı. Gardiyanlar onun kendilerine yönelik sözlü saldırılarını kullanırlar ve bazen onun

tehditlerine şaka ile karşılık verirlerdi. Serbest bırakılmasından sadece günler öncesinde elbiselerini ve eşyalarını toplarken bir onbaşî hafif bir anlayışla ona sordu “*Bin Yameen, bir gün benimle yolda yürürken karşılaşırsan ne yapacaksın?*” Bin Yameen’in yüzü öfkeden kızardı ve soğuk bir sesle “*boğazını keseceğim*” dedi.

2010 yılında kendisiyle gerçekleştirdiğim özel bir röportajda kıdemli bir Taliban lideri bana Kuzey Veziristan’ın çevresinin oldukça tuhaf olduğunu herhangi bir kişiyi 20 gün içinde *tekfir*ci birine dönüştürebileceğini hatırlattı. Bin Yameen ISI hücrelerinden serbest bırakılır bırakılmaz Kuzey Veziristan’a çağrıldı ki burada Pakistan ordusuna karşı nefreti ideolojik bir tat kazandı. Kuzey Veziristanlı Müfti Aftab El-Kaide’nin Svat’taki elçisiydi. Bin Yameen’i Kuzey Veziristan’a götürdü. El-Kaide ideologu için Bin Yameen’in hayatının hiçbir anlamı yoktu. O İslam için doğmuş bir militandı ve her ne kadar İslam bilgisi basit olsa da İslam için hayatını feda edebilirdi. Ancak onun Pakistan Ordusu’na duyduğu nefret inanılmazdı ve El-Kaide’nin tam olarak aradığı da buydu. Bin Yameen’e kendi *maskaarını* (eğitim kampı) kurması için para ve Özbek ve Arap savaşçılar verildi. İlk görevi temel olarak basitti. O, Mevlana Sufi Muhammet tarafından kurulan ve o yakalandıktan sonra Fazlullah tarafından kontrol edilen Thkrik-i-Nifaz-i-Şeriat-i-Muhammedi (TNSM) ye sızacaktı. TSNM binlerce insanla ilişkiliydi ve Svat ve Malakand bölgelerinde İslami kanunların uygulanması için çalışıyordu. Bin Yameen sessizce bu grubun içine yerleştirildi.

El-Kaide Lal Mescidi operasyonundan sonra hayal kırıklığına uğradı. Onlarca insan öldürülmüştü ve El-Kaide’nin İslamabad’daki en yararlı değeri ana amaca hizmet etmeden kurban edilmişti: tek bir kişi bile isyan etmemişti. Mevlana Abdul Aziz tutuklanmış ve aşağılanmıştı. Abdul Raşid Gazi ve diğerleri gözyaşları arasında toprağa verildi. İşte bu zaman Usame bin Ladin gaza bastığı ve Pakistan’da *khuruj emiri* (isyan komutanı) atadığı zamandı. O kişi Ebu Obaida El Mısri olarak bilinen Abdul Hameed’di. Bin Ladin

ona ülkede mümkün olduğunca çabuk bir isyan çıkarma talimatını verdi ve El-Kaide Orta Doğulu mali destekçilerine acil olarak para ayarlaması çağrısında bulundu. Söz konusu fonu aldıklarında acele bir şekilde Beytullah Mehsud ve Bin Yameen dâhil El-Kaide'nin tüm dost ve iştirakleri arasında dağıttılar. O zaman hedef, devleti yönetilmez kılma amacıyla ülkedeki sürtüşmeyi maksimum oranda kışkırtmak olarak tanımlandı.

Hedeflerden biri Lal Mescidi operasyonunu destekleyen ülkedeki tek politikacı olan Benazir Butto'ydu. Ne var ki Pakistan Ordusu'na karşı uzun süreli bir mücadele için Svat Vadisi'nde (Pakistan'ın başkenti İslamabad'a 400 km. mesafede) bir isyanın çıkarılması zorunluydu. Lal Mescidi operasyonun hemen ardından El-Kaide Svat'taki bir isyan için lojistik sağlamak üzere çekirdek kadrosunu harekete geçirdi. Bu hareket Lal Mescidi baskınında ölenlerin cenazeleri düzenlendikten 3 gün sonra geldi. Svat Vadisi'nde İmam Dheri, Radyo Molla olarak bilinen Mevlana Fazlullah ve arkadaşları hüznü bir şekilde oturuyorlardı. "Hükümetle ne tür fikir ayrılıklarınız var?" diye sordum. (Lal Mescidi operasyonunun hemen ardından valizimi topladım ve Svat Vadisi'ne vardım ki buranın yeni bir savaş alanı olacağını anladım).

"Hükümet benim FM radyo istasyonlarıma karşıdır. Bunu reddediyorum. Benim radyolarım ticari amaçlı değildir sadece İslami programların yayını yapıyorum. Yasal olmayan diğer FM istasyonları vardır ki müzik ve müstehcen yayınlar yapmaktadırlar ancak hükümet onlara kulak vermemektedir" diye beni protesto etti Fazlullah. Ne var ki Fazlullah'ın açıklaması tuhaf göründü. Svat Vadisi'nde tekrar eden şiddet olayları olmuştu. Militanlar vadideki video mağazalarını havaya uçuruyordu ve devletin fermanı bir soru işaretiydi. Ve Lal Mescidi operasyona ilk tepki militanların askeri konvoylara saldırı gerçekleştirdiği Svat Vadisi'nden gelmişti. Fazlullah Pakistan Ordusu ile farklılığı olarak Pakistan Ordusunu sömürgeci İngiliz Ordusu'nun

bir devamı olarak gördüğünü söyledi ancak herhangi bir şiddetin arkasında bulunduğunu kesin olarak reddetti.

Fazlullah ile buluştuğum gün askeri konvoyla düzenlenen saldırıdan bahsettiğimde Fazlullah *"bugün askerlere düzenlenen saldırı için de beni suçlayacaklar"* dedi. Fazlullah bana Mevlana Abdul Aziz'in tarafında olduğunu ve halen de onu desteklediğini söyledi. Ancak şeriat uygulamanın hükümetin görevi olduğuna, bireysel bir görev olmadığına ikna olduğunu söyledi. Fazlullah *"sadece hükümetten şeriat uygulamasını istediklerini başka birşey istemediklerini"* söyledi. Röportaj sırasında şiddeti kışkırtmakla onu suçlamaya çalıştığım da o Svat Vadisi'nde kendi kontrolü dışında faaliyet gösteren diğer gruplar olduğunu iddia etti. Fazlullah daha sonra ayağa kalktı, benden özür diledi ve ayrıldı. Giderken bana *"FM radyo istasyonuna gitmem ve ilk olarak, hiçbir saldırının arkasında olmadığını ve ikinci olarak halkın bölgede askeriye varlığına öfkeli olduğunu söylemem gerekiyor. Karşı saldırı ve şiddetten sakınmalarını istemek için bölge insanları ile sürekli temas halinde olmam gerekiyor"* dedi ve gitti.

Svat'ta militanlarla birlikte birkaç gün geçirdikten sonra Fazlullah ve grubunun İslami görüşünün Svat Vadisi'nde İslami kanunların uygulanmasını talep etmekle gerçekten sınırlı olduğuna ikna oldum. Svat Vadisi'nden yaşlı bir adam, Svat Prensiği 1960'ların sonunda Pakistan tarafından ilhak edildiğinden beri mahkemelerin ve benzeri şeylerin İslami kanunlara göre olmasını talep ediyordu. Ancak Svat'ın ötesinde, militanların eski NWFP ve Belucistan'ın bazı kesimlerindeki diğer Peştunlar gibi Taliban direnişini destekledikleri açıktı.

Bununla beraber Svat Vadisi'ndeki yükselen şiddet eğilimi ve bir isyan şüpheleri baki kaldı. Yine de askeri bir operasyona neden oldu. Fazlullah liderliğinde TSNM Aralık 2007'deki ilk askeri baskı sırasında dağıldı ancak karlar erir erirmez Svat Vadisi'ndeki dinamikler tekrar değişti.

Bu grup Svat Vadisi'ndeki tüm militan grupların en büyüğüdü ve Pakistanlı istihbarat aygıtları Bin Yameen liderliğindeki yerel Peştunlar, Özbekler ve Araplardan oluşan bu grubu Tora Bora Grubu olarak etiketledi.

Molla Fazlullah'ın Aralık 2007'de bozguna uğratılmasından sonra Bin Yameen en üst düzey lider olarak ortaya çıktı ve Ocak 2008'de insanlar Svat Vadisi'nin uyumlu halkına ne olduğunu merak edeceklerdi. Bin Yameen'in grubu askeri konvoylara saldırdı ve vahşice onların boğazlarını kesti. Bu eylemlerini kameraya aldılar ve televizyon kanallarına gönderdiler. Şii karşıtı Laşkar-i-Jhangvi eski lideri Veziristanlı Kari Hüseyin Mehsud, Kari Hüseyin ve Bin Yameen ile birlikte burada bir terör hükümdarlığı kurdu. Düzene isyan demek çok acı verici bir ölüm demektir. Birkaç hafta içinde Svat Vadisi'ndeki tüm polis ağı çökmüştü ve acemi askerler Svat'ta gönderilmekten tıpkı bir vebadan kaçarcasına kaçıyordu. Pakistan hükümeti yerel halkı militanlara karşı silahlandırmayı denedi ancak onlara karşı silaha sarılan herkes korkunç bir akıbete uğradı. Seçkin Brelvi manevi rehberi Pir Samiullah ve müritleri Pakistan ordusu tarafından gelişmiş silahlarla silahlandırıldılar ancak o ve müridleri harekete geçmeden önce onun *darbarı* (türbe) saldırıya uğradı. Pir Samiullah ve onlarca müridi öldürüldü. Bin Yameen manevi liderin cesedini çılgınca aradı ancak birşey bulamadı. Sonunda Pir'in gömüldüğünü öğrendi. Bin Yameen onu mezarından çıkarttı ve cesedini kendilerine karşı gelebilecek olan kişilere örnek olsun diye birkaç gün bir sırık üzerine astı. Bin Yameen'in adamları Svat Vadisi'ndeki tüm bankaları yağmaladı ve Peşaver'den gelen ve yerel hükümet çalışanlarının maaşını getiren araçlara saldırdı. O böylece kendi cephaneliğini büyüttü ve adamlarının günlük erzakıyla ilgilendi.

2008'in sonunda Svat tamamen isyancıların eline geçti ve hükümet tüm kontrolünü kaybederken isyancılar hükümetin tedarik yollarını kesti. Ordu o zaman karadaki kontrol noktası ve karakolların

çoğunu terk etti. Askerlere en azından helikopterle gıda ve mühimmat sağlayabilecekleri dağların zirvelerinde kısıtlı miktarda bir askerini tuttu. Pakistan Ordusu için durum bir çıkmaza ulaşmıştı. Uluslararası basın Svat Vadisi'nin Taliban'a kaybedildiği ile ilgili haberler yapmaya başladı. Ravalpindi'de ordu anakarargahında sersem bir vaziyetteki üst düzey askeri yetkililer ne yapacaklarını bilmiyordu. Ancak çok daha büyük bir askeri kuvvet kullanmadıkça militanlarla savaşmanın imkânsız olduğu ve bunun da orduyu Hindistan sınırından bazı kuvvetlerini çekmek zorunda bırakabileceği konusunda bir fikir birliği vardı. Pakistan ordu güçleri düşünce kuruluşları beyin fırtınası yaptı ve militanların Svat Vadisi'nde İslami kanunların uygulanması talebinin kabul edilmesine dayanan bir sonuca ulaştılar. ISI'nin iç güvenlik bölümü bu görevin Mevlana Sufi Muhammet yoluyla başarılabileceğine inanıyordu. ISI Sufi Muhammet ile uzun süreli bir anlaşma içindeydi, nitekim o hapiste iken kolayca teslim olmuştu. Onun hapsedilmesinin nedenleri 2001 ABD saldırısı akabinde binlerce gencin Afganistan'a gitmesine öncülük etmiş olmasına karşı ona karşı gösterilen bir hareketti ve iki ISI ajanının ihtiyaç duyulduğunda bir koz olarak ellerinde tutma isteği idi. Ancak Sufi Muhammet bir ISI temsilcisi değildi. O, prenslik devleti iken Svat Vadisi'nde daha önce uygulanan İslami kanunların gerçekten canlandırılmasını isteyen basit bir adamdı. Yine de askeriyeye sadıktı ve 1990'ların ortasında İpek Yolu'nu kapatarak o zamanın başbakanı Benazir Butto hükümetini istikrarsızlaştırmak için askeriye tarafından kurnazca manipüle edilmişti.

Pakistan Ordusu'ndan albaylar ve binbaşlıları onu sık sık ziyaret etmişti, sıra Sufi Muhammet'i Svat Vadisi'ndeki şiddeti kınayan ve kendisini damatı Maulvi Fazlullah'dan uzak olduğunu belirten bir açıklama yapmaya ikna etmeye geldi. O kayın babası tarafından radikal yetiştirilirken ve tüm Svat Vadisi'ndeki savaşçılar, militanlar dâhil onun bağlıları iken ISI Sufi Muhammet bir kez görevi kabul ettiğinde Svat'taki durumun önemli ölçüde değişebileceğine inanıyordu.

Kuzey Veziristan'ın El-Kaide kampları bu olaya farklı baktılar. TNSM'ye El-Kaide tarafından etkin bir şekilde sızıldı ve El-Kaide'nin fikirleri Svat militanlarının zihinlerine yerleştirildi. Pakistan silahlı kuvvetleri kendisini bir çıkmaz içinde bulacaktı. Beklendiği gibi Askeriye için tedarik hatlarının kesilmesiyle tedarik malzemeleri ve kaynakları kısa bir sürede bitti, bu yüzden militanların yeniden bir araya gelmelerini ve Afganistan içinde NATO-İSAF kuvvetlerine karşı yeni operasyonlar başlatması engellenemedi. Sorunlar kötüleşirken, sıradan halk kendisini kendi yaşamları için farklı çizgiler boyunca düşünmeye mecbur kaldı. Militanlığın kalıcı gerçeğini kabul ettiler ve Pakistan ordusunu ABD'nin terörle savaşını desteği yönündeki siyasetini değiştirmeye çağırdılar. Sufi Muhammet'in serbest bırakılması ve harekete geçirilmesi barışı garanti edebilir ve askeriye konuya doğru bir yaklaşım için yeni bir strateji ile ortaya çıkması için bir soluklanma verebilirdi. Ancak El-Kaide sadece Sufi Muhammet'e karşı değildi ayrıca onun Pakistan ordusu tarafından yönetilen bir ideolog olarak ortaya çıkışından da eşit derece rahatsızdı.

El-Kaide o zaman Sufi Muhammet'in etrafını kuşatmak için bir dağıtım üzerine çalıştı ki böylece Svat'ı izole etsin. Ocak 2009'da Svat hemen her köşe ve bucağın militanlar tarafından işgal edildiği bir hayalet vadi gibiydi. Ancak Mevlana Sufi Muhammet'le birlikte durum aniden değişti. Dünün suçlusu Peşaver'e tüm hükümet protokollerini getiriyordu ve burada Svat, Malakand ve Kohistan bölgelerinde İslami kanunların yürürlüğe girmesi için bir anlaşma imzalandı. Sufi Muhammet muhabirlere *"Biz yakında Taliban ile diyalog açacağız. Onlardan silah bırakmalarını isteyeceğiz. Ümitliyiz ve onlar bizi geri çevirmeyecekler. Barış tesis edilene kadar burada Svat Vadisi'nde kalacağız"* dedi. Ravalpindi'deki askeri aygıtlar anlaşma imzalandıktan sonra rahat bir nefes aldı. Onlar kozunu başarıyla oynamıştı ve durum kontrol altındaydı. Molla Fazlullah bir ateşkes ilan etti.

Svat'a normal yaşam geri döndü. Halk vadiye barış geldiği için Allah'a şükretti. Ancak uluslararası basın Svati Vadisi'nde İslami kanunların yürürlüğe girmesi için anlaşma yaptığı için Pakistan hükümetine karşı bir kampanya başlattı. Onlar bunu gelecek şeylerin habercisi gibi gördüler. Pakistan hükümeti durumu Terörle Savaş'ta müttefikleri ile tartıştı ve onları Svati'ye barışın hâkim olması için tek çözümün bu olduğuna ikna etti. Daha sonra Pakistan askerlerini vadiden çekti ve onları militan ağların faaliyette bulunduğu Pakistan'ın aşiret bölgelerine yeniden konuşlandırdı ki militanlar bu bölgeden sınır ötesine geçerek NATO birliklerine karşı savaşıyordu. Uluslararası toplum bu hareketi destekledi.

Ancak, El-Kaide Svati'de durumun hızla normalleşmesine karşı çok tedbirliydi. İslam'ın hangi yönünün vadiye uygulanıyor olduğunun onlar için önemi yoktu. Sorun barışın Pakistan silahlı kuvvetlerini vadiden çekmesi ve onlara aşiret bölgelerinde operasyonlar başlatmasına olanak tanınmasıydı ki bu El-Kaide'nin Afganistan'daki savaşını etkileyebilirdi. El-Kaide'nin elçileri bir kez daha harekete geçirildi. Bin Yameen'den rolünü oynaması istendi. Herşey Amerika ve Pakistanlı yetkililerin planına göre gitmekte olduğu bir kavşakta Bin Yameen komutası altında militanlar Nisan 2009'un ilk haftasında İslamabad'a sadece 65 mil mesafede olan Buner'e saldırdı.

Ateşkes anlaşması bozuldu ve basın Pakistan'ın sadece 65 mil ötesinin Taliban'ın eline geçtiği şeklinde afişler parladı. Şubat 2009'da iyileşen durum Nisan 2009'da önemli ölçüde kötüleşti. Hükümet gaza bastı ve birkez daha Sufi Muhammet'e yakınlaşmaya çalıştı, ancak onu bulamayacaklardı. Onun telefonuna Svati'de radikal hareket başlatan Sufi Muhammet'in kimseyle herhangi bir bağlantı kurmak istemediğini söyleyen genç biri cevap verdi.

Herşey değişmişti, özellikle Sufi Muhammet barışa olan desteğini sona erdirdiğini duyurduğunda. Hükümet farklı kanallar yoluyla Sufi Muhammet'e ulaşmanın yolunu aradı ancak onu bulamadı.

Liberal ve seküler Pakistan Halk Partisi hükümeti ve Pakistan Ordusu'nun tüm baskılarına rağmen Pakistan cumhurbaşkanı Asif Zardari Sufi Muhammet'i kazanmak için son bir çaba olarak Malakand, Svat ve Kohistan'da İslami kanunların yürürlüğe girmesi talimatnamesini imzaladı. El-Kaide için bu asla amaç olmamıştı. Onların gerçek amacı sürtüşme çıkarmak, savaş alanında Pakistan Ordusu'nu Afganistan'da Amerika'nın savaşına olan desteğini geri çekene kadar başını belada tutacak bir duruma ulaşmaktı.

Sufi Muhammet nihayet Mingora Svat'ta çimenlerle kaplı bir alanda binlerce takipçisine hitap ederek ortaya çıktı. Svat halkı gibi Pakistan ordusu da ümitlerini Sufi Muhammet'e bağlamıştı. O, Taliban'ın Buner ilçesini ele geçirmesinden sonra çatışma durumunu dağıtabilirdi. Ancak Sufi Muhammet sahneye çıktığında yalnız değildi. Ona sekiz intihar bombacısı eşlik ediyordu. Bin Yameen Sufi Muhammet'in yanına geldi ve ona yazılı bir not verdi notta şu yazıyordu: *"Bu mücahidlerden gelmektedir. Lütfen bu söylevi oku."* Sufi Muhammet olur anlamında başını salladı. Sonra kalabalığa konuşmaya başladı. Her sözcük bir bombaydı. Söylev barış anlaşmasını acımasızca katletti.

Sufi Muhammet *"İslam'da demokrasiye yer yoktur"* dedi. Batı demokrasisini İslam âlimlerini ve Müslümanları gruplara bölmüş olan *"kâfirlerin bir sistemi"* olarak adlandırdı. *"Putatapanların iki putu olan Yargıtay ve yüksek mahkemeler Allah'a isyana dayanan bu kâfirlik sistemini güçlendiren diğer iki unsurdur"* dedi. O, Kohistan ilçesi dâhil Malakand bölgesindeki tüm yargıçlara geri çekilmeleri ve hükümetin Kadı mahkemelerinin kararına karşı itirazları ele almak üzere *darul qaza* (İslami mahkeme) kurması için bir süre verdi. O ayrıca ilçeye Kadıların atanmasını ve bölge (eyalette ki daha yüksek idari seviye) boyunca *tehsil* (daha düşük idari birim) seviyeleri getirilmesini talep etti.

O "hükümet taleplerimizi yerine getirmezse tüm sonuçların sorumlusu olacaktır" diye uyardı. İslam alimi daha sonra dünyanın Allah'a ait olduğunu bu yüzden dünya çapında İslami bir sistem kurulması gerektiğini, yeryüzünde mevcut olan kanunların kabul edilemez olduğunu" söyledi. O ordu ve polis desteği olmaksızın cumhurbaşkanının ve Milli Meclisin kafasını sallamasıyla ilan edilen Nizam-i-Adl (Adil Düzen) talimatnamesinin uygulanmasının mümkün olmadığını söyledi.

Sufi Muhammet'in konuşması herşeyi değiştirdi. Uluslararası basın onun konuşmasını yayınladı ve konuşmasını Svat'ın Taliban tarafından yönetildiği ve küresel bir Halifeliliğin başlangıcı olarak resmetti. En sert tepki Amerika Birleşik Devletleri'nden geldi. Amerikalı senatör Ted Kaufman "ABD için en büyük tehdit Pakistan'daki Talibandır" dedi. Afganistan sınırı yakınında muhabirlere "Pakistan artık büyük bir sorundur" dedi. Amerikalı senatör Pakistan'ın Svat Vadisi'nde Taliban ile yaptığı son ateşkesten rahatsız olmuştu. Amerikanın bölge özel temsilcisi Richard Holbrooke "Ben birçok sorunun nedeninin sadece Pakistan hükümetinin Taliban'la başa çıkma iradesine sahip olmadığı olduğunu düşündüm... Ancak şimdi bununda ötesideyim, onların bu kapasiteye sahip olduğundan da emin değilim" dedi, Holbrooke "Taliban ve Pakistan hükümeti arasındaki anlaşmanın sorunlu vadiye sadece 100 km. mesafede bulunan İslamabad'ı etkileyebileceğini" sözlerine ekledi.

El-Kaide durumu kendi stratejisinin lehine çevirmek için mantıklı sürecini başarıyla tatbik etmişti. Mayıs 2009'da Pakistan ordusu militanlara karşı *Operasyon Rab-i-Rasat* (Doğru Yol Operasyonu) adını verdiği acımasız bir operasyon başlattığında ikinci Svat savaşı başladı. Sonuçta Svat ve Malakand bölgesinden yaklaşık 2,2 milyon insan yerinden edildi ve tüm ülke çapına dağılmış mülteci kamplarına yerleşti. Pakistan Ordusu Hindistan'a karşı savaşta kullandığı seçkin Mangla Vurucu Kolordusunu bölgeye konuşlandırdı. Ordu ayrıca ilerlemek ve militanların sığınaklarını bombalamak için hava

koruma kullandı. Özel Servisler Grubu (SSG) komandoları da ayrıca Svat harekâtına katıldı. Yüzlerce militan yakalandı ve herhangi bir tutuklama ve duruşma olmaksızın derhal öldürüldü. Çatışmalar militanların Hindu Kuş dağları ve Kunar ve Nuristan Afgan eyaletlerine nihai olarak çekildiği Temmuz 2009'un son haftasına kadar sürdü.

El-Kaide'nin bakışı açısından Pakistan'ın ordusunu Mohmand ve Bajaur'daki Aslan Yürek Operasyonundan saptırmış olmak, stratejisinin bir başarısıydı. Militanlar aşiret bölgelerinde yeniden toplandı ve komşu iki Afgan eyaletinde güçlü saldırılar başlattı. Sonuç olarak NATO Kunar'daki sınır karakollarından kaçmak ve Nuristan'daki ana üslerini sahipsiz bırakarak terk etmek zorunda kaldı. Svat operasyonu Pakistan milletini ideoloji üzerine tamamen bölünmüş durdurarak El-Kaide'nin mantıki süreci için tam bir başarı olarak gözüktü.

Pakistan'ın seküleristleri o zaman Pakistan'ın İslamileşmesine cesurca karşı çıktı. Ülkedeki İslami okulların kanatlarının kırılması çağrısında bulundular. Hükümet, Taliban karşıtı konuşan Sufilerin öncülüğünde dini konferanslar düzenledi. Taliban Sarfraz Naeemi gibi tanınmış İslam âlimlerini öldürerek misilleme yaptı. İlk başta durumun militanların aleyhine döndüğü görüldü ancak sahnenin arkasındaki El-Kaide Pakistan toplumunda ideolojik çelişkileri istismar etme de başarı sağlamıştı ve ideolojik bölünmeyi derinleştirmişti. Pakistanlı İslamcılar (çoğu El-Kaide'yi desteklemeyen İslami okullar ve dini partilerden) ve ülkedeki seküler güçler arasındaki bu çatışmayla El-Kaide'nin mantıki süreci El-Kaide ideolog ve savaşçılarının iki eyalet Khyber Pakhtoonkhwa ve Belucistan'ın kontrolünü başarıyla ele geçirene kadar Pakistan'ı yönetilemez durumda kalacağı bir durum oluşturmaya hedefledi. Bu iki eyaletin daha sonra Afganistan'da NATO birliklerine karşı savaşında yeni katılanları yetiştirmek ve eğitmek için El-Kaide faaliyetlerinin merkezi olması amaçlandı.

Bu amacın peşinde El-Kaide'nin mantıki sürecinde, binlerce insan yerinden edildi, yüzlerce insan öldürüldü, Pakistan milli ekonomisi çöküşün eşiğine geldi ve Pakistan tamamen Amerikan yardımına bağımlı hale geldi. Ancak tüm bunlardan El-Kaide sadece sınırlı başarı iddia edebilirdi. El-Kaide Pakistan'ın aşiret bölgeleri üzerinde, Pakistan'ın Bannu, Lakki Marvat ve Peşaver gibi kent merkezlerinde tedbirli bir kontrol kazanmada başarı sağlamıştı ancak bu bölgelerde sağladığı kontrolün en iyi bir kaç haftadan çok olmayacağını gayet iyi farkındaydılar.

Ne var ki tüm bu süre boyunca El-Kaide durumdan avantaj sağladı ve NATO tedarik hattına saldırılar düzenledi, adamlarını yeniden biraraya getirdi ve Afganistan'daki NATO askerlerine saldırılar başlattı ve Afganistan'ın %80'nin de kontrol sağlamayı başardı. Ve durumu Washington'u ilave birlikler göndermek zorunda kalacağı bir noktaya getirdi. Bu mantıki sürecin uygulanması acımasız görülebilir ancak El-Kaide için dünyanın en zengin ve en güçlü ulusu ile karşı karşıya gelmek ve bu savaşı kazanan bir sonuca getirmek için tek yol buydu.

7. BÖLÜM

KARTALLARIN YUVASI İNŞASI

Taliban 2006 bahar saldırıları sırasında Afganistan'ın 2001'de ABD işgalini takiben hareketin tamamen imha edildiğini tahmin eden dünyayı şaşırtarak başarılı bir geri dönüş yaptı. Taliban Hindu Kuş ve komşu dağ sıraları içlerinde Pakistana ait aşiret bölgelerinde sığınak buldu, taze kanlarla takviye edildi, yaygın eğitim programları planladı ve kaynak üretiminde yeni bir mekanizma inşa etti. Daha sonraki 5 yıl içinde Amerika Birleşik Devletleri ve müttefikleri ile karşı karşıya gelebilecek bir konuma geldi. Bunun farkında olan Batılı müttefikler yeni bir strateji arayışını kabul ettiler. Bu strateji ABD dış siyaset çevrelerinde Afganistan ve Pakistan'ı gelecek operasyonlar için tek bir savaş alanı tanımlamak için kullanılan yeni bir kelime olan Af-Pak stratejisi olarak bilinmeye başladı. Bu gerçek savaş alanının Durand Hattı'nın her iki yanında bulunan dağ sıraları içinde olduğu hakikatinin gerçekçi bir takdiri idi. Eğer militanlar Güney ve Orta Asya'dan birden ve tamamen ortadan kaldırıldığı takdirde tüm bölge üzerinde savaş yapılmak zorunda olunacaktı.

'Af-Pak' terimi ABD'nin Pakistan ve Afganistan bölgesi elçisi ve zeki Amerikalı diplomat Richard Holbrooke tarafından Mart 2008'de icat edildi: (resmi olarak göreve gelmeden 1 yıl önce).

Herşeyden önce biz Afganistan-Pakistan sorununu AfPak olarak adlandırıyoruz. Bu sadece sorunu sekiz hecede kaydetmek değildir. Bu eksik tanımlanmış sınır, Durand Hattı'na yayılan bir savaş alanı olduğunu ve sınırın batı tarafında NATO ve diğer kuvvetlerin faaliyet gösterebileceği gerçeğini DNA'mıza belirtme ve kazıma girişimidir. Doğu tarafı ise Pakistan'ın egemen bölgesidir. Ancak bu eksik tanımlanmış sınırın doğu tarafından uluslararası terörist hareket bulunmaktadır.

Bu gerçekleşme 2008 ve sonrasında NATO'nun sınırın her iki yanında da faaliyet göstermek zorunda kalacağı yönünde Amerikan siyasetini formüle etti. İnsan ve teknik istihbarat alanında işbirliği yapmak için daha sonra askeri strateji ile birlikte geliştirilen bu yeni mekanizma, Hindu Kuş ve diğer dağlık inzivalarda militanlara karşı uygulanacaktı. Bu, ilk olarak militanların Durand Hattı'nın her iki yakasında geliştirdiği destek hatlarını kesmek ve sonra da militanların yüzlerce güvenli sığınağını ortadan kaldırmayı amaçlıyordu.

Bunu, Pakistan ile gelecek savaş stratejisi üzerine imzalanan gizli bir anlaşmaya göre Predator drone İHA'ları kullanılarak Pakistan'ın aşiret bölgeleri içine düzenlenen saldırılarda El-Kaide'nin üst düzey birkaç liderinin öldürülmesi izledi. Bir rapora göre söz konusu gizli anlaşma Pakistan'ın yeni cumhurbaşkanı Asif Ali Zerdari'nin Washington'a Eylül ayında yaptığı ziyaretten sonra yapıldı. Anlaşma ortak kabul edilen yüksek değerli bir hedef listesi üzerine Predator İHA saldırılarının koordinasyonu için yeni olanaklar sağladı. Anlaşmanın ardında Zerdari hükümeti ve Pakistan'ın yeni genelkurmay başkanı General Ashfaq Kayani'nin Pakistan'ın güvenliğine yönelik tehdidin ezeli rakip Hindistan'dan ziyade İslamcı teröristlerden geldiğinin açık bir tanınması yer alıyordu. (David Ignatius, *Washington Post*, 4 Kasım 2008).

Mayıs 2004'ten 30 Ağustos 2008'e Pakistan'ın aşiret bölgelerinde sadece 13 İHA saldırısı oldu, ancak 8 Eylül 2008 ile 16 Nisan 2010 arasında çoklu hedeflere yönelik saldırı yapmak için İHA'ların kullanıldığı 86 saldırı düzenlendi. İHA saldırıları eş zamanlı olarak sırasıyla ABD ve Pakistan ordusu tarafından Afgan eyaletleri Kunar ve Nuristan'da düzenlenen Aslan Yürek Operasyonu ve yine Pakistan Ordusu ve Hava Kuvvetlerinin Bajaur ve Mohmand aşiret bölgelerinde başlattığı *Sher Dil* Operasyonu (Aslan Yürek'in Urduca) olarak bilinen operasyonlarla tamamlandı. Afganistan ve Pakistan'daki bu dört bölgenin tamamı Hindu Kuş dağ sıralarının içine düşmektedir.

Sher Dil operasyonu Pakistan tarafından 300,000 kadar yerel halkı yerinden etti ve hem NATO hem de Pakistan silahlı kuvvetlerinin Taliban ve El-Kaide'nin bu bölgelerde bozguna uğradığını ilan ettiği Şubat 2009'a kadar devam etti. Ancak dağlardaki karlar eriyip, bahar geldiğinde militanların, hatta daha büyük esneklik göstererek yeniden ortaya çıktıkları görüldü. Militanların Afganistan'da Ağustos ve Eylül aylarında gerçekleştirdikleri saldırılar NATO'yu şok etti, 4 Ekim 2009'da Nuristan Kamdesh'te ki Amerikan üssüne düzenlenen saldırıda 8 Amerikalı askerin ve çok sayıda Afgan Ulusal Ordusu askerinin öldürüldüğü aynı zamanda en az 30 Afgan askerinin esir alındığı kayıtlara geçti. Amerika Birleşik Devletleri daha sonra Nuristan'daki dört üssünün üçünü boşaltmak zorunda kalacak ve Kasım'ın son haftası Afgan Talibanı Nuristan üzerinde yeniden kontrol sağladığını göstermek için uluslararası basını davet edecekti.

Pakistan'da Şubat Aslan Yürek Operasyonu'nundan sonra Pakistan Ordusu NATO istihbaratına katıldı ve Bajaur ve Mohmand aşiret bölgeleri boyunca kara birlikleri konuşlandırdı. Ancak durum Amerika Birleşik Devletleri'nin Afganistan'ın Kunar eyaletindeki stratejik Korangal Vadisi'ni boşaltmak zorunda kaldığı Nisan 2010'a kadar kötüleşmeye devam etti. Bu durum, *mücahid* çevrelere Sovyetlerin Afganistan'da yenilgisinin başlangıcı olarak işaretlenen 1986'da Korangal vadisinden Sovyet Ordusu'nun tahliyesini hatırlattı. O tarihte Sovyetlerin Korangal vadisinden geri çekilmesi stratejik Tagab Vadisi üzerinden Kunar'a ve daha sonra stratejik Kabil'e herhangi bir engelle karşılaşmadan bir militan akışını tetiklemişti. Onlar Kabil'e giden yolda pek çok saldırı yaparak üç yıl içinde Sovyetleri Afganistan'dan geri çekilmek zorunda bırakacaklarını hesap etmişlerdi.

Ağustos 2008'den itibaren ABD İHA'ları aşiret bölgelerine saldırılar başlatırken Pakistan güvenlik kuvvetleri ve NATO'nun düzenlediği yoğun kara operasyonları insani bir krize neden oldu. Güney Veziristan, Bajaur, Mohmand, Khyber Temsilciliği ve Orakzai

Temsilciliği'nden 1 milyona yakın insan yerinden edildi, buna rağmen dünyanın en iyi orduları henüz Taliban ve El-Kaide'nin ayak takımı milislerini yenemiyordu. Aslında, saldırılar El-Kaide için 9/11'den sonra kendisini Hindu Kuş ve komşu dağ sıralarının derinlerine yerleşmesi için muhteşem bir fırsat sundu ve fazla zarar ödmeden dünyadaki teknolojik olarak en ileri ordulara karşı koya-bileceğini ispatladı.

Doğu'nun büyük şairi ve Hindistan'daki İngiliz sömürge yönetimine karşı özgürlük mücadelesinin Müslüman ideologu Dr. Muhammet İkbal tek başına malzeme kaynaklarının değil olağanüstü şartlar, coğrafya ve bir dağ kartalı gibi özgür bir kuş ruhunun başarılı direnişin özel bileşenleri olduğunu yazmıştı. İkbal meşhur Şahin (Kartal) şiirinde şöyle yazdı:

Bu toz vadisinden kendimi uzak kıldım

O vadi ki insanın ana isteği ekmek ve su arayışı

Vahşilik inzivası tabiatıma uyar

Zaman doğduğundan beri münzevilik mizacım olmuştur

Saldır, şok et, sonra geri çekil, av üzerine yürü

Kanımlı sıcak tutmak için tüm bunları yaparım

El-Kaide'nin adamlarının Pakistan ve Afganistan sıra dağları arasında buldukları güvenli sığınaklardaki hayatları tam olarak Dr. İkbal'in sözlerine uydu. Onlar Hindu Kuş'taki yuvalarından avlarının üzerine saldırmak üzere indiler: Afganistan'daki NATO birlikleri ve Durand Hattı'nın Pakistan tarafındaki Pakistan Ordusu'na.

9/11'den sonra iki sınıf El-Kaide üyesi vardı: dış operasyonlarla ilişkili ve El-Kaide'nin dünya çapındaki ağı ile bağlantılı olanlar ve Amerika Birleşik Devletleri ve müttefiklerine karşı Afganistan'da

uzun bir savaş için hazırlık yapması gerekenler. Halid Şeyh Muhammet, Remzi bin Shib, Ebu Zübeyde ve diğerleri dış operasyonlarla ilişkiliydi ve bu yüzden Pakistan'ın kent merkezlerinde ikamet etmeleri onlar için uygundu. Onların hepsi Pakistan şehirlerinde yakalanacaktı. Ancak El-Kaide'nin Afganistan'daki askeri stratejisiyle ilişkili olan ve 2001'de Pakistan'ın aşiret bölgelerinde yaşamış olan daha zorlu askeri komutanlarından Halid Habib ve Ebu Laith El Libi gibi komutanlar dağlarda öldürelecekti.

Pakistan şehirlerinde veya aşiret bölgelerinde yaşıyor olsunlar fark etmez, El-Kaide'nin tüm üyelerinin misyonu saklanarak yaşamak değil aksine ABD çıkarlarına karşı operasyonlar gerçekleştirmektir. Kent merkezlerindeki El-Kaide üyeleri yakalandı çünkü sahada aktif iken istihbarat radarına yakalandılar. Benzer şekilde Halid Habib ve Ebu Laith El Libi gibi El-Kaide komutanları sahada öldürüldüler.

Pakistan'ın aşiret bölgelerinde yaşamak El-Kaide'nin aldığı stratejik bir karardır. Dünyada bir gerilla savaşı vermek için Pakistan ve Afganistan arasındaki bölgeden daha iyi arazi yoktur. Burası doğal bir kaledir öyle ki hem savunma hem de saldırı için en iyi imkânı sağlar ve yine burada güvenli geri çekilme sağlayan gizli tüneller vardır ve buradan tespit edilmeden düşmana karşı ölümcül saldırılar başlatılabilir. El-Kaide bir yandan Batılı ordulara karşı bir savaş yönetirken, tehditlere karşı doğru arazinin seçimi El-Kaide planları içinde daima hayati olmuştur. Burası, bir düşmanın yaklaşması için erişimi imkânsız kılan şaşırtıcı bir labirentle çevrilen *Bin Bir Gece Masalları*'ndaki sihirli bir kale gibidir. El-Kaide Yemen'in dağları olsun, Irak'ın şehir ve çölleri olsun veya Somalinin vahşi ormanları olsun dünyanın başka bir yerinde Hindu Kuş ve güneye doğru Pakistan'ın batısına Belucistan eyaletine ve batı yönüne doğru İran bölgeleri içinden aşağıya Arap Denizi'ne uzanan komşu dağ sıralarında NATO ve Pakistan Ordusu'na karşı yapabileceği manevraları asla yapamazdı. Bu bölge geleneksel ordu veya özel kuvvet tugaylarının,

dünya tarihindeki en gelişmiş silahlarla bile operasyon yapamayacağı bir bölgedir. Sadece dağ kartalı gibi özgür olarak gezen ayaktakımı milisler hayatta kalabilir ve savaşabilir.

Taliban Nasıl Manevra Yaptı

Gün doğumundan gün batımına kadar Hindu Kuş, Kunar (Afghanistan) ve Pakistan'ın Mohmand ve Bajaur bölgeleri üzerinden gidilen uzun bir yolculuk Hindu Kuş'ta ne tür bir savaş verildiğine göz atıldığında dünyanın en zengin, en büyük ve en iyi donanımlı ordusu ile dünyanın en zayıf ayaktakımı milisler arasındaki bir savaş gibi görünür.

Taliban üyesi ev sahibim Zübeyir, Sarkano ilçesinde bulunan köyüne olası bir baskın hakkında beni bilgilendirdiğinde Kunar Vadisi'ndeki gazetecilik yolculuğumu tamamlamama ramak kaldı. Zübeyir, ben ve diğer 2 Taliban üyesi akşam namazını kıldıktan sonra akşam karanlığında Zübeyir'in evinden aceleyle ayrıldık. O gün 15 Mayıs 2008'di ve biz Mohmand'a geçmek için köy yolundan dağlara yürüyecektik.

Dağ yürüyüşlerine tamamen yabancı olan bir kent merkezi yerlisi olan benim yüzünden Taliban yavaş ilerledi. Yürüşümüz yemyeşil vadinin üzerine karanlığın gölgesi düştüğünde başladı. Geçişimizi engellemek için gökyüzünde uçan savaş helikopterleri ve silah seslerini takiben patlama sesleri duyunca ağaçların altına saklandık. Bazı Taliban gruplarının yakındaki bir köyde bulunan NATO mevzisine saldırı düzenlediğinden oldukça emindik ancak hangisine saldırdığından emin değildik. Harekete geçmeden önce çatışmanın nerede olduğunu kesin bilmek istedik.

Kısa bir süre içinde helikopter gürültüsüne başımızın üzerinde uçan IHA seslerinin karışması bizi daha hızlı hareket etmeye zorladı. Taliban saldırılarından sonra NATO birlikleri sık sık bölgeye

yayılır ve şüphelileri toplar. Böyle bir durumla karşılaşmak istemedik bu nedenle Pakistan'daki hedefimize engelsiz ilerleyebileceğimiz bir sığınağa doğru hareket ettik.

Rehberlerim bana pek yakında güvenli bir eve ulaşacakları konusunda güvence verdi ancak karanlıkta insan hayatının herhangi bir işaretini göremedim. Dar sırtlar üzerinde, dağlarda akan su akıntısıyla, taşlık kayaların üzerinde tökezleyerek ağaçlar tarafından etrafı çevrili bir bölgeye geldik. Boşluğa girdiğimizde küçük çamur kulübe gördük. Taliban'ın güvenli evi dediği yer buydu.

Taliban üyesi rehberim Zübeyir telsizle konuştu ve kısa bir süre sonra beni Taliban'ın birkaç doğrultudan Korangal bölgesine ve Afganistan'a girmek için kullandığımız güzergâh olan Mohmand sınırı yakınında Nava Geçişine saldırı düzenlediği konusunda bilgilendirdi. Zübeyir ortaya çıkan yeni durum yüzünden eve uzun bir yoldan gitmemiz gerekeceğini ve Pakistan'a Bajaur üzerinden gideceğimizi söyledi. Biz Taliban'ın takip edildiğinde konumunu değiştirdiği benzer şekilde yönümüzü basitçe doğudan batıya çevirdik. Eğer Taliban Pakistan tarafındaki Mohmand'da çatışmaya girseydi, Bajaur üzerinden girerdi. Kısa bir mesafe seyahat ettikten sonra geleneksel ordunun böylesi geniş bir bölgede, özellikle militanların tüm güzergâhları kapattığı bir yerde neden avantaj kazanamayacağını görebiliyordum. Militanlar mevzilendikleri yerlerden herhangi bir düşman ordusunu kolayca görebiliyor ve kendileri minumum zararla düşmanı hedef alabiliyordu. Bunun dışında militanları dar dağ geçişleri, hızlı akan akarsular ve sık ormanlar içinde yaya olarak takip eden herhangi bir işgalci güç için burası bir ölüm tuzağıydı.

Zübeyir sık bir dağ ormanı içinden geçen bir güzergâhta karar kıldı. Şimdiki hedefimiz Bajaur'du ancak bu yolculuk bana arazinin kendisinin nasıl bir işgalciye karşı savaşılabileceğini daha da gösterdi. Bize iyi bir örtü sağlayan ormanın içinde yolumuza devam ettik ancak geçiş zorluydu, dikenli çalılıklar elbiselerimizi deliyor cildimize

batıyordu. Zübeyir bana Amerika Birleşik Devletleri'nin bu ormana asker indirmesi durumunda militanların içinde saklanacakları ve bulunamayacakları onlarca mağara olduğunu söyledi. Şafakta, un ve diğer gıda malzemeleri satın almak için Bajaur'a giden yakın köylerden gelen pek çok köylü ile birlikte Pakistan'a girdik. Dağ zirvelerinde Taliban ile sabah namazı kıldıktan sonra tüm bölge gözlerimizin önündeydi: sisli dağ tepesinden Kunar, Nuristan, Mohmand ve Bajaur'u görebiliyorduk. Taliban'ın bu konuk sever olmayan araziyi seçmesi açıkltı: aylarca neredeyse hiç kimsesinin geçemeyeceği büyük ıssız alanlar, kaynak suyu, meyva ağaçları, sebzeler ve bazı av hayvanları gibi yaşam sürdürme kaynakları ile dolu olması.

El-Kaide'nin yeni üyeler kazanması, milisler kurması ve onlara eğitim sağlaması için vahşi arazi mükemmeldi. Usame bin Ladin ve Dr. Eymen El Zevahiri gibi üst düzey el-kaide liderleri uzun bir süre bu bölgelerde yaşadı. Zevahiri Bajaur'da iki defa görüldü ve CIA İHA'larının saldırısına uğradı ancak bu, sadece Zevahiri Bajaur'da kalabalık bir merkezde bir yemeğe katılmayı seçtiğinde oldu. Amerika Birleşik Devletleri El-Kaide liderlerinin bölgedeki varlığından haberdar olsa da, onlara karşı herhangi bir uyumlu harekât düzenleyemedi. Amerika Birleşik Devletleri "ölü ya da diri" Bin Ladin'in peşinde Hindu Kuş'ta çeşitli operasyonlar düzenledi ancak neredeyse her defasında Amerikan birlikleri Taliban gerillaları tarafından kuşatıldı ve ağır kayıplar verdi.

Hindu Kuş'taki Bir İsyancı Dünyası

Hindu Kuş çeşitli küçük dağ sıraları (Spin Ghar-Ghar Dönüşü, Tora Bora dağları, Süleyman Dağ Sırası ve Toba Kakar) ile bağlanır ve Pakistan'ın aşiret bölgeleri ve Afgan sınır eyaletlerinden geçerek Pakistan'ın kıyı bölgesi Belucistan'a kadara uzanan bir koridor oluşturur. Bu koridor Pakistan, Afganistan ve İran'dan, Arap Denizi'nin aşağısına, Hint Okyanusu'na bir bölge boyunca yayılan yaklaşık

1,500 km. lik bir koridordur. Bu koridor içine tüm dünyanın saklanabileceği müthiş bir labirenttir ve haydut ve kanun kaçaklarına Afganistan'dan İran'a güvenlik kuvvetlerine yanaşmadan büyük bir güvenli geçiş alanı sağlar.

Daha önce Afganistan'da *mücahidlere* ve Taliban hükümetine Sovyetlere karşı ard arda 11 yıl uzunluğunda savaş vermelerini kolaylaştırmış olan bu arazi şimdi İslami direnişin, El-Kaide'nin doğal bir güvenli liman olarak stratejik arka bahçesidir. En büyük tahriş edici Pakistan hükümetinin bölgedeki etkisiydi. Bölgeyi 9/11 olayından önce bile eski İngiliz sömürge kanunlarına göre yöneten Pakistan 9/11 ile birlikte Amerikan etkisinin altına girdiğinde yüzlerce yıldır her tür kanunsuz için güvenli bir liman olmuş olan uzak ve aşiret bölgelerini kentleştirerek otoritesini arttırmayı hedefledi.

Pakistan'ın 7 aşiret bölgesi (sayfa XIX bakın) İngiliz sömürge idaresinden beri Afganistan ve İngiliz Hindistan'ı arasında bir tampon bölge oldu. Bölge Kuzey Batı Sınır Eyaleti (şimdiki Khyber Pakhtoonkhwa) valiliği temsil eden "siyas acentalar-temsilcilikler" olarak bilinen bürokratlar tarafından yönetildi. İngiliz Hindistanı'nın bölünmesinden ve Pakistan'ın egemen bir devlet olarak ortaya çıkışından sonra, az ya da çok benzer düzenlemeler devam etti. Siyasi temsilcilik eski NWFP valisine rapor veriyordu ve bu aşiret kuşağında tamamen farklı kanunlar uygulanıyordu. Aşiret şefleri yönetimin en önemli birimleriydi.

Taliban'ın 2001'de gelen yenilgisinin ardından El-Kaide tüm parasını ve enerjisini bu bölgeyi etkilemek ve ele geçirmek için yatırdı. Ve Afganistan ve Pakistan arasındaki bu tarihsel ve doğal tamponu Amerika Birleşik Devletleri ve müttefiklerine karşı savaşta stratejik bir koruma olarak etkin bir şekilde kullandı. El-Kaide dünyanın en ileri silahlarının bile bu türde bir arazide militan hareketini yenilgiye uğratamayacağından emindi. 9/11 öncesinde Pakistan'ın batı sınırlarındaki bu aşiret bölgesine asker konuşlandırması ihtiyacı

yoktu. Ne var ki 9/11'in ardından ABD baskısı altına giren Pakistan bu bölgeye 80,000 askerini yerleştirmek zorunda kaldı. Zaman geçtikçe bu rakam arttı. El-Kaide 9/11'in ardından oluşan şartların bölgedeki dinamikleri değiştirebileceğini ve Pakistan'ın kendisine karşı düşmanca bir rol oynayabileceğini tahmin etti. Bu nedenle 2001 ve sonrasında El-Kaide bölgeyi tamamen kontrol etmeye odaklandı. 2002 ile 2004 arasında NATO birliklerine karşı Afganistan'da neden fazla mücadele verilmemesinin nedeni budur.

El-Kaide bölgede etkin bir kontrol kazandıktan sonra ancak Afganistan'da NATO'ya karşı savaş üzerine ciddi şekilde odaklandı. El-Kaide o zaman 2 yılını Afganistan'da uyumlu bir gerilla savaşı vermek için kapasitesini arttırmak harcadı. Aynı zamanda El-Kaide gerektiğinde ABD ve Pakistan güçlerine karşı militanların savaş verebilecekleri güçlü üsler kurdu.

Başlangıçta El-Kaide'nin etkisi Güney Veziristan, Kuzey Veziristan ve Bajaur'un çeşitli bölgelerinde sınırlı oldu. Ancak zaman geçtikçe El-Kaide siyasi acenta ofisi olan eski sömürgeci modelini değiştirmek için zekice ustalığını gösterdi ve eski modeli militan bir yerel milis modeli ile değiştirdi. El-Kaide daha sonra Pakistan'ın geri kalan aşiret bölgelerinde bu düzeni teşvik etti, yaydı ve 2008 ile birlikte Pakistan'ın 7 aşiret bölgesinin tamamının El-Kaide'den ilham alan militanların etkisi altına girdiği görüldü.

2002'den 2008'e sürekli bir mücadele oldu. Pakistan El-Kaide'nin aşiret bölgelerinde kalelerini güçlendirmesini engelleyebilirdi ve gerçekten de bu düzeni bozmak için bazı teşebbüslerde bulundu. Ne var ki, Pakistanlı yetkililer makul siyasi eylemler olmaksızın askeri operasyonlarla başa çıkalamayacak, ideolojik olarak motive bir hareket olmasına dayanan El-Kaide'nin gerçek avantajını kavramada başarısız oldu. Pakistan 2004'den 2007'ye Güney ve Kuzey Veziristan'da düzenli ordu görevleri çizgisinde bir kaç operasyon gerçekleştirdi. Operasyonların makro bakış açısı ve tutarlı bir

stratejisi yoktu. Örneğin Müşerref hükümetinin militanlara karşı gerçekleştirdiği askeri operasyonlar siyasi bir süreci tanımlayan "ulusal" bir mesaj ile desteklenmedi. Bunun aksine militanlar İslami ideolojiyi kendi ana silahları olarak kullandı. Nitekim militanlar başlangıçtaki yenilgileri ve geri çekilmelerinden sonra bile geri dönmeyi başardılar ve Bajaur, Orakzai, Kurram, Mohmand ve Khyber Temsilcilikleri'nde egemenliklerini agresif bir şekilde genişlettiler. Kısaca, militanların zihinlerinde daima daha geniş bir makro strateji varken Pakistan Ordusu'nun gerçekleştirdiği operasyonlar daha dar bir çerçeve içindeydi. Orada, aynı zamanda, sonunda El-Kaide'nin lehine giden bir başka faktör vardı.

9/11'in ardından Pakistan askeri kurumu 5 yıl içinde bir Amerikan yenilgisi bekledi. Bu beklenti ile Müşerref içlerinde Mevlana Fazlur Rahman, Mevlana Sami'ul Hak, Hafız Muhammet Saeed, Kadı Hüseyin Ahmet ve Fazlur Rahman Halil'in olduğu birkaç üst düzey Cihadi ve dini liderle bir dizi toplantılar yaptı. Müşerref onlardan susup beklemelerini istedi ve durumun bu süre zarfından sonra değişeceğini söyledi. Müşerref Amerika Birleşik Devletleri'nin nihayetinde bu savaş bölgesini terk etmek zorunda kalacağına ve Pakistan'ın Afganistan'da İslamcılarını destekleme yönünde önceki siyasetine dönmesinin mümkün olacağı ve bununda Hint Keşmiri'nde ayrılıkçı harekete yakıt olacağına ikna oldu. Bu askeri doktrine bağlılığı nitekim Pakistan'ın aşiret bölgelerinde militanlara karşı top yekün bir savaş başlatmasını engelledi. Amerika Birleşik Devletleri bir defa bölgeden ayrıldı mı Pakistan'ın aşiret bölgeleri ile yeniden bağlantı kurulabileceğine ikna olan Pakistan silahlı kuvvetleri bu düşünceyle düşmanlık seviyesini minumun seviyelerde tuttu.

Ne var ki, bu evrilen durumun yanlış bir okumasıydı. Amerika Birleşik Devletleri 5 yıl içinde savaş bölgesini asla terk etmeyecekti. Aslında savaş Amerika Birleşik Devletleri için erken bir çekilmeyi düşünemeyecek noktaya gelen düşmanlıklarla birlikte bir 5 yıl daha alevlendi. Bölgedeki tüm devletler yavaş yavaş İslamcı isyancılarla

olan savaşa bulaştı. Pakistan, özellikle, bu ağa çok derin düştü öyle ki ordusunun isyancılara karşı top yekün bir savaş vermek dışında bir seçeneği kalmadı. Ancak bunun için çok geçti. Militanlar savaşı kendi avantajları için manipüle edebilecekleri bir seviyede missilleme yapmak için kapasitesini arttırmıştı. Militanların ilk tercihi her ikisi de Durand Hattı'na temas eden bölgeler olan Kyhber Pakhtoonkhwa ve güney-batı Balochistan'ın belirli kuşakları ile sınırlı oldu. Ancak Pakistan askeri operasyonları genişlediğinde militanlarda operasyon yelpazesini şehirlere kadar genişletti.

Bu strateji Pakistan askeri kurumunu sersemletti. Militanlar Dera İsmail Khan, Bannu, Lakki Marvat ve Kohat dâhil Khyber Pakhtoonkhwa'nın tüm büyük şehirlerinde saldırılar düzenledi ve güçlü isyancı cepheler kurdu. İnsanlar 2008-2009'da Peşaver'in bile militanların eline düşeceğinden korktu.

Daha evvel, El-Kaide Temmuz 2007 Lal Mescidi olayıyla Pakistan'ın başkenti İslamabad'ın ortasında yeni bir cephe açarak hükümet ve askeriye'nin sınırlarını hoplatmıştı. Sonrasında El-Kaide uzun vadede büyük bir savaş bölgesi açmak için Pakistan boyunca savaşını yaydı. Turistik Svat Vadisi'nden savaşı 2009'da Buner'e kadar taşıdı. Buner kuş uçuşu İslamabad'dan 65 mil uzaklıktadır. Tüm bunlar Pakistan ve Afgan sınırındaki Batılı kuvvetleri rahatsız etmek ve El-Kaide'nin konumunu gelecek savaşlar için sağlamlaştırmak için planlandı. Sersemleyen Pakistan Ordusu militanların çaldıkları tonda dans etti. Onlar militanların istediği doğrultuya sürüklendiler.

Gerillalar 2006 ve sonrasında Batılı koalisyon güçlerini alt üst etmek için Pakistan'ın aşiret bölgeleri üzerinde Afganistan'a akın ederken Washington'daki karar alıcılar militanların gücü hakkında nitelikli tahminler yaptılar. Washington derhal yeni bir strateji uygulamak için harekete geçti. 2007'nin sonlarında tasarlanan bu strateji öncelikle Pakistan içindeki militanları köşeye sıkıştırıp, yalamak için kapasite inşa ederek Pakistan silahlı kuvvetlerinin

kontrgerilla operasyonları üzerine eğitime odaklandı. Amerika Birleşik Devletleri bu görevle Pakistan silahlı kuvvetlerini eğitmek için yüzlerce özel savunma şirketini gönderdi. Bu güvenlik şirketleri kontrgerilla taktikleri ile silahlı kuvvetleri eğitmek için Pakistan içinden toprak satın aldılar ve aynı zamanda militanların hareketlerini izlemek için elektronik gözetleme ekipmanları yerleştirdiler. Bir sonuç olarak her iki ülkede daha iyi istihbarat paylaşımı için mekanizmalar geliştirildi. Bu işbirliği Ağustos 2008 ile birlikte savaş bölgesinin iyi koordine edilmiş ortak bir yakından takibi haline geldi. Bu işbirliği ve Pakistan'ın daha evvel militanların saklandığı yerler hakkında verdiği bilgi ile Amerika Birleşik Devletleri CIA İHA'ları kullanarak belirli hedeflere ani baskın ve saldırılar yapabildi.

ABD kuvvetleri ve Pakistan Ordusu Durand Hattı'nın kendi taraflarında operasyonlar koordine etmeyi sürdürdü ancak bu enerjilerini ve kaynaklarını boşaltmaktan fazla bir şey başarmadı. 2008'le birlikte El-Kaide ideolojisi dağlı adamların zihinlerine derin bir şekilde yerleşti, onların aşiret bölgesindeki stratejisi her dağa, kayaya ve taş aşıklar bir şekilde damgalandı ki militan liderler dünyanın en iyi ordularıyla karşı karşıya kalmaktan çok az endişe eder hale geldiler. Onlar iradesi ile bir yüksek geçitten bir diğerine uçan özgür dağ kartalının avantajına sahipken, sık ormanlar ve yükselen dağlar onların dağıtılmış olan saflarını yeniden biraraya getirip, başka bir gün daha savaşmalarına yardım etti.

2008'den 2010'a Pakistan Ordusu ve NATO Durand Hattı'nın her iki tarafından Hindu Kuş çevresinde 3 defa güçlü ve kararlı askeri operasyon yaptı. Her defasında Pakistan Ordusu başarı sağladığını iddia etti, ancak her defasında perde kaldırıldıktan sonra savaş bölgesindeki işlerin kontrolünün El-Kaide olduğu görüldü.

AŞİRET İSYANI: Gerçek Savaştan Önce Bir Savaş

ABD karar verici-kolordusu 2008-2009'da bir savaş bölgesi içinde Pakistan ve Afganistan'a yığıldı. Bu durumun geç bir farkedilmesi oldu. Afganistan- özel savaşı 2007'ye kadar El-Kaide'ye konumunu güçlendirmesine fırsat vermişti ve gerçeklik doğduğunda ABD gerçekliğin işaretini kaçırmıştı. El-Kaide ABD anakarasına 9/11 saldırısı planında, hem Afganistan hem de Pakistan'ın her ikisinde savaş bölgeleri planlamaksızın Batı'ya karşı savaşının başlayamayabileceğini tahmin ederek Pakistan ve Afganistan'ı tek bir savaş bölgesi olarak zaten belirlemişti.

El-Kaide Pakistan'ın aşiret bölgelerine göç etmemiş ve iki düşman ordusuna (Afganistan'da NATO ve Pakistan'da Pakistan Ordusu) karşı bir savaş planını önceden düşünmemiş olsaydı Afganistan'daki gerilla operasyonları 2002'nin sonu ile bitmiş ve geri çekilen kuvvetleri yakalanmış ve 2003'ün başarılarıyla birlikte önemli ölçüde azalmış olabilirdi. Ancak El-Kaide Pakistan ve Afganistan'ı tek bir savaş bölgesi olarak zaten tanımlamıştı ve tüm stratejisini bunun üzerine kurdu. El-Kaide'nin başlangıçtaki odağı Pakistan Ordusu'na karşı savaşmak için Pakistan'ın aşiret bölgelerinde kendi konumunu ve üslerini güçlendirmektir ancak Afganistan'da NATO güçlerine karşı savaş daima gerçek hedefiydi ve Hindu Kuş, Pakistan ve Afganistan'daki diğer dağ sıralarındaki dağ kalelerinin koruması olmaksızın amacını gerçekleştiremeyebileceğini biliyordu. Bölgenin coğrafi bir incelemesi nedeni açıklıyor.

Afganistan'ın güney-doğusu ve Pakistan'ın kuzey-batısı sınırlarındaki dönüm noktasında, Afgan eyaleti Nangarhar Pakistan'ın Khyber Temsilciliği, Orakzai Temsilciliği (bazı geçişlerle bağlıdır) ve Kurram Temsilciliği'nin bir bölümü sınırdır. Afgan eyaleti Paktia Kurram Temsilciliği ile sınırdır. Afgan eyaletleri Kunar ve Nuristan Pakistan'ın Mohmand ve Bajaur temsilcilikleri ve Chitral bölgesi

ile sınırdır. Afgan eyaletleri Khost ve Paktika Pakistan'ın Kuzey ve Güney Veziristan aşiret bölgeleri ile sınırdır. Güney Veziristan'dan Pakistan'ın aşiretlerin yaşamadığı topraklara bir yol geçer, bu yol son derece sarp topraklardan geçerek her şekilde güney-batı Belucistan'a uzanır, sınırın ötesinde Afgan eyaletleri Helmand ve Kandahar bulunur.

Afgan eyaletleri daima Taliban'ın manevi kalbi olurken Pakistan'ın kuzey-batısındaki aşiret bölgeleri ve aşiretlerin yaşamadığı güney-batısı Taliban'ın stratejik arka bahçesi, Taliban'ın destek evi olmuştur. Amerika Birleşik Devletleri ve müttefiklerinin karşı karşıya kaldığı savaş Afganistan'da Taliban'ın kalbinin kontrolünü sağlamaktı. Bu yüzden NATO'nun tüm saldırı gücü ve saldırı operasyonları Afganistan'ın güney-doğu ve güney-batısına odaklandı. Afganistan'ın güney-doğu veya güney-batısında NATO kuvvetlerine karşı herhangi bir çatışma mümkün olsaydı, Taliban 2001'de geri çekilmeyebilirdi. Bunun nedeni Kunar ve Nuristan eyaletleri dışında Afganistan'ın güney-doğusunun düz ovalardan oluşmasıdır. Afganistan'ın güney-doğusunda hiçbir eyalet sürdürebilir bir gerilla savaşını kolaylaştırıcı türde bir çevre sunmaz. İstisna, meydan okuyucu Hindu Kuş ve ona komşu dağ sıralarıdır ki bu bölgeler savaşçıların Afganistan içinde yeni saldırılar için tekrar biraraya gelmeleri için Pakistan'ın aşiret bölgelerinin içine geri çekilmelerini mümkün kılan doğal örtüye ve geçişlere sahiptir.

Hindu Kuş'ta yaşayan aşiretler arasında İslami ruh geleneksel ve dâhilidir. Bu geri çekilmeleri ve saldırı düzenlemeleri sırasında El-Kaide ve Taliban için fiili desteği garanti ederken, bölge boyunca işleyen İslami okullar ağı El-Kaide ve Taliban fanatiklerinin sayısını arttırmak için doğal bir üreme zemini olarak hareket eder. İslamcı militanlar için bu mükemmelle yakın düzenleme de bir tahriş edici tüm bu 7 aşiret bölgesindeki Pakistan hükümetinin desteklediği aşiret sistemiydi. El-Kaide eğer Amerika Birleşik Devletleri'nin emriyle Pakistan hükümeti müdahale ederse tüm bu coğrafi, ideolojik

ve kaynak avantajlarının aşınabileceğinin tam olarak farkındaydı. Ancak Pakistan'ın aşiret bölgeleri de ayrıca Pakistan devletine zayıf bağlıdır. Bu bölgelerin tahmini 3,3 milyon nüfusu vardır ve ülkenin en fakir kesimidirler. Pakistan nüfusunun %3'ünü oluştursalarda, yurt içi hâsılaya sadece %1,5 katkısı vardır. Buradaki okur-yazarlık oranı %17.42'dir ve ülke oranı olan %43.92'nin çok altındadır.

Aşiret bölgeleri özel bir muafiyet altında Pakistan'ın parçası olmuştur. Burada Pakistan'ın hiçbir kanunu uygulanmadı. Yönetim eski sömürge kanunlarını uygulayan İngiliz sömürge yönetimi örneğini izledi. Aşiret bölgelerinin özerk bir statüden yararlandıkları söylenir, ancak aslında Pakistan askeri kuruluşunun sıkı pençesindedir ki herhangi bir yabancı ordunun bir sömürgeyi yönettiği gibi bölgeyi yönetir. Eski aşiret sistemi altında merkezi hükümet tarafından işleri denetlemek için atanan siyasi temsilcinin yetkisi "korunan bölgelerle" sınırlıydı: bu bölgelerde yollar ve hükümet binalarının dışında değildi. Aşiret bölgelerinin kendisi *rivaj* (örf ve adet hukuku) ile yönetilirdi. Siyasi temsilci (veya temsilcilik) bu bölgelerde işleyen *rivajı* takip etmesi kaçınılmazdı. Bu yüzden zaten onlara bir idari memur değil de siyasi temsilci dendi. Temsilci aşiretlerle politik olarak ilgilenmek zorundadır. Bugün bile aşiret bölgelerinde *thana* (polis karakolu), *katchari* (asliye mahkemesi) ve polis gücü yoktur. Tüm anlaşmazlıklar *jirga* (aşiret meclisi) denetiminde *rivaj* temeline göre aşiret hukukuna göre görülür. Vergilendirme de büyük tavizler vardır. Ancak tüm bunların bir bedeli vardır.

Bu tavizlerin (ve bunlar aşiretlerinin tam yararına ortak tavizlerdir) karşılığında, ortak bir sorumluluk vardır, her aşiret *apni mitti ki zamdari* (birinin kendi toprağından sorumlu olması) denen kendi bölgesindeki güvenlikten sorumludur. Bu da bu bölgelerde politik yönetim için engelle karşılaşmaksızın tarihi sorumluluklarını yerine getirmesi için yollar açılmasını gerektirir. Bu, işleri denetlemek için Sınır Kolordusu (sadece Peştunlardan oluşan paramiliter bir güç)

ve *khasadar* (aşiret polisi) gibi geleneksel yasa uygulama servislerine serbest erişim sağlama olarak gevşek tercüme edilebilir.

Düzenleme, aşiretlere kendilerine verilen tavizler karşılığında ortak sorumlulukları olan kendi bölgelerini devlet karşıtı unsurlar ve suçluların koruma bölgesi olarak kullanmalarına müsaade etmelerini hatırlatıyor. Ağır anlaşmanın ihlali söz konusu olursa, Sınır Suç Yönetmeliği (FCR) devreye sokulabilir. Bu nedenle, bir aşiret veya şahıs tarafından bir ihlal olması durumunda ilk adım aşiret bütüklerinden bir *jirgayı* çağırarak ve onlara sorunu düzeltmeleri için makul oranda bir süre tanımadır. Eğer mesele halledilmezse, ihlal yapan veya soruna neden olan kişinin aşiretine ödeneklerini durdurma ve cezai yaptırımlar yoluyla baskı uygulanır. Eğer buda işe yaramazsa soruna neden olan kişilerin yakın ailesinden başlayarak cezalar paylaştırılır. Onlar FCR'ye göre tutuklanabilir. Ancak ortak sorumluluk denklemin merkezi olduğundan, eğer bu uygulamada işe yaramazsa FCR (yani diğer bir deyişle devlet) dükkânlarını mühürlemek ve hesaplarını dondurmaya gibi söz konusu aşirete yönelik ekonomik abluka dayatma hakkına sahiptir. Eğer hiç birşey işe yaramazsa, cezalandırıcı askeri eyleme başvurulur.

El-Kaide, aşiretleri kendi arzusuna boyun eğdirmek için aşiret sisteminin zayıflığını anlamaya baktı. Aşiretlerin dış işgal altında yaşadıkları hissini yaymak ve Pakistan devletine karşı bir isyanı başlatmak için zemin oluşturmak zorunda kaldı. El-Kaide bunun iki adım ötesine gitti. Sadece devlete karşı aşiretlerin şikâyetine hitap etmedi ayrıca Pakistan devletini Afganistan'daki yabancı işgal kuvvetlerinin bir müttefiki olarak "kâfir" ilan etti. Sonra 7 aşiret bölgesinin tamamında İslam Emirliği kurmak için aşiretlerin Pakistan ile bağlarını koparması konusunda ısrar etti ve yeni hamle olarak her bir aşiret bölgesine yerel emirlerin (şefler) ve aşiret kuşağının tamamına "genel emirin" atanması için bastırdı. Bu düzenleme 2007'nin sonlarında başlarken, binlerce genç militanlara katıldı. 2009-2010 ile birlikte militanların gücü 100,000 silahlı adama yükseldi. Yerel

aşiretler sömürge yönetiminin sonu ve kendi kendini yönetmenin başlangıcı için El-Kaide'ye minnettar olacaktı.

Dağlarda Devrim

2005-2006 ile birlikte Pakistan'ın aşiret bölgeleri yeni bir dünya oldu. Güney Veziristan, Kuzey Veziristan ve Bajaur'da yüzlerce aşiret şefi ve yerel din adamının Pakistan Ordusu ve Amerika Birleşik Devletleri'nin casusu oldukları ilan edilmişti. Onlar ya öldürüldüler ya da sürüldüler. Bu aşiret şefleri ve din adamları Pakistan'ın uzak-tan kumanda aşiret sisteminin uşakları olmuştu. Onların ortadan kaldırılmaları aşiret sisteminde tam bir çöküşe neden oldu. Boşluğu El-Kaide doldurdu.

Her bir aşiret bölgesi bir kaç özel güçlü El-Kaide yanlısı militanlar üretti. Onlar fiilen sistemin sorumluluğunu üstlendiler. Bazı olaylarla birlikte onlar tam kontrol kurdular. Bu olayların en önemlisi Aralık 2005'te oldu. O tarihte bir grup Taliban savaşçısı Afganistan'da bir operasyon başlatmak üzere Khost'a doğru giderken, güvenli geçiş yapmaları için kendilerinden para talep eden bazı suçlular tarafından durduruldular. Taliban para vermeyi reddetti ve Taliban'ın geçmesine izin verildi. Ne var ki yolun bir kaç kilometre aşısında suçlular bir roket fırlattı ve Taliban'ın aracını havaya uçurdu. Vezir aşiretinden 4 Taliban üyesi öldürüldü. Olay Taliban'ın yerel destekçilerini öfkeliendirdi ve onlar Miranşah yakınlarında biraraya geldiler ve halkı bu suçlu ve haydutların bulunduğu bölgelere yakın yerlerdeki evlerini terk etmeleri konusunda uyardılar. Bir suç barınağına bir baskın düzenlendi. Ardından 15 dakika süren bir silahlı çatışma çıktı, birkaç haydut öldürüldü, diğerleri esir edildi ve çoğu da kaçtı.

Sonraki 3 gün içinde, bir videoya göre, Taliban tüm Kuzey Veziristan boyunca çok sayıda haydutu saklandıkları yerlerden ortaya çıkardı. Haydutların çoğu Miranşah Pazarı'nda kalabalık kitlelerin

sevinç gösterileriyle idam edildiler. ("Taliban'ın Pakistan'daki kanlı dayanağı", *Asia Times Online*, 8 Şubat 2006).

El-Kaide, Taliban gücünün etkileyici gösterisinden sonra gaza bastı ve Taliban'a toplumda kötülüklerin yok edilmesi ve erdemlerin teşviki programlarını sürdürmesini tavsiye etti. Yerel militanlar daha sonra kontrol noktaları kurdular. Ocak 2006 ile birlikte Pakistan güvenlik kuvvetlerini kontrol noktalarından kovmaya başladılar. Daha sonra yerel *jirga* sisteminin yerine İslami mahkemeler getirildi.

2006'ının başında Kuzey Veziristan İslam devleti ortaya çıktı, neredeyse aynı anda Güney Veziristan İslam devleti kuruldu. Bu mesaj Bajaur, Mohmand ve Orakzai'ye gitti ve 2007'nin sonunda El-Kaide Pakistan'ın aşiret bölgelerinde farklı militan gruplar kümesi olarak Tehrik-i Taliban Pakistan şemsiyesi altında tam bir hareketin doğumuna neden oldu. Her bir aşiret bölgesinin bir komutanı vardı ve tüm bu komutanlar bir *emirin* komutası altındaydı. Bu politik dağıtım nihai olarak Pakistan'ın eski aşiret sistemi yerine getirildi.

Aşiret bölgeleri zaten El-Kaide'nin küresel operasyonları için ana üssü haline gelmişti. Yeni dağıtım altında El-Kaide şimdi Pakistan'ın aşiret kuşağının tam sahibi oldu. El-Kaide sömürgeleri haline dönüştürülen Mir Ali ve Mir Ali eteklerindeki köyleri ile Kuzey Veziristan El-Kaide'nin odak noktası oldu. Yerel halk evlerini, El-Kaide militanları ile paylaştı. Daha sonra, bu düzenleme Güney Veziristan, Khyber Temsilciliği, Orakzai Temsilciliği, Mohmand ve Bajaur gibi diğer aşiret bölgelerine de yayıldı. El-Kaide'nin medya kanadı Es Sahab ve Ümmet Bajaur, Güney Veziristan ve Kuzey Veziristan'daki modern stüdyoları ile bu bölgelerde kuruldu. Stüdyolarda üretilen propaganda videoları daha sonra Afganistan, Pakistan ve Irak boyunca dağıtılacaktı.

Afganistan'dan tamamen gönderildiğine yaygın bir şekilde inanılan Taliban ve El-Kaide 2005'in sonu ile birlikte sadece yeniden

biraraya gelmeyi başarmakla kalmamış ayrıca Pakistan'ın aşiret bölgelerine de yerleşmiş ve orduları için tam koruma sağlayacak güçlü doğal bir kale kurmuştu. Onların tedarik hatlarını kimse kesemeyecekti ve onlar Pakistan silahlı kuvvetleri ve NATO düşmanlarına yönelik yaygın saldırılar başlatacaktı.

Hatta eski aşiret sisteminin yerine 2007'nin sonlarında Tehrik-i Taliban Pakistan getirilmeden önce 2006'da Taliban'ın bahar saldırısı dünyayı sersemletmişti. Batı'ya göre Afganistan'da Taliban'ın gücü 2,500'den fazla değildi ancak 2006'da Pakistan'ın aşiret bölgelerinden kaynaklanan kesintisiz Taliban savaşçısı akışı NATO kuvvetlerine büyük hasar verdi. Taliban büyük kayıplar yaşasa da, Afganistan'da bir terör saltanatı kurmayı yine de başardı.

Bir dizi refleksi tepki olarak Amerika Birleşik Devletleri Pakistan aşiret bölgeleri yakınından geçen Durand Hattı üzerinde askeri üsler inşa etmeye başladı. Ancak bu üslerin militanlar için kolay av oldukları ortaya çıktı. Militanlar bu askeri üslere çok sayıda saldırı gerçekleştirdi ki Ekim 2009 ile birlikte NATO Afganistan-Pakistan sınırındaki tüm askeri üslerini boşalttığını duyurdu.

Oluşan yeni atmosfer bölgede önceki tüm strateji ve denklemlerde bir değişikliğe gidilmesi çağrısında bulunuyordu. Washington tüm bölgenin tek bir savaş bölgesi ilan edilmeksizin Afganistan savaşının kazanılamayacağı sonucuna vardı. İşte Af-Pak stratejisi böyle icat edildi. Sonuç olarak 18 aylık bir zaman dilimi içinde ABD Pakistan bölgeleri içine 86 İHA füze saldırısı düzenledi ve birkaç askeri operasyon başlattı. Ancak coğrafya ve aşiret düzeni dâhil herşey militanların yanında olmayı sürdürdü. Pakistan Ordusu Pakistan tarafından ve NATO güçleri de Afgan tarafından saldırılar gerçekleştiriler, Taliban ve El-Kaide mevzileri havadan İHA'lar ve Pakistan hava kuvvetleri tarafından bombardımana tutulsa da Hindu Kuş ve komşu dağ sıraları onların korunmasına hizmet etti.

Militanlar bazı kayıplara maruz kaldı. İHA saldırılarında Ebu La-ith El Libi, Halid Habib, Beytullah Mehsud ve Tahir Yaldochiv dâhil 18 üst düzey komutanları öldürüldü ancak El-Kaide'nin coğrafyayı bir kale gibi kullanmak için aşiret bölgelerindeki 5 yıllık planı çok iyi oturdu öyleki sayısız İHA saldırısı ve askeri operasyonu onların uzun dönemli amacında gedik açamadı.

Bu arada Batı başkentleri ve Pakistan aşiret bölgelerinde zemin oluşturması için Avami Ulusal Partisi (ANP) gibi seküler partilere yatırım yapılması ve El-Kaide ve Taliban'a karşı belirli aşiretlerin desteklenmesi yoluyla militanların kesin yenilgiye uğratılması için birlikte çalışıyorlardı. Diğer taraftan militanlara sert darbe indirmek için askeri bir sefer başlatılmıştı ancak El-Kaide aşiret bölgelerindeki kalesini bir kaç yıl daha elinde tutmak için yeterli savaş kaynağına sahip olmaktan memnundu. Aynı zamanda El-Kaide yeni savaş bölgeleri için daha çok kale inşa etmek için Arap dünyası, Türkiye ve Orta Asya cumhuriyetleri ile coğrafi bağlantıları yeniden kurmak için diğer projeler üzerinde çalışıyordu.

El-Kaide İran'la Bağlarını Genişletmek İçin Adımlar Atıyor

2009'da El-Kaide Abdul Malik Rigi (2010'da İranlı yetkililer tarafından idam edildi) liderliğinde İranlı Cundullah örgütüyle bir ittifak kurdu. Anlaşmaya göre Rigi Türkiye'ye, Orta Asya Cumhuriyetlerine ve Irak'a gidiş-geliş için İran üzerinden kaçakçılık yolları üzerinden militanların hareketini kolaylaştıracaktı. Karşılığında El-Kaide Rigi'ye İran'da terör misyonunu gerçekleştirmek için para ve eğitim yardımı yapacaktı.

El-Kaide Cundullah'ın bölgeye erişiminin sınırlı olabileceği gerçeğinin farkındaydı ancak El-Kaide ilerleyen günlerde Orta Asya, Orta Doğu, Türkiye ve Pakistan'ın aşiret bölgelerinde bağlantı

kurmak için büyük bir insan ve malzeme katılımı beklentisi içindeydi. Hedeflediği uzun vadeli bir plan aniden bir diplomatın karıştığı bir olayla doruğa çıktı.

Hakimullah Mehsud liderliğindeki Tehrik-i Taliban 13 Kasım 2008'de İranlı bir diplomatı kaçırdı

13 Kasım 2008 sabah 07.30 sularında İranlı diplomat Heshmatollah Attarzadeh Peşaver'deki önceki üç yıl çalıştığı İran konsolosluğuna giderken Hayatabad yerleşimindeydi. Peşaver geçenlerde ismi Khyber Pakhtoonkhwa olarak değiştirilen Kuzey Batı Sınır Eyaleti'nin başkentidir, etnik Peştun nüfusunun hâkimiyetini yansıtır.

Attarzadeh'in arabası kurşun yağmuruna ek olarak diğer iki araba tarafından kesilerek durmaya zorlandı. Attarzadeh silahlı iki adam tarafından alındı ve araçlardan birine bindirilerek Güney Veziristan'a götürüldü. Burası TTP'nin eviydi. Attarzadeh'in koruması olan Pakistanlı bir polis memuru silahlar karşılıklı olarak ilk ateşlendiğinde vurularak öldürüldü.

Olay uluslararası haber gündemi oldu ve İran Dışişleri Bakanlığı olayı "terörizm eylemi" olarak adlandırdı. Attarzadeh'in kaçırılmasından bir gün önce Amerikalı bir yardım görevlisi Peşaver'de İran konsolosluğu dışında vurularak öldürülmüştü. Bu tür kaçırımlarda doğal olduğu üzere derhal bir fidye talep edildi. İlk önce sadece sessizlik oldu. Bunu sonra İranlılar ve El-Kaide arasında yapılan uzun müzakerler izledi, bu süre boyunca her iki taraf arasında bir uyum gelişti. El-Kaide bir zamanlar İran ile iyi ilişkilere sahipti ancak bu ilişkiler Taliban rejiminin hüküm sürmesi süresince meydana gelen bir kaç olay yüzünden bozulmuştu. İlk olay İranlı 8 diplomatın öldürüldüğünde oldu (nerede, nasıl ve kimler tarafından yapıldığı tartışmalı oldu). El-Kaide Taliban'ın müttefiki olduğu zamandan beri İran gücenmişti. İlaveten El-Kaide ile ittifak halindeki Ürdünlü bir militan Ebu Musab El Zerkavi Irak'ta ABD'ye karşı bazı etkili

operasyonlar gerçekleştirmişti. Operasyonlarının bazılarında Irak'lı Şiileri ve Kutsal Muhammed Peygamberin soyundan olanların saygın türbelerini hedef almıştı. Sonuç olarak El-Kaide ve İran birbirinden ayrı düşmüştü. Ne var ki değişen uluslararası koşullarda İran ve El-Kaide'nin yakınlaşması kaçınılmazdı. İranlı diplomatın serbest bırakılması için El-Kaide ve İran arasındaki müzakereler taraflar arasında bir uyum tesisine yardım etti.

Bu uyumun bir sorunucu İran 9/11 olayından sonra işlerinde İran üzerinden Afganistan'a geçmeye çalışırken yakaladığı Usame bin Ladin'in kızı İman bin Ladin'i ve diğer birkaç El-Kaide üyesi olmak üzere bazı El-Kaide üyelerini serbest bıraktı. (ATOL Özel: İran ve El-Kaide nasıl bir anlaşma yaptı" *Asia Times Online*, 30 Nisan 2010). Karşılığında El-Kaide kaçırılan İranlı diplomatı Mart 2010'da serbest bıraktı. İran ve El-Kaide arasında gelişen bağlar bölgedeki El-Kaide yanlısı militanların hareketi için faydalı olsa da İran'la ilişkilerin tekrar bozulması durumunda yedek bir düzenleme olarak El-Kaide'nin İran'lı Cundullah ile bağları güçlü kaldı.

2010 ile birlikte sahne El-Kaide için Orta Asya, aynı şekilde Orta Doğu'da yeni savaş bölgeleri açmak için hazırды ancak El-Kaide'nin merkez karargâhı Güney Asya'da özellikle Pakistan aşiret kuşağında kaldı. Gökyüzünden yüzlerce İHA saldırısı yağmur gibi yağdı. Onlarca kara operasyonu düzenlendi ve onlarcası yoldaydı ancak El-Kaide'nin aşiret kuşağı kalesi darbelere karşı direndi- dünyanın en gelişmiş ordularının gelip enerji ve kaynaklarını tüketmesi için bir tuzak oldu.

İnanılmaz Bir Labirent

Durand Hattı boyunca uzanan Hindu Kuş ve diğer dağ sıraları El-Kaide için doğal kaledir ancak aynı zamanda savaşçıları doğu Afganistan'dan batı Afganistan'a, güney Afganistan'dan kuzey Afganistan'a götüren stratejik bir koridordur. Burası güney Afganistan'ın engebeli dağlarından İran'a ve buradan Hint Okyanusu'na ve her şekilde Çin ve Orta Asya'ya kadar geri giden çapraz geçişlerin olduğu büyüğü bir arazidir. Bu karmaşık labirent *Bam-i-Duniya* (dünyanın çatısı) diye uygun bir şekilde adlandırılan Pamirlerle bağlantılıdır.

Siyasi ve kültürel tüm dinamiklerin El-Kaide'nin kontrolü altında olduğu bu bölge Taliban'ın savaşını Pakistan'ın ve Afganistan'ın Peştu dilinde konuşan güney bölgelerinden Kuzey Afganistan'ın Dari dilini konuşan Taliban karşıtı bölgeye taşır. Burası El-Kaide'nin NATO'nun güçlü ordularını ve Pakistan'ı püskürttüğü "demir perdedir" ve Taliban ve El-Kaide'nin Kabil'e doğru ilerleyişi sürdürmesine yardım eder. Hindu Kuş boyunca Pakistan'ın Mohmand, Bajaur ve Chitral bölgeleri üzerinden geçen en az 3 güvenli geçiş noktası vardır ki buralardan El-Kaide ve Taliban Afganistan'ın Kunar ve Nuristan eyaletleri içinden Afgan Kapisa eyaletindeki kuzey-doğudaki Taghab Vadisi'ne kolay erişim bulur. Bu fırsat da onları saldırılar düzenlemeleri için Kabil'in kapılarına getirir. Kapisa ağırlıklı olarak bir Tacik eyaletidir ancak çoğunluk Peştun'dur.

Her sene en az 2,000-2,500 savaşçı bu koridor üzerinden Afganistan'a çıkar. Bu savaşçılar Hindu Kuş'ta yaşar, burada biraraya gelir ve burada eğitim alırlar ve sonra dönüşümlü olarak saldırılar düzenlerler. Onlar kontrol edilemez Nuristan ve Kunar'da yaşar ve aynı koridor üzerinden Taghab Vadisi'ni kontrol ederler ki buradan da Kabil'e defalarca saldırılar düzenlerler.

NATO Kunar ve Nuristan'da gerçekleştirdiği en uzun süreli askeri operasyon olan Aslan Yürek Operasyonu dâhil birkaç askeri

operasyon düzenlerken Pakistan silahlı kuvvetleri Mohmand ve Bajaur'da bu operasyonun ikizi *Sher Dil'i* gerçekleştirdi. 2008'in sonlarında son operasyonlar başladı ve Ocak 2009'un başlarında bitti ancak gözenekli sınırlar yüzünden militanları yok etme girişimleri başarısız oldu. Militanlar sadece dağıldı ve yeniden biraraya geldi. NATO ve Pakistan ordusu daha sonra 2009 ve 2010 yıllarında bir kaç operasyon daha düzenledi ancak militanların bölgedeki hâkimiyeti devam ediyor. Aynı barınaklarından El-Kaide ortaya çıkar ve İslamabad ve Pakistan'ın diğer bölgelerine saldırılar düzenler.

Pakistan ve Afganistan arasında sınır ötesi sızma noktaları sıklığını incelediğiniz de militanların başarı öyküsü gözler önüne serilir. Geçişlerin adları vardır ancak bunlar herhangi bir önemli rotayı temsil etmezler. Onlar sadece her iki ülkeden tüccarların, kaçakçılarının ya da militanların geçeceği belki de bir düzine geçişin olduğu bir bölge olduğu anlamına gelir.

İyi bir harita ve 4 tekerlekli bir araç gereken bu bölgeyi keşfetmek El-Kaide'nin keskin zekâsını hayrete düşürecekti ve El-Kaide savaşa başlamadan önce son birkaç yıl içinde kaynaklarını kullanmak için zamanı akılcıca kullanacaktı. Aynı zamanda dünyanın en zengin ve zengin kaynaklara sahip ulusları olan Amerika Birleşik Devletleri ve müttefiklerinin saf bir şekilde El-Kaide'nin tuzağına düşmesi ve Pamir bölgesi coğrafyası çevresinde dönen gerçek savaş stratejisini fark etmemesi şok ediciydi. NATO Nuristan ve Kunar'da kaynaklarını toplarken Pakistan'ı ordusunu militanları engellemek için Bajaur ve Mohmand'da toplamaya çağırırdı. Militanlar dağlardan kendilerine saldırılar düzenlemek için indiğinde onlar ortak birleşik hava güçleriyle militanları bombalar ve top atışına tutar. Her iki güçte görünüşte son bir kaç yıl içinde militanların çatışmaya girdikten sonra kaçamak bir rutin benimsedikleri, NATO tarafından yakalanabilecekleri ya da öldürülebilecekleri Kunar veya Nuristan'da inmedikleri ve hatta militanların yine Pakistan tarafından yakalanabilecekleri veya öldürülebilecekleri Mohmand ve Bajaur yönüne çıkmadığı

gerçeğinden habersizdiler. Aksine onlar ormanlık alanlar ve geçitler üzerinden Pakistan'ın Chitral ve Dir bölgelerinden vur-kaç yaparken ordular dağlarda kolay av olma korkusuyla onları takip edemez.

Son iki yıl içinde Pakistan ordusunun önemli bir bölümünü batı sınırlarına konuşlandırdı ve militanların geçiş kanallarını kapatması yönünde Washington'un ısrarı üzerine aşiret bölgesi kuşağı boyunca cepheleler açtı. Bu hareket militanların hareketlerini yavaşlatmış olsa da, onların öldürülmesine veya yakalanmalarına neden olmadı.

Aşağıdaki rotalar bölgede sık kullanılan seyahat güzergâhlarıdır:

- Arandu Chitral'den (Pakistan- P) Nuristan'a (Afghanistan- A).
- Dir'den (P) Kunar'a (A).
- Bajaur'dan (P) Kunar'a (A) (iki güzergâh).
- Mohmand'dan (P) Kunar'a (A).
- Khyber'den (P) Nangarhar'a (A). İki yol: Torkham sınır geçişi üzerinden geçen yasal bir yol ve diğeri Terah Vadisi'nden (P) Tora Bora dağlarına (A) ve Kurram'a (P) geçen illegal bir yol.
- Teri Mengal'dan (P) Nangarhar'a (A), dört yol.
- Kurram Temsilciliği'nden (P) Paktia'ya (A), iki yol.
- Kurram'dan (P) Khost'a (A).
- Kuzey Veziristan'dan (P) dört genel yol vardır Lovara Mandi'den (P) Khost ve Paktika'ya (A). Kuzey Veziristan'dan (P) Paktika'ya (A) üç genel yol ve Güney Veziristan'dan (P) Angor Ada'ya (hem A hem P'ye) iki yol, en meşhurlarıdır.
- Khyber Pakhtoonkhwa ve FATA'da toplam 16 genel yol vardır.

- Belucistan'dan geçen Chaman'a ve Kandahar'a giden yasal bir yol vardır. Kullanılan diğer tüm seyahat yolları illegaldir. Chagi'de Nushki (P)'den Kandahar'da Ghaznali'ye (A) ve Dalhandin'den (P) Barabecha'ya (A) giden yollar veya güzergâhlar illegaldir.

Militanlar bazen Afganistan'a bazen de Pakistan'a girerek bu geçişi çapraz geçerler. Örneğin NATO bir operasyon yaptığında militanlar Nuristan (A) Arandu Chitral üzerinden Pakistan'a girer. Chitral militanların durduğu ve Pakistan'ın Dir bölgesine gitmek için kullandığı Pakistan'a ait barışçıl bir tepe istasyonudur. Buradan bir kez daha Kunar'a girilir. Bu dolambaçlı yol devam eder ve iki ülke arasında uzanan bu büyük gözenekli sınırın korunmasını imkânsız kılar.

Pakistan'ın aşiret bölgelerinde militanlığı temizlemek için bir plan altında yerel nüfustan evlerini terk etmeleri istendi. İnsani İşler Koordinasyonu BM Ofisi'ne göre yaklaşık 450,000 kişi Güney Veziristan'da yerlerinden edilmiştir. Mohmand ve Bajaur aşiret bölgelerinden yaklaşık 100,000 kişi yerlerinden edildi Khyber ve Orakzai temsilciliklerinden birkaç bin kişi yerlerinden edildi. Pakistan ordusu ve Amerikan ordusu arasında siviller bölgeyi terkeder etmez militanların sığınaklarının kolayca bombalanacağına dair bir ortak görüş vardı ve eğer militanlar Afganistan'a kaçmayı denemesi durumunda Amerikan kuvvetleri onları tespit edip yok edebilirdi. Pakistan Ordusu o takdirde eski aşiret sistemi altında aşiret liderlerini desteklemeye çalışabilir ve Amerikan'ın mali desteklediği Pakistan aşiret bölgeleri sıkı kontrol altına alınırken Pakistan polis ve mahkeme sistemi işleri denetleyebilirdi. Ne var ki bu plan militanların Hindu Kuş'taki onlarca geçiş yoluyla uluslararası kuvvetler ve Pakistan Ordusuyla "saklambaç" oyunu oynamasıyla uzak bir hayal olarak kalmaktadır. Dr. İkbâl'in sözüyle "baskın yapmak, şaşırtmak, sonra inzivaya çekilmek, avın üzerine yürümektir."

Pakistan'ın Bajaur ve Mohmand aşiret bölgelerinde, Afganistan'ın Kunar ve Nuristan eyaletlerinde Amerikan güçlerinin yaptıkları askeri operasyonlar sırasında militanlar insafsız saldırılar gerçekleştirdi. ABC News'e göre Taliban Nuristan'da Kamdesh'deki bir Amerikan üssüne düzenlediği saldırıda 8 Amerikalı ve 8 Afgan Milli Ordusu askerini öldürdü. Taliban 9 Amerikan askerini öldürdüğünü ve 100'ün üzerinde Afgan Milli Ordusu askerini öldürdüğünü bunun yanında Afgan Milli Ordusundan 30 askeri esir aldığını iddia etti. Saldırı en şiddetli olanlarından biriydi ve Amerikalı General Stanley McChrystal'i tüm Amerikan sınır karakollarını terk etmek zorunda bıraktı. Sonuç olarak Afgan eyaleti Nuristan'ın önemli bir bölümü El-Kaide liderliğindeki militanların eline geçti. Militanlar o zaman Kasım 2009'da terk edilmiş tüm Amerikan üslerini işgal ettiklerini göstermek için uluslararası kanalları davet etmişti.

2002-2003'ün başlangıcında farklı aşiret bölgelerinde bir dizi askeri operasyon başlatıldı ve 2010'a kadar sürdü ancak militanların etkinliğini azaltamadı. Her askeri operasyondan sonra militanlar basitçe şekil değiştirdi. Örneğin 2009-10 döneminin militanlar için en zor dönem olduğunu varsayabiliriz. Çünkü Pakistan Ordusu militanlara karşı Güney Veziristan, Orakzai, Khyber Temsilciliği, Mohmand ve Bajaur'da cepheler açtı. Eş zamanlı olarak CIA İHA'ları günlük olarak saldırılar düzenlediler. Yanıt olarak militanlar basitçe dağıldılar ve standart bir gerilla stratejisi ile yeniden geldiler. Güney Veziristan'dan militanlar Kuzey Veziristan'ın bazı bölgeleri içine karıştılar ve bölgeyi askeriyeinin işgaline terk ettiler. Askerin bölgeye yerleşmesi tamamlandıktan sonra militanlar Shaval üzerinden dağılışlarını kullandı ve Güney Veziristan'daki askeri üsleri ele geçirmek ve savaşmak için engebeli dağlar üzerinden geri döndüler.

Mohmand ve Bajaur'da da benzer bir strateji uygulandı. Militanlar dağlar üzerinden Nuristan (Afganistan) ve Chitral'a (Pakistan) geçtiler ve ordu bölgeye konuşlanır konuşlanmaz militanlar askeri mevzileri alt üst ettiler. İlerleyen aylarda bu oyun burada

tekrarlanmadı ancak Horasan İslam Emirliği (sayfa xiii'ye bakın) sınırlarını ayıran Güney Asya'dan Orta Asya bölgesine genişledi. Bu büyümlü arazi bir kez daha El-Kaide'nin stratejisini belirledi.

Arazi Taliban öncülüğünde isyanı güney-batı Afganistan'dan kuzey Afgan bölgeleri Baghlan ve Kunduz'a ve daha sonra Orta Asya'nın içlerine taşıdı ki Orta Asya'da Özbekistan, Tacikistan, Türkmenistan, Kırgızistan, Çeçenya ve Çin'in Sincan eyaletindeki uyuyan İslamcı hücreleri Pamir üzerinden Horasan İslam Emirliği'ni yeniden canlandırmak ve yükseltmek için teşvik etti. Bu da Tacikistan'daki Gorno-Badakhshan eyaleti ve Afganistan'ın Badakhshan eyaletini kuzeyde Kırgızistan'ın Alay Vadisi boyunca Tian Shan dağlarıyla bağlar. Güneyde Afganistan ve Pakistan'daki Wakhan koridoru boyunca Hindu Kuş'a bağlar. Doğuda Çin sınırına ya da Kunlun Dağları'ndaki Kongur Tagh dâhil bu aralıkta uzanan yerde biter. Bunlar El-Kaide'nin Güney Asya savaş bölgesini Orta Asya'daki gelecek savaş bölgesine bağlayan doğal yollardır.

Hindu Kuş ve Pamir arazisi binlerce yıllıktır ancak 9/11'de başlayan El-Kaide'nin *Bin Bir Gece Masalları* arazinin yapısını değiştirmek için yıllarca süren kanlı mücadelelerle devam etti. Kayalar ve dağlar geçmişte aşiret isyanları için bazı savunma tedbirleri sağlamıştı ancak El-Kaide'nin ilham verdiği devrim engelli çetin dağlardaki her bir kayayı ve taşı saldırılamaz bir kaleye çevirdi.

* * *

8. BÖLÜM

**SAVAŞ BÖLGESİ
(YA DA TİYATROSU)**

Müslüman topraklarının savunulması Müslüman akademisyenler tarafından İslami inancın ilk zorunluluğu olarak kabul edilir. Ancak 1979'da Afganistan'ın Sovyetler tarafından işgal edilmesi kelimenin tam anlamıyla Müslümanların bu şekilde Cihad tasavvurunun en az son 500 yıldır görülmedik şekilde ateşledi. Küresel çapta Müslüman akademisyenler Cihad gerekliliğini oybirliğiyle kabul ettiler ve Sovyetlere karşı savaşmanın her Müslümanın sorumluluğu olduğunu deklare ettiler. Ve sonuç olarak dünyanın dört bir yanından binlerce Müslüman genç Afgan kardeşlerinin yanında savaşmak için Afganistan'a aktı.

Afganistan Müslümanlar için kutsal bir mekân olmasa da İslam'ın kalbi olmasa da ve hatta zengin bir ülke olmasa da onların Afganistan Cihadına katılma kararlılıkları, kutsal topraklar Filistin'i geri almak için önceki Müslümanların savaşlarından bile daha büyüktü. Aslında, Afganistan dünyadaki en fakir Müslüman ülkelerden biriydi ve uluslararası ya da Müslüman dünya siyasetinde çok az rol oynamıştır.

2001'de Amerika Birleşik Devletleri Afganistan'a saldıracağını duyurduğunda bu Müslüman toprağının igaline karşı direnmek için Müslüman gençlerin kararlığı sağlamlaştı. Cihad o zaman ailevi bir çağrı oldu. Afganistan'a akan Müslüman gençlerin Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı savaşmaları için herhangi bir dini fetva veya resmi emre ihtiyaçları yoktu. Onlar Afganistan'ın, bununda ötesinde Irak'ın çöl ve kent merkezlerinde, Yemen dağlarında ve kaotik Somali'deki İslami ve Cihadi faaliyetin gelecekteki kalesi olacağını anladılar.

1980'lerde Sovyetler Birliğine karşı Afgan direnişine yönelik Amerikan desteği ABD'nin Vietnam yenilgisinin bir intikam eylemi oldu. Ancak bu, aralarında İslami hareketlerin olduğu Sovyetlerin tüm muhtemel düşmanlarını Afgan Cihadı için desteklemeyi gerektirdi. Eğer Amerika Birleşik Devletleri güçlü Sovyet imparatorluğunun kaynaklarını boşaltmak için bir Cihadi merkezin temelini atmayı başarsaydı, bu söz konusu Cihad merkezinin Orta Asya bölgesine girmesine yol açabilirdi. Amerika Birleşik Devletleri o takdirde bölgeyi rakibi olan Sovyet bloku ve Sovyet ideolojisini ve her şekilde Berlin Duvarı'na kadar gidecek parçalamayı sağlayabilecek bir parlama noktasına dönüştürebilirdi. Amerika Birleşik Devletleri kafasında bu düşünceyle Sovyetlerin kaynaklarını kurutmak, kanını emmek ve Sovyet güçlerini en azından bu bölgeden geri çekilme arayışı içinde Afganistan'daki Cihadi operasyona desteğini sundu. Ne var ki Amerika Birleşik Devletleri'nin basitçe bu projeyi tamamlaması için gereki maddi ve manevi kaynakları yoktu.

Dünya çapında binlerce Müslüman savaşçıyı gerçekten harekete geçiren şey bir sonuç olarak dökülen kaynaklardı. Bu onların Sovyetlere karşı Afgan Cihadı stratejisini oluşturmalarını mümkün kıldı ancak kendi düşünce perspektiftinden Muhammed Peygamber'in (s.a.v) 1,400 yıl önce söylediği sözleri bugünde her Müslümanın ezberinde kalır:

Biz [Ben ve ailem] Allah'ın (s.v.t) bu dünya üzerine Ahiret için seçtiği bir hanenin üyeleriz. Benim ölümünden sonra ev halkım [Ehli Beyt] büyük bir ızdırıp çekecek ve zorla evlerinden sürgün edilecekler. Sonra Doğu tarafından siyah bayraklar taşıyan insanlar gelecek ve onlar kendilerine bazı malzemelerin [temel hayatta kalma malzemeleri] verilmemesini isteyecekler. Ama böyle bir hizmet onlardan reddedilecek. Onlar savaşacaklar ve zafer kazanacaklar ve ilk defa arzu ettikleri şey onlara sunulacak. Ancak onlar ailemden [Ehli Beyt] bir adam adaletsizliklerle doldurulmuş olan dünyayı adaletle doldurmak için gelinceye kadar kabul etmeyi reddedecekler. Bu nedenle kim ona (onun zamanına)

yetişirse onlara katılsın, buz üzerinde sürüklenerekte olsa onlara katılsın, onların arasında Allah'ın naibi [Halifesi] El Mehdi vardır.

(Sünen Ibn Mace, cilt2, Gelenek #4082, Tabari Tarih al-Sawa'iq ai-Muhriqah, by Ibn Hacer, Ch. II, section 1, pp. 250-1)

Muhammed Peygamberin sözleri Doğu tarafı olarak atfedilen Orta Doğu'da yer alan ve modern Afganistan, Pakistan, İran ve Orta Asya'nın bölümlerinden oluşan antik Horasan bölgesinden bir Müslüman ordusunun ortaya çıkışını müjdeledi. (Siyah bayrak Müslüman ordusunun bayrağıdır ve beyaz bayrak Müslüman devleti temsil eder. Siyah bayrak ayrıca savaşı temsil eder). Muhammed Peygamberin bu sözleri savaş bölgesinin gerçek sınırlarını çizen aşağıdaki sözleri ile birlikte okunur:

Na'im bin Hammad Kitab'ul Fitân'da Ebu Hureyre'den nakille Allah'ın Elçisinin şu sözünü aktardı: "Sizden bir grup Hindistan'ı feth edecek, Allah onlara Hindistan'ı açacak ki onlar onun kralını zincirleyerek gelecekler, Allah onların günahlarını affedecek. Suriye'ye geri döndüklerinde İsa ibn Meryem'i bulacaklar" (Kenzul Umma'dan, Muhammed Peygamberin hadisleri)

İşgal altındaki Müslüman çoğunluğun yaşadığı topraklara atfen din âlimleri bir kaç defa Müslüman toprakların savunulması için dini bir fetva yayınlamıştı. Bu fetva Hint Keşmiri, Myanmar'ın Arakan eyaleti, Filipinler ve Tayland'daki Müslüman bölgeler ve Müslümanlar için ikinci kutsal yer olan Filistin'in tamamını kapsar. Bu dini fetva Afganistan'ı kapsayacak şekilde genişletildi, telaşlı Müslüman gençlik bu ülkeye gitti. Pakistan daha sonra binlerce genç için geçiş noktası haline geldi. Onlar Pakistan kolejleri ve üniversitelerinde 8 ay eğitim için ve oradan da Afganistan'a 4 ay Cihad eğitimi almak için gittiler. Geçmişin mirası olarak görülen Keşmir ve Filistin gibi Dünya çapındaki yerlerde Müslüman özgürlük hareketleri Afgan Cihadında yeni umut buldu. Onların üyeleri ve destekçileri kendi

bölgelerini terk etti ve Afganistan'a odaklandı. Afganistan'daki militan kamplarında geçirdikleri yıllarda yönlendirildiler ve kendi bölgelerini geri döndüklerinde, isyanlarını yeni şevk, bakış açısı ve ideolojik dönüşle yeniden başlattılar. Bunun en iyi iki örneği sırasıyla 1980'lerin ortasında ve sonlarında Filistinli Hamas ve Keşmirli Hizbul Mücahidin'dir.

Afganistan'a yönelik bu hareket Muhammed Peygamberin "Ahir Zaman" savaşları için savaş bölgesine referans olarak Horasan'ı göstermesi etfarında döndürüldü. Buradan Hindistan'ın komşu bölgesine geçecek, oradan tüm Müslüman kuvvetler Filistin'in kurtuluşu ve Halifeliğin yeniden kuruluşu için nihai savaş vermek üzere Bilad El Şam'a (Suriye, Lübnan ve Filistin) doğru harekete geçirilecekti.

Uluslararası Cihad tugayı Afganistan ve Pakistan'da yeniden gruplanırken, Afgan Cihadının gerçek idarecileri olan İslamcı kadroların yer aldığı ISI uluslararası Cihadçılardan farklı düşünmüyordu. Onlar Afganistan'da Kızıl Orduyu yenmek amacıyla Sovyetler Birliği'nin Orta Asya bölgelerinde ileri bir strateji başlattıklarında merkezkaç gücü Afganistan'ın ana savaş bölgesi ve Pakistan'ın aşiret bölgeleri de Müslüman direnişinin stratejik arka bahçesi olacağının altını çizen stratejiyle ortaya çıkmalarının nedeni bir kez daha Muhammed Peygamberin bu sözü olacaktı. Buradan savaş bölgesi Orta Asya, Hindistan ve Bangladeş'in içine gidecekti. ISI buna göre tüm savaş bölgesini şekillendirdi ve gönüllü grupları yönlendirdi.

Harkat'ul Cihad-i-İslami olarak bilinen örgüt Pakistan askeri aygıtlarının yardımıyla ortaya çıktı. Harkat'ul Cihad-i-İslami Pakistanlı ilk Cihad örgütüydü ve 1984'de kuruldu. Deobandi düşünce okulunu selamladı. Sovyetlere karşı Cihad yapmak için gençleri tedarik etmede kullanıldı. Ülkedeki ilk İslami parti Cemaat-i-İslami Pakistanlı gönüllülerin tedarikinde ve onları Cihada göndermekte zaten çok aktifti. Aslında, insan kaynaklarının yetiştirilmesi Sovyetlere karşı Cihad için bir sorun değildi ki burada herhangi bir dış

savaşçıya yardım için gerçekten ihtiyacı olmayan oldukça güçlü yerel bir Afgan direniş hareketi vardı.

Harkat'ul Cihad-i-İslami'nin oluşturulmasının arkasındaki gerçek motivasyon savaş bölgesinin sınırlarını Afganistan'ın ötesine Orta Asya cumhuriyetlerine ve Hindistan'a çekmekti. 9/11'in ardından ilk olarak Afganistan'daki Pakistan ordu kurumunun "stratejik derinlik" örneği ve sonra Harkat'ul Cihad-i-İslami yoluyla Pakistan istihbarat aygıtları tarafından kurulan tüm Cihadi ağın ISI'nın ellerinde kayarak El-Kaide'nin kucağına düşmesi saf bir tesadüf oldu. Daha sonra El-Kaide savaş bölgesinin sınırlarını kendi algısı ve stratejik doğrultusuna göre belirlemek için buradan Afgan savaş bölgesini ve Cihad ağını her ikisi ne kullandı.

Harkat'ul Cihad-i-İslami ağı Deobandi İslami okullarından doğmuştu. Hareketin komutanları da ayrıca ana üye kazanma zemini olan farklı Deobandi okullarında eğitim gördüler. Deobandi düşünce okulu daima Güney ve Orta Asya'daki en etkin siyasi, dini ve Sufi okulu olmuştur. Her ne kadar Darul Uloom Deoband (İslam okulu) 1879 yılında Mevlana Kasım Nanoonthvi tarafından Sharapur Uttar Pradesh'te (Hindistan) kurulmuş olsa da, çeşitli Güney Asyalı Müslüman reformcular tarafından benimsenen Orta Asyalı Nakşibendi Sufi düzeninin derin dini kökenli bir Sufi siyasi mirasıdır. Bunlar arasında Mujadid Alf Sani (1564-1624), Şah Valiullah (1703-1762) ve Şah Valiullah'ın torunu Şah İsmail (1779-1831) vardır. Şeyh Ahmet Sarhendi veya sonraki on yüzyılın bir reformcusu anlamına gelen bilinen adıyla Mujadid Alf Sani Moğol hanedanlığını İslami sisteme geri dönüşe zorlamak için Moğol İmparatoru Akbar'ın seküler Din-i-İlahi düzenine karşı katı tevhidi İslami değerlere ilham oldu. Radikal Sünni ortodoks Moğal yöneticisi Aurangzeb Alamgir'in Sarhendi'nin öğretilerinin bir ürünü olduğu söylenilebilir.

Benzer şekilde, Hindu Marhattas'ın yükselişi ve Moğol İmparatoru'nun çöküşünde, ufukta Şah Valiullah belirdi. Tıpkı Sarhendi

gibi bir Nakşibendi Sufi olan Şah Valiullah Şeyh Ahmet'in mirasını sürdürdü ve yazılarıyla Hindistan'daki Müslüman yönetimin çöküşüne neden olan sosyal, siyasi, eğitimsel, ekonomik ve manevi düzenlerdeki fay hatlarına dikkat çekti. Şah Valiullah'ın etkisi Orta Asya'dan Güney Asya'ya kadar geçti ve bu yüzden Ahmet Şah Abdali'ye (Kandahar'dan bir savaş ağası) kolay hayattan vazgeçmesini ve Marhatta hanedanlığına karşı savaşmasını istediği oldukça ayrıntılı bir mektup yazdı. Abdali Hindistan'ı işgal etti ve Marhatta hanedanlığının altını üstüne getirdi. Şah Valiullah'ın öğretileri 19. yy başlangıcında Güney Asya'daki Cihadi hareketin öncü bir ideologu olan oğlu Şah Abdul Aziz ve torunu Şah İsmail tarafından devam ettirildi. Şah Valiullah ailesinin bu etkisi böylece Darul Uloom Deobandi'nin temelini attı.

Darul Uloom Deobandi Şah Valiullah ve aile mirasının bir vekili olacaktı ve tüm Güney Asya boyunca *medreseler* (İslami eğitim okulları) kurulmasını teşvik edecekti. Ayrıca Kadiri, Chushti, Suharwardi ve Nakşibendi gibi farklı Sufi düzenlerini teşvik etti. Güney ve Orta Asya bölgelerine uzanan Sufi Khaneka çoğunluğu Deoband düşünce okulu ile ilişkilidir. Son olarak bu düşünce okulu 19.yy ve sonrasında Seyid Ahmet Brelvi, Faraizi hareketi ve Rahmi Romal hareketi gibi (21. yy ipek mendil hareketi) 21.yy Taliban hareketine kadar uzanan tüm Cihadi hareketlerin bayrak taşıyıcısı oldu.

Darul Uloom Deoband bir eğitim fakültesinde dini eğitim hareketi başlattı ve Kuzey Kafkasya ve Orta Asya'dan Bengal ve Myanmar'a kadar bir İslami okullar ağını destekledi. Tüm bölgenin siyasi haritası 21. yy.da hızla değişirken Kafkasya ve Orta Asya bölgeleri eski Sovyetler Birliği tarafından işgal atındaydı, yine bazı bölgeler komünist Çin'in eline geçmişti, her iki güçte din eğitimini yasakladı. Ne var ki Badakshah, Balkh, Mezarı Şerif ve Takhar dâhil kuzey Afganistan'daki Orta Asyalı Müslüman göçmenler eski dini bağlan-tılarını korudular.

Darul Uloom Deoband düşünce okulu Orta Asya'da dağınik bulunan din ve Sufi düzenlerin bir araya gelmesinde temel akademik etki yaptı. Ayrıca Hindistan'daki Müslüman akademisyenleri eğitti ve Müslüman âlimleri Afganistan'a geri gönderdi ki onlarda burada Sufizm'in eski dini değerlerini ve siyaseteni canlandırmak için büyük ve küçük *medreseler* inşa ettiler.

İngiliz Hindistanı'nın bölünmesinden sonra, Darul Uloom Deoband'ın bir kaç öncü din alimi Pakistan'a geldi ve burada Binori Kasabasında Camiatul-Uloomul İslamiye, Karaçi'de Darul Uloom ve Lahor'da Camia Ashrafia gibi İslam okulları kurdular. 1970'lerin sonlarında kurulan Uluslararası İslam Üniversitesi de ayrıca Deobandi düşünce okulundan etkilendi. Bu din okulları tüm bölgedeki eğitim merkezleri oldular ve dini kısıtlamalar yüzünden Sovyetler Birliği'nden kaçan Özbek, Tacik ve Türkmenler keza Çin'in Sincan eyaletinden, Myanmar'a ve Bangladeş'e Müslümanlar Pakistan İslam cumhuriyetine göç ettiler.

Onların bazıları çocuklarını kendilerine ücretsiz yemek ve konaklama, giyecek ve eğitim sağlanan yerlerdeki Deobandi okullarının İslam okullarına gönderdiler. Pakistan istihbarat aygıtları Harkat'ul Cihad-i-İslami Pakistan'lı örgüt yoluyla bu ağın Orta Asya'dan Bangladeş'e ulaşması için bağlantı kurdu. Onlar sonra Orta Asya Cumhuriyetleri ve Kafkasya'da Sovyetler Birliği'ne karşı vekâlet savaşlarına atmak için Orta Asyalıların devşirilmesinde (savaşçı olarak) ana kaynak olarak bu okullarla ilişki kurdular. Sovyetlerin bozguna uğratılmasından sonra "Hindistan'ı kanatma" operasyonları için Harkat'ul Cihad-i-İslami eş zamanlı olarak Afganistan'da Pakistanlıları, Keşmirli ve Bengalleri (Bangladeş) devşirdi. Ancak, onlar kısa bir süre içinde Pakistan istihbarat aygıtlarının kontrolü için fazla büyük hale geldiler. Bu arada Orta Asya'dan Müslüman öğrenciler ağı dünya çapındaki gerilla operasyonları için eğitiliyordu. Bu öğrenciler ilk olarak Tacik ve Özbek kökenlere sahip örgütlerin kamplarına eğitim için gönderiliyordu ve sonra daha sonraki

eğitimler için Gulbeddin Hikmetyar'ın liderliğinde Hizb-i-İslami Afganistan ve Afganistan'lı Profesör Burhanuddin Rabbani ve Ahmet Şah Mesut'un liderliğinde Cemaat-i-İslami kamplarına gönderiliyordu. Bu iki önemli *mücahid* örgüt kuzey Afganistan'da oldukça çok sayıda komutana sahipti, Pakistan İslami okullarında bir dizi öğrenci de ayrıca Orta Asya'da Sovyetlere karşı bir isyan başlatmak için onlar tarafından hazırlanıyordu.

Hem Hizb hem de Cemaat her ikisi de ideolojik olarak Mısır'lı Müslüman Kardeşlere yakındı. Onlar sadece Seyid Kutub ve Hasan El Benna'nın devrimci öğretilerini okumamış ayrıca ultra-radikal Arap savaşılarının etkisi altına da girmişlerdi. Ki bu ultra-radikal Arap savaşçıların büyük çoğunluğu bu iki Afgan örgütünün sancağı altında Sovyetlere karşı savaşmıştı. Orta Asyalı Müslüman savaşçılar daha önce Deobandi Sufi dini değerlerine göre yönlendirilmişti. Onların müteakip olarak Cemaat-i-İslami ve Hizb-i-İslami eğitim kamplarına dâhil olmaları ve Arap militan kampları ile etkileşimleri onları Müslüman Kardeşler literatürüne aşina yapmıştı. Bu bağlantılar aslında El-Kaide'nin köklerini Orta Asya'ya yatırdı.

ISI'nın ilk hedefi o zaman Sovyet Müslümanlarının topraklarındaki gizli Nakşibendi Sufi hareketinden faydalanmaktı ve bu öğrenciler baskıcı Sovyet siyasi sistemine rağmen İslamı uygulamaya devam eden sıradan Müslümanlarla birlikte Sufi düzenini yerleştirmek ikili görevi ile Hizb-i-İslami Afganistan, Cemaat-i-İslami Afganistan ve Harkat'ul Cihad-i-İslami yoluyla Orta Asya'ya sızdılar.

Afgan Cihad kamplarında eğitilen Orta Asyalı gençler yeraltı Sufi örgütleri ile bağlantı kurdu ve onları Müslüman değerlerin yeniden kurulması için Sovyet sistemine karşı isyana teşvik etti. Binlerce Kutsal Kur'an, Müslüman Kardeşlerin literatürü ile birlikte Orta Asya Cumhuriyetlerine kaçak yolla sokuldu. Bu çabalar Orta Asya'nın siyasi zeyve verdiğinde 1990'da Tacikistan'da

ve daha sonra Özbekistan ve Orta Asya'nın diğer kesimlerinde İslami Uyanış Partisi'nin temelleri atıldı.

CIA tarafından desteklenen ve Afgan *mücahidleri* ve Pakistanlı Cihadi örgütlerin yardımıyla Suudi ve Pakistan istihbarat ajansları ile zeminde idame ettirilen İslami Uyanış Partisi'nin kuruluşu Sovyetler Birliği'ne karşı bir vekâlet operasyonuydu. Ancak radikal İslam tohumlarının ekilmesiyle meseleler bu ajansların kontrolü dışında dönmeye başladı.

1991'de Sovyetler Birliği parçalandı ve bu durum İslami Cihadçıları Orta Asya'da daha da cesaretlendirdi. Eylül 1991'de kendi topraklarının kurtuluşundan sonra Afgan Cihadına katılmış olan Özbekler, Tacikler, Türkler ve Çeçenler topraklarına geri döndüler. Burada daha sonra Orta Asya Cumhuriyetlerinde demokrasiyi teşvik yönünde bir Amerikan girişimi oldu ancak Cihadçılar demokrasi fikrini reddetti ve Orta Asya çapında İslami devrimi teşvik etmeyi hedefleyen İslami yeraltı hücreleri kurdular. Bu İslami hücreler ideolojik olarak Müslüman Kardeşler öğretisiyle motive edildiler ve ilk olarak silahlı militanlıktan ziyade sokak gösterileri gücüyle bir halifeliğin kurulması taraftarı olan anti-militan İslami devrimci grubu Hizbut Tahrir'in ideolojisini desteklediler. Ancak daha sonra militanlığa inanan Hizbut Tahrir'in ayrılıkçı bir hizbi olan Akramia'ya dönüştüler. İslami Uyanış Partisi'nin oldukça fazla sayıda üyesi ayrıca İslami militan hareketlere katıldılar.

1990'ların başında Tacikistan iç savaşı sırasında yeraltı hücreleri önemli bir rol oynadı. Düşmanlığın zirvede olduğu 1992'de İslami Uyanış Partisi ve diğer yeraltı İslami hücrelere biat eden insanların çoğu Afganistan'a kaçtılar. Cemaat-i-İslami Afganistan komutanı Ahmet Şah Mesut bu İslami grupları kendi yuvasına aldı ve onları Birleşik Tacik Muhalefeti bayrağı altında organize ederek kuzey Afganistan'da yeniden örgütledi. Hizb-i-İslami Afganistan'ın şefi Gulbeddin Hikmetyar'ın yeğenin kocası Humanyun Jarir kuzey

Afganistan'dan bu gönüllüleri kargaşaya yakıt olmaları için Orta Asya Cumhuriyetlerine gönderilmesinde önemli bir rol oynadı.

Bu arada, Orta Asyalı İslamcılarının ihtiyaç duyduğu finansal desteği Afganistan'daki Arap kamplarının dışında kimse sunmadı. Usame bin Ladin'in kullandığı ikna edici şey ideolojik bağlantıydı ve bu Usame bin Ladin'in Özbek, Çeçen, Çin (doğu Türkistanlılar) ve Tacik savaşçılara verdiği mali destekle güçlendirildi. Sonuç olarak tüm bu gruplar Afganistan'da Peştun hâkimiyetinde Taliban hükümeti idaresi altında kuzey Afganistan'dan Kabil'e ve Kandahar'a taşındılar.

Afganistan'ın ABD tarafından işgalinden sonra Orta Asya diasporası daha çok Kuzey ve Güney Veziristan olmak üzere Pakistan'ın aşiret bölgelerine hareket etti. İlginçtir ki, Afganistan'ın ABD tarafından işgalinden sonra ilk çatışmalar dönemi hariç Çeçen, Özbek ve Doğu Türkistanlı savaşçılar Afgan savaşında çoğunlukla kullanılmadılar. El-Kaide onları kasıtlı olarak yedek tuttu. Nihai amaç onları Fergana Vadisi'ne (Orta Asya'daki Müslüman cumhuriyetlerin hemen hemen tamamına sınır, aynı zamanda Çeçenya ve Çin'in Sincan eyaletine dokunan sınırlara) geri göndermek ve buradan savaş tüm bölgeyi kapsayacak şekilde genişletmekti.

Gaza-i Hind

1980'lerin başlarında Cemaat-i İslami'nin El Bedir kampı Afganistan'da Sovyet birliklerine karşı savaşmak için binlerce Pakistanlı gönüllüden oluşan bir ağ kuran Bakht Zameen Han'ın komutası altına geldi. Onların ana eğitim kampları Pakistan'ın Parachanar yakınında Khost ve Nangarhar bölgeleri yakınındaki Afgan eyaleti Paktia'da kuruldu. Başlangıçta ISI El Bedir kampını Keşmirli ayrılıkçılar ve en büyük yerli Keşmirli örgüt Hizbul Mücahidin eğitimleri için kullandı.

Ne var ki, ISI stratejistleri Gaza-i Hind için (vaat edilen "Hindistan Savaşı") daha sağlam temeller üzerinde duran bir yapıya ihtiyaç olduğunu anladı. El Bedir kamplarını işleten Cemaat-i İslami'nin üyeleri orta sınıf kent geçmişine sahip kişilerdi. Onlar seküler okullarda eğitim görmüşlerdi. Onlar söz vererek Cihad davasına bağlan-salar da onların geçmişleri yüzünden bağlılıklarının uzun ömürlü olması pek mümkün değildi. (en fazla 5 sene).

ISI'nın Gaza-i Hind veya Gazve-i Hind projesi sadece Keşmir'de değil ayrıca Hindistan'ın tamamında ve Hindistan'ın Nepal ve Bangladeş gibi komşularında bir ağ kurulmasını gerektirdi. Orta sınıf bir "yukarı doğru hareketlilik" yapısına doğru eğilimi olmayan basit kırsal geçmişe sahip insanlara ihtiyaç vardı. Orta Asya'dan Bangladeş'e Deobandi düşünce okulu tarafından yönetilen Harkat'ul Mücahidin ağının bu nedenle Gaza-i Hind operasyonları için daha uygun olduğu düşünüldü.

1980'lerin sonlarında içlerinde Harkat'ul Cihad-i-İslami ve Hizbul Mücahidin bulunduğu yeni kurulan Keşmirli İslami militan örgütler Hint Keşmiri'nde Hindistan güvenlik kuvvetleri ile çatışırken Pakistan'ın ISI kuruluşu neredeyse eş zamanlı olarak Orta Asya bölgeleri ve Keşmir'in Hindistan'a ait bölgesinde savaş bölgeleri açtı.

Harkat'ul Cihad-i-İslami Hindistan'da daha önce Orta Asya'da uygulanana benzer bir strateji uyguladı. Hindistan, ağı yerleştirmek için çok kolay bir yerdi. İlk olarak ISI faaliyetlerini gizlemek için Kadiri Sufi düzenini kullandı. Pakistan'daki üst düzey Sufi din adamlarından biri olan Mübarek Ali Şah Gilani bu cephede ISI ile işbirliği yaptı ve kısa bir süre sonra Sufilerin yardımıyla Hindistan'da özellikle Hyderabad Deccan'da gizli bir yeraltı ağı kuruldu.

Keşmirli militanlardan Hindistan'da kurulan gizli yeraltı ağların-da yükselttikleri düşmanlığın oldukça düşük düzeyde korunması istendi. Bu gizli ağlar sadece cepheye asker kazanma da faaliyetlerini

genişletti. Gaza-i Hind projesi Uttar Pradesh'e ulaşır ulaşmaz seküler okullarda eğitim gören gençleri kazanmayı hedefledi. 1990'ların sonunda Aligarh Üniversitesi yeraltı İslamcı militanların entrikaları için bir yuva oldu ancak yine de Hindistan'da gerçek Cihadi faaliyetleri başlatmak için henüz bir plan yoktu.

Bu arada, Harkat'ul Cihad-i-İslami Deobandi İslami okullar ağı yoluyla Bangladeş'te kendi varlığını sağlamlaştırdı. Amaç, ne var ki, ülkenin toplumsal ve politik yapısını bozmak değil ancak Gaza-i Hind projesinin geleceğini kolaylaştırmak için Hindistan'da Cihadi faaliyetler başlar başlamaz Bangladeş'ten istikrarlı bir Müslüman savaşçı akışı sağlamaktı. Zaman dilimi Keşmirli ayrılıkçı hareketin heyecanıyla yakından bağlıydı.

General Ziya'ül Hak'ın bir uçak kazasında ölümü ve Pakistan Halk Partisi'nin liderliğinde yeni bir hükümetin kurulmasından sonra Pakistan askeri karargâhında General Hamid Gül gibi İslamcı generaller döneminin sonu geldi. "Hindistan'ı kanatmak" projelerine dönüştürülen Gaza-i Hind gibi stratejiler köklü bir Cihadi algıdan ziyade daha çok tamamen fonksiyonel vekâlet operasyonu haline geldi.

Harkat'ul Cihad-i-İslami halen favori ağıdı ancak 1990'ların sonunda Pakistan devleti Gaza-i Hind projesini desteklemeyi aniden durdurdu. Yerine Afganistan'dan (stratejik bir derinlik açısından) Bangladeş'e uzanan daha büyük bir Pakistan'ı düşledi. Ordunun Orta Asya modülü 1990'ların sonunda rafa kaldırıldı.

Bu zaman Cihadi unsurlar her ne kadar Pakistan ordusu ile halen işbirliği yapıyor olsalar da bir başka yöne bakmaya başladığı zamandı. Afganistan'daki radikal bir Deobandi Taliban yönetimi Pakistan ordusu tarafından yetiştirilen Cihadçılar için büyük bir moral desteği oldu. 11 Eylül olayları tüm dünyayı değiştirdiği gibi Cihadi zihniyeti de değiştirdi.

Hasat Hazır Ancak...

2001'de 11 Eylül olayı olduğunda Pakistan ISI'sının 1980'lerde Sovyetler Birliği'ne karşı (ve Hindistan'a karşı) ileri stratejisi bölgesel stratejik cephede arzu edilen ulusal amaçları sunmak için hazırды. Ancak, o zamana kadar hasattan El-Kaide'nin yararlandığı pek çok olay olmuştu.

Daha evvelinde etnik Özbek, Tacik ve Türk kökenli binlerce Fergana Vadisi savaşçısı, Çin'in Sincan eyaleti ve Çeçenya Cumhuriyeti'nden savaşçılarla birlikte Taliban yönetimi altındaki Afganistan'da toplandılar. Orta Asya ve Kuzey Kafkas diasporasının kendi bölgelerinde isyana yakıt sağlamak için fena halde para, silah ve eğitime ihtiyacı vardı. Taliban onlara barınma sağladı ancak başka yerdeki isyancılara fon sağlamayı bir kenara bırakın kendi hareketini su yüzünde tutacak yeterli parası yoktu.

Sonuç olarak onlarca Çeçen, Özbek ve Çinli Afganistan'dan ayrıldı ve Türkiye'ye yerleşti. Türkiye onlara ev ve para sağladı ve onları mücadeleleri için cesaretlendirdi gerçi devlet istihbarat aygıtlarının sıkı denetimi söz konusuydu. Bu durum Türkiye'de yaşayan adamları üzerinde kontrollerini giderek kaybeden Özbekistan İslam Hareketi'nden Cuma Narnangani ve Tahir Yaldochiv ve Doğu Türkistan İslam Partisi'nden (Çin) Hasan Mahsum gibi komutanlar tarafından kabul edilemezdi. Ancak onların alternatif fon kaynakları da yoktu. El-Kaide bundan yararlandı ve bu gruplarla yakın temas sağladı. Onlara para ve eğitim sağladı. Bu grupların El-Kaide'ye organizasyonel olarak bağlı olduğunu gösteren hiç bir kanıt olmasa da 1990'ların sonlarında El-Kaide'nin bu gruplar üzerindeki ideolojik ve finansal etkisi yadsınamaz.

Bu, ISI tarafından yetiştirilen Pakistanlı Cihadi örgütlerin Hindistan'a ciddi bir tehdit olduğu zamandı. Bir tahmine göre 1980 ve 2000 yılları arasında yaklaşık olarak 600,000 Pakistanlı ve Keşmirli

Afgan farklı Afgan militan kamplarında eğitim görmüştü ve 9/11 olduğunda en az 100,000 Cihadçı Hint Keşmiri'nde faaldi (Onlar dönüşümlü olarak Pakistan tarafından kullanıldı). Bu isyancılar sayıları 400,000-800,000 arasındaki Hint güvenlik kuvvetleri (Hindistan Ordusu, polis ve paramiliter kuvvetler) için sadece tehdit olmakla kalmadı ayrıca 1999'da düzenlenen Kargil Operasyonu gibi askeri maceralar düzenlemek için Pakistan Ordusu'na cesaret verdi. Militanlar ayrıca Hindistan'a ait bir uçağı kaçırıp Kandahar'a götürmeye cesaret ettiler ve uçak yolcuları ile Hindistan cezaevlerinde çürüyen kendi esirlerini değiş tokuş ettiler.

Cihadçılar ayrıca 2000 Aralık ayında Delhi'de Red Fort'a bir saldırı düzenledi ve hatta 2001 Aralık ayında Hindistan meclisine bir saldırı planladılar. Eş zamanlı olarak Harkat'ul Cihad-i-İslami ISI'nın teşvikiyle oradaki Hindistan yanlısı unsurların kovulmasına zemin hazırlamak için Bangladeş'te sağlam bir yer ediniyordu. Harkat 2000 yılında Şeyh Hasina Wajid ve onun pek çok destekçisine suikast düzenledi. Bu, Hindistan'ı öylesine bir baskı altına soktu ki Pakistan'la bir koalisyonu destekleyen bir ittifak Bangladeş'te ki 2001 seçimlerini kazandı.

Stratejik konuşursak 2001 yılı ile Pakistan Orta Asya'dan Bangladeş'e en etkili ülke haline gelmişti. Hindistan gibi İran ve Amerika Birleşik Devletleri ile daha iyi bir pazarlığa girişmek üzereyken 11 Eylül olayları oldu. Tüm dünya değişti ve elbette Pakistan'ın stratejik hedefleri de değişti.

El-Kaide Savaş Ganimetlerini Paylaşıyor

Pakistan'ın Afgan politikası 9/11'den sonra U dönüşü yaptı ve ülke 2001'in sonuyla birlikte Afganistan'a yönelik hava ve kara saldırılarını kolaylaştırmak için Amerika Birleşik Devletleri'ne lojistik

destek sağladı ve hava sahasını açtı. Taliban Afganistan'da bozguna uğradı ve Afgan kamplarında eğitim görmüş ve ABD'nin Afganistan işgaline karşı çıkan Pakistan merkezli Cihadi örgütler muazzam Amerikan baskısı altında yasaklandı. Ne var ki, Pakistan Cumhurbaşkanı General Pervez Müşerref üst düzey Cihadi liderlerle toplantılar yaptı ve onlara Afganistan'daki Amerikan varlığının 5 sene-den uzun sürmeyeceği yönünde güvence verdi. Bu yüzden onların sabırlı olmaları ve Pakistan'ın cihadi faaliyetleri dondurması konusundaki dönüşüne dayanmaları gerekiyordu. Zoraki örtülü anlaşma şuydu: Amerika Birleşik Devletleri Afganistan'dan çıkar çıkmaz Pakistan Cihadi siyasete tekrar dönecekti. Ancak 9/11'i planlayanlar ABD ana karasına yıkıcı saldırıların devam edebileceği olayların ciddi bir şekilde bilincindeydi. Onlar Pakistan askeri aygıtları ve Cihadi idareler arasındaki mesafenin Pakistan'a Amerikanın savaşını destekleme dışında fazla bir seçim şansı tanımadığı bir noktaya doğru genişlemeye mahkum olduğunun farkındaydılar.

Afganistan'da toplanan binlerce Cihadçı aynı şekilde cezalandırılma, hapis ve baskı ile karşı karşıya olduklarının farkındaydı ve bu nedenle yönlerini El-Kaide'ye katılmak için Pakistan'ın aşiret bölgelerine çevirdiler. Böylece ISI'nın tüm Cihadi varlıkları (20 yılı aşkın bir sürede yetiştirdiği) El-Kaide'nin kollarına düştü. Ve bununla El-Kaide savaş bölgesinin sınırlarını Orta Asya'dan Afganistan'a ve Bangladeş'in geneline genişletebildi.

HARKAT'UL CİHAD-İ İSLAMİ: ISI'den El-Kaide'ye

2005'te, Harkat'ul Cihad-i-İslami'nin heybetli operasyonel komutanı Muhammet İlyas Keşmiri ISI gözaltısından ikinci defa serbest bırakıldığında ABD baskısının, bölgede 9/11 öncesi üstün stratejik güç konumuna dönme yolunda Pakistan Ordusu kapasitesini kalıcı olarak devre dışı bıraktığına ikna oldu. Keşmiri bu yüzden

Keşmir'deki mücadelesini bitirmeye karar verdi ve savaşmak için Afganistan'a hareket etti.

Keşmiri Keşmir'e gitmeden önce ilk defa 1980'lerde eğitim aldığı ve savaştığı Afganistan'a aşinaydı. Bu sefer ailesini de yanına aldı ve Kuzey Veziristan'a göç etti. Onun başlangıçtaki amacı Afgan Talibanı'nın yanında NATO kuvvetlerine karşı savaşmaktı. Ne var ki uluslararası Cihadi ağla giderek daha fazla zaman geçirirken, görüşleri değişti. O artık meseleyi Keşmir'in kurtuluşu dar çerçevesinden görmüyordu. Keşmir'in özgürlüğü için Hindistan'a karşı mücadelesi itici bir güç olarak kaldı ancak küresel bir İslami savaş görüşünü içine alacak şekilde genişledi.

Kuzey Veziristan'da küçük bir kasaba olan Razmak Keşmiri'nin yeni evi oldu ve burada bir eğitim merkezi kurdu. Keşmiri Hindistan boyunca Hindu güçlere karşı harikalar başarmış karizmatik bir komutandı. Cihadi toplumla büyük bir uyumu vardı. Sonuç olarak onun Kuzey Veziristan'daki varlığı Keşmir'den yüzlerce militanı Afganistan savaşına çekti. Keşmir'deki mücadelelerini terk eden ve Kuzey Veziristan'a hareket eden bu savaşçılar Afganistan'da NATO güçlerine karşı savaşmaya hazırıldılar.

2006 yılı ortalarında Keşmiri'nin kampı herkesi etkilemişti. Onun kampında Pakistan ordusundan emekli subaylar, Laşkar-i Taiba gibi seçkin Cihadi örgütlerin eski komutanları ve ISI'nın Hindistan hücrelerinde eğitilen bizzat kendisinin 313 Tugay'ının kanlı savaşçıları vardı. El-Kaide lideri Mustafa Ebu El Yezid ve Ebu Velid Ensari ve Şeyh Essa gibi ideologları Keşmiri'yi yanlarına çektiler ve onun düşüncesini, ideolojisini ve stratejisini etkilediler. Daha önce içlerinde Fazlur Rahman Halil (Harkat'ul Mücahidin'den), Mesut Azhar (Ceyş'ül Muhammed'den) ve Abdullah Şah Mazhar'ın bulunduğu pek çok Cihadçı komutanla etkileşim kurmuş olan bu El-Kaide liderleri Pakistanlı Cihadçı komutanların ISI tarafından kendileri için inşa edilen çelik kafesten ortaya çıkamayacaklarından

korktular. Onların değerlendirmesi Pakistanlı Cihadçı komutanların zihinlerinin, ISI tarafından çizilen stratejik sınırların ötesine asla düşünemeyebilecek olmasıydı. Onlar yerel aşiret komutanlarının aşiret ve Peştun gelenekleri ile kısıtlanan bir düşüce sürecinin kurbanı olduklarını biliyordu. Onlar Afgan veya Peştun sınırları ötesinde düşünmekten acizdiler.

Keşmiri, ne var ki, farklıydı. Onun sezgisel yaratıcı bir zihni vardı. Keşmir'de Hindistan güçlerine karşı Pakistan Ordusu ile koordinasyon içinde disiplini sürdürmeyi sağlamıştı ve bu bağlamda Pakistan'ın stratejilerine sıkı sıkıya bağlıydı. Ne var ki o Pakistan Ordusu'na gelecekteki stratejik seçeneklerle ilgili strateji belirleme de değerli yardımlar sunarken aynı zamanda kendi operasyonel prosedürlerini geliştirmişti.

Keşmiri özgün bir düşünürdü. O düşünmeden tepki verme eğilimli değildi ve onun kararları dikkatli bir düşüncenin sonucuydu. Onun Razmak'ta El-Kaide ile etkileşimi hayalini ateşledi ve El-Kaide kendisi ile Keşmiri'nin tam olarak aynı dalga boyunda olduğunu anladı. El-Kaide'ye Arap olmayan bir kişinin bu kadar yakın olduğu onun dışında başka bir örnek yoktur. Aylar içinde onun düşünceleri El-Kaide'yi öylesine etkiledi ki El-Kaide onu kendi iç çevresine alma konusunda hiç tereddüt etmedi. 2007 yılında Keşmiri El-Kaide Şura'sının tam teşekkülü bir üyesi oldu.

2007'nin sonlarına doğru Keşmiri El-Kaide için bile şaşırtıcı olan kapsamlı bir savaş planı ile geldi. Plan, El-Kaide'nin en iyi askeri beyinlerinin hayalinde canlandırmış olduğu ancak uygulama için bir yol bulamadıkları Doğu'da vaat edilen "Ahir Zaman" savaş bölgesini öngörüyordu. Keşmiri bu konuda tezlerini sundu. Güney Asya'da El-Kaide ve Taliban'ı yenilgiye uğratmak için NATO, Pakistan Ordusu ve Hindu kuvvetler arasında stratejik bir ittifak kaçınılmaz olacaktı. Keşmiri onların ortak çabalarına karşı askeri bir plan ortaya koydu.

Bu planda merkezi unsur Hindistan'dı ve Keşmiri ülkedeki Cihadı ağı yeniden canlandırmayı ve El-Kaide stratejisi ve ideolojisi ile harmanlamayı hedefledi. ISI'nın kurduğu ağ Hindistan'da hala etkili ancak Afganistan'ın ABD işgaline biat etmesi için Pakistan'a yapılan çoklu baskının sonucu olarak söz konusu ağ yalnız bırakılmış, ötekileştirilmişti. Keşmiri Hindistan'ın nükleer cephaneliğinin imhası gibi meseleler için bu Cihadi ağa yönelmeye önem verdi. O bunun iki ülke arasında Hindistan'ı Pakistan'a karşı döndürebilecek büyük hizipler oluşturabileceğini hesapladı. Keşmiri bu stratejide 3 makul sonucu hedefledi:

- Militanlara karşı Hindistan, NATO ve Pakistan arasındaki stratejik ittifakı dağıtmak
- Pakistan ve Hindistan'ı Pakistan kuvvetlerini batı sınırlarından (aşiret bölgeleri) doğu sınırlarına (Hindistan yakınındaki) derhal çekmeye zorlayacak bir çatışma tuzağına çekmek böylece militanlara NATO birliklerine karşı savaşlarında serbestlik tanımak.
- Bir savaş durumunda Hindistan'ın Pakistan'a uygulayabileceği muhtemel bir deniz ablukası Afganistan'dan kara ile Arap Denizi'ne bağlı NATO ikmal hattı için ciddi sorunlar teşkil edebilecekti.

Keşmiri, tıpkı Pakistan'ın Keşmir'de 1990'larda yaptığı gibi Hindistan'da kalıcı bir savaş bölgesi oluşturmak istedi. Amacı planlı bir terör komploları örneği ile Hindistan'ı istikrarsızlaştırmaktı. Keşmiri bu görevi tamamlamak için ikili bir yaklaşım kullandı ve o zaman Hindistan'daki eski ISI ağlarını yeniden canlandırmak için bir kaç ay harcadı.

Keşmiri'nin Hindistan ve Bangladeş'te ki eski Harkat'ul Cihad-i-İslami varlıkları ile bağlantıları vardı. Yani burada söz konusu bağlantılar zaten mevcuttu ancak onları güçlendirmek ve yaymak için El-Kaide'nin yardımına ihtiyacı vardı. Daha evvel Harkat'ul

Cihadi ağı daha çok güney Hindistan'da faaliyet göstermişti. Keşmiri Pakistan Cihadi ağlarındaki bağlantılarını kullandı ve yeraltı hücreleri ile temas kurdu. Bu bağlamda en faydalı teması SIMI ile oldu (Hindistan İslami Öğrenciler Hareketi). Daha önce SIMI Hindistan'da Cemaat-i-İslami'nin bir öğrenci koluydu ancak ana örgütle bağlantıları ciddi derecede kopmuştu. SIMI sonradan Usame bin Ladin'i gerçek bir *mücahid* olarak selamlamıştı. Keşmiri olaylardaki bu dönüşün farkındaydı bu nedenle Uttar Pradesh ve Delhi'ye ulaşımını genişletmek için süratle bağlantılarından yararlandı.

26 Kasım 2008 Mumbai saldırıları Keşmiri'nin çok dikkatli hazırladığı ve ISI'nın ileri bir kolu olan Laşkar-i-Taiba'yı kurnazca manipüle eden emekli Pakistan ordusu subaylarında oluşan takım üyelerini görevlendirdiği planıyla geldi. Plan, Hindistan ve Pakistan arasında bir çatışma çıkarmak için mükemmeldi. Ancak Washington'da akliselimlik hâkimdi ve Amerika Birleşik Devletleri iki ülke arasında düşmanlık çıkmasını zamanında müdahalesiyle önledi.

Mumbai katliamı bir savaş başlatmada başarısız olduktan sonra Delhi'de Ulusal Savunma Koleji'ne ve yine benzer şekilde Hindistan'a ait nükleer tesislere eş zamanlı saldırılar düzenleme gibi çok daha büyük planlar ortaya çıkarıldı. Ancak David Headley'in Chicago'da ve Keşmiri'nin Hind hücrelerinin Pakistan'da tutuklanmasıyla savaş bir kez daha önlendi.

Keşmiri'nin bütün Hindistan üzerinde zemin hazırladığı *Gaza-i Hind* askıda duruyor ve genellikle bir savaş öncesi harekete geçen savaş davulları çalarken ilk defa Keşmiri bana bir savaş ilanına eşdeğer uyarıcı bir e-mail gönderdi. E-mail Hindistan ve Pakistan dışişleri bakanlıkları arasında dosya şeklindeki görüşmeleri belgeledi.

Keşmiri şunu yazdı:

Biz, Keşmirlilerin kendi kaderini tayin etme hakkını elde etmede ve Hindistan'ı Keşmir'de özellikle Bandipur'da vahşilikler işlemekten,

kadınlara tecavüz etmekten ve Müslüman esirlere gayri insani davranışlar sergilemekten engellemesin de rolünü oynaması için uluslararası toplumu uyardık.

Biz uluslararası toplumu 2010 Hokey Dünya Kupası, IPL (Hint Premier Ligi- uluslararası kriket oyuncularının da yer aldığı bir kriket müsabakası) ve İngiliz Milletler Topluluğu Oyunları'na [aynı senenin sonlarında yapılan] adamlarını göndermemesi için uyarıyoruz. Vatan-daşlarının Hindistan'a gitmesini de tavsiye etmiyoruz- eğer uyarımızı dikkate almazlarsa sonuçlarının sorumlusu kendileri olacaktır.

Biz, 313 Tugayı mücahidleri Hint ordusu Keşmir'i terk edene ve Keşmirliilere kendi kaderini tayin etme hakkı verilene kadar tüm Hindistan çapında saldırılarımızı sürdüreceğimize söz veriyoruz.

Kıtadaki Müslümanlara Gujarat'ta işlenen Müslüman katliamını ve Bahri Mescidi'nin [1992'de Hindu militanlar tarafından yıkılan bir Müslüman camisi] yıkılmasını asla unutmayacağımızı temin ederiz. Tüm Müslüman toplumu tek bir vücuttur ve tüm adaletsizlik ve zorbalıkların intikamını alacağız.

Bir kez saha Hint devletini yaptığı tüm adaletsizlikleri telafi etmesi için uyarıyoruz aksi takdirde yeni eylemimizi göreceksiniz. 313 Tugayı.

(Asia Times Online'dan alındı, 13 Şubat 2010)

Keşmiri'nin basınla etkileşim tarihi yoktu. İlk defa 9 Ekim 2010'da benimle iletişim kurdu haberlerde söylendiği gibi bir CIA İHA saldırısında ölmediğini, sağ olduğunu dile getirdiği bir röportaj yaptı. 13 Şubat 2010 tarihinde gönderdiği e-mail belki de onun basına yaptığı ilk açıklamasıydı. Bu mesaj Keşmiri Gaza-i-Hind projesini nihai olarak kesinleştirdiğinde yazıldı.

Keşmiri'nin savaş planının ikinci bölümü ABD için Afganistan'a alternatif bir ikmal yolu olan ve NATO tedariklerinin %15'inin

kuzey Afganistan'a geldiği Orta Asya Cumhuriyetlerinde isyan kışkırtmaktı. Bu kolay bir işti. Orta Asyalı tüm savaşçılar doğuştan savaşçıydı, hatta Afganlar ve Pakistanlı aşiretlerden daha da savaşçıydılar. Ancak düşman zihniyetini okuyabilmenin temellerden biri olan modern savaş teknikleri konusunda bilgisizlerdi. Keşmiri Orta Asyalılara ve Çeçenlere (daha önce Afgan gerillalarını eğittiği gibi) düşman üniformalarını giyerek ve diğer ağ araçları kullanarak düşman hatlarına nasıl sızılacağını öğretenlerden biriydi. İlaveten 2010 Martında Çeçen gerillalar tarafından Moskova ve Dağıstan'da düzenlenen sofistike saldırılar da Keşmiri'nin eğitimlerinin ikincil etkisi vardı.

Keşmiri Çeçen, Özbek, Uygur, Tacik ve Türk savaşçılar için gerekli eğitim programları yaptı, ilk olarak onları modern orduların stratejik doktrinini, askeri harekât örnekleri, askeri yanıt örneklerine yönlendirdi. Eğitim programının ikinci bölümü modern gerilla savaşı yapmak üzerineydi. Öğretilen teknikler Keşmiri'nin Keşmir'de ve sonra Afganistan'da kullanmış olduğu aynı tekniklerdi.

Keşmiri düşman zihniyetini okuma sanatında ve düşmanın bıraktığı boşluklardan gerillalara rehberlik etmede tanınan bir uzmandır ancak tepki süresini ve güvenlik kuvvetlerinin hareket kapasitesini ölçmek için ilk olarak daima ilk defa deneme terör taktikleri kullandı (seri maytap patlamaları gibi). Onlara tam bir eğitim verdikten sonra Keşmiri onları Orta Asya'ya geri dönmeleri, Çeçen savaşçıları da Türkiye yoluyla ülkelerine dönmesi için cesaretlendirdi.

Keşmiri'nin savaş planında Hindistan'daki ve Orta Asya'daki isyancılar sırasıyla kendi bulundukları toprakları ateşe verinceye kadar Afganistan ve Pakistan'ın aşiret bölgeleri merkezde kalır. Keşmiri isyancıların bir defa bu bölgelerde hızını alınca Hindu Kuş geçitlerinin Orta Asya'ya akan doğal bir kanal sağlayacağına inanıyor. Arap Denizi yoluyla sızmalar, Pakistan ve Bangladeş kara sınırları üzerinden hareketler savaş bölgesini Hindistan'a doğru genişletecektir.

El Zevahiri Keşmiri'nin planını ve detaylarını duyduğunda heyecanlandı. El-Kaide "Ahir Zaman" savaşı için savaş bölgeleri tasarısı üzerine çalışmıştı ancak bulmacanın parçalarını biraraya getirmede başarısız olmuştu. İdeolojik örnek stratejisi oluşturmak Keşmiri'ye bırakıldı ve Keşmiri Hindistan'da bu işi daha kolay yapacak kaynaklara sahipti. Böylece El-Kaide Keşmiri'yi ilk olarak Gaza-i Hind projesini nihayetlendirmek ve daha sonra Orta Asyalı isyancıları koordine etmesi için askeri komitesinin başına getirdi.

2010'da Pune bombalaması Keşmiri liderliğinde El-Kaide'nin 313 Tugayı tarafından gerçekleştirildi. El Zevahiri'nin bir video konuşması ile saldırının sorumluluğunu üstlenecek bir konuşma yapması düşünülmüyordu ancak saldırının 11. saatinde Pune saldırısının El-Kaide'nin Hindistan savaş bölgesine girişinin perdesinin kaldırılmasına hizmet edecek kadar değerli olmadığına karar verildi, El-Kaide sessiz kalmalıydı. Böylece şimdiye kadar adı bilinmeyen Laşkar-i Taiba El Alami isimli bir kuruluşun bir e-mail yoluyla saldırının sorumluluğunu üstlenmesine olanak tanıdı. Bunun üzerine Hindistan'daki Cihadi grupları harekete geçirmeyi başlatmak için El-Kaide tarafından üstlenilecek olan gelecekteki tüm saldırıların Hint Keşmiri, Pakistan ve Afganistan'daki saldırı örneklerini izlemesine karar verildi.

Bu, Afganistan'da Sovyetler Birliği'ni mağlup etmek için Harakat'ul Cihad-i İslami, Cemaat-i İslami, Müslüman Kardeşler bağlantıları, İslami okullar ve Sufi ağlarıyla Orta Asya'dan Bangladeş'e bir savaş bölgesi kurmak ve eş zamanlı olarak ta Keşmir'in Hindistan'dan kendi kaderini tayin hakkını elde etmesi için ISI'nın 30 yıl önce hazırladığı plandı. Otuz yıl sonra El-Kaide, siyah bayrağını havada tutan orduları Batı dünyasına karşı son savaşı vermek için Orta Doğu'ya girmeden önce, zafer için Horasan ve Gaza-i Hind büyük savaş bölgesini hazırlamak üzere ideolojik sınırlarını yaydıktan sonra basitçe bu planı yenilemişti.

SON SÖZ

David Coleman Headley (48) ve Tahavvur Hüseyin Rana (48) 27 Ekim 2009 Cihacago'da Amerika Birleşik Devletleri yetkilileri tarafından Kopenhag'da bir gazete çalışanlarına karşı bir saldırı planı yapmakla suçlandılar. Headley teröristler tarafından düzenlenecek bir saldırı için *Jyllands Posten* gazetesi ve yakınındaki bir sinagog hakkında keşif yapmak üzere Danimarka'ya gelmekle suçlandı. 8 Aralık 2009 FBI Headley'i Mumbai'deki bombalama planına katılmak, Pakistanlı İslamcıların militan grubu LeT'e malzeme desteği sağlamak ve 2008 Mumbai saldırılarında Amerikan vatandaşlarının öldürülmesine yardım ve yataklık etmek ek suçları ile suçladı.

Headley 18 Mart 2010 tarihinde tüm suçlamaları kabul etti. Ömür boyu hapis cezası ve 3 milyon dolar para cezası aldı.

Headley ve Rana'nın tutuklanmaları 2008 Mumbai saldırısı hikâyesini içinden çıkılmaz hale getirdi. Amerikan istihbaratı saldırının Pakistan Ordusu'nun bir vekil kolu olduğu iddia edilen LeT tarafından El-Kaide ile anlaşmalı olarak gerçekleştirildiğine inanıyor. Aslında, Headley El-Kaide'nin LeT içindeki köstebeğiydi, El-Kaide onun üzerinden ISI'nın planlarını ele geçirdi ve kendi bölgesel gündemini genişletmek için kullandı. Ne var ki Headley'in açıklamaları daha çok ortaya çıktıkça durum da o kadar karmakarışık bir hal aldı. Headley kendisini sorgulayan müfettişlere ISI'nın Mumbai operasyonunun gerçekleşmesine 2,5 milyon PKR mali destek ve lojistik destek verdiğini anlattı. Bu arada Mumbai saldırganlarından hayatta kalan tek kişi olan Ajmal Kasab kendisine ISI tarafından eğitim ve malzeme desteği verildiğini zaten itiraf etmişti.

2 Aralık 2008'de *Asia Times Online*'da yayınlanan bir röportajında Keşmir isyanını kışkırtmak için ISI ve LeT'in yaptığı planları El-Kaide'nin nasıl titizlikle ele geçirdiği gerçeklerini belgeledim. ISI'nın ileri bir kolunun saldırının arkasında olduğunu ancak hem Hindistan hem de Pakistan'ın her ikisinin de düzenli olarak birbirlerine karşı giriştikleri türden çok düşük profilde bir vekil operasyon planladıklarını belgelemiştim. Ancak El-Kaide, ağnında yardımıyla, olayı Pakistan ve Hindistan'ı bir savaşın eşiğe getiren uluslararası bir terör eylemine dönüştürdü ki bu savaş ancak ABD'nin zamanında müdahalesiyle kılıpayı önlendi.

Bu, dünyanın Afganistan, Irak ve Pakistan'da tanık olduğu ancak çoğu insanın nedenlerini anlamada başarısız olduğu El-Kaide'nin tipik operasyonlarında biridir. Headley ve Rana'nın Hindistan operasyonları sorumluları olarak Keşmiri, emekli Binbaşı Harun ve emekli Binbaşı Abdul Rahman gibi isimleri vermesine rağmen Hindistan devleti ve ABD terörle mücadele uzmanları Pakistan Ordusu ile onun LeT uzantısının Mumbai katliamının arkasında olduklarından şüphelenmeye devam ediyorlar. Bir noktada hatta Hindistan'a karşı birlikte operasyon yapmak için Pakistan Ordusu ve El-Kaide'nin ilişkilerini geliştirdiğini düşündüler.

2010'da vuku bulan olaylara baktığımda 9/11'in ötesinde kapsamlı bir mantıklı yorum yaparak ardından El-Kaide ağnı yerle bir eden Amerika'nın Afganistan işgalini tahmin ederek 9/11 olaylarının yazarının Arap klasiği *Aif Laila Wa Laila* (*Bin Bir Gece Masalları*)nın hevesli bir okuyucusu olması gerektiğine tam olarak ikna oldum. Bir sonuç olarak, El-Kaide üyelerinin Pakistan'ın aşiret bölgelerine kitlesel göçü söz konusu oldu. *Aif Laila Wa Laila*'nın sayfalarını çevirirken birilerinin görebileceği gibi buradan 9/11'den kaynaklanan yeni bir olaylar serisi başladı ve Orta Asya'dan Hindistan'a ve Bangladeş'e her şekilde uzanan ölümsüz masalların yeni bir dizisi doğdu.

El-Kaide'nin *Aif Laila Wa Laila*'sı 9/11 olaylarından sonra Güney Asya savaş bölgesine yeni bir dizi karakter atan her bir yeni masaldan oluşan bir masallar toplamıdır. El-Kaide'nin Batı'ya karşı savaşının yeni safhasının henüz yeni başladığı bir noktada sunulmaktadır. 2002'de olduğu gibi Amerika Birleşik Devletleri El-Kaide'nin yok edildiğine kesin ikna olduğunda, Kuzey Afrika'ya kadar uzanan bir El-Kaide gündemine bağlı Keşmiri'nin 313 Tugayı gibi yeni nesil savaşçıların doğuşu anlatılır.

El-Kaide 9/11 saldırısı ile amaçlarını gerçekleştirdi. Batı ve Batılılaşmış Müslüman yöneticilere karşı bir Müslüman tepki oluşturmayı başardı. ABD'nin üstünlüğünün simgeleri New York'ta İkiz Kuleler ve Washington'da Pentagon'a saldırarak El-Kaide ABD'nin "kovboy" mantalitesine meydan okudu ve kibirli gücün öfkesini kıskırtarak Amerika Birleşik Devletleri'ni Afganistan bataklığına çekme de başarılı oldu.

Amerika Birleşik Devletleri'nin Afganistan'a serbest girişe sahipti. El-Kaide'yi zaten imha ettiğini düşündü ve El-Kaide'nin yok edildiğini açıkladığında yanlış bir durum söz konusu değildi. Taliban'ın onlarca üst düzey komutanı Pakistan'a kaçtı. Taliban liderliğinin orta sınıf kadrosu ya öldürüldü ya tutuklandı. Taliban'ın yaya askerleri Afgan toplumunun aşiret dokusu içinde eridiler. Tüm direniş 2002'de kesilmişti. Amerika Birleşik Devletleri zafer ilan etti ve Afganistan'da demokratik kuruluşlar yeniden tesis edilene kadar Afganistan'da ABD ve NATO varlığına bir ihtiyaç olduğunu kabul eden Bonn Anlaşması (2001) yoluyla bir yol haritası duyurdu.

Amerika Birleşik Devletleri için Afganistan'da oyun bitmişti ancak El-Kaide için yeni bir hikâyenin sadece başlangıcıydı. Amerika Birleşik Devletleri ve müttefikleri için uzun vadeli kalmak demek Afganistan'da tuzağa düşebilecekleri demektir ve El-Kaide kurduğu tuzak içinde onları kan kaybından öldürecek bir savaş dağıtımını kurması mümkün olacaktı. El Zevahiri operasyonların sonraki

aşamasını yapılandıran kişiydi. Bu, El-Kaide kadrolarının canlandırılması, yeni stratejiler geliştirilmesi ve Pakistan'da yeni üsler inşa edilmesini içeriyordu.

El Zevahiri sıradan biri değildi. Mısırlı İslami Cihad'ın son Emiriydi. Cumhurbaşkanı Enver Sedat iktidarına karşı bir darbe başlatma hedefiyle Mısır'lı sivil ve askeri yetkililer arasından uzun bir asker kazanma sürecinin planlayıcısıydı. Mısır'lı yetkililer plandan haberdar oldular ve başarılı bir karşı darbe yaparak onlarca insanı tutukladılar. Ancak El Zevahiri örgütü herhangi bir darbe durumunda İslami Cihad'ın hayatta kalmasını sağlamak için çeşitli hücreler yoluyla yönettiği acil durum planları ile donatmıştı. Nitekim Mısır hükümetinin örgüte yönelik darbe vurma girişimine başarılı bir şekilde karşılık verildi. İslami Cihad Mısır ordusu subayı Halid İslamboli elinden Sedat'a suikast düzenledi.

Kurnaz El Zevahiri ABD'nin Afganistan işgali ve El-Kaide'ye etkisinin tam bir resmini çizdi. 9/11 sonrası dönemde El Zevahiri'nin Afganistan'da daha önce Mısır'da uyguladığı aynı stratejiyi uyguladığını görürüz. Bu strateji Pakistan silahlı kuvvetlerine sızmayı ve yatay komuta yapılarında farklı hücreler kurmayı içerir. Böylece hücrelerden birine güvenlik kuvvetlerinin sızması durumunda diğer bir hücre derhal faal hale geçebilecektir. El-Kaide Afganistan'dan Pakistan'a gelerek örgüte katılan aşiret üyeleriyle "yedek plan" tasarrusını izledi.

Ne var ki El Zevahiri El-Kaide vizyonu ve ideolojisi ile takviye edilmiş olan "Toprağın Oğulları" (*Ibnul Balad*) savaşçıları yeni nesline ilham vermenin dışında Afganistan'dan Pakistan'a göç etmiş olan bir kaç yüz El-Kaide operatörü için herhangi bir direkt rol görmedi. İşte bu düzensiz bir direnişi Batı'ya karşı popüler bir küresel direnişe döndürecek olan tüm stratejisinin çekirdeği. Ve bu El-Kaide savaşının ilahisidir.

El-Kaide'nin bu savaşta savaşmak için nasıl yapılanacağı hayatiydi. Her hangi bir düzenli ordu gibi merkezileşmiş bir kontrol ve komuta sistemi şeklinde bir yapı oluşturmuş olsaydı El-Kaide savaşı Afganistan'ın ABD tarafından işgal edilmesinden sonra El-Kaide'yi zor durumda bırakan gelişmeler sırasında ortaya çıktığı gibi 2002 ortalarında kaybedebilirdi. O zaman Amerika Birleşik Devletleri El-Kaide'nin belini kırdığından emindi. Ne var ki, örgüt kurucu üyelerinin sarsılmaz bağlılığından kaynaklanan yeni bir strateji yapılandırma için yeterince güçlü temellere sahipti.

El Zevahiri gibi El-Kaide liderleri Mısır'da Müslüman Kardeşler ile onlarca yıl birlikte çalıştı ve çeşitli yeraltı örgütlerinin kurulmasına yardım etti. Bu adamlar yeraltı örgütleri ile devletlerin çatışma ve sonuçlarına ilişkin mantıki sürece aşinaydılar. El Zevahiri mevcut koşullarda nasıl tepki verileceğini ve yeni bir savaş çıkarmak için nasıl kaynak üretileceğini tam olarak biliyordu. El-Kaide bu şekilde 2001 ABD'nin Afganistan işgali zamanında takım, karakterler ve liderliğin sessizce arka plana gerilediği ve El-Kaide ideolojisine bağlı yeni takım oyuncularının ortaya çıktığı stratejisini geliştirdi. Bu 2003'e kadar sürdü ancak yeni stratejik boyutlar vardı.

El Zevahiri'nin deneyimi diğer El-Kaide liderlerine düşmanı tespit etmek çok katlı karşı hareketler hazırlamalarına olanak tanıdı. El-Kaide'nin liderleri ve taraftarları için katmanlar hazırlamak için Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı savaşında toparlanma için başvurduğu yaklaşım ilk olarak düşmanın zihniyetini anlamaya; ikinci olarak düşman kaynakları hakkında bilgi sahibi olmaya ve üçüncü olarak Amerika Birleşik Devletleri'nin statüsünü daha kolay saldırabilir hale düşürme açık niyeti ile düşman kaynaklarını tüketmeye odaklandı.

Bu amacın peşinde El-Kaide liderliği üç segmente dönüştü:

• Dünya çapında mali katkılarla desteklenen ve genç İslamcıları ABD-karşıtı savaşa katılmak için cezbeden, sembolik ve karizmatik manevi başkan olarak ön plana çıkartılan Usame bin Ladin.

• Tüm bu kadroyu tek bir ideolojik şemsiye altına çeken El-Kaide ideolojisini belirleyen El Zevahiri'nin önsezisi ve hayali, El Zevahiri baş stratejist olarak ayrıca savaşın geniş parametrelerini belirledi.

• İhtiyaç ve koşullara göre operasyonel süreci hazırlayan Müslüman topraklardaki Batı varlığına karşı El Zevahiri'nin ideolojik savaş misyonuna bağlı olan bir kaç operasyonel şef (değişebilir).

Kamu tüketimi için Usame bin Ladin liderdi ancak tüm oyunun gerçek yönü saf bir amaç duygusuyla seçkin bir grup insana fikirleri telkin edilen El Zevahiri'den geldi. Onlar onlarca yıl içinde Güney Asya savaş bölgesinde yetiştirilen savaşın sertleştirdiği takımlardan oluştu. Böyle her bir takımda bir kişi operasyonel saha komutanı olarak belirlendi eğer o öldürülür veya yakalanırsa onun yerini alacak yeni lider hazırды. Yeni durumda El-Kaide için strateji üzerine karar vermek ya da günlük emirleri dağıtmak için düzenli toplantılar yapmak için ne zaman ne de yer vardı. Olayları kendi kendisine şekillendirmesi için ve El-Kaide'nin daha geniş küresel savaş stratejisinden uzaklaşmaması için takımlara güvenmesi gerekiyordu. Bunu başarmak için izlenen yöntem çok katlı katmanlara sarındı. Bu planlar yaşayan *Aif Laila Wa Laila* masalları serisi için zemin hazırlar öyle ki sayfalarda bir dizi karakterle bir hikâye görünür, her hikâyenin bittiği gibi hikâye biter, karakterler arka planda kaybolur ancak masallar eşit derece motive karakterlerle bir başka hikâyeye geçer.

Başarısızlık payı böylece herhangi bir saldırının etkisini azaltacak çoklu katmanlar ve katlarla minimize edildi ve sonsuz bir aktör akışı ile yeni eylemler de rollerini oynamaya hazırdır. Diğer bir deyişle bir planın başarısız olduğu bir yerde yerine yeni bir takımla

başka bir plan geçecektir. Bu *Aif Laila Wa Laila* draması, bugün bile, El-Kaide'nin düşmana karşı tepkisi ve düşmanın karşı tepkisi ya da El-Kaide'ye karşı düşmanın tepkisi ve El-Kaide'nin karşı tepkisi olsun olmasın orijinal senaryosu ile devam etmektedir.

9/11 saldırısı için Usame bin Ladin ve El Zevahiri'nin hayal gücünü ateşleyen kişi Amerika eğitimli bir Beluci olan Kuveyt'te yetişmiş Halid Şeyh Muhammet isimli kişiydi. O 2003 yılında Ravalpindi'de tutuklandı. Amerika Birleşik Devletleri'nin kesin zafer kazandığına inandıracak bir durumu aklına getiren oydu ve böylece ABD'nin Afganistan'da uzun dönemli kalmasını öngören bir strateji geliştirme doğrultusunda çalıştı. Halid 9/11 tek darbesinin Amerika Birleşik Devletleri'ni Afgan ağına sürükleyeceği sonucuna varmıştı ve buradan misafirperver olmayan Afgan arazisi ABD malzeme kaynağını asla geri kurtarılamayacak bir noktaya yavaş ama kesin bir şekilde tüketeceğinden kesin emindi. Burada ayrıca her ne kadar Amerika Birleşik Devletleri başlangıçta El-Kaide'nin insan kaynaklarını acımasızca katledebilir olsa da El-Kaide'nin manevi ve ideolojik gücünün yeni bir savaşta savaşmaya hazır Müslümanların yokluk çeken uzun bir çizgisini yetiştirebileceği inancı vardı. İşte bu yüzden Pakistan ve Afgan yoksul aşiret bölgeleri El-Kaide tarafından başlangıç savaş bölgesi olarak seçildi. Buna ilaveten Pakistan üçüncü dünya gelişiminin normal kalıbından çoktan uzaklaşmaya başlayan General Ziya'ül Hak adında İslamcı bir askeri diktatör liderliği altında bir ülkeydi.

1980'ler ve 1990'lar da Pakistan ordu kuruluşu Hint Keşmiri'nde isyana yakıt sağlamak için Pakistan'ın aşiret bölgelerinde Cihadi toplum oluşumunu teşvik etti. Bu etki Orta Asya'dan Bangladeş'e kadar her yoldan yayıldı ve bir başka militan nesli yetiştirdi. Afganistan'daki Taliban yönetimi onlara ilham verdi ve Pakistan'daki Cihadi *medreseler* ağı bir kaç yıl içinde sayılarını bir çok kez arttırmıştı. El-Kaide bu varlıkları Amerika Birleşik Devletleri ile savaşmak için

başarıyla kullanacağından emindi ve sonra daha büyük ağırlara ulaşarak savaş bölgesini Orta Asya'dan Bangladeş'e yaydı.

Başka bir deyişle, Amerika Birleşik Devletleri'nin El-Kaide'yi tekrarlanan mağlubiyetlere uğratması ve bir militan neslini öldürmesi mümkün olsa da, militanların bir diğer nesli kısa bir zaman içinde yüzeye çıkabileceği ve Amerikan savaş makinesinin pilini tüketebileceği inancı vardı. El-Kaide bu arada, son savaş için vaat edilen Mehdi'nin gelişini selamlamak için Afganistan'da zaferden emin olana kadar güçlenerek hareketine devam edecekti. Sonra Müslüman ordular biraraya gelebilecek ve Güney Asya'dan Orta Doğu'ya yürüyebilecek ve Küresel bir Halifeliğin müjdesi olarak İsrail'i kesin bir yenilgiye uğratabilecekti. Bu özel bakış açısı El-Kaide'ye operasyonlarının sınırlarını yaymasına yardım etti, bölge daha önce bu türde bir savaş için silah, insan kaynakları ve ideolojiye tanıklık etmedi.

Sonraki bir kaç yıl içinde yerel olsun ve ilk defa Taliban'a biat etmiş olsun nihayetinde El-Kaide'nin liderliğinde yeni bir savaşçı nesli yetiştirildi. Onlar genel olarak Taliban olarak bilinen toprağın oğullarıdır, ancak El-Kaide'nin örgütsel düzeninin parçası değildir, bu nedenle ben bu yeni askerleri Neo-Taliban (Taliban-Yanlısı) ya da El-Kaide'nin "kan kardeşleri" olarak adlandırıyorum. "Bu yeni Neo-Taliban daha çok güney-batı Afganistan ve güney-batı Pakistan'da Peştun aşiret geleneklerine bağlı olarak yaşayan geleneksel Afgan Taliban'ı gibi değildir. Neo-Taliban Federal İdari Aşiret Bölgeleri'nde (FATA) yaşar ve devlet destekli aşiret gruplarına karşı durur. Bu Neo-Taliban bugün Güney Asya'nın çoğu bölgelerinde bulunabilir. Onlar yerel kabile şeflerini ya öldürdü ya da kaçırmaya zorladı. Onlar onlarca aşiret din adamını öldürdü. Onlar Afgan-Pakistan sınırının her iki tarafında yaşar, küresel Müslüman kardeşliğine inanır ve radikal İslam'a sıkı sıkıya bağlıdır. Hem geleneksel Taliban hem de Neo Taliban Afganistan'da NATO kuvvetlerine karşı savaşır. Ancak geleneksel Taliban için savaş Afganistan'da başlar ve biterken, Neo Taliban'ın savaşı Orta ve Güney Asya'dan başlar

ve Küresel Halifelüğün ortaya çıkışıyla biter. ABD'nin Afganistan işgali, Amerikan bombardımanları ve Pakistan hükümeti tarafından Cihadi örgütlere yapılan devlet baskısı koşullarında test edilerek evrilen Neo-Taliban güney-doğu Afganistan'dan Karaçi'ye uzanır. Onlar Afganistan'daki savaş bölgesine yakıt sağlamak için Pakistan'ın aşiret bölgelerinde büyük üsler geliştirme de El-Kaide için sahneyi kuranlardan biriydi. Onlar 2009 ile birlikte Afgan Talibani'nin Afganistan'ın %74'ünü eline geçirmesini mümkün kıldılar ve savaşı Pakistan'dan Hindistan'a kadar yayılmasına yardım ederken, El-Kaide Yemen ve Somali'de yeni savaş cepheleri açtı.

9/11 sonrası senaryosunda oyun planı tam olarak El-Kaide'nin istediği gibi gidiyordu. ABD'nin Afganistan'da sözde zaferi 2003 yılında Irak işgalini cesaretlendirmişti. Ne var ki, ABD'nin Irak işgali El-Kaide için sürpriz bir şey ve bir çeşit bonus oldu. Amerika Birleşik Devletleri için Afganistan'da tek bir tuzak planlanmıştı ancak Amerika Birleşik Devletleri iki farklı tuzağa düşmüştü.

Şii karşıtı bir grubun eski El-Kaide üyesi olmayan lideri Ebu Musab El Zerkavi zaten Irak'taydı. El Zevahiri onu Irak savaş bölgesini daha çok suça iştirak edecek şekilde mezhep çatışmalarına kışkırtmak için Irak'ta El-Kaide'nin bayiliği ile ödüllendirdi. Şiddet Irak'ı yönetilemez, kontrol edilemez kıldı. Ne var ki, bu bir şaşırtmaydı. Gerçek savaş halen Afganistan'da devam edecekti, El-Kaide'nin Irak direniş hareketi üzerindeki kontrolü ise halen belli belirsizdi.

El-Kaide "Irak İslam Emirliği" fikri ile Irak'taki yerel direniş gruplarını etkilemeye çalışmıştı ancak başarısız oldu. Bunun nedeni Irak direnişine iki düzinenin üzerinde örgütün katılması ve bunların çoğunluğunun Müslüman Kardeşler'le ilişkili olmasıydı. Onlar Orta Doğu'da olduğu gibi Avrupa'daki Müslüman Kardeşler konseyinden rehberlik alırlar. Müslüman Kardeşler'in Irak'taki yerel bayisi Hizbul İslami El Iraki Irak meclisindedir, parti liderleri Irak cumhurbaşkanı yardımcılığı görevi gibi önemli mevkileri elinde

tutmaktadırlar. Bu gruplar Amerika Birleşik Devletleri ile açıkça müzakere ederler. Amerika Birleşik Devletleri de ayrıca Irak direnişi ile Türkiye'de diyalog geliştirir. Amerika Birleşik Devletleri için her ikisi de sorun değildir yeter ki El-Kaide'nin Irak'taki yabancı savaşçılarına barınak sağlamasınlar.

Iraklı yerli direniş gruplarının El-Kaide ile özellikle mezhepsel şiddet yoluyla krizler oluşturma stratejisine ilişkin büyük farklılıkları vardır. El-Kaide Amerika Birleşik Devletleri'ni Afgan bataklığı tuzağına düşürmeye odaklanır. Irak direnişi ABD'nin güçlerini topraklardan çekmesiyle Irak'ı özgürleştirmeyi hedefler. Yaklaşımındaki bu farklılık El-Kaide'yi Irak'ta yalnız bıraktı ve bu nedenle 2007-2008 de El-Kaide Batı'ya karşı savaşı yerel Irak direnişine bırakarak Afganistan'a geri döndü.

Pakistan ve Afganistan'da El-Kaide ambalaj değiştirme yeteneği edildi. 2002-2005 de El-Kaide yeniden gruplanma programının parçası olarak bayilik sağlamak için gözlerini Pakistan'ın aşiret bölgelerinde üzerinde tuttu. 2006'daki oyun-planı Taliban'ın güney-batı Afganistan'daki kalbinde ABD ve NATO kuvvetlerine karşı savaşı kazanmaktı. 2006 Kasım'ında Helmand'a gittim ve önemli tüm bölgeleri ziyaret ettim. Oradaki tüm kontrol Taliban'ın elindeydi, NATO'nun ise sadece başkent Laşkar Gah'da ve diğer bir kaç yerde varlığı ancak görünürdü. NATO'nun İngiliz kuvvetlerinin varlığı ise kendi üsleri ile sınırlıydı. Taliban'ın geri dönüşü Washington'u politikasında ve savaş stratejisinde radikal bir değişim aramaya zorladı.

Washington daha sonra bir yandan Taliban ile müzakereler için ve diğer yandan El-Kaide yapılarını ortadan kaldırmak için Pakistan'ı kullanmaya başladı. Bu yan ürünü olarak 2007'de El-Kaide Pakistan'ın başkenti Islamabad'a ve Khyber Pakhtoonkwa'daki doğa harikası Svat Vadisi'ne taşındı. Aşiret bölgelerinden Pakistan'ın kent merkezlerine savaşın genişlemesi Pakistan'ın Taliban ile barış süreci çabalarını boşa çıkartmayı amaçladı. Irak'ta El-Kaide'nin bu tür bir

temayülüne asla izin verilmedi. Bu nedenle Irak'ın Arap kökenine rağmen El-Kaide'ye Afganistan'da Batı'ya karşı savaşını sürdürme dışında çok az bir şans kaldı. Ne var ki, Güney Asya'da bir savaş bölgesinin kurulması az bir meydan okuma değildi. Bu, hatta yerel kültür ve gelenek olarak uzaktan bile bağlantılı olmadıkları bir kaç yüz Arabın devrimci fikirlerini yerel aşiretlere geçirme teşebbüsüydü.

Mustafa Ebu El Yezid ve Ebu Velid Ensari gibi öncü ideolojik düşünürlerden bazıları ABD İHA saldırılarında öldürülseler de, El Zevahiri gibi bazı tecrübeli Arap ideologları halen mevcuttu. Her biri Mısır'ın Müslüman Kardeşleri'ne uzun süre bağlı olmuş ve Afgan Cihadi'nda birkaç yıl geçirmişti. Onlar bu bölgelerde gelecek eylemlerini nasıl bağlayacaklarını tam olarak biliyordu. Onlar yerel işlere müdahale etmedi ancak daha önce ya El-Kaide kamplarında eğitim görmüş olan veya Afganistan'da onlarla etkileşimde bulunmuş olan aşiret üyelerine sürekli çağrılarda bulunuldu. Batı analistlerinin ikilemi El-Kaide'yi ve mantığını asla anlamaya çalışmamlarıydı. Çoğu zaman onlar El-Kaide'nin ilham olduğu olayları ya bağımsız olarak ya da Mumbai 2008 saldırısı olayında olduğu gibi yanlış bakış açısından gördüler.

ABD'nin Irak ve Afganistan'daki savaşı vergi müelleflerinin milyarlarca dolarını tüketmeyi sürdürüyor ve savaş giderek savunulmaz oluyor. Her yıl Amerikan düşünce kuruluşları Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı yeni El-Kaide stratejilerini keşfediyor. Amerika Birleşik Devletleri karşı stratejilerle geldiğinde El-Kaide Batı koalisyonuna karşı savaşında farklı bir yöne taşıyor.

ABD istihbaratı El-Kaide'ye karşı savaş açmadan önce ödevini iyice yaptı. Onlarca yıllık İslami direniş hareketlerini araştırdı ve 1830'da Cezayir'deki Fransız işgalini ve meşhur Abd Al Kadir'in liderlik ettiği buradaki direnişi detaylıca çalıştı. Cezayir direnişi Fransa'nın Cezayir'deki işlerinin sorunsuz gitmesine asla mücadele etmedi ve bir noktada ülke başkentinin kapısını çalacak şekilde Cezayir'in

üçte birini kontrol etti. Mısır'daki İngiliz işgali de çoğunlukla aynı rotayı izledi, tıpkı Kafkasya'daki Rus işgali ve Hindistan'daki İngiliz işgali gibi. Tüm bu işgallerin her biri devrimin temel değerleri üzerinde yapılan özgürlükçü ve reformcu hareketlerden ilham alan şiddetli Müslüman direnişi ile sonuçlandı.

Afganistan ve sonrasında Irak'taki ABD işgali bu önceki Müslüman direniş hareketleri modelleri anlayışı üzerine başlatıldı ve bu yüzden daha sonraki Taliban ve Saddam Hüseyin'in sırasıyla Afganistan ve Irak'taki hızlı mağlubiyetleriyle iktidar mümkün olduğunca çabuk Amerikan güçlerinin desteğiyle ayakta duran yerel siyasetçilere transfer edildi. Afganistan'da, Eyaletlerin Yeniden Yapılandırılması Takımları'ndan (PRT'ler) kabaca 60 ile 100 askeri personeli bir güç gösterisi olarak uzak kentsel alanlara yerleştirildi ancak onlar sadece yerel projelere kısıtlı bir güvenlik sağlamayı başardı. Diğer yandan Irak'ta, Bağdat'taki ve diğer sorunlu şehirlerdeki Amerikan kuvvetleri kentsel alanlardan geri çekilerek silahlı kamplarda inziva ya çekildiler ve şehirlerdeki varlıklarını sınırlandırdılar.

Amerika Birleşik Devletleri yerel toplumda yabancı işgal kuvvetleri altında yaşamadıklarını ancak bağımsız egemen bir hükümet altında yaşadıkları izlenimi iletmeye çalıştı. Bu Amerikan stratejisinin çökmesi Afganistan söz konusu olduğunda bu 3,5 yıl ve Irak'ta sadece 1 yıl aldı ve her iki ülkede de yabancı işgal kuvvetlerine karşı silahlı direniş başladı.

Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Pakistan, Türkiye, İran, Rusya, Suudi Arabistan ve Hindistan'ı kapsayan uluslararası toplum El-Kaide'ye karşı savaşı tarihte ilk kez militan ağların ulus-devletlere karşı bir iktidar savaşı ile meşgul olduğu eşsiz bir çatışma olarak gördüler. Onlar bunun sadece Afganistan'a yayılmış olan çeşitli uluslararası grupların bir ittifakı olmadığını aslında Orta Doğu'da Sovyetler Birliği'ne karşı 20 yıl süren bir yeraltı mücadelesinden

sonra savaşın sertleştirdiği bir grup insanın yeniden keşfettiği mantiki bir süreç olduğunun farkına varmada ise başarısız oldular.

Afganistan 9/11 dahil pek çok uluslararası dramının katalizörüdür. Ne var ki ana drama El-Kaide'nin statüsünü basit bir isyandan, devlet mekanizmasını çökme noktasına getirdikten sonra Müslüman çoğunluklu devletlerin kaynak ve cephanesi altında bir mekanizma kurmak için Müslüman nüfusun karşı tepkisini organize etmeyi amaçlayan küresel bir direniş hareketine evrilen mantiki sürecin keşfinde kalır.

2009 başlarında Pakistan militanları Khyber Pakhtoonkhwa'nın büyük bölümünü ele geçirdi. Sivil yönetimin tüm polis gücü taraf değiştirdi ve taraf değiştirme ayrıca ordu personeli arasında yaygın hale geldi. Bu zaman savaşın Pakistan ve Afganistan'da kesin olarak militanların lehine sonuçlanabileceğinden emin olan El-Kaide'nin Pakistan Ordusu'nun bazı ağır silah depolarını eline geçirmek için baktığı zamandı. Ne var ki Pakistan'ın yeni genelkurmay başkanı General Ashfaq Parvez Kayani tehlikeyi fark etti ve militanlara karşı maksimum bir güç kullandı ve onları dağılmaya zorladı. Bu, elbette Pakistan, Amerika Birleşik Devletleri ve Suudi Arabistan'ın her biri El-Kaide'yi küçük bir tahriş ediciden fazla bir tehdit olarak görmediği için sadece geçici bir düzenleme olacaktı. ABD'nin savaş stratejisi doğrultusunda özellikle bu bakış açısını sürdürmek için onlar siyasi, ekonomik ya da askeri olsun atılan tüm adımlarla birlikte düşük yoğunluklu bir anti-isyancı savaşı verdiler. Ne var ki işin gerçeği ancak El-Kaide *Bin Bir Gece Masalları* ve karakter dökümü, karizması, ideolojisi ve onlarda görünen efsane ve gerçeklerinin üzerinden geçerek anlaşılabilir.

Bugün Usame bin Ladin arka plandadır. Dr. Eymen Zevahiri görünmezdir. Mustafa El Yezid ve Ebu Velid Ensari gibi çok sayıda El-Kaide efsanesi İHA saldırılarında öldürülmüştür. Halid Şeyh Muhammet ve Ebu Zübeyde onlarca diğer ana operatörle birlikte

tutuklandılar. Ne var ki El-Kaide'nin *Bin Bir Gece Masalları* destanını yeni stratejiler ve yeni karakterleriyle devam ediyor. El-Kaide için bunlar Batı'yı kendisini tüketene kadar mekik dokur vaziyette tutması için önlemdir ve El-Kaide Afganistan'da zafer ilan edebilir. El-Kaide'nin sonraki amaçları sınırları Afganistan üzerinden tüm yollardan Orta Asya'dan Khyber Pakhtoonkhva'ya uzanan vaat edilen antik Horasan topraklarını işgal etmek ve sonra savaş bölgesini Hindistan'a genişletmektir.

Vaat edilen mesih yani Mehdi, sonra Orta Doğu'da yükselecek ve El-Kaide Küresel Müslüman Halifeliği'nin yeniden dirilişini garanti edecek nihai zaferin alınacağı yer olan Filistin'in kurtuluşu için kuvvetlerini antik Horasan'dan harekete geçirecektir.

SEYİD SALEEM ŞAHZAD (1970-2011) / Asya Times Yazarı

İyi finanse edilmiş herhangi bir uluslararası basın kuruluşu ile hiç çalışmadım. Ne de âna akım uluslararası medya ile çalıştım. Benim bağlantılarım her zaman alternatif basın organlarıyla sınırlı kaldı. Bu, bana dar seçenekler ve etrafında hareket edeceğim çok az bir alan bıraktı. Büyük oranda politik ufuk üzerine tezgâhlarını serenenler, kendi basın kampanyalarını, röportajlarını ve/veya açıklamalarını piyasaya sürmek için iyi finanse edilmiş haber kuruluşları ve ana akım bilgi kaynaklarını hedef gösterirler. Alternatif medya çalışanlarının, dikkatleri çekmek için diğer medya çalışanlarından iki kat sıkı çalışması gerekir. Ne var ki, alternatif medya için bağımsız haberler beni "geleneksel anlayışın" ötesinde gerçeği aramak için cesaretlendirerek mizacıma iyi uyuyor. Sonuç olarak ben daha çok izole ve gözlerden uzak tavizsiz bir konumdan insanları ve olayları incelerim. Örneğin El Kaide çevresinde gayet iyi tanınan figürler hakkında tekrarlanan şeyleri yansıtmaktan kaçındım. Aksine merdivenin altına yakın olan kişilere odaklanmayı seçtim, aslında hareketlerin kaderini belirleyen onların dünya görüşlerini, hayatlarını ve sahne gerisinden katkılarını paylaşmaya çalıştım. (Keşfettiğim ve röportaj yaptığım az tanınan kişiler arasında Komutan Muhammed İlyas Keşmiri, Siracuddin Hakkani ve Kari Ziyaur Rahman bulunuyordu. Onların hepsi daha sonra hareketin gerçek liderleri olarak ortaya çıktılar).

